

မဟာစည်နာယက

အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

အရှင်ကုဏ္ဍလာဘိဝံသ

ဟောကြားရေးသားစီရင်အပ်သော

သိကောင်းစရာ

ဓမ္မပဒေသာ

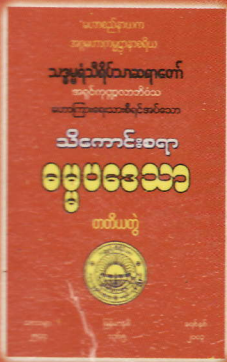
တတိယတွဲ

သာသနာ
၂၅၄၇

မြန်မာနှစ်
၁၃၆၅

ခရစ်နှစ်
၂၀၀၃

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပါဏာဆရာတော် ဟောကြားရေးသားသော

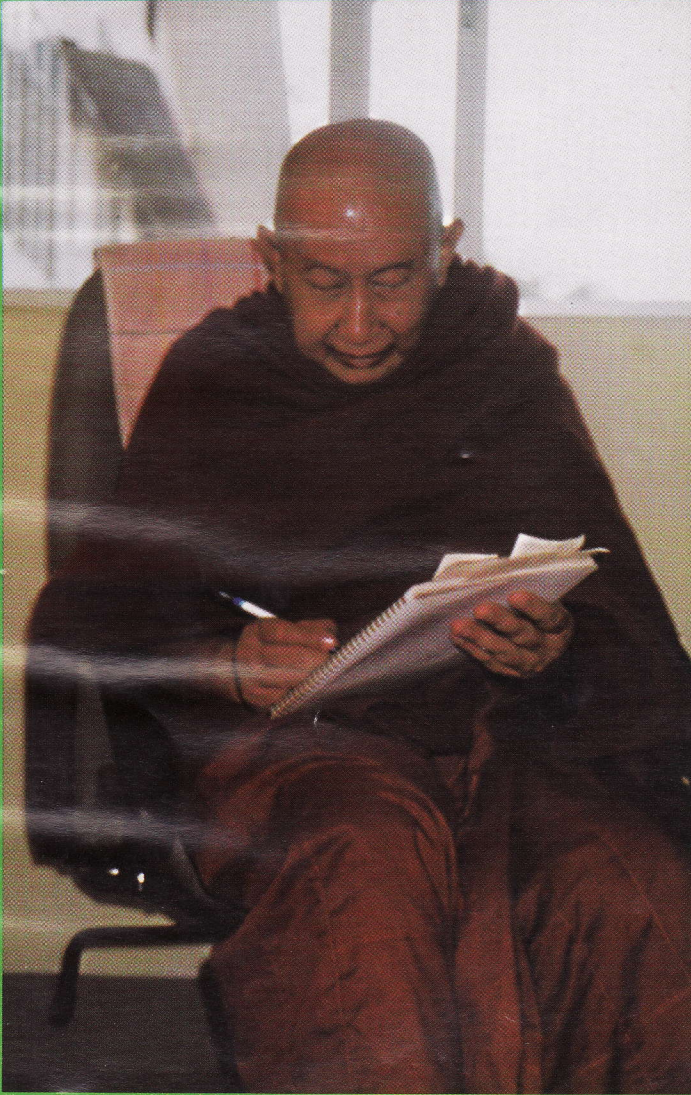
တရားမြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက်
တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့အကြောင်းများအပါအဝင်
ဓမ္မပဒေသာ ဆောင်းပါးပေါင်း ၃၅ ပုဒ်ကို စုစည်းထားသော
တတိယတွဲသည်
ဟောပြော ရေးသား လေ့လာ လိုက်နာ ကျင့်ကြံ ကြသူများ
အတွက် တရားအနှစ်သာရများကို ကောင်းစွာပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဓာပဒေသာ မောင်လှထွေး

ဤစာအုပ်မှာ သီကောင်းစရာဆောင်ပုဒ်များ

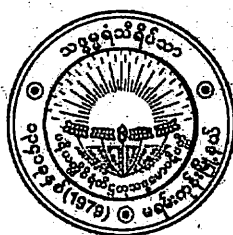
- ၁။ စကားပြောလို၊ သုဂတေကို၊ ပွားကို ပွားရမည်။
- ၂။ ခရီးသွားလို၊ သုဂတေကို၊ ပွားကို ပွားရမည်။
- ၃။ တိုင်းရှည်သိကာ၊ သုံးဆောင်တာ၊ သုံးဖြာကျိုးရသည်။
- ၄။ ဝေဒနာကင်း၊ ရွယ်တင်ခြင်း၊ မယွင်းသက်ရှည်သည်။
- ၅။ ဒါနဝေလျှင်၊ ဒါနပင်၊ အမှန်ပင် ရရှိသည်။
- ၆။ သီလဝေလျှင်၊ ဒါနပင်၊ အမှန်ပင် ရရှိသည်။
- ၇။ ဘာဝနာဝေလျှင်၊ ဒါနပင်၊ အမှန်ပင် ရရှိသည်။
- ၈။ ဖြစ်တိုင်းရုပ်နာမ်၊ ချုပ် ပျက်ဟန်၊ ဧကန်ရှုရမည်။
- ၉။ လမ်းဆုံးမရောက်၊ လက်မမြှောက်၊ တောက်လျှောက်သွားရမည်။
- ၁၀။ ဟောမှု ကျင့်မှု၊ နှစ်ခုပြည့်ဝ၊ ခုဘဝ၊ ရကြပြတ်တရား။
- ၁၁။ ချီးမွမ်း ဂုဏ်မှာ၊ ဖြစ်ဖို့ရာ၊ လွန်စွာ မခက်သည်။
- ၁၂။ ဖြစ်ပြီး ဂုဏ်သာ၊ စောင့်ဖို့ရာ၊ လွန်စွာ ခက်ခဲသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပဿာနရာဇာဏ်

မဟာစည်နာယက
အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ
သဗ္ဗမ္မရုံဝိရိပိတဘေဝရာဇေကိ
အရှင်ကုဏ္ဍလာ ဘိဝံသ
ရေးသားစီရင်သော
သိကောင်းစရာ ဓမ္မပဒေသာ
(တတိယတွဲ)

သာသနာ-၂၅၃၆

မြန်မာနှစ်-၁၃၅၄

ခရစ်နှစ်-၁၉၉၂

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၇၃၉ / ၉၂)(၇)
 မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၂၁၀ / ၉၂)(၁၀)

*

ပုံနှိပ်ခြင်း
 ပထမအကြိမ်
 အုပ်ရေ(၃၀၀၀)

ထုတ်ဝေခြင်း
 ၁၉၉၂-ခု၊ အောက်တိုဘာလ

တန်ဖိုး()

မျက်နှာဖုံး
YNT

ပုံနှိပ်-ထုတ်ဝေ

ရန်ကုန်မြို့၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ဇေယျာဓေမာလမ်း၊ အမှတ်(၇)
 သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာ၊ သဒ္ဓမ္မရုံသီစာပေ၊ ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးတင်အောင်
 (အငြိမ်းစား) (၀၃၃၆၆)က ထုတ်ဝေ၍ ရန်ကုန်မြို့၊ ပန်းဘဲတန်း
 မြို့နယ်၊ ၃၂-လမ်း၊ အမှတ် ၂၁၅၊ သီရိနန္ဒာစာပုံနှိပ်တိုက်၊
 ဦးနန္ဒ(၀၃၅၉၇)က ပုံနှိပ်သည်။

မာတိကာ

* နိဒါန်း

၁။ သောတာပန်ဖြစ်မှ စိတ်ချရ	၁
၂။ ချမ်းသာနှစ်သွယ် ရယူဖွယ်	၉
၃။ သံဝေဂယူရ လေးဌာန	၁၇
၄။ သိကောင်းစရာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပါသာ	၂၅
၅။ ရေစက်ချရာ သိကောင်းစရာ	၃၃
၆။ ဗုဒ္ဓဂုဏ်ပွား အကျိုးများ	၃၉
၇။ မကောင်းတာပယ် ကောင်းတာဖြစ်ဖွယ် ရိပ်သာနယ်	၄၅
၈။ အပိုင်းသုံးသွယ် ဆောင်ရွက်ဖွယ် (သြဝါဒကထာ-၁၃၅၂)	၄၉
၉။ အခြေခံတရား သိဖွယ်များ	၅၅
၁၀။ ကျေးဇူးကြီးမား မိဘများ	၆၃
၁၁။ သစ္စာလေးဖြာ သိဖွယ်ရာ	၇၀
၁၂။ နတ်ပြည်ကမ္ဘာကြား သုံးခွန်းသောစကား	၇၉
၁၃။ သိကောင်းစရာ မဟာသမယအခါ	၈၅
၁၄။ နိဗ္ဗာန်ရိက္ခာ အပါယ်မကျ	၉၅
၁၅။ သာသနာသုံးတန် တည်ရှိရန်	၁၀၃
၁၆။ လေးပါးတူမျှ ချမ်းသာရ	၁၁၃
၁၇။ သောတာပန်ဖြစ်ရန် အင်္ဂါလေးတန်	၁၂၁
၁၈။ သောတာပန်အမျိုးအစား သိဖွယ်များ	၁၂၇
၁၉။ ကပ်ခံမြှောက်ပါ သိဖွယ်ရာ	၁၃၅
၂၀။ ဝိပဿနာသဘောတရား သိဖွယ်များ	၁၄၃
၂၁။ ဥဒ္ဓမ္မဖောက်ခွဲပမာ ဝိပဿနာ	၁၄၉

၂၂။ အနုသယသုံးသွယ် ဝိပဿနာဖြင့်ပယ်	၁၅၅
၂၃။ ကုသိုလ်တိုးပွား နိဗ္ဗာန်သို့သွား	၁၅၉
၂၄။ ဝိပဿနာအကျိုးတရား သိဖွယ်များ	၁၇၃
၂၅။ ဣန္ဒြေထက်မှ တရားတက်သည် ပထမဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၁၈၁
၂၆။ ရိသေတ္တာမှတ်မှ တရားရ ဒုတိယဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၁၉၁
၂၇။ အမှတ်ဆက်မှ တရားတက် တတိယဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၀၁
၂၈။ သင့်လျော်ရာမှီဝဲ တရားတက်မြဲ စတုတ္ထ ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၀၉
၂၉။ နိမိတ်ကောင်းမှတ်ပြန် တရားတက်ရန် ပဉ္စမဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၁၃
၃၀။ ဗောဇ္ဈင်ပွားလျက် တရားတက် ဆဋ္ဌမဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၁၉
၃၁။ ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက် အမှန်တရားတက် သတ္တမဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၃၁
၃၂။ လွမ်းမိုးနိုင်မှ တရားရ အဋ္ဌမဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၃၇
၃၃။ မရသေးငြား မရပ်ထား နဝမမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း	၂၄၅
၃၄။ ဩဝါဒကထာ (၁၃၅၃)	၂၅၃
၃၅။ ပူဇော်ကြရာ သိဖွယ်ရာ	၂၅၇
* နိဂုံး	

နိဒါန်း

ရေးဘုန်းရေးကံ ကြီးမားသူတို့အတွက် ကပ္ပရက္ခဟင်္ဂသော အလိုရှိတိုင်း ခူးဆွတ် သုံးစွဲနိုင်သည့် ပဓေသာပင်များသည် မြေမှ အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်တတ်ပါသည်။

ထို့အတူ သာသနာတော်နှင့် ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့်ကြသော ပါရမီရှိသူတို့ အတွက်လည်း အနှစ်သာရ ဓမ္မပဓေသာပင်များသည် ဘုရားရှင်၏ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့မှ ပေါ်ပေါက်မြဲ ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် ကိစ္စများမြှောင် လူတို့ဘောင်ဝယ် ဓမ္မပဓေသာပင်ကို ရယူနိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းလှ၏။ တရားအနှစ်သာရများကို လေ့လာသင်ယူနိုင်ဖို့ ခက်ခဲလှ၏။ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာဆရာတော် က ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာများမှ မှတ်သားဖွယ်ရာများကို ရွာဖွေထုတ်နုတ်၍ “သိကောင်းစရာဓမ္မပဓေသာ”များအဖြစ် လူ့ဘောင်လူ့လောက ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ဟောကြားရေးသားလာခဲ့ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာဆရာတော်သည် မြတ်မင်္ဂလာ၊ မြစ်မခစသော ဘာသာရေးမဂ္ဂဇင်းများတွင်လည်း ဓမ္မပဓေသာဆောင်းပါးများကို လစဉ်ရေးသားချီးမြှင့်ကာ ဓမ္မလက်ဆောင်ပေးလျက် ရှိပါသည်။

ထိုဆောင်းပါးများကို စုစည်းကာ “သိကောင်းစရာဓမ္မပဓေသာ” စာစုတွဲများအဖြစ် ပြုစုလာခဲ့ရာ ယခုအခါ တတိယတွဲအဖြစ် ရောက်ခဲ့ပါပြီ။

ဓမ္မပဒေသာ ပထမတွဲတွင် ဆောင်းပါးပေါင်း - ၃၉ - ပုဒ်

ဓမ္မပဒေသာ ဒုတိယတွဲတွင် ဆောင်းပါးပေါင်း - ၃၀ - ပုဒ်နှင့်

ဓမ္မပဒေသာ တတိယတွဲတွင် ဆောင်းပါးပေါင်း- ၃၅ - ပုဒ်တို့ကို

စုစည်း ပြုစုထားပါသည်။

ဤ ဓမ္မပဒေသာ တတိယတွဲ၌-

- * သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာအကြောင်းနှင့် ပေါ်ပေါက်လာပုံ
- * သာသနာတော်အရှည်တည်တံ့ရေး
- * ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ပွားများရာတွင် တစ်ပါးစီ၏ အကျိုးတရားများ
- * ဝိပဿနာ၏ သဘောတရားများ
- * ဝိပဿနာ၏ အကျိုးတရားများ
- * ဝိပဿနာ အားထုတ်ရာတွင် တရားမြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက် တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရရှိအကြောင်းများ။

စသည်တို့ အပါအဝင် ဓမ္မဆောင်းပါးပေါင်းများစွာကို လွယ်ကူရှင်းလင်းစွာ ရေးသားစုစည်းထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤ“သီကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ” တတိယတွဲသည် ဟောပြော ရေးသား လေ့လာ လိုက်နာ ကျင့်ကြံသူများအတွက် တရားအနှစ်သာရ များကို ကောင်းစွာ ပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။

စာပေဒေသာ မောင်လှထွေး

သောတာပန်ဖြစ်မှု ဝိသိချရ

အသိဉာဏ်ပြည့်ဝကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ မရောက်မီအကြားတွင် ဘဝပေါင်းများစွာ ဖြစ်ကြရလိမ့်မည်”ဟု သိနေကြပေသည်။ မိမိတို့ဘဝသည် သောတာပန်မဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး စိတ်မချရသေးပေ။ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ်တည်း ဟူသော အပါယ်ဘုံဘဝများနှင့် တစ်ဆက်တည်းပင် တည်လျက်ရှိကြ ပေသည်။ ကွယ်လွန်ခါနီးမှာ နှလုံးမသာမယာဖြစ်ဖွယ်ရာ အာရုံတစ်ခုခု ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စွဲလမ်းဖွယ်ရာ အာရုံတစ်ခုခုကိုသော်လည်းကောင်း အာရုံပြု၍ ကွယ်လွန်သွားရပါက တစ်ခဏအတွင်းမှာပင် ယုတ်နိမ့်သော အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ ရောက်သွားကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ်မချရသေးပေ။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှသာ စိတ်ချရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

၁။ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ = သူတော်ကောင်း ဆရာကောင်းကို
မိုးဝဲဆည်းကပ်နေရမည်။

၂။ သဒ္ဓမ္မသဝန် = သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြား
နေရမည်။

J

သီကောင်းရာဓမ္မပဒေသာ

၃။ ယောနိသောမနသိ = ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း
ကာရော တတ်ရမည်။

၄။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ = မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော
လောကုတ္တရာတရား(၉)ပါး အားလျော်
သည့် အကျင့်မြတ်ရှိရမည်။

ဟူ၍ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းအင်္ဂါ-၄-ပါးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(ပါထေယျ-ပါ၊ ၁၉၀)

၁။ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ- သူတော်ကောင်းဆရာကောင်းကို မှီဝဲ
ဆည်းကပ်နေရမည်ဟူသည် သောတာပန်ဖြစ်လိုသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်ဖိုလ် တရားထူး တရားမြတ်များ
ရရှိသည်အထိ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ စသော
သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို ဟောဖော်ညွှန်ပြ ဆိုဆုံးမ
တတ်သော သူတော်ကောင်း ဆရာကောင်းကို မှီဝဲ
ဆည်းကပ်နေရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သူတော်ကောင်း ဆရာကောင်းတို့တွင် ရနိုင်ခဲ့လျှင်
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဆရာကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်နေရမည်။
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် မရနိုင်လျှင် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
မရနိုင်ခဲ့လျှင် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
မရနိုင်ခဲ့လျှင် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်နေရမည်။
သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် မရနိုင်ခဲ့လျှင် ပိဋကတ်(၃)ပုံဆောင်၊
(၂)ပုံဆောင် (၁)ပုံဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်နေရမည်
ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မရနိုင်ခဲ့လျှင် သတိပဋ္ဌာန်
ဝိပဿနာတရားကို ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍

သောတာပန်ဖြစ်မှုစိတ်ချရ

၃

နည်းမှန်လမ်းမှန် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ပြပေးနိုင်သော
သူတော်ကောင်း ဆရာကောင်းကို နှိပ်ဆည်းကပ်နေရမည်ဟု
ဆိုလိုပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက ဆရာကောင်းကို မမှီဝဲ
မဆည်းကပ်ရ၍ တရားထူးတရားမြတ်မရရှိဘဲ ဆရာကောင်းကို နှိပ်
ဆည်းကပ်မှ တရားထူးတရားမြတ်များ ရရှိကြသော သာကေယျား
ရှိခဲ့ကြပေသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သာဝတ္ထိမြို့သား
ရွှေပန်းတိမ်သည်သားတစ်ယောက်သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာထံ၌ ရဟန်းပြု၍
အရှင်သာရိပုတ္တရာပေးသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လေ၏။
တောအရပ်သို့သွားရောက်၍ ၃-လကြာအောင် အားထုတ်ပါသော်လည်း
တရားမတွေ့၍ ပြန်လာခဲ့သောအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းငယ်သည်
ရုပ်အဆင်းကလည်း လှပ၊ အသက်ကလည်း ငယ်သေးသောကြောင့်
အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်ပင် သင့်လျော်လိမ့်မည်ဟုယူဆကာ ဒုတိယအကြိမ်၊
တတိယအကြိမ်တို့၌လည်း အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင် ထပ်၍ပေးလေ၏။
တတိယအကြိမ် တရားမတွေ့၍ ပြန်လာသောအခါ ဤရဟန်းငယ်သည်
မြတ်စွာဘုရားတရားပြမှ တရားရမည်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု သိမြင်ကာ
မြတ်စွာဘုရားထံ ပို့ပေးလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေပန်းတိမ်သည်သား ရဟန်း၏ ဘဝငါးရာပတ်လုံး
ရွှေပန်းတိမ်အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးခဲ့သည်ဖြစ်၍ ရွှေ၌ စိတ်တည်ငြိမ်မှု
ရရှိနိုင်သည်ကို မြင်တော်မူသောကြောင့် ရွှေပဒ္မာကြာပန်းကြီး ဖန်ဆင်းကာ
ရဟန်းငယ်အားပေး၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်စေ၏။ မကြာမီ အချိန်
အတွင်းမှာပင် စတုတ္ထဈာန်တိုင်အောင် ဈာန်တရားများ ရရှိသွားလေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားချက်ဖြင့် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်လေရာ မကြာမီအချိန်အတွင်းမှာပင် အဆင့်ဆင့် သောတာပန် သမာဓိဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာအထိဖြစ်သွားလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် အကောဇိ-မြတ်ဆုံးဆရာကို မှီဝဲဆည်းကပ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ သဒ္ဓမ္မ သဝနံ- သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားနေရမည် ဟူသည့် သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာစသော သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို အချိန်ရတိုင်း နာကြားနေရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားကြရသောသူတို့သည် မိမိတို့၏ ပါရမီ အားလျော်စွာ သောတာပန် သမာဓိဂါမ်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သွား နိုင်ကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက တရားနာရသောကြောင့် တရား နာနေရင်းပင် သောတာပန် ဖြစ်သွားကြသော သာဓကများ ရှိခဲ့ဖူးကြပေသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း တော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးက သားဖြစ်သူ ကာလကို “တရားတစ်ပုဒ်ဟောပြနိုင်ခဲ့လျှင် ငွေတစ်ထောင်ပေးမည်” ဟုပြောလေ၏။

ကာလသည် ငွေတစ်ထောင်ကိုလိုချင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တရားသွား နာလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၏သား ကာလအား တရားတစ်ပုဒ် မှတ်မိခါနီးတွင် ဒုတိယတစ်ပုဒ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ဟောကြားတော် မူလေ၏။ ဒုတိယတစ်ပုဒ် မှတ်မိခါနီးတွင် တတိယတစ်ပုဒ် စသည်သို့ပြောင်း ရွှေ့၍ ဟောကြားတော်မူ၏။

ကာလသည် မြတ်စွာဘုရား ပြောင်းရွှေ့၍ ဟောကြားအပ်သော

တရားတော်တို့ကို မှတ်မိအောင် အထူးဂရုစိုက်၍ နာကြားလေ၏။ နာကြားရင်း ရှုမှတ်လိုက်ရာ သောတာပန်ဖြစ်သွားလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန် ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ယောနိသော မနသိကာရော-ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ် ရမည်ဟူသော သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းသော ဣဉ္ဇာရုံများနှင့် တွေ့သည့်အခါမှာလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ် ကြရမည်။ မကောင်းသောအနိဉ္ဇာရုံများနှင့် တွေ့ကြရသည့်အခါမှာလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

နှလုံးမသွင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းသော ဣဉ္ဇာရုံများနှင့် တွေ့ရသောအခါ သာယာစွဲလမ်းခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း၊ လောဘအကုသိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ မကောင်းသောအနိဉ္ဇာရုံများနှင့် တွေ့ကြရသောအခါ စိတ်နှလုံး မသာယာခြင်း၊ ဒေါသဒေါမနဿ အကုသိုလ်များ ဖြစ်ကြရပေသည်။

ကောင်းသောဣဉ္ဇာရုံများ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်နှလုံးသွင်းပုံ

နှလုံးသွင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လှပတင့်တယ်သော အဆင်း၊ သာယာဖွယ်အသံ၊ မွှေးကြိုင်သောအနံ့၊ ကောင်းသောအရသာ၊ နူးညံ့သော အတွေ့အထိဟူသော ဣဉ္ဇာရုံများနှင့် တွေ့ကြရသည့်အခါ ဤကောင်းသော ဣဉ္ဇာရုံများနှင့် မိမိတွေ့ရသည်မှာ အတိတ်ဘဝများက မိမိကောင်းမှုကုသိုလ် များ ပြုခဲ့၍ ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေးများနှင့် တွေ့ကြရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ နောင်အနာဂတ်ဘဝ အချိန်ကာလများ၌လည်း ဤကဲ့သို့ ကောင်းသောဣဉ္ဇာရုံ များနှင့်တွေ့ရပြီး အကောင်းမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရှိသွားဖို့ရန် ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို ပြုလုပ်မှတော်မည်ဟု ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းလိုက်ပါက

တပ်မက်ခြင်း လောဘအကုသိုလ်များ မဖြစ်တော့ပါဘဲ ကုသိုလ်တရားများသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။

အနိဋ္ဌာရုံများ၌ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်နလုံးသွင်းပုံ

နလုံးသွင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မတင့်တယ်သောအဆင်း၊ မမြင်ချင်သောအဆင်း၊ မနှစ်သက်ဖွယ်သောအသံ၊ မကောင်းသောအနံ့ဆိုး၊ မကောင်းသော အရသာ၊ မကောင်းသောအတွေ့ဆိုးဟူသော အနိဋ္ဌာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ ဤမကောင်းသော အနိဋ္ဌာရုံများနှင့် တွေ့ကြုံရခြင်းသည် မိမိအတိတ်ဘဝများက မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံများကို ပြုလုပ်ခဲ့၍သာ တွေ့ကြုံရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤမကောင်းသော အနိဋ္ဌာရုံများကို ကောင်းမှုကုသိုလ်များဖြင့်သာ ကျော်လွန်သွားနိုင်ပေသည်။ ကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့ကို ရှေ့ကထက်တိုး၍ ပြုလုပ်သင့်ပေသည်ဟု ဆင်ခြင် နလုံးသွင်းလိုက်ပါက စိတ်နလုံးမသာမယဖြစ်ခြင်း ဒေါမနဿ အကုသိုလ် များမဖြစ်တော့ပါဘဲ ကုသိုလ်တရားများသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။

၄။ ဓမ္မာနဓမ္မပဋိပတ္တိ - မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော လောကုတ္တရာ တရား(၉)ပါးအားလျော်သော အကျင့်မြတ်ရှိရမည်ဟူသည် ဒါနပြုလုပ်သော အခါ၌လည်း မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်သောစိတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။ သီလဆောက်တည်သောအခါ၌လည်း မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်သော စိတ်ဖြင့် ဆောက်တည်ရမည်။ သမထတရား အားထုတ်သောအခါ၌လည်း မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်သောစိတ်ဖြင့် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် အားအလျော်ဆုံးဖြစ်သည့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့်

သောတာပန်ဖြစ်မှုစိတ်ချရ

၇

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လိုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့
 ချဉ်းကပ်၍ ကြာကြာတိုင်နိုင်သော ဣရိယာပတ်မျိုးဖြင့် ထိုင်ရပါသည်။ ခေါင်း
 ကိုယ် ခါးတို့ကို တည့်တည့်မတ်မတ် ထားရပါသည်။ စိတ်ကိုဝမ်းဗိုက်၌
 စူးစိုက်ထားရပါသည်။ အသက်ရှူသွင်းလိုက်၍ ဝမ်းဗိုက်အဆင့်ဆင့်
 ဖောင်းတက်လာသောအခါ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့်
 တောင့်တင်းမှုသဘောကို သိအောင်စူးစိုက်၍ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။
 အသက်ရှူထုတ်လိုက်၍ ဝမ်းဗိုက်အဆင့်ဆင့် ပိန်ကျသွားသောအခါ ပိန်စမှ
 ပိန်ဆုံးတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့် ရွှေ့ကျသွားသောသဘောကို သိအောင်စူးစိုက်၍
 ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ ဖောင်းတာ
 ပိန်တာကတခြား၊ မှတ်သိနေတာက တခြားဟူ၍ သိလာကြပေသည်။
 ဖောင်းတာ ပိန်တာက မသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရား၊ မှတ်သိလိုက်တာက
 သိတတ်တဲ့ နာမ်တရားဟု ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ခွဲခြား၍သိလာကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ခါ ဆက်ခါ ရှုမှတ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့်
 ရင့်သန်အားရှိလာခဲ့သည်ရှိသော် ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်
 လိုက်သောအခါ၊ ဖောင်းမှ ပိန်မှတို့အဆင့်ဆင့် ကုန်ပျက် ကုန်ပျက်
 သွားသည်ကို တွေ့သိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ မှတ်သိစိတ်များလည်း ကုန်ပျက်
 ကုန်ပျက်သွားသည်ကို တွေ့သိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဖောင်းမှ ပိန်မှလည်း
 မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ မှတ်သိစိတ်လည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ ကုန်ပျက်မှုများက
 အလွန်လျင်မြန်သဖြင့် နှိပ်စက်သကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ အလျင်အမြန်
 ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေခြင်း ဒုက္ခကို ဘယ်လိုမှကာကွယ်၍မရ၊ သူသဘော
 အတိုင်း ကုန်ပျက်နှိပ်စက်နေ၍ ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တဟု သိမြင်
 လာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

၈

သီတကင်းရောဓမ္မပဒေသာ

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဉာဏ်အမြင်များ ပြည့်စုံသွားသောအခါ
သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်၍ သောတာပန်ဖြစ်သွားကြမည်
ဖြစ်ပေသည်။ သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ ဘယ်သောအခါမှ
အပါယ်သံသရာသို့ ပြန်မရောက်ရတော့ပါဘဲ ဘဝသံသရာ၌ စိတ်ချစွာ
နေထိုင်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မဝံသီရိပ်သာဆရာတော်

ချမ်းသာစွာလေ့မတ် ရဟန်းမင်း

အသိဉာဏ်ပြည့်ဝကြ ဗဟုသုတရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် “ယခုမျက်မှောက်ဘဝရှိသကဲ့သို့ နောင်တမလွန်ဘဝများလည်း ရှိကြပေသည်။ ဘဝမရှိရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာလည်း ရှိပေသည်”ဟု သိမြင်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဘဝမရှိရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ မရောက်သေးမီ အကြားမှာ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြပေသည်။ နောင်တမလွန်ဘဝများ၌လည်း ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခုမျက်မှောက်ချမ်းသာနှင့် နောင်တမလွန်ချမ်းသာဟူသော ချမ်းသာနှစ်လွယ်တို့ကို ရယူနိုင်ဖို့ရန်အတွက် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း တရား(၄)ပါးနှင့် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်းတရား (၄)ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

မျက်မှောက်ချမ်းသာရရှိရန်

ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြည့်စုံရမည့် တရားလေးပါးမှာ -

- ၁။ ဥဋ္ဌာန သမ္ပဒါ = ထကြွလုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံရမည်။
- ၂။ အာရက္ခသမ္ပဒါ = ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

သီလကောင်းကျေပေသော

၃။ ကလျာဏမိတ္တတာ = မိတ်ဆွေကောင်းရှိရမည်။

၄။ သမဇီဝိတာ = မျှတစွာ အသက်မွေးခြင်းရှိရမည် ဟူ၍
(၄)ပါးဖြစ်ပေသည်။ (အံ-၃ ၊ ၁၀၇)

(၁) ဥဋ္ဌာနသမ္ပဒါ = တကြွလုံ့လဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟူသည် ယခု
မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ကြီးပွားချမ်းသာနိုင်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို ကြိုးစား၍ လုပ်ကိုင်
နေရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် -

(က) ပျင်းရိခြင်း မရှိစေရ၊ အမြဲတမ်း တက်တက်ကြွကြွ ရှိရမည်။

(ခ) မိမိလုပ်ငန်း တိုးတက်ကြောင်း၊ ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းများကို
လေ့လာ စုံစမ်းနိုင်သော ဉာဏ်ပညာရှိကြရမည်။

(ဂ) မိမိလုပ်ငန်း၌ ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်သော စွမ်းအင် စွမ်းအား
ရှိကြရမည်။

(ဃ) မိမိလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကိစ္စအဝဝတို့၌ စီမံခန့်ခွဲနိုင်သော စွမ်းအင်
စွမ်းအားလည်းရှိကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) အာရက္ခသမ္ပဒါ = ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်
ဟူသည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
မိမိ ရှာဖွေ၍ရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ရန်သူမျိုးငါးပါးတို့ကြောင့် မပျက်စီး
မဆုံးရှုံးသွားရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကို -

(က) ဥပဒေအရ မင်းဘဏ္ဍာအဖြစ် မသိမ်းဆည်း မယူဆောင်

ဈေးသားနှစ်သွယ်ရယူဖွယ်

၁၁

နိုင်ရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ထားနိုင်ရမည်။

- (ခ) သူခိုး၊ လူဆိုးတို့ မခိုးယူ မလုယက်နိုင်အောင် လုံခြုံရာအရပ်၌ ထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ထားနိုင်ရမည်။
- (ဂ) မီးမလောင်နိုင်ရအောင် မီးမလောင်နိုင်သောအရပ်ဒေသများ၌ ထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားနိုင်ရမည်။
- (ဃ) ရေမမျောနိုင်အောင် ရေမမျောနိုင်သောအရပ်ဒေသများ၌ထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ထားနိုင်ရမည်။
- (င) မချစ်မနှစ်သက်သော အမွေခံဆိုတို့ မယူဆောင်သွားနိုင်ရအောင် လုံခြုံရာဘယ်တိုက် စသည်တို့၌ထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် နိုင်ရမည်။

(၃) ကလျာဏမိတ္တတာ - မိတ်ဆွေကောင်း ရှိရမည်ဟူသည် ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိနှင့် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ပညာအားဖြင့် တူမျှသောမိတ်ဆွေကောင်းများ၊ မိမိထက် သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာဂ၊ ပညာအားဖြင့် သာလွန်သောမိတ်ဆွေကောင်းများ ရှိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ပေါင်းသင်းကြရမည့် မိတ်ဆွေသည် -

- (က) ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးတို့ကို ယုံကြည်သော သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။
- (ခ) သူ့အသက်မသတ်ခြင်း၊ သူ့စွာမခိုးခြင်း၊ သူ့သားသမီး သားမယား မဖျက်ဆီးခြင်း၊ နှိပ်ညှာမပြောခြင်း၊ အရက်သေစာ မသောက်စားခြင်းစသော အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

(ဂ) အရာရာတွင် တွန့်တိုးနှစ်ခြင်းမရှိပါဘဲ သင့်လျော်စွာ ပေးကမ်း စွန့်ကြဲ လှူဒါန်းခြင်း စာဂနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

(ဃ) လောက ဓမ္မ နှစ်ဌာနတို့၌ ပြုသင့် မပြုသင့်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မှောက် တမလွန်ဘဝတို့၌ အကျိုးရှိ မရှိ တို့ကိုလည်းကောင်း ဆင်ခြင်နိုင်သည့် ဉာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရမည်။

(င) သမဇီဝိတာ = မျှတစွာ အသက်မွေးခြင်းရှိရမည်ဟူသည့် ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပစ္စည်း ဥစ္စာသုံးစွဲရာတွင် ဝင်ငွေနှင့်ထွက်ငွေများကို မျှတအောင် ခွဲဝေ သုံးဆောင် တတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ တရားသဖြင့်ရှာဖွေ၍ ရရှိလာသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို (၄)ပုံ ပုံ၍ (၂)ပုံကို အရင်းအနှီးအဖြစ်ဖြင့် လုပ်ငန်းထဲသို့ ပြန်ထည့်ရမည်။ (၁)ပုံကို မိသားစုနှင့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များပါ ခွဲဝေ၍သုံးဆောင်ရမည်။ (၁)ပုံကို ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာသောအခါ ကာကွယ်ဖို့ရန် မြှုပ်နှံ သိမ်းဆည်းထားရမည် ဖြစ်ပေသည်။

“ဤသမ္ပဒါတရား (၄)ပါးနှင့်ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်နိုင် ကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ယခုမျက်မှောက် ဘဝ၌ ကေနံမုချ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းကို ရရှိကြမည်သာဖြစ်ပေသည်” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တမလွန်ချမ်းသာ ရရှိရန်

နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်ဘဝတိုင်အောင် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်း သာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ပြည့်စုံကြရမည့် တရားလေးပါးမှာ -

၁။ သဒ္ဓါ သမ္ပဒါ = ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

ချမ်းသာနှစ်သွယ်ရယူစွယ်

၁၃

- ၂။ သီလ သမ္ပဒါ - စောင့်ထိန်းခြင်း သီလနှင့်ပြည့်စုံရမည်။
- ၃။ စာဂ သမ္ပဒါ - စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း စာဂနှင့် ပြည့်စုံရမည်။
- ၄။ ပညာ သမ္ပဒါ - မြတ်သောဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံရမည် ဟူ၍ (၄) ပါးဖြစ်သည်။ (အံ-၃ ၊ ၁၁၀)

(၁) သဒ္ဓါသမ္ပဒါ - ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟူသည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား တရား၊ သံဃာ၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုး ဤငါးမျိုးကို ယုံကြည်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးတို့ကို ယုံကြည် ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော အလှူဒါနလည်း ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်။ သီလလည်း စောင့်ထိန်းနိုင်ကြ ပေသည်။ သမထ ဝိပဿနာတရားတို့ကိုလည်း ပွားများအားထုတ် နိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် နောင်တမလွန် ဘဝများ၌ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ မြတ်မြတ်သော ဘုံဘဝများကို ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

(၂) သီလသမ္ပဒါ - စောင့်ထိန်းခြင်း သီလနှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟူသည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူ့အသက် မသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာမခိုးခြင်း၊ သူ့သားသမီး သားမယားတို့ကို မဖျက်ဆီးခြင်း၊ လိမ်မပြောခြင်း၊ အရက်သေစာမသောက်စားခြင်းစသော ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်ထိန်းခြင်း သီလနှင့်ပြည့်စုံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သူ့အသက်မသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာမခိုးခြင်း၊ သူ့သားသမီး သားမယားတို့ကို မဖျက်ဆီးခြင်း၊ လိမ်မပြောခြင်း၊ အရက်သေစာမသောက်စားခြင်း စသော

ကိုယ် နှုတ်တို့ကို စောင့်ထိန်းခြင်း သီလနှင့်ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ လှူပြည်၊ နတ်ပြည်(၆)ထပ်တို့၌ ဖြစ်ကြရသောကြောင့် ချမ်းသာသုခ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိခံစားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စောင့်ထိန်းခြင်း သီလတရားနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

(၃) စာဂသမ္ပဒါ = စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံရမည် ဟူသည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာ မရှိနှမ်းပါးသူတို့အား ပေးကမ်းခြင်း၊ မိဘ ဆွေမျိုးများကို ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း၊ ဆေးရုံ လူအိုရုံ ပရဟိတကျောင်းများသို့ လှူဒါန်းခြင်း၊ ရဟန်းသံဃာတော်များ သီလရှင်များကို လှူဒါန်းခြင်း စာဂနှင့်ပြည့်စုံကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ပေးသင့်ပေးထိုက် လှူသင့်လှူထိုက်သူတို့ကို ပေးကမ်းလှူဒါန်း တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောင်ဖြစ်လေရာ တမလွန်ဘဝများ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများကြွယ်ဝ ချမ်းသာကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ပြုလိုသော ကုသိုလ် ကောင်းမှုအထူးတို့ကို ဆက်ကာဆက်ကာ ပြုလုပ်နိုင်ကြ၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရောက်သည့်ဘဝတိုင်အောင် ကြီးပွားချမ်းသာကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ တမလွန်ဘဝများ၌ ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စွန့်ကြဲ ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း စာဂနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

(၄) ပညာသမ္ပဒါ = မြတ်သောဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟူသည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရောက်သည့်တိုင်အောင် ကြီးပွားချမ်းသာလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (ဥဒယဗ္ဗယ) အဖြစ်နှင့် အပျက်တို့ကိုသိနိုင်သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံရမည် ဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ရောက်လို၍ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော

ချမ်းသာနှစ်သွယ်ရယူစွယ်

၁၅

ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (ဥဒယဗ္ဗယ) အဖြစ်အပျက်ကိုသိသောဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံမှသာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာအမှောင်ထုများကို ဖောက်ခွဲနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ ကိလေသာအမှောင်ထုကို ဖောက်ခွဲနိုင်မှသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရှိနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ နောင်တမလွန် ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာရောက်သည့်တိုင်အောင် ကြီးပွားချမ်းသာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဖြစ် အပျက်ကိုသိနိုင်သော ဉာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

“ဤ သမ္ပဒါတရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင်အားထုတ်ကြသော အမျိုး ကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် နောင်တမလွန်ဘဝများ၌ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဧကန်မချ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းကို ရရှိကြမည်သာ ဖြစ်ပေသည်” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဋကဓာရတော်

သံဝေဂဗျူရ လေးဋ္ဌာန

ယခုခေတ်အခါသည် သဘာဝအမှန်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သည့် သိပ္ပံပညာရပ်များ တိုးတက်ထွန်းကားလာသော အခါဖြစ်ပါသည်။ အရာရာတွင် သိပ္ပံပညာဖြင့် လေ့လာ၍ သဘာဝအမှန်ကို ဖော်ထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ မိမိတို့ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြသည့် မိရိုးဖလာ ဘာသာဝါဒနှင့် အခြားသော ဘာသာဝါဒတို့ကိုပင် သိပ္ပံပညာဖြင့် စစ်ဆေးလေ့လာကြသောအခါဖြစ်ပေသည်။

ယခုအခါ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် နေကြသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သဘာဝတရားတော်တို့ကို အကြောင်းအကျိုး စပ်ကာ သိပ္ပံနည်းကျကျ လေ့လာရှာဖွေနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က “အမှန်ကန်ဆုံး ဘာသာဝါဒ တရားတော်ဖြစ်သည်” ဟု တွေ့သိလာကြ ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့်စပ်၍ သိပ္ပယ်ရာတို့ကို အထူးသိလိုကြ ပေသည်။ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့်စပ်၍ သိပ္ပယ်ရာများကို ပါဠိကျမ်းဂန်များ အထောက်အထားပြု၍ ထုတ်ဖော်ပေးလျက် ရှိကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့်စပ်၍ သိပ္ပယ်ရာအမျိုးမျိုးတို့တွင် သံဝေဂဖြစ်ဖွယ် သံဝေဇနိယ လေးဌာနတို့သည်လည်း သိဖို့ရာ ကောင်းလှပါပေသည်။ သံဝေဇနိယ လေးဌာနဟူသည်မှာ -

သီကောင်းရာဓမ္မပဒေသာ

- (၁) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မွေးဖွားရာဌာန၊
- (၂) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဘုရားဖြစ်ရာဌာန၊
- (၃) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူရာဌာန၊
- (၄) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာဌာနဟူ၍ လေးဌာနဖြစ်ပါသည်။

(အ-ပါ ၄၃၅)

(၁) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မွေးဖွားရာဌာနသည် ယခုအခါ နီပေါနိုင်ငံအတွင်းမှာ တည်ရှိပါသည်။ “လုမ္ဗိနီ” ဟု ခေါ်ကြပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နယ်စပ်မှ (၆) မိုင်ခန့် ကွာဝေးပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏နယ်စပ် နောင်ဂါးဘူတာမှ “လုမ္ဗိနီ” သို့ မိုင်(၂၀)ခန့် ကွာဝေးပါသည်။ ရှေးအခါက ထိုနောင်ဂါးဘူတာမှ မော်တော်ကားဖြင့် သွားကြရပေသည်။ ယခုအခါမှာမူ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဂေါရက္ခပူရမြို့မှ နောင်တာနဝဆိုနောလီသို့ သွားကြရပါသည်။ ဆိုနောလီ၌ နယ်ခြားအစောင့်များ၊ လူစင်လူထွက် ကြီးကြပ်ရေးများ၊ အကောက်ခွန် အမှုထမ်းများ၊ ငွေလဲလှယ်ရန် ဘဏ်များရှိကြပေသည်။

သံဝေဂယူဇွယ်ရာ

လုမ္ဗိနီ၌ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် မွေးဖွားစဉ်အခါက နုပျိုလှပသော အင်ကြင်းပင်တို့ဖြင့် သိကြားမင်း၏ဥယျာဉ်ကဲ့သို့ သာယာကြည်နူးဖွယ်ဟူ၍ ဘယ်အရာတစ်ခုမျှ မတွေ့ကြရတော့ပေ။ ထိတ်လန့်သံဝေဂဖြစ်ဖွယ်ရာ ကောင်းလှပါပေသည်။

မယ်တော်မာယာ၏ အင်ကြင်းခက်ကိုကိုင်၍ ဖွားမြင်နေပုံကျောက်ရုပ်နှင့် ဖွားမြင်စအလောင်းတော်၏ ကျောက်ရုပ်တို့မှာလည်း တိုက်ခန်းကျဉ်းလေး ထဲမှာ မသန့်မရှင်း မြင်ကွင်းမလှဘဲ သံဝေဂဖြစ်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။ “သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောကတို့သည် ဘယ်အရာ

တစ်ခုမျှ မတည်ငြိမ်ကြ အမြဲတမ်း ပြောင်းလဲလျက် ရှိနေကြပေသည်”ဟု သံဝေဂယူဂ္ဂ ဇလးဌာရ ကောင်းလှပါပေသည်။

(၂) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဘုရားဖြစ်တော်မူရာဌာနသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗီဟာပြည်နယ်အတွင်း ဂါယာမြို့၏အနီးမှာ တည်ရှိပါသည်။ ဂါယာမြို့နှင့် (၆) မိုင်ခန့် ကွာဝေးပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဂါယာမြို့အနီးမှာ တည်ရှိသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓဂါယာ”ဟု ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဂါယာမြို့သည် ကာလကတ္တားမြို့နှင့် မိုင် (၃၀၀)ခန့် ကွာဝေးပါသည်။ ကာလကတ္တားမှ မီးရထားဖြင့်သွားလျှင် ရှစ်နာရီခန့် သွားကြရပါသည်။ မော်တော်ကားဖြင့်သွားလျှင် ၈-နာရီ၊ ၁၀-နာရီခန့် သွားကြရပေသည်။ ကာလကတ္တားမှ လေယာဉ်ဖြင့် ပတ္တနားသို့သွား၍ ပတ္တနားမှ မော်တော်ကား ဖြင့်လည်း သွားနိုင်ကြသည်ဟု ဆိုကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓဂါယာအနီးတွင် မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းရှိပါသည်။ ထိုမြန်မာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ တည်းခို၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ၌ တည်ထားသော မဟာဗောဓိစေတီတော်နှင့် သတ္တဌာနစသည်များကို ဖူးမြင် လေ့လာ ကြရပေသည်။ မဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီးကို သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အဆက်ဆက်တို့ ပြုပြင်ခဲ့ကြရပါသည်။ စေတီတော်ကြီးကို ဖူးမြင်ရသူတို့သည် တစ်ကြိမ် ဖူးမြင်ရလျှင် အကြိမ်ကြိမ် ဖူးမြင်လိုသောစိတ်များ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ စေတီတော်ကြီး၏ ဖိနပ်တော်မှာ ၄၈-ပေရှိ၍ ဉာဏ်တော်မှာ ၁၇၀-ပေ ရှိသည်ဟု ဆိုကြပေသည်။

စေတီတော်ကြီး၏ အနောက်ဘက်၌ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူရာ ဗောဓိပင်ရှိပါသည်။ ထိုဗောဓိပင်သည် ပရိဘောဂစေတီထိုက်သည်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှိခိုးပူဇော်ကြပေသည်။

ထိုမဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီး၏အနီးအနားတွင်ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက်
(၇)ရက်စီစံနေတော်မူခဲ့သော သတ္တဌာန ၇-ဌာနရှိပေသည်။

- ၁။ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ဥဒါန်းကျူးရင်၍ ၇-ရက်တိုင်တိုင် ထိုင်နေတော်မူသော အပရာဇိတပလ္လင်တော်၊
- ၂။ မမှိတ်သော မျက်လုံးတော်ဖြင့် ၇-ရက်တိုင်တိုင် မဟာဗောဓိပင်နှင့် အပရာဇိတပလ္လင်တော်ကို ကြည့်တော်မူရာ အနိမိသစေတီတော်၊
- ၃။ ဖလသမာပတ်ဝင်စား၍ ၇-ရက်တိုင်တိုင် စင်္ကြံလျှောက်ကာ နေတော်မူရာ ရတနာစင်္ကြံတော်၊
- ၄။ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ၇-ရက်တိုင်တိုင် ဆင်ခြင်တော်မူရာ ရတနာဃရ ရွှေအိမ်တော်၊
- ၅။ ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင်ရင်း၌ ၇-ရက်တိုင်တိုင် တရားတော်တို့ကို ဆင်ခြင်၍နေတော်မူရာ အဇပါလနိဂြောဓ ညောင်ပင်၊
- ၆။ မုစလိန္ဒအိုင်အနီး ကျည်းပင်အရင်း၌ ၇-ရက်တိုင်တိုင် အရဟတ္တ ဖိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူရာ မုစလိန္ဒအိုင်၊
- ၇။ လင်းလွန်းပင်အရင်း၌ ၇-ရက်တိုင်တိုင် အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာ ကိုပင် ခံစားတော်မူရာ ရာဇာယတန လင်းလွန်းပင် ဟူသော သတ္တဌာန (၇)ဌာန ရှိနေပါသည်။

သံဝေဂယူဖွယ်ရာ

ထိုသတ္တဌာနတို့တွင် အချို့သောဌာနတို့သည် အမှတ်အသားမျှသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်က တင့်တယ်သပ္ပာယ် ကြည်ညိုဖွယ်ရာတို့မှာ လုံးဝပျောက်ကင်းနေကြပေသည်။ မမြဲခြင်း အနိစ္စသဘော သံဝေဂယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

မဟာဗောဓိစေတီတော်ကြီးကို တင့်တယ်သပ္ပယ်စွာ ပြုပြင်မွမ်းမံထားပါသော်လည်း သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားကိုတော့ ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ မဖူးမြင်ကြရတော့ပေ။ “ဘုန်းတော်အနန္တ ကံတော်အနန္တ ဉာဏ်တော်အနန္တ တန်ခိုးတော်အနန္တရှင် ဖြစ်ပါသော်လည်း အမြဲမတည်နိုင်၊ မမြဲခြင်း အနိစ္စသဘောသို့ လိုက်ပါသွားရပေသည်”ဟု သံဝေဂယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

(၃) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူရာ ဌာနသည် ဗာရာဏသီမြို့အနီး မိဂဒါဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ဗာရာဏသီမြို့နှင့် မိဂဒါဝန်သည် (၆)မိုင်ခန့် ဝေးကွာ၏။ ကာလကတ္တားမြို့မှ မီးရထားဖြင့်လည်း သွားလို့ရပါသည်။ မော်တော်ကားဖြင့်လည်း သွားလို့ရပါသည်။ ဗာရာဏသီ မိဂဒါဝန်၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့်စပ်၍ ဖူးမြင်ဖွယ် လေ့လာဖွယ်တို့မှာ များပြားလှပါသည်။ မိဂဒါဝန် မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ တည်းခို၍ ဖူးမြင် လေ့လာကြရပါသည်။

မိဂဒါဝန်ဆိုသည်မှာ “မိဂ+ဒါယ” ဟူသော ပါဠိမှ သက်ဆင်းလာသော စကားဖြစ်ပေသည်။ “မိဂ-သားသမင် ဒါယ = ဘေးမဲ့ပေးရာအရပ်၊ သားသမင်တို့ကို ဘေးမဲ့ပေးရာအရပ်” ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ယခုတိုင်အောင်ပင် သားသမင်တို့ကို ဝင်းခြံခတ်၍ ဘေးမဲ့ပေးကာ မွေးထားကြပေသည်။ ထိုသားသမင်တို့ကို ဘေးမဲ့ပေးထားရာအရပ်၏ မနီးမဝေးလှသောအရပ်၌ ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူရာ ဓမ္မရာဇိကစေတီတော် ရှိပါသည်။ စေတီဟုဆိုရပါသော်လည်း စက်ဝိုင်းပုံသဏ္ဌာန် စေတီဝတ် အုတ်ခုံကြီး တစ်ခုသာဖြစ်ပေသည်။ ထို စေတီဝတ် အုတ်ခုံကြီးအလယ်၌ ကျောက်တိုင်ငယ်လေး တစ်ခုရှိပါသည်။ ထို ကျောက်တိုင်ငယ်လေး၏ အနီးအနား၌ ဘုရားဖူးသူများက ဓမ္မစကြာသုတ်ကို ရွတ်ဖတ်ကြပါသည်။

ဗမ္မရာဇိကစေတီတော်နှင့် မဝေးလှသော အရှေ့အရပ်၌ အနတ္တလက္ခဏသုတ်ကို ဟောကြားတော်မူရာ ဓမ္မေခစေတီတော်ကိုလည်း ဖူးတွေ့ကြရပါသည်။

သံဝေဂယူဖွယ်ရာ

လွန်ခဲ့သော နှစ်(၂၅၀၀)ကျော်အခါက ဤမိဂဒါဝန်အရပ်၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူကာ ဓမ္မစကြာသုတ္တန်စသော သုတ္တန်ပေါင်း ၁၁-သုတ်တို့ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤမိဂဒါဝန်အရပ်သည် လူ နတ် ဗြဟ္မာ တရားနာပရိသတ်တို့ဖြင့် အလွန်သာယာ ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသော အရပ်ဒေသ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ယခုအခါ၌မူ တရားဟောသူ တရားနာသူတို့မှာ ဆိတ်သုဉ်း၍ အုတ်ခုံအုတ်ရိုးများကိုသာ တွေ့မြင်ကြရပေသည်။ “သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောကတို့သည် ဘယ်အရာတစ်ခုမျှ အမြဲမတည်နိုင်ကြပေ။ အမြဲတမ်း ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော အနိစ္စသဘောသာ ဖြစ်ကြပေသည်”ဟု သံဝေဂယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

(၄) မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာဌာနသည် ကုသိနာရုံ ဖြစ်ပါသည်။ ကုသိနာရုံအနီး၌ ကုရိနာဂါရ်ဟုခေါ်သော ရွာငယ်လေး တစ်ရွာ ရှိပေသည်။ ကုသိနာရုံသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဥတ္တရာပရာဒေရ်ပြည်နယ် ကဆိယမြို့နှင့် ၅-ကီလိုမီတာ ကွာဝေးသောအရပ်၌ တည်ရှိပါသည်။ ကုသိနာရုံသို့သွားဖို့ရာ ဗာရာဏသီမှ ဂေါရက္ခပူရ်မြို့သို့ မီးရထား၊ မော်တော်ယာဉ်တို့ဖြင့် သွားရပါသည်။ ဂေါရက္ခပူရ်မြို့မှတစ်ဆင့် ကားဖြင့် သွားကြရပေသည်။ ကုသိနာရုံသို့ ရောက်သောအခါ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း၌ တည်းခိုကြရပေသည်။ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသည် ကုသိနာရုံ မဟာပရိနိဗ္ဗာန် စေတီတော်ကြီး၏ ဝင်းခြံနှင့်ကပ်လျက် ရှိနေပေသည်။

မဟာပရိနိဗ္ဗာန် စေတီတော်ကြီးအနီးဝယ် ကျောင်းဆောင်တော်အတွင်း၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့် လျောင်းတော်မူပုံကို ဖူးတွေ့ကြရပါသည်။
 ခြေဖဝါးတော်မှ ဦးခေါင်းတော်အထိ ပေ ၂၀-ခန့်ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။
 ပြောက်တက်သို့ ဦးခေါင်းတော်ကိုထား၍ အနောက်ဘက်သို့ မျက်နှာမူကာ
 ပရိနိဗ္ဗာန်စံနေတော်မူပုံမှာ အလွန်ပင် သဘာဝကျလှပါပေသည်။ ကြည်ညိုခြင်း
 များ၍ လွမ်းဆွတ်တတ်သူများမှာ မျက်ရည်များပင် ကျတတ်ကြပေသည်။

ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူနေပုံ ရုပ်ပွားတော်ကို စာရေးသူ (ဆရာတော်)
 ဖူးမြင်ရသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူခါနီးမှာ နောက်ဆုံးမှာ
 ကြားတော်မူခဲ့သည့် “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိဝေါ ဝယမ္မော
 သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေဝ” ဟူသော စကားတော်ကို အထူးသတိရမိ
 ပါသည်။ ယင်းစကားတော်ကိုပင် ရွတ်ဆို၍ ပူဇော် ကန်တော့ခဲ့ပါသည်။

နောက်ဆုံး မှာကြားတော်မူခဲ့သော စကားတော်၏အဓိပ္ပါယ်မှာ “ယခု
 ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူခါနီး၌ သင်ချစ်သားတို့ကို နောက်ဆုံးအနေဖြင့်
 မှာကြာသိစေခဲ့မည်။ ရုပ် နာမ် သင်္ခါရမှန်သမျှ အားလုံး ပျက်စီးကြရမည်သာ
 ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းမရှိသည့် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း
 သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို မမေ့ကြနှင့်၊ အားထုတ်နေကြ” ဟူသော
 အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်ပါသည်။ ၄၅-ဝိပတ်လုံး ဟောကြားဆုံးမတော်မူခဲ့သည့် အဆုံးအမ
 အားလုံး ပါဝင်သွားသည်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက်
 အလေးနက်ဆုံး စကားတော်ဖြစ်ပါပေသည်။ ဤစကားတော်ကို မိန့်ကြားတော်
 မူပြီးနောက် မည်သည့်စကားတော်ကိုမျှ မမိန့်ကြားနိုင်တော့ဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်
 စံဝင်တော်မူသွားပါသည်။

သံဝေဂယူဗွယ်ရာ

“ဘုန်းတော်အနန္တ ကံတော်အနန္တ ဉာဏ်တော်အနန္တ တန်ခိုးတော်အနန္တ

သခင် ဘုရားရှင်သော်မှလည်း ဤကဲ့သို့ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူရလေသည်။
ဘုန်းကံနည်းပါး တန်ခိုးအားမရှိကြသော မိမိတို့မှာမူ ထိုသေခြင်းသဘောမှ
အဘယ်မှာလျှင် လွတ်မြောက်နိုင်ကြပါမည်နည်း။ သေခြင်းသဘောနှင့်
ကော်မုချ တွေ့ကြရမည်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်”ဟု သံဝေဂယူဖွယ်
ကောင်းလှပါပေသည်။

ဘုရားဖူးအပြန် အယူအဆမှန်စေရန်

“သံဝေဒနီယလေးဌာနသို့ ရောက်သူတို့မှာ အပါယ်မကျနိုင်ဟူ၍ အချို့
သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အယူအဆရှိကြသည်”ဟု ကြားသိရပေသည်။ မဟာ
ပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တန်၌ ဟောကြားတော်မူသည်မှာ “သံဝေဒနီယ လေးဌာနသို့
ရောက်ကာမှဖြင့် အပါယ်မကျနိုင်”ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။
သံဝေဒနီယ လေးဌာနသို့ လှည့်လည် ဖူးမြော်နေရင်း ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့်
ကွယ်လွန်ခဲ့သော် နတ်ပြည်သို့ ရောက်နိုင်သည်ဟူ၍သာ ဟောကြားတော်
မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (သုတ် မဟာဝါ-၁၁၆)

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပိသာဆရာတော်

သိကောဓိးစရာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသော

တည်ရာဌာန

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသောသည် ရန်ကုန်တိုင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ အမှတ်(၆) ရပ်ကွက်၊ ယခင်က ဉာဏစာဂီကျောင်းလမ်း၊ ယခု ဇေယျာခေမာလမ်း၌ တည်ရှိပါသည်။

ရိပ်သာအမည်

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသောဟူသော အမည်ကို ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရွေးချယ်ပေးပါသည်။

သဒ္ဓမ္မ = သူတော်ကောင်းတရား +

ရုံသီ = အလင်းရောင် +

ရိပ်သာ = အရိပ်ချမ်းသာ

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသော = သူတော်ကောင်းတရား အလင်းရောင်ရှိသော အရိပ်ချမ်းသာဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသော ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် မင်းအဆက်ဆက်တို့မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအသီးသီးတို့၌ ပါဠိစာပေကျမ်းဂန်များကို

သင်ကြားပို့ချပေးနေကြသော ဆရာတော် သံဃာတော်များ ရှိနေကြပေသည်။ ပြည့်စုံခိုင်မာသော စာသင်တိုက် ကျောင်းတိုက်ကြီးငယ်များလည်း ရှိနေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပရိယတ္တိသာသနာတော် ထွန်းကားလျက်ရှိပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်အတွက် ရိပ်သာကျောင်းများလည်း အသင့်အတင့် ရှိကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ခိုင်ခိုင်မာမာ တရားဓမ္မပြသပေးနိုင်သော ရိပ်သာကျောင်းများမှာ နည်းပါးလှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော်များနှင့်လျော်ညီစွာ တရားဓမ္မ ပြသပေးနိုင်သော ရိပ်သာကျောင်းများ လိုအပ်လှပေသည်။ ယင်းလိုအပ်ချက်ကို ပြည့်စုံစေရန် ရည်သန်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်နည်းဖြင့် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်အတွက် ရိပ်သာတစ်ခု ထူထောင်လိုသောကြောင့် ဤ“သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာ” ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

တည်ထောင်သောနှစ်နှင့် တည်ထောင်သူများ

သဒ္ဓမ္မရံသီရိပ်သာကို ၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း(၁၅)ရက် (၈-၇-၇၉) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။ တည်ထောင်ခဲ့သောသူများမှာ- ရန်ကုန်တိုင်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ကျောက်ကုန်းလမ်း၊ အမှတ်(၁၅)၌နေထိုင်သူ ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်မြင့်ကြည်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ တိုက်အမှတ်(၁၂၆)၊ အခန်းအမှတ်-၂၌ နေထိုင်သူ ကျောင်းအမ ဒေါ်ခင်မမတို့က ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသကို အမျိုးထား၍ တည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသသည် ယခင်က ၁၃၀၇ - ခုနှစ်မှစ၍

သီကောင်းစရာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ

၂၇

၁၃၃၈-ခုနှစ်အထိ ကျောက်ကုန်းတောရ မေဒီနီကျောင်းတိုက်၌ စာသင်သား အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာချဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ စေတီယင်္ဂဏ ဓမ္မစရိယနှင့် အစိုးရ ဓမ္မစရိယတန်းများကို အောင်မြင်ခဲ့သော ဆရာတော်ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၃၈-ခုနှစ်မှစ၍ ၁၃၃၉-ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည်ရိပ်သာ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ကာ နေထိုင် ခဲ့ပါသည်။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်မှစ၍ ၁၃၄၁-ခုနှစ်အထိ တရားဟော တရားပြ မဟာစည်နာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယအဖြစ်ဖြင့် နေထိုင်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ ပါသည်။

၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း(၁၅)ရက်၊ (၈-၇-၇၉)တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာသို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ တရားဟောတရားပြ ပဓာန နာယကအဖြစ်ဖြင့် ယနေ့တိုင် အောင် သီတင်းသုံးနေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ယခုအခါ ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသသည် သက်တော် (၇၀)၊ ဝါတော် (၅၀) ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။

ရိပ်သာတည်ထောင်ခြင်း

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာကို တည်ထောင်ရာတွင် ရန်ကုန်တိုင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ အမှတ်(၆)ရပ်ကွက်၊ ယခင်က ဉာဏစာဂီကျောင်းလမ်း၊ ယခု ဇေယျာဓေမာလမ်းရှိ ဦးဝင်းပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဟောင်း) +ဒေါ်မြဝင်းတို့၏ ခြံမြေ တစ်ဧကကျော်နှင့် တိုက်အိမ်အဆောက်အအုံများကို ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်မြင့်ကြည်နှင့် ကျောင်းအမ ဒေါ်ခင်မမတို့ကဦးဆောင်၍ ငွေကျပ်ငါးသိန်းသုံးသောင်းဖြင့် ဝယ်ယူကာ ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသ အား ရိပ်သာတည်ထောင်ရန်အတွက် လှူဒါန်းကြပါသည်။

အရှည်တည်တံ့ရန်

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ အရှည်တည်တံ့၍ စည်ပင် ပြန့်ပွားရန်အတွက် ၁၃၄၂-ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း(၁၃)ရက်၊ ၁၈-၁-၈၁ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။ ယနေ့တိုင်အောင် ထိုဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့က ဦးဆောင်၍ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ အရှည်တည်တံ့ရေး စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးတို့ကို စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ အမှုဆောင်လူကြီးများ

- ၁။ ဥက္ကဋ္ဌ - ဒေါ်မြင့်ကြည် (ကျောင်းအမကြီး)
- ၂။ ဒုတိယ-ဥက္ကဋ္ဌ(၁) - ဦးတင်အောင်(ဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးဦးလေ)
- ၃။ ဒုတိယ-ဥက္ကဋ္ဌ(၂) - ဒေါ်နုနုရွှေ
- ၄။ အတွင်းရေးမှူး - ဦးကြည်ဝင်း
- ၅။ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး(၁) - ဦးလှအေး
- ၆။ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး(၂) - ဒေါ်မြစန်း
- ၇။ ဘဏ္ဍာရေးမှူး - ဒေါ်မြင့်ကြူ
- ၈။ တွဲဖက်ဘဏ္ဍာရေးမှူး(၁) - ဒေါ်ဟန်တင့်
- ၉။ တွဲဖက်ဘဏ္ဍာရေးမှူး(၂) - ဒေါ်ခင်စိုး
- ၁၀။ စာရင်းစစ် - ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း
- ၁၁။ တွဲဖက်စာရင်းစစ်(၁) - ဒေါ်စန်းစန်း
- ၁၂။ တွဲဖက်စာရင်းစစ်(၂) - ဒေါ်ကျင်ကျင်ရွှေ
- ၁၃။ စည်းရုံးရေးမှူး - ဒေါ်ခင်စိန်
- ၁၄။ ပြန်ကြားရေးမှူး - ဦးကောင်းရင် တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

သီကောင်းရာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ

၂၉

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ ဆရာတော်ဦးကုဏ္ဍလာဘိဝံသ၏ ဩဝါဒကိုခံယူကာ ဝေယျဝဇ္ဇအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်ကြသဖြင့် သံဃာတော်ဦးရေ ယောဂီဦးရေများ တိုးတက်လာခဲ့ကြပေသည်။ အဆောက်အအုံများလည်း တိုးတက်လာခဲ့ကြပေ သည်။

ယောဂီဦးရေ တိုးတက်လာခြင်း

၁၉၇၉-ခု၊ ဇူလိုင်လမှ စတင်တည်ထောင်ခဲ့စဉ်က သံဃာတော် ၄- ပါး၊ ဝေယျဝဇ္ဇယောဂီ ၅-ယောက်မျှသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ယခု ၁၉၉၀-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ၌ သံဃာတော် ၂၀-ပါး၊ အမျိုးသားယောဂီ ၈-ယောက်၊ အမျိုးသမီးယောဂီ ၄၅-ယောက်အထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ယခု (၁)နှစ် အတွင်း ဝင်ရောက်တရားအားထုတ်သော ယောဂီမှာ(၈၆၂) ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ တည်ထောင်ခဲ့သောနှစ်မှ ယခုနှစ်အထိ အားထုတ်ခဲ့ကြသော ယောဂီပေါင်း (၃၃၅၂)ယောက် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ဖြင့် ယောဂီဦးရေများ တိုးတက်လာပါသည်။

ရိပ်သာအဆောက်အအုံများ တိုးတက်လာခြင်း

၁၃၄၁-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း (၁၅)ရက်၊ (၈-၇-၇၉) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့စဉ်က အဆောက်အအုံနှစ်ခုမျှသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ယခု ၁၉၉၀-ခုနှစ်တွင်-

- (က) အလျား ပေ-၅၀ × အနံ ပေ-၅၀ ရှိ နှစ်ထပ်စံကျောင်းတော်
- (ခ) အလျား ပေ-၄၆ × အနံ ပေ-၂၃ ရှိ နှစ်ထပ်သံဃာကျောင်းဆောင်
- (ဂ) အလျား ပေ-၅၀ × အနံ ပေ-၂၇ ရှိ ဆွမ်းစားကျောင်း
- (ဃ) အလျား ပေ-၇၀ × အနံ ပေ-၅၀ ရှိ သုံးထပ်သိမ်တော်ကြီး
- (င) အလျား ပေ-၄၅ × အနံ ပေ-၂၆ ရှိ တထပ်အမျိုးသမီးယောဂီဆောင်

- (စ) အလျား ပေ-၅၂ × အနံ ပေ-၂၄ ရှိ ၂-ထပ်အမျိုးသမီး ယောက်ျား
 - (ဆ) အလျား ပေ-၄၀ × အနံ ပေ-၁၅ ရှိ ဓမ္မသာလာကျောင်းဆောင်
 - (ဇ) အလျား ပေ-၁၆ × အနံ ပေ-၁၆ ရှိ တစ်ထပ်ကျောင်း နှစ်ဆောင်
 - (ဈ) အလျား ပေ-၂၀ × အနံ ပေ-၁၂ ရှိ တစ်ထပ်ရေကန်ကျောင်း
 - (ည) အလျား ပေ-၂၄ × အနံ ပေ-၂၄ ရှိ နှစ်ထပ်အမျိုးသမီးယောက်ျား
- ဟူ၍ (၁၁)ဆောင်အထိ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

တိတ်ဆိတ်သာယာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

သဒ္ဓမ္မရံသီရိသာသည် ကားလမ်းမကြီးများနှင့် ဝေးကွာလှက်ရှိပါသည်။ ဆိတ်ငြိမ်သော လူမှုဝန်ထမ်းဝင်ခြံအနီး၌ တည်ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆိတ်ငြိမ်သာယာလှက်ရှိပါသည်။ ရိပ်သာ ကျောင်းဆောင်တိုင်းတို့၌ ရေ မီးအပြည့်အစုံရှိပါသည်။ ကုဋီအိမ်သာများလည်း အပြည့်အစုံရှိပါသည်။ ယခင်က စက်ရေတွင်း(၂)တွင်း ရှိခဲ့ပါသည်။ ယခုနှစ် စက်ရေတွင်း(၂)တွင်း ထပ်မံတူးဖော်ရရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရေလည်းပြည့်စုံလှက်ရှိပါသည်။

ရိပ်သာမှပြုစောင့်ရှောက်ခြင်း

အမြို့မြို့အနယ်နယ်မှ တရားအားထုတ်ရန် ရောက်ရှိလာကြသော သံဃာတော်များနှင့် အမျိုးသား အမျိုးသမီးယောက်ျားကို သဒ္ဓမ္မရံသီရိသာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့မှ တာဝန်ယူ၍ ပြုစောင့်ရှောက်ပါသည်။ သင့်လျော်သော ဆွမ်းခဲဖွယ် ဘောဇဉ်များကိုစီမံ၍ နံနက်အရုဏ်ဆွမ်းကို (၅)နာရီခွဲအချိန်၊ နေဆွမ်းကို (၁၀)နာရီခွဲအချိန်တို့တွင် ကျွေးမွေးပြုစုကြပါသည်။ ညနေ (၅)နာရီအချိန်တွင် သံဃာတော်များကို ဖျော်ရည်ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကာ ပြုစုကြပါသည်။

သီကောင်းရာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပါသာ

၃၁

ကျန်းမာရေးအတွက် တစ်ပတ်အတွင်းမှာ ဗုဒ္ဓဟူးနှင့် စနေနေ့များတွင် အလှည့်ကျဆရာဝန် (၂)ဦးက လာရောက်ကြည့်ရှုကုသပေးကြပါသည်။ ဆေးပစ္စည်းများအတွက် ရိပ်သာ၌ ရံပုံငွေထားရှိကြပါသည်။ သန့်ရှင်းရေးအတွက် အမျိုးသမီးယောဂီဟောင်းများက တစ်လတစ်ကြိမ် ရိပ်သာတွင်း၌ သန့်ရှင်းရေး ပြုလုပ်ကြပါသည်။

တစ်နေ့တာ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြရခြင်း

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော သံဃာတော်များနှင့် အမျိုးသား အမျိုးသမီးယောဂီတို့သည် နံနက် (၃)နာရီခွဲအချိန်တွင် ကြေးမောင်းထိုးသော အခါ အိမ်ရာမှ ထကြရပါသည်။ (၄)နာရီအချိန်တွင် သိမ်တော်ကြီး အလယ်ထပ်သို့ သွားရောက်၍ တရားထိုင်မှတ်ကြရပါသည်။ (၅)နာရီထိုးလျှင် (၉)ပါးသီလ ယူကြရပါသည်။ (၅)နာရီခွဲတွင် အရုဏ်ဆွမ်း သုံးဆောင်ကြရပါသည်။ သုံးဆောင်ပြီးသောအခါ (၆)နာရီခွဲအထိ စင်္ကြံလျှောက်၍ မှတ်ကြရပါသည်။ (၆)နာရီခွဲမှ (၇)နာရီခွဲအထိ ထိုင်မှတ်၊ (၇)နာရီခွဲမှ (၈)နာရီအထိ စင်္ကြံလျှောက်မှတ်၊ (၈)နာရီမှ (၉)နာရီအထိ ထိုင်မှတ်ကြရပါသည်။ (၉)နာရီမှ (၁၀)နာရီအထိ ရေချိုးခြင်း ဖွပ်လျှော်ခြင်း စသည်များကို ပြုလုပ်ကြရပါသည်။ (၁၀)နာရီခွဲတွင် နေ့ဆွမ်း သုံးဆောင်ကြရပါသည်။

နေ့လည် (၁၂) နာရီမှ (၁) နာရီအထိ ထိုင်မှတ်ကြရပါသည်။ (၁) နာရီမှ (၂)နာရီအထိ စင်္ကြံလျှောက်မှတ်ရပါသည်။ (၂)နာရီမှ (၃) နာရီအထိ တရားနာကြရပါသည်။ (၃)နာရီမှ (၄)နာရီအထိ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာထံတွင် တရားလျှောက်ကြရပါသည်။ (၄)နာရီမှ (၅)နာရီအထိ ထိုင်မှတ်ကြရပါသည်။ (၅)နာရီမှ (၆)နာရီအထိ စင်္ကြံလျှောက်မှတ်ကြရပါသည်။ (၆)နာရီမှ (၇) နာရီအထိ ထိုင်မှတ်ကြရပါသည်။ (၇)နာရီမှ (၈)နာရီအထိ စင်္ကြံလျှောက်မှတ်

၃၂

သီကောင်းရာဓမ္မပဒသာ

ကြရပါသည်။ (ဂ)နာရီမှ (၉)နာရီအထိ ထိုင်မှတ်ကြရပါသည်။ (၉)နာရီမှ စ၍ အိပ်လိုက် အိပ်နိုင်ကြပါသည်။ စင်္ကြံလျှောက်လိုက် လျှောက်နိုင်ကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တစ်နေ့တာအတွက် အားထုတ်ကြရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ရေစင်ခေါ်ချရာ သိကောင်းစရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ယုံကြည်အားကိုးကြပေသည်။ ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို အလှူရေစက် လက်နှင့်မကွာလှူဒါန်းလိုကြပေသည်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ အကျိုးများသည်ထက် များစေရန်အတွက် ရေစက်ချကာ အမျှဝေကြပေသည်။ ရေစက်ချရာတွင် သိကောင်းစရာများကို သိထားပါက ပို၍ပင် အကျိုးများကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ရေစက်ချခြင်းသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ ကုသိုလ်တရားများ ထပ်မံတိုးပွားရန်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ ရေစက်ချခြင်း၌ ပြုလုပ်ခြင်း (၃)မျိုး ပါဝင်ပါသည်။

- (၁) မိမိ၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ဝစီကံမြောက် နှုတ်ဖြင့်ပေးလှူခြင်း။
- (၂) မိမိအလိုရှိသော ဆုမွန်ကောင်းများကို တောင်းဆိုခြင်း။
- (၃) မိမိပြုပြီးသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို သူတစ်ပါးတို့အား အမျှပေးဝေခြင်းဟူ၍ (၃)မျိုး ပါဝင်ပါသည်။
- (၁) မိမိ၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ဝစီကံမြောက် နှုတ်ဖြင့်လှူဒါန်းခြင်းဟူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ရှေ့မှောက်၌ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးပစ္စည်းစသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ဤမည်သော

ကျောင်းတိုက်၊ သံဃာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လှူဒါန်းပါသည်ဘုရား၊
ဝတ္ထုငွေများဖြစ်ခဲ့လျှင် ဝတ္ထုငွေမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရဟန်း
တော်တို့အား အပ်စပ်သောလိုရာရာ ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်း
ပါသည်ဘုရားဟု နှုတ်ဖြင့် ဝစီကံမြောက် လှူဒါန်းခြင်း
မျိုးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ လှူဒါန်းခြင်းသည် ဝစီကံ
ဒါနကုသိုလ်များကို တိုးပွား ရရှိစေပါသည်။

- (၂) မိမိအလိုရှိသော ဆုမွန်ကောင်းများကို တောင်းဆိုခြင်းဟူသည်
အလှူဒါနစသော ကောင်းမှုများကိုပြုပြီးသောအခါ ဆုမွန်ကောင်း
တောင်းခြင်းသည် ဘုရားအလောင်းစသော ရှေးသူတော်ကောင်း
များ ပြုလုပ်သော အလုပ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆုမွန်ကောင်းများ
တောင်းခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

အရှင်သီဝလိအလောင်းတော်သည် ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရား
လက်ထက်တော်အခါက (၇)ရက်တိုင်တိုင် ကြီးစွာသောအလှူကို
ပြုလုပ်၍ ပဒုမ္မတ္တရ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ လာဘ်လာဘပေါများသည့်
နေရာတွင် အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရပါလို၏ဟူ၍ ဆုမွန်ကောင်း
တောင်းခဲ့ပေသည်။ ထို တောင်းခဲ့သောဆုကြောင့် ဂေါတမမြတ်စွာ
ဘုရားသာသနာတော်၌ လာဘ်လာဘအပေါများဆုံး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ပါး ဖြစ်လာရပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆုမွန်ကောင်းတောင်းခြင်း
သည် အကျိုးရှိလှပေသည်။

- (၃) မိမိပြုပြီးသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို သူတစ်ပါးတို့အား အမျှပေး
ဝေခြင်းဟူသည် မိမိပြုလုပ်အားထုတ်ခဲ့ပြီးသော ဒါနကုသိုလ်၊
သီလ ကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကို မိမိနှင့်ထပ်တူထပ်မျှ
သူတစ်ပါး တို့အားလည်း ကြံပါစေဟု နှလုံးသွင်းကာ “အမျှ

ရေစက်ချရာ သိကောင်းစရာ

၃၅

အမျှ ယူတော်မူကြပါဟူ၍ ရွတ်ဆိုကာ ပေးဝေခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့အမျှဝေခြင်းသည် မိမိအတွက်လည်း (ပတ္တိဒါန) ကုသိုလ် တရားများ ထပ်မံရရှိပါသည်။ သာဓုခေါ်ကြသော သူတစ်ပါးတို့အားလည်း (ပတ္တာနုမောဒန) ကုသိုလ်တရားများ ရရှိစေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမျှဝေ ရခြင်းသည် မိမိအတွက် သူတစ်ပါးတို့အတွက် အကျိုးရှိလှပေသည်။

ရေသွန်းလောင်းချရာတွင် နှလုံးသွင်းပုံ

ရေဖြင့်သွန်းလောင်း၍ အမျှဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိ အမျှဝေ လိုက်သောကုသိုလ်ကို သာဓုခေါ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြ၍ ရေကဲ့သို့ အေးမြကြပါစေ။ ရေကို နမြောတွန့်တိုခြင်းမရှိ၊ စွန့်ပစ်ရသကဲ့သို့ လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့၌ လုံးဝနမြောတွန့်တိုခြင်းမရှိ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကာ လှူဒါန်းပါ၏ ဟု နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ကာ လှူဒါန်းပါက ပို၍ အကျိုးများကြပါသည်။

အမျှဝေခြင်းသည် -

- (က) အလှူဒါနပြု၍ အမျှဝေခြင်း
- (ခ) သီလဆောက်တည်၍ အမျှဝေခြင်း
- (ဂ) သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာပွား၍ အမျှဝေခြင်းဟူ၍ (၃) မျိုးရှိပါသည်။

အမျှဝေရာ ဒါနသာ ရရှိခြင်း

- (က) အလှူဒါနပြု၍ အမျှဝေခြင်းဖြင့် အမျှဝေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒါနကုသိုလ်များကိုပင် ထပ်မံရရှိကြပေသည်။ လူတစ်ရာ သာဓုခေါ်လျှင် ဒါနကုသိုလ် တစ်ရာ ထပ်မံ ရရှိကြပေသည်။ လူတစ်ထောင်

သာဓုခေါ်လျှင် ဒါနကုသိုလ် တစ်ထောင် ထပ်မံရရှိကြပေသည်။
 သာဓုခေါ်ကြသော လူတစ်ရာ၊ လူတစ်ထောင်တို့သည်လည်း
 ဒါနကုသိုလ်ပင် ရရှိကြပါသည်။ (အံ-ဋ္ဌ၊ ၁၄၇)
 ဆောင်ပုဒ်။ ■ ဒါနဝေလျှင်၊ ဒါနပင်၊ အမှန်ပင်ရရှိသည်။

- (ခ) သီလဆောက်တည်၍ သီလကုသိုလ်ကို အမျှဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 သီလကုသိုလ်များကို ထပ်မံ၍ မရရှိနိုင်ကြပေ။ ဒါနကုသိုလ်ကိုပင်
 ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သာဓုခေါ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း
 သီလကုသိုလ်များကို မရရှိနိုင်ကြပေ။ ဒါနကုသိုလ်ကိုပင်
 ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ သီလဝေလျှင်၊ ဒါနပင်၊ အမှန်ပင်ရရှိသည်။

- (ဂ) သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားအားထုတ်၍ အမျှဝေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သည် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကို မရရှိနိုင်ကြပေ။ ဒါန
 ကုသိုလ်ကိုပင် ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သာဓုခေါ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 လည်း သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ကို မရရှိနိုင်ကြပေ။
 ဒါန ကုသိုလ်များကိုသာ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ဘာဝနာဝေလျှင်၊ ဒါနပင်၊ အမှန်ပင်ရရှိသည်။

အမျှဝေခြင်းကို ပါဠိလို ပတ္တိဒါနဟု ခေါ်ပါသည်။ သာဓုခေါ်ခြင်းကို
 ပါဠိလို “ပတ္တာနုမောဒန”ဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုအမျှဝေခြင်း ပတ္တိဒါနနှင့်
 သာဓုခေါ်ခြင်း ပတ္တာနုမောဒန နှစ်ပါးလုံးကိုပင် ဒါနဉာဏ် သွင်း၍ ယူရပါသည်။
 သို့ဖြစ်၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တို့တွင် အဘယ်ကုသိုလ်ကိုပင်
 အမျှဝေဝေ၊ အဘယ်ကုသိုလ်ကိုပင် သာဓုခေါ်ခေါ်၊ ဒါနကုသိုလ်ကိုသာ
 ရရှိနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

အမျှဝေခြင်းသည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ကုန်ကျခြင်းမရှိပါဘဲ၊ ဒါနကုသိုလ်များကို

ရောက်ချရာ သိကောင်းစရာ

၃၇

တိုးပွား ရရှိကြသည်ဖြစ်၍ မိမိအတွက်လည်း အကျိုးများပေသည်။ သာဓုခေါ် ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း ဒါနကုသိုလ်များ ရရှိကြသည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါး အတွက်လည်း အကျိုးများကြပေသည်။ လူသားများအတွက်သာ အကျိုးများသည် မဟုတ်ပေ။ ဘဝခြားသူ နတ်များ၊ ပြိတ္တာများအတွက်လည်း အကျိုးများကြပေသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ သီတင်း သုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဝေမာနိက နတ်သမီးတစ်ယောက်သည် အတိတ်ဘဝ လူဖြစ်စဉ်က သူတစ်ပါး၏ အဝတ်လုံချည်ကို ခိုးယူခဲ့သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် သမုဒ္ဒရာပင်လယ်ကျွန်း တစ်ခုသောဗိမာန်၌ အဝတ်မရှိသော ဝေမာနိက နတ်သမီးဖြစ်ရလေ၏။

တစ်နေ့သ၌ သာဝတ္ထိပြည်သား ကုန်သည်တို့သည် သင်္ဘောဖြင့် ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာသို့ ခရီးထွက်ကြရာ ထိုကျွန်းသို့ ရောက်သွားကြလေ၏။ ဝေမာနိက နတ်သမီးနေထိုင်သော ဗိမာန်သို့ တက်ရောက်၍ ကြည့်ကြလေ၏။ ထိုဗိမာန်၌ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်ကိုမျှ မတွေ့ကြရ သဖြင့် ဗိမာန်ရှင်ကို တွေ့မြင်လိုပါသည်ဟု ပြောကြ မေးကြလေ၏။

ဗိမ္ဗာန်ရှင်နတ်သမီးသည် အခန်းတွင်းမှနေ၍ ဗိမ္ဗာန်ရှင်ရှိတဲ့အကြောင်း စကားတုံ့ပြန်၍ ပြောကြားလေ၏။ ကုန်သည်များက ဗိမ္ဗာန်ရှင်ကို မြင်လိုကြပါ သည်။ အပြင်သို့ထွက်လာခဲ့ပါရန် ပြောကြားရာတွင် အကျွန်ုပ်မှာ အဝတ်မရှိ၍ မထွက်ဝံ့ပါဟု နတ်သမီးကပြောလေ၏။

ထိုအခါ ကုန်သည်တို့သည် အဝတ်တို့ကို ပေးကြကုန်၏။ “ဤကဲ့သို့ အဝတ်တို့ကို လက်ဖြင့်ပေး၍ အကျွန်ုပ်ထံသို့ မရောက်နိုင်၊ မရနိုင်ပါ။ သီလရှိသောသူအား အဝတ်တို့ကိုပေးလှူ၍ အမျှဝေမှသာ အကျွန်ုပ်ထံ ရောက်နိုင်၊ ရနိုင်ပါသည်”ဟု ဝေမာနိကနတ်သမီးက ပြောလေ၏။ နတ်သမီး

၃၈

သီကောင်းရာဗ္ဗပဒသာ

ပြောသည့်အတိုင်း သီလရှိသောသူအား အဝတ်တို့ကိုပေးလှူ၍ အမျှဝေ
ကြသဖြင့် နတ်သမီးက သာဓုခေါ်လိုက်သောအခါ အဝတ်ထမီများကို
ပြည့်စုံစွာ ရရှိသွားလေ၏။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ ဆွေမျိုး ပြိတ္တာတို့ကို ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက
အမျှဝေသဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှကျွတ်လွတ်၍ နတ်တို့၏ အဝတ်တန်ဆာ
စသည်များကို ရရှိသွားကြဖူးပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမျှဝေခြင်းသည်
နတ်များအတွက်၊ ပြိတ္တာများအတွက်လည်း အကျိုးများလှပေသည်။

သဒ္ဓမ္မဝံသီဝိပဿနာစာတော်

ဗုဒ္ဓဂုဏ်ဗွား အကျိုးဗျား

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ယုံကြည် အားကိုးလျက် ရှိကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ကို ပွားများခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့ကို ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ကြားဖူးကြပေသည်။ လက်တွေ့ကိုယ်တိုင်လည်း ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များကို ပွားများခြင်းကြောင့် အကျိုးတရားများ ရရှိသည်ကိုလည်း သိသင့်သလောက် သိထားကြပေသည်။ ကျမ်းဂန်များ၌လည်း ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ပွားများရခြင်း အကျိုးတရားတို့ကို ဖွင့်ပြထားလျက် ရှိကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျိုး တရား(၂)ပါးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်ဟု အဋ္ဌကထာများ၌ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

(၁) စိတ်ကြည်လင်ခြင်းအကျိုး

(၂) ချမ်းသာစွာ ဝိပဿနာရှုခြင်းအကျိုး ဟူသော ဤအကျိုး(၂) ပါးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြ ထားပေသည်။ (အံဠ-၁၊ ၃၆၆)

(၁) စိတ်ကြည်လင်ခြင်း အကျိုးဟူသည်-အသုဘစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား များကို အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ ပျင်းရိငြီးငွေ့ခြင်း

ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ စိတ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံများသို့ မသွားတခြားအာရုံအမျိုးမျိုးသို့ ပြေးသွားနေတတ်ပေသည်။ မကြည်မလင် ဖြစ်နေတတ်ပေသည်။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းကာ ပွားများရာ၏။ ဤကဲ့သို့ ပွားများလိုက်သောအခါ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်ပေသည်။

(၂) ချမ်းသာစွာ ဝိပဿနာရှုခြင်းအကျိုးဟူသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို နှလုံးသွင်းကာ ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (စာနစ်အနီး) ဥပစာရသမာဓိ ဖြစ်လာသောအခါ ဝိပဿနာကို ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ (ဥပစာရသမာဓိ) စိတ်တည်ငြိမ်မှုကို ရရှိထားသောကြောင့် ချမ်းသာလွယ်ကူစွာ ဝိပဿနာရှုမှတ်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော်(၉)ပါးတို့ကို ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဂုဏ်တော်များ၏ အနက်အားလျော်စွာ အကျိုးတရားများကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

(၁) အရဟံ = ကိလေသာရန်သူတို့ကို ပယ်သတ်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းခြင်း အကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အခါ ဘေးရန်အန္တရာယ်များနှင့် တွေ့ကြုံနေရသည့်အခါတို့၌ ထိုဘေးရန်အန္တရာယ်များ မဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ထိုဘေးရန်အန္တရာယ်များမှ လွတ်မြောက်သွားရအောင်၊ ထိုဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းပျောက်သွားရအောင် အရဟံဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘေးရန်ကင်းလို၊ အရဟံကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၂) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ = အလုံးစုံသောတရားတို့ကို မဖောက်မပြန် ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နက်နဲခက်ခဲ၍ သူတစ်ပါးတို့သိနိုင်ခဲ့သော အရာတို့ကို သိနိုင်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ နက်နဲခက်ခဲ၍ သိနိုင်ခဲ့သော အရာတို့ကို သိလိုကြသောအခါ နက်နဲခက်ခဲသော အရာတို့ကို သူတစ်ပါးတို့က မေးလာကြသောအခါ နက်နဲခက်ခဲသော စာမေးပွဲများကို ဖြေဆိုကြရမည့်အခါတို့၌ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ နက်နဲသိလို၊ သမ္မုဒ်ကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၃) ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နော = ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ ပညာဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း အကျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြမည့်အခါ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံလိုကြသည့်အခါတို့၌ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော ဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သိက္ခာပြည့်လို၊ ဝိဇ္ဇာကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၄) သုဂတော=ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကား၊ သုဂတော=ကောင်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စကားပြောရာ၌ ပြောသမျှ အောင်မြင်ခြင်းအကျိုး၊ ခရီးသွားရာ၌ သွားလိုရာအရပ်သို့ အန္တရာယ်မရှိဘဲ ချမ်းသာစွာ ရောက်ရှိသွားနိုင်ခြင်းအကျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အရေးကြီးသောစကားတို့ကို ပြောဆိုရမည်အခါ ခရီးသွားရမည် အခါ၊ ခရီးသွားနေကြသောအခါတို့၌ သုဂတော ဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ စကားပြောလို၊ သုဂတောကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

ခရီးသွားလို၊ သုဂတောကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၅) လောကဝိဇ္ဇာ - လောကသုံးပါးကို သိတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ပါတကားဟု ပွားများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လောကီရေးရာ သိဖွယ်ရာတို့ကို လေ့လာသောအခါ မှန်ကန်စွာ အမြန်သိခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အဘက်ဘက်က တိုးတက်လာစေရန် လောကီစီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးလုပ်ငန်းတို့ကို လေ့လာကြသောအခါ၊ သယံဇာတပစ္စည်းများကို ရှာဖွေကြသောအခါတို့၌ လောကဝိဇ္ဇာဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လောကီသိလို၊ ဝိဇ္ဇာကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၆) အနတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ - အတုမရှိမြတ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မယဉ်ကျေးသေးသော လူယောက်ျား၊ နတ်ယောက်ျား၊ တိရစ္ဆာန်ယောက်ျား တို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆုံးမစကားပြောကြားရာ၌ သူတစ်ပါးတို့ ကောင်းစွာ နားထောင်ခြင်း၊ လိုက်နာကြခြင်း အကျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မယဉ်ကျေး၊ မလိမ္မာကြသေးသော တပည့်များ၊ သားငယ် သမီးငယ်များ၊ ငယ်ရွယ်သူ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများကို ဆုံးမစကား ပြောကြားရသောအခါ အနတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဂုဏ်ပွား အကျိုးများ

၄၃

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ဆိုးမပေးလို၊ အနတ္တရောက်၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၇) သတ္တာဒေဝမနဿာနံ = နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆရာ၊ ဆရာမ အဖြစ်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား အတတ်ပညာကို သင်ကြားပေးကြရာ၌ လျင်မြန်စွာ တတ်မြောက်စေခြင်း အကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဆရာ၊ ဆရာမအဖြစ်ဖြင့် တပည့်ဖြစ်သူတို့အား သင်တန်း ပို့ချသောအခါ၊ စာပေသင်ကြားပေးသောအခါတို့၌ သတ္တာဒေဝမနဿာနံ ဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ သင်ကြားပေးလို၊ သတ္တာကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

(၈) ဗုဒ္ဓေါ = သစ္စာ (၄) ပါးကို ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူ၍ သူတစ်ပါးတို့ကို လည်း သိစေတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စာပေကျမ်းဂန်များကို သင်အံ့ကျက်မှတ်သောအခါ လျင်မြန်စွာ တတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ စာပေကျမ်းဂန်များကို သင်အံ့သောအခါ၊ သင်ယူသောအခါတို့၌ ဗုဒ္ဓေါဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ အတတ်သင်လို၊ ဗုဒ္ဓေါကို၊ ပွားကိုပွားရမည်

(၉) ဘဂဝါ = ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပါတကားဟု ပွားများကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိ၏အကျိုးနှင့် သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးတို့ကို တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြည့်စုံစေခြင်းစသော အကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မိမိ၏အကျိုးစီးပွား သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကို ဆောင်ရွက် ကြသောအခါ ဘဂဝါဂုဏ်တော်ကို ပွားများကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ အကျိုးပြီးလို၊ ဘဂဝါကို၊ ပွားကိုပွားရမည်။

၄၄

သီတောဠာရောဓမ္မပဒသာ

ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဂုဏ်တော် (၉) ပါးကို ပွားများကြသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ဂုဏ်တော်၏အနက်အားလျော်စွာ အကျိုးတရားတို့ကို
ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သန္တမ္မရုံသီရိဝိဿာဆရာတော်

မကောင်းတာပယ် ကောင်းတာပြန်ဖို့ပယ်

ရိပ်သာနယ်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပဋိပတ္တိသာသနာ တရားရိပ်သာများ တိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ဌာန မိမိတို့ရိပ်သာသို့ ရောက်လာကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မကောင်းသည့် အကုသိုလ်အညစ်အကြေးများကို ပယ်ဖျောက်စေ၍ ကောင်းသည့်ကုသိုလ်တရားများ ဖြစ်ပွားစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ပဋိပတ္တိသာသနာ ရိပ်သာတိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ရိပ်သာသို့ ရောက်ရှိလာကြသော သူတော်စင်တို့၏ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင် မေတ္တာ စေတနာရှေ့ထား၍ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ အလှူစာရင်းများကို စနစ်တကျ ထားရှိခြင်း၊ နေရာထိုင်ခင်းများကို သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်ထားခြင်း၊ အားထုတ်ဆဲယောဂီများ၏ မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်နေခြင်းတို့ကို သူတော်စင်များ မြင်ရသောအခါ ပစ္စည်းဥစ္စာ၌တပ်မက်ခြင်း လောဘကိုပယ်၍ လှူဒါန်းလိုသော စိတ်စေတနာများ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆောင်ပုဒ်။ ။ လောဘကိုပယ်၊ ဒါနနယ်၊ ဖြစ်ဖွယ်၌ရိပ်သာ။

၄၆

သီကောင်းရာဓမ္မပဒသာ

ပဋိပတ္တိသာသနာရိပ်သာ တိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ရိပ်သာသို့ ရောက်ရှိလာကြသော သူတော်စင်အပေါင်းတို့၏သန္တာန်၌ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ စိတ်ဆိုးအဖျက်ထွက်ခြင်း ခေါ်သော စိတ်နှလုံး မသာမယဖြစ်ခြင်း ခေါ်မနဿတို့ကို မဖြစ်စေရအောင်၊ ပယ်နိုင်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိ သူတစ်ပါး ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သည့် မေတ္တာတရားများ ဖြစ်ပွားလာရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ခေါ်သကိုပယ်၊ မေတ္တာနယ်၊ ဖြစ်ဖွယ်ဤရိပ်သာ။

ပဋိပတ္တိသာသနာရိပ်သာ တိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ ရိပ်သာသို့ ရောက်ရှိလာကြသော သူတော်စင်အပေါင်းတို့၏သန္တာန်၌ တစ်ဦး၏အမှားကိုမြင်၍ တစ်ဦးကအပြစ်ယူကာ အငြိုးထားခြင်း အာယာတများမရှိရအောင်၊ ပယ်နိုင်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘုရားအလောင်းစသော ရှေးသူတော်ကောင်းတို့၏ ကောင်းမြတ်သော အကျင့်လမ်းစဉ်ဖြစ်သည့် သည်းခံခြင်း ခန္တီတရားများ တိုးပွားလာရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အာယာတပယ်၊ ခန္တီနယ်၊ ဖြစ်ဖွယ်ဤရိပ်သာ။

ပဋိပတ္တိသာသနာရိပ်သာ တိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ရိပ်သာသို့ ရောက်ရှိလာကြသော သူတော်စင်တို့၏သန္တာန်၌ အသိမှား၍ တွေ့ဝေခိုက်ခဲတတ်သော မောဟကို ကင်းပျောက်စေရအောင်ပယ်ဖျောက်နိုင်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ အမှန်ကိုသိမြင်တတ်သော ပညာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရအောင်၊

မကောင်းတာပယ် ကောင်းတာဖြစ်ဖွယ် ရိပ်သာနယ်

၄၇

ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မောဟကိုယ်၊ သိဉာဏ်နယ်၊ ဖြစ်ဖွယ် ဤရိပ်သာ။

ဤကဲ့သို့ မိမိတို့၏ရိပ်သာသည် ရောက်ရှိလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏-

လောဘကိုယ်ရာ

ဒါနနယ်ဖြစ်အောင်

ဒေါသကိုယ်ရာ

မေတ္တာနယ်ဖြစ်အောင်

အာယာတကိုယ်ရာ

ခန္တီနယ်ဖြစ်အောင်

မောဟကိုယ်ရာ

အသိဉာဏ်နယ်ဖြစ်အောင်

ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိဇယာနာယက

အပ္ပိဋိးလုံးလွှာပဏိ ဆောင်ရွက်ပွဲပဏိ

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ ဆရာတော်၏ သြဝါဒကထာ

[၁၃၅၂-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ်၅-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့]

ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးများ၌ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သြဝါဒစကား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ယခုနှစ်လည်း သြဝါဒစကား အတိုချုပ် ပြောကြားပါမည်။ ယခုရောက်ရှိလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရိပ်သာ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်လိုကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နေကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ ရိပ်သာတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြမည့် အဖွဲ့သူ၊ အဖွဲ့သားတို့၏ ဆောင်ရွက်ဖွယ်တို့သည် အပိုင်းအားဖြင့် သုံးပိုင်းရှိပေသည်။

(၁) ဖြစ်မြောက်ရေးအပိုင်း

(၂) တည်တံ့ရေးအပိုင်း

(၃) တိုးတက်ရေးအပိုင်း ဟူ၍ သုံးပိုင်းရှိပေသည်။

(၁) ဖြစ်မြောက်ရေးအပိုင်းဟူသည် မိမိဆောင်ရွက်နေကြသော ရိပ်သာ၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စအဝဝတို့ကို အချိန်မီဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ယခုခေတ်အချိန်အခါသည် အမြန်ပြောင်းလဲနေသော အချိန်အခါဖြစ်ပေ

သည်။ အချိန်မီဆောင်ရွက်ဖွယ်များကို မပြုလုပ်နိုင်ပါက နောင်အခါပြုလုပ်နိုင်ရာ အခက်အခဲများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ပြုလုပ်၍ပင် မဖြစ်နိုင်တော့သော ကိစ္စများလည်း ဖြစ်သွားတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အချိန်မီဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့က အချိန်မီဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ကိစ္စများမှာ -

- (၁) သာသနာမြေ ဖြစ်မြောက်ရေးကိစ္စ
- (၂) သိမ်သမုတ်ရေးကိစ္စ
- (၃) သိမ်တော်ကြီး ဆောက်လုပ်ရေးကိစ္စ
- (၄) စက်ရေတွင်းများ တူးဖော်ရေးကိစ္စများ ဖြစ်ကြပေသည်။

ယင်းကိစ္စများကို အချိန်မီဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြ၍ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာသည် အသင့်အတင့်ပြည့်စုံသော ယခုအခြေအနေ၌ တည်ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ နောင်ဆောင်ရွက်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ယခုကဲ့သို့ပင် အချိန်မီဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရမှာလည်း အချိန်မီ အရွယ် ကောင်းခိုက်မှာ အားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ အသက်အရွယ် သိပ်အိုမင်း သွားသောအခါကျမှ အားထုတ်ပါက မိမိအလိုရှိအပ်သော တရားထူး တရားမြတ်များကို မရနိုင်တော့ဘဲ ဖြစ်သွားတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရားကိုလည်း အချိန်မီဖြစ်မြောက်အောင် အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက မိမိပြုလုပ်ရမည့်ကိစ္စကို အချိန်မီ မပြုလုပ် အားမထုတ်ကြသောကြောင့် လောကနှင့်ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံး၌ ဆုတ်ယုတ်သွားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိခဲ့ကြပေသည်။

အပိုင်းသုံးသွယ် ဆောင်ရွက်ဖွယ်

၅၁

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်အနီး မိဂဒါဝန် တော၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ကုဋေ(၁၆၀)ကြွယ်ဝသော မဟာနေသဌေးသားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည်လည်း ဗာရာဏသီပြည်၌ နေထိုင်လျက်ရှိကြပေသည်။ သူဌေးသားနှင့်ဇနီးမယားတို့သည် လောကဘက်၌ စီးပွားဥစ္စာ တိုးတက်ကြီးပွားရရှိဖို့ရာ အလုပ်ကိုလည်း မလုပ်ကြ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရရှိဖို့ရာ တရားကိုလည်း အားမထုတ်ဘဲ နေခဲ့ကြ၏။

သူဌေးသားသည် ဗာရာဏသီမင်းထံ နေ့စဉ် အခစားသွားရာတွင် အရက်သမားများနှင့်ပေါင်းမိ၍ အရက်မသောက်ရလျှင် မနေနိုင်သော အရက်သမားကြီး ဖြစ်သွားလေ၏။ အရက်သမား အပေါင်းအဖော်များစွာ တို့နှင့် ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများပါ ကျင်းပ၍ သောက်စားမှုယစ်ကာ နေခဲ့သောကြောင့် ကုဋေ(၁၆၀)သော ပစ္စည်းဥစ္စာများ ကုန်ဆုံး ပျက်စီးသွားလေ၏။ ခွက်လက် ဆွဲ၍ တောင်းစားရသောဘဝသို့ ရောက်ရှိသွားလေ၏။

တစ်နေ့သောအခါ သံဃာတော်များနှင့် မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းစားကျောင်း တစ်ခု၌ ဆွမ်းစားနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သူဌေးကျသူတောင်းစားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် ရဟန်းသာမဏေငယ်များထံမှ ဆွမ်းကျွန် ဟင်းကျွန်များ တောင်းခံယူနေသည်ကို မြတ်စွာဘုရားမြင်တော်မူ၍ ပြုံးတော်မူ၏။ အရှင်အာနန္ဒက ပြုံးတော်မူခြင်းအကြောင်းကို လျှောက်ထားသောကြောင့် “သူဌေးသားနှင့် ဇနီးမယားတို့၏ အရွယ်ကောင်းခိုက် အချိန်မီ အားမထုတ် ခဲ့ကြ၍ ယခုအိုမင်းသောအခါ၌ လောကနှင့်ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံးမှာ မျှော်လင့်ချက် မရှိ ဆုတ်ယုတ်သွားကြရ၏”ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

သူဌေးသားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် လောကဘက်၌ ပထမအရွယ်မှာ စီးပွားဥစ္စာရှာကြသော် ပထမတန်းစား သူဌေးကြီးများဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ ဓမ္မဘက်၌ သာသနာ့ဘောင်သို့ဝင်၍ တရားအားထုတ်ကြသော် သူဌေးသား သည် ရဟန္တာ၊ ဇနီးမယားသည် အနာဂါမိဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

မဇ္ဈိမ(ဒုတိယ)အရွယ်မှာ စီးပွားဥစ္စာရှာကြသော် • ဒုတိယတန်းစား သူဌေးများ ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ သာသနာ့ဘောင်ဝင်၍ တရား အားထုတ်ကြသော် သူဌေးသားသည် အနာဂါမ် ဇနီးမယားသည် သကဒါဂါမ် ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။

ပစ္ဆိမ(တတိယ)အရွယ်မှာ စီးပွားဥစ္စာရှာကြသော် တတိယတန်းစား သူဌေးများ ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ သာသနာ့ဘောင်ဝင်၍ တရား အားထုတ်ကြသော် သူဌေးသားသည် သကဒါဂါမ်၊ ဇနီးမယားသည် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ကြပေသည်။ ယခုအခါမှာမူ အားမထုတ်ခဲ့ကြ သောကြောင့် လောက(လူစည်းစိမ်ချမ်းသာ) နှင့် ဓမ္မ(မဂ်ဖိုလ်ချမ်းသာ)တို့မှ ဆုတ်ယုတ်သွားကြပေသည်။ ရေနင့်ငါး ကုန်သွားပြီး၍ ရွံညွှန်သာ ကျန်ရှိသောအိုင်၌ တောင်ပံကျိုးနေသော ကြိုးကြာအိုကဲ့သို့ ဖြစ်ကြ ရလေပြီဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုနည်းတူစွာ မိမိတို့သည်လည်း အရွယ်ကောင်းခိုက်မှာ အချိန်မီပြုလုပ်ဖွယ် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စများကို မပြုလုပ်၊ ဖြစ်မြောက်အောင် မဆောင်ရွက်ကြပါက လောကနှင့်ဓမ္မ နှစ်ဌာနလုံး၌ မဟာဓနသူဌေးသားနှင့် ဇနီးမယားတို့ကဲ့သို့ ဆုတ်ယုတ်သွားကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပြုဖွယ်ကိစ္စများကို အချိန်မီ ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) တည်တံ့ရေးအပိုင်းဟူသည် မိမိတို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သော လက်ရှိ အခြေအနေများ မဆုတ်ယုတ် မပျက်ပြားသွားရအောင် အရှည် တည်တံ့နေ ရအောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ဖြစ်မြောက်ရေး၌ စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့်

အပိုင်းသုံးသွယ် ဆောင်ရွက်ပွယ်

၅၃

ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ များကြပါသော်လည်း အရည်တည်တံ့ရေးကို စိတ်ဝင်စား၍ ဆောင်ရွက်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အလွန် နည်းပါးကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး အဆောက်အအုံများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ အရည်မတည်တံ့နိုင်ကြဘဲ ပျက်စီးသွားကြသည်များကို အတော်များများပင် တွေ့ရှိကြရပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အရည်တည်တံ့ရေးကိုမျှော်ကိုးကာ အထူး ဆောက်ရွက်သင့်ကြပေသည်။

ယခုအချိန်မှာ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာအတွက် အရည်တည်တံ့ရေးကို ဆောင်ရွက်ဖို့ရာ လိုအပ်လာပြီဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာ၏ ယခု တည်ရှိဆဲ အခြေအနေနှင့် နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်ရှိနိုင်ဖို့ရာအတွက် ဆရာတော်၏ တပည့်အဆက်ဆက်နှင့် ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ သားစဉ်မြေးဆက် တိုင်အောင် အရည်တည်တံ့ရေးကို ယခုအချိန်ကစ၍ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) တိုးတက်ရေးအပိုင်းဟူသည် မိမိတို့ဆောင်ရွက်နေရသော အခြေ အနေများကို အဖက်ဖက်က တိုးတက်လာစေရန် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဆောင်ရွက်နေကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

တိုးတက်အောင် အဘယ်ကြောင့် ဆောင်ရွက်ကြပါသနည်း? တိုးတက်မှုမရှိခဲ့သော် ဆုတ်ယုတ်မှုများသာ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့ ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အား၊ မိတ်ဆွေပရိသတ်အားများ ရှိသလောက် တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းများကို ဆောက်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မိမိတို့ရိပ်သာ တိုးတက်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်ဖြင့်လည်း စွမ်းနိုင်သလောက် တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းများကို ဆောင်ရွက်ကြ ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ နှုတ်ဖြင့်လည်း အခွင့်ကြုံတိုင်း တိုးတက်ရာ

တိုးတက်ကြောင်းများကို ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်ဖြင့်လည်း သတိရစဉ်၊ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းများကို စိတ်ကူးကံစည်၍ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကိုယ်ရေး၊ နှုတ်ရေး၊ စိတ်ပါ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း များကို ဆောင်ရွက်နေပါက မိမိတို့ရိပ်သာသည် ဆုတ်ယုတ်သွားခြင်းမရှိ၊ အစဉ် တိုးတက်နေမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့သန္တာန်၌လည်း ကုသိုလ်တရားများ အစဉ် တိုးပွားနေကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်မြောက်ရေး၊ တည်တံ့ရေး၊ တိုးတက်ရေးဟူသော ဆောင်ရွက်ဖွယ်သုံးမျိုးတို့ကို နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုလည်း လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု...သာဓု...သာဓု။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

အခြေခံတရား သိပ္ပံမိဗ္ဗုဒ္ဓါး

ယခုခေတ်အခါသည် သဘာဝအမှန်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သော သိပ္ပံပညာများ တိုးတက်လာသော ခေတ်အခါ ဖြစ်ပေသည်။ အရာရာတွင် သိပ္ပံပညာဖြင့် လေ့လာ၍ သဘာဝအမှန်ကို ထုတ်ဖော်လျက်ရှိကြပေသည်။ မိမိတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြသည့် ဘာသာဝိဒတရားနှင့် အခြားသော ဘာသာဝိဒတရားတို့ကိုပင် သိပ္ပံပညာဖြင့် စစ်ဆေးလေ့လာကြသော ခေတ်အခါ ဖြစ်ပေသည်။

သိပ္ပံပညာရှင်တို့က ဘာသာတရားအမျိုးမျိုးတို့ကို လေ့လာကြသော အခါတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏တရားတော်တို့သည် အကြောင်းနှင့် အကျိုး ဆက်စပ်မှုအားဖြင့် အမှန်ကန်ဆုံး တရားတော်များဖြစ်သည်ဟု တွေ့သိလာကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်တို့ကို အခြေခံကျကျ လေ့လာကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မေးမြန်းလေ့ ရှိကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သိထားကြရမည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အခြေခံတရားတော်တို့မှာ -

- (၁) မကောင်းသောအကျင့်ဖြစ်သည့် နှစ်ရိုက် (၁၀)ပါး
 - (၂) ကောင်းသောအကျင့်ဖြစ်သည့် သုစရိုက် (၁၀)ပါး
 - (၃) အကျိုးရရှိနိုင်၍ ပြုလုပ်ရမည့် ပုညကြိယဝတ္ထု (၁၀)ပါး
- ဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။

၅၆

သီကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ

ထို (၃) မျိုးတို့တွင် -

(၁) မကောင်းသောအကျင့်ဖြစ်သည့် ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးဟူသည် -
ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါး၊ မနောဒုစရိုက်(၃)ပါး ဟူ၍
(၁၀)ပါး ဖြစ်ပါသည်။

ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါးဟူသည် -

- ၁။ ပါဏာတိပါတ = သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း
- ၂။ အဒိန္နာဒါန = သူ့ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်း
- ၃။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ = သူ့သားမယား၊ သူ့လင်ယောက်ျားကို
လွန်ကျူးခြင်းဟူ၍ (၃)ပါးဖြစ်ပေသည်။

ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးဟူသည်-

- ၁။ မုသာဝါဒ = လိမ်ညာ၍ပြောခြင်း
- ၂။ ပိသုဏဝါစာ = သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင်ပြောခြင်း
- ၃။ ဖရသဝါစာ = ကြမ်းတမ်းစွာကြိမ်းမောင်း၍ပြောခြင်း
- ၄။ သမ္ပပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိသည့် သိမ်ဖျင်းသောစကားကို
ပြောခြင်းဟူ၍ (၄)ပါးဖြစ်ပေသည်။

ပိသုဏဝါစာ = သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင်ပြောခြင်းဟူသည်
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ခင်ကြည်ညိုနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အချစ်ပျက်ပြား
အောင် မုန်းသွားအောင် ပြောဆိုသည့်စကားမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။
ကုန်းတိုက်သောစကားဟု ခေါ်ကြပါသည်။

ဖရသဝါစာ = ကြမ်းတမ်းစွာ ကြိမ်းမောင်း၍ပြောခြင်းဟူသည်
စိတ်စေတနာ ကြမ်းတမ်းစွာဖြင့် ရင့်ရင့်သီးသီး ကြိမ်းမောင်း ဆဲဆို၍ပြောသော

အခြေခံတရား သိပ္ပံနိကာယ

၅၇

စကားမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်စေတနာကလည်းကြမ်း၊ နှုတ်ထွက် စကားကလည်း ကြမ်းသည့်စကားမျိုး ဖြစ်ပေသည်။

နှုတ်ထွက်စကားကသာ ကြမ်း၍ စိတ်စေတနာ မကြမ်းခဲ့သော် ဖရသဝါစာမဖြစ်ပေ။ နှုတ်ထွက်စကားက ချိုပါသော်လည်း စိတ်စေတနာက ကြမ်းခဲ့သော် ဖရသဝါစာ ဖြစ်ပေသည်။

အခါတစ်ပါး တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သော မင်းကြီးသည် မင်းသားများ၊ အမတ်ကြီးများနှင့် ညီလာခံကျင်းပနေ၏။ ထိုအချိန်၌ တိုင်းပြည် ပုန်ကန်နေသည့် အလွန်ဆိုးသွမ်းသော သူပုန်လူဆိုးတစ်ယောက်ကို ရဲအာဏာသားများက ဖမ်းဆီး၍ မိလားသည့်အကြောင်း မင်းကြီးထံ လျှောက်တင်ကြလေ၏။

မင်းကြီးက အလွန် ဂုဏ်သရေရှိကြသော မင်းသားများ၊ အမတ်ကြီးများ ရှေ့မှောက်တွင် ကြမ်းတမ်းသောစကားများကို မပြောသင့်၍ “ဤ သူပုန် လူဆိုးကို တောထဲခေါ်သွားပြီး ချမ်းသာစွာ အိပ်စေလိုက်ပါ”ဟု ပြောဆိုကာ အမိန့်ပေးလိုက်လေ၏။ ထိုမင်းကြီး၏စကားသည် နှုတ်ထွက်က ချိုပင်ချိုသော်လည်း စိတ်စေတနာက သေစေလိုသောကြောင့် ကြမ်းတမ်း သော ဖရသဝါစာ ဖြစ်ပေသည်။

နှုတ်ထွက်စကားက ကြမ်းပင်ကြမ်းတမ်းသော်လည်း စိတ်စေတနာ မကြမ်းတမ်းပါက ဖရသဝါစာမဖြစ်၊ ဖရသဝါစာ အပြစ်မှလွတ်၏။

ရှေးအခါက တစ်အိမ်တည်း၌ သားနှင့်အမိ အတူတကွ နေကြ၏။ စိတ်သဘောထားချင်း မတူကြ၍ သားနှင့်အမိ မကြာခဏ ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြ၏။ သားဖြစ်သူက ဤမျှကြမ်းတမ်းသော မိခင်နှင့်အတူတကွ နေထိုင်လို့မဖြစ်ပြီ ဤအိမ်မှ ထွက်သွားတော့မည်၊ အရပ်တစ်ပါး၌ သွားရောက်နေထိုင်မည်ဟု ဆိုကာ အိမ်မှထွက်သွားလေ၏။

မိခင်ဖြစ်သူက မသွားစေလိုသောကြောင့် သင်သွားရင် သွားသည့်လမ်းမှ တောထဲက ကွဲရိုင်းမ ဝှေ့ခတ်၍ သေလိမ့်မည်၊ သေပါစေဟု ကျိန်စာ တိုက်ကာ ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုလေ၏။

သားဖြစ်သူက နားမထောင်ပါဘဲ တောလမ်းခရီးဖြင့်သွားလေ၏။ မိခင်ဖြစ်သူက ပြောဆိုလိုက်သည့်အတိုင်းပင် ကွဲရိုင်းမကြီးသည် အဟုန်ပြင်းစွာ ပြေးလာကာ အနီးသို့ ရောက်လာလေ၏။ ရှောင်တိမ်း၍ မလွတ်နိုင်တော့ သည်ကိုသိသဖြင့် “မိခင်၏ ကျွဲခတ်ပါစေဟူသော စကားသည် နှုတ်ကသာ ပြောဆို၍ စိတ်စေတနာမပါခဲ့လျှင် မခတ်ပါစေသတည်း၊ စိတ်စေတနာ ပါခဲ့လျှင် ခတ်ပါစေသတည်း”ဟု သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုလေ၏။ ကွဲရိုင်းမသည် ထိုနေရာ၌ ချည်နှောင်ထားသကဲ့သို့ ရပ်သွားလေ၏။

ဤမိခင်၏စကားကဲ့သို့ နှုတ်ထွက်ကသာကြမ်း၍ စိတ်စေတနာက မကြမ်းတမ်းသော စကားမျိုးသည် ဖရသဝါစာမဖြစ်၊ ဖရသဝါစာအပြစ်မှ လွတ်၏။

သဗ္ဗပ္ပလာပ = အကျိုးမရှိသည့် သိမ်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းဟု သည် ယခုမျက်မှောက်ဘဝအတွက်လည်း အကျိုးမရှိ နောင်တမလွန်ဘဝ အတွက်လည်း အကျိုးမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရောက်ဖို့ရန်လည်း အကျိုးမရှိသော စကားမျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

မနောဒုစရိုက်(၃)ပါးဟူသည် -

- (က) အဘိဇ္ဈာ = သူတစ်ပါး၏ ဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာဖြစ်အောင် မပေးရသော နည်းဖြင့် ယူဖို့ရာကြံစည်ခြင်း။
- (ခ) ဗျာပါဒ = သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်အောင်၊ သေကြေ ပျက်စီးအောင်ကြံစည်ခြင်း။
- (ဂ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ = ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံတို့၏ ကောင်းကျိုး။

အခြေခံတရား၊ သိပ္ပံနိကာယ၊

၅၉

ဆိုကျိုးမရှိ စသည်ဖြင့် မှားယွင်းစွာ စွဲယူခြင်းဟူ၍
သုံးပါး ဖြစ်ပေသည်။

ဒုစရိုက်သည် (၁၀)ပါးမှ (၄၀)အထိ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

- (၁) သာဟတ္ထိက = ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ် လွန်ကျူးခြင်း (၁၀)ပါး
- (၂) အာဏတ္ထိက = သူတစ်ပါးတို့ကို စေခိုင်း၍ လွန်ကျူးစေခြင်း(၁၀)ပါး
- (၃) ဝဏ္ဏတာဏန = ဒုစရိုက်ပြုသူတို့ကို ပြုချင်အောင် ဂုဏ်တွေကို ခိုးမွမ်းခြင်း (၁၀)ပါး
- (၄) သမနညာ = သူတစ်ပါးတို့ ဒုစရိုက်ပြုနေသည်ကို သဘောတူ၍ နှစ်သက်ခွင့်ပြုခြင်း (၁၀)ပါးဟူ၍ (၄၀)အထိ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ အရင်းထား၍၊
ကိုယ်တိုင်ပြုငြား၊ သူများပြုစေ၊
ဂုဏ်တွေပြောပြ၊ နှစ်သက်ကာ၊
ဒုစ(ရိုက်)လေးဆယ်ဖြစ်သတည်း။

- (၂) ကောင်းသောအကျင့်ဖြစ်သည့် သုစရိုက်(၁၀)ပါးဟူသည် ကာယ သုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီသုစရိုက်(၄)ပါး၊ မနောသုစရိုက်(၃)ပါးဟူ၍ (၁၀) ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ကာယသုစရိုက်(၃)ပါးဟူသည် -

- ၁။ သူ့အသက် သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၂။ သူ့ဥစ္စာ ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။
- ၃။ သူ့သားမယား၊ သူ့လင်ယောက်ျားကို လွန်ကျူးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဟူ၍ (၃)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ဝစီသုစရိုက် (၄)ပါးဟူသည်

၁။ လိမ်ညာပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

၂။ သူနှစ်ဦးတို့ အချစ်ပျက်အောင်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

၃။ ကြမ်းတမ်းစွာ ကြိမ်းမောင်းပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊

၄။ အကျိုးမရှိသည့် သိမ်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
ဟူ၍ (၄)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

မနောသုစရိုက်(၃)ပါးဟူသည် -

၁။ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာဖြစ်လာရအောင် မကြံစည်ခြင်း၊

၂။ သူတစ်ပါးတို့ ဆုတ်ယုတ်နစ်နာအောင်၊ သေကြေပျက်စီးအောင်
မကြံစည်ခြင်း၊

၃။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးရှိသည်ဟု
အယူမှန်ရှိခြင်းဟူသော မနောသုစရိုက်(၃)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လိုက်လျှင် သုစရိုက်(၁၀)ပါး ကုသိုလ်
တရားတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုစရိုက်
(၁၀)ပါးတရားနှင့် ပြည့်စုံအောင် နေထိုင်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ရှောင်ရှားလေလျှင်၊

သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ဖြစ်ငြားသည်ပင်၊

ဒုစရိုက်မှု၊ မပြုပါလျှင်၊

သုစရိုက်၊ ပြုလိုက်မည်သည်ပင်။

သုစရိုက်သည်လည်း (၁၀)ပါးမှ (၄၀)အထိ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

၁။ ဒုစရိုက် (၁၀)ပါးမှ ကိုယ်တိုင်ရှောင်ကြဉ်ခြင်း (၁၀)ပါး

အခြေခံတရား သိပ္ပံနိကာယ

၆၁

- ၂။ ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးမှ သူတစ်ပါးတို့ကို ရှောင်ကြဉ်စေခြင်း (၁၀)ပါး
- ၃။ ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်တို့ကို ပြောပြခြင်း (၁၀)ပါး
- ၄။ ဒုစရိုက်(၁၀)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း (၁၀)ပါး။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သုစရိုက်ဆယ်ပါးအရင်းထား၍၊

ကိုယ်တိုင်ရှောင်ငြား၊ သူများရှောင်စေ၊

ဂုဏ်တွေပြောပြ၊ ဝမ်းမြောက်ကာ၊

သုစ (ရိုက်)လေးဆယ်ဖြစ်သတည်း။

အကျိုးရရှိနိုင်၍ ပြုလုပ်ရမည့် ပုညကြိယဝတ္ထု(၁၀)ပါးဟူသည်-

- ၁။ ဒါန = ပေးလှူခြင်း
- ၂။ သီလ = ကိုယ်နှုတ်တို့ကို စောင့်စည်းခြင်း
- ၃။ ဘာဝနာ = ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာပွားများခြင်း
- ၄။ အပစာယန = အသက်ဂုဏ်သိက္ခာကြီးသူတို့ကို အရိုအသေပြုခြင်း
- ၅။ ဝေယျာဝစ္စ = အသက်ဂုဏ်သိက္ခာကြီးသူတို့၏ အမှုကြီးငယ်တို့ကို ပြုလုပ်ပေးခြင်း
- ၆။ ပတ္တိဒါန = မိမိပြုသော ကုသိုလ်တို့ကို အမျှပေးဝေခြင်း
- ၇။ ပတ္တာနုမောဒနာ = သူတစ်ပါးတို့ ပေးဝေသောကုသိုလ်ကို သာဓုခေါ်ခြင်း
- ၈။ ဓမ္မသဝန = တရားနာခြင်း
- ၉။ ဓမ္မဒေသန = တရားဟောခြင်း
- ၁၀။ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ = အယူကို ဖြောင့်မန်စွာယူခြင်းဟူ၍ (၁၀)ပါး ဖြစ်ပေသည်။

၆၂

သိဒ္ဓါကောင်းရာဓမ္မပဒသာ

- ပုညကြိယဝတ္ထုသည်သည်း (၁၀)ပါးမှ (၄၀)အထိ ဖြစ်နိုင်ပေသည်။
- ၁။ ပုညကြိယ ကုသိုလ်တရားများကို ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း(၁၀)ပါး
- ၂။ ပုညကြိယ ကုသိုလ်တရားများကို သူတစ်ပါးတို့ကို ပြုစေခြင်း(၁၀)ပါး
- ၃။ ပုညကြိယ ကုသိုလ်တရားတို့၏ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်တို့ကို ပြောပြခြင်း (၁၀)ပါး
- ၄။ ပုညကြိယတရား ရှိသူတို့ကို မြင်တွေ့လျှင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း (၁၀)ပါးဟူ၍ (၄၀) ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကောင်းမှုဆယ်ပါး၊ အရင်းထား၍၊
 ကိုယ်တိုင်ပြုငြား၊ သူများပြုစေ၊
 ဂုဏ်တွေပြောပြ၊ ဝမ်းမြောက်ကာ၊
 ပုညလေးဆယ်ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော -

ဒုစရိုက်(၁၀)ပါး၊ အကျယ်အားဖြင့် (၄၀)

သုစရိုက်(၁၀)ပါး၊ အကျယ်အားဖြင့် (၄၀)

ပုညကြိယဝတ္ထု(၁၀)ပါး၊ အကျယ်အားဖြင့် (၄၀)တို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
 ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိထားကြရမည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အခြေခံတရားတော်များ ဖြစ်ကြ
 ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာနရာတော်

ချေးရူးကြီးမား မိဘများ

လူ့လောကတွင် အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌ မိဘနှင့်သားသမီးများ ရှိနေကြပေသည်။ အကြင်သားသမီးတို့သည် မိဘတို့၏ကျေးဇူးကို သိတတ်၍ ပြုစုလုပ်ကျွေးကာ ကျေးဇူးဆပ်ကြပေသည်။ ထိုသားသမီးတို့သည် သူ့ကျေးဇူးကိုသိတတ်သော မင်္ဂလာနှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့် မကောင်းသောအကျိုးမကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်များ ပျောက်ကင်း၍ ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ ထိုသားသမီးတို့သည် ယခုဘဝမှာလည်း ကိုယ်ချမ်းသာစိတ်ချမ်းသာဖြင့် လောကီစီးပွားရေး၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်တရား ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ နောင်သံသရာဘဝများ၌လည်း ကောင်းမြတ်ရာဘုံဘဝများသို့ ရောက်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်သားသမီးတို့သည် မိဘတို့၏ ကျေးဇူးတို့ကိုမသိတတ်၊ မိဘတို့၏ ကျေးဇူးတို့ကိုမဆပ်ဘဲ နေကြ၏။ ထိုသားသမီးတို့သည် မင်္ဂလာတရား ဖျက်ကွက်ကြသောကြောင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာများ ပျောက်ကွယ်၍ မကောင်းသောအကျိုး မကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်များ ကျရောက်လာတတ်ကြပေသည်။ ထိုသားသမီးတို့သည် ယခုဘဝမှာလည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ နောက်နောင်ဘဝများ၌လည်း ယုတ်နိမ့်သော ဘုံဘဝများသို့ ရောက်သွား

၆၄

သီကောင်းကျေဓမ္မပဒေသာ

တစ်ကြိမ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိဘတို့၏ ကျေးဇူးများကို သိကြရပေသည်။ သိကြသည့်အတိုင်း ကျေးဇူးများကို ဆပ်ကြရပေသည်။

မိဘတို့၏ ကျေးဇူးတို့ကိုသိ၍ မိဘတို့၏ကျေးဇူးကို ပြန်ဆပ်လိုသော သားသမီးတစ်ယောက်သည် အမိကို ညာဘက်ပခုံးပေါ်မှာထမ်း၊ အဖကို ဘယ်ဘက်ပခုံးပေါ်မှာထမ်း၍ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး ပြုစု လုပ်ကျွေး သော်လည်း မိဘတို့၏ကျေးဇူးတို့ကိုတော့ ဆပ်လိုမကုန်နိုင်၊ ဆပ်လို မကျေနိုင်ပေ။ တရားဖြင့်ဆပ်မှသာ ကျေနိုင်ပေသည်။ သီလနှင့် မပြည့်စုံသေးသော မိဘများကို သီလနှင့်ပြည့်စုံလာရအောင်၊ သမာဓိ ပညာများနှင့် မပြည့်စုံသေးသောမိဘများကို သမာဓိပညာ များနှင့် ပြည့်စုံလာရအောင် တရားဟော၊ တရားပြကာ တရားဖြင့်ဆပ်မှသာ မိဘ ကျေးဇူးများ ကျေနိုင်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆပ်၍မကုန်နိုင်လောက်အောင် မိဘတို့၏ ကျေးဇူး ကြီးမားခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ ပါသည်။

(၁) ဗြဟ္မာတိ မာတာပိတရော = မိဘတို့သည် ဗြဟ္မာများနှင့် တူကြ ပေသည်။

(၂) ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဝုစ္စရေ = အကောင်းဆုံး လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ကြပေသည်။

(၃) အာဟုနေယျောစ ပုတ္တာနံ = သားသမီးတို့၏ အကောင်းဆုံး ပူဇော်ရာဖြစ်ကြပေသည်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤအကြောင်းသုံးပါးတို့ကြောင့် မိဘတို့၏ကျေးဇူးတို့ကို ဆပ်၍မကုန် နိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။ (အံ-၁၃၁)

(၁) မိဘတို့သည် ဗြဟ္မာများနှင့် တူကြသည်ဟူသည် ဗြဟ္မာပြည်၌ရှိကြသော ဗြဟ္မာတို့သည် မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတည်းဟူသော ဗြဟ္မစိုရ် တရားလေးပါးတို့နှင့် နေကြသကဲ့သို့ မိဘတို့သည်လည်း သားသမီးတို့အပေါ်၌ ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါး ပွားများ၍နေကြသဖြင့် ဗြဟ္မာနှင့်တူကြပေသည်။

ဗြဟ္မာပြည်၌ရှိနေကြသော ဗြဟ္မာတို့သည် တစ်လောကလုံးမှာ ရှိနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့ကို အာရုံပြုကြ၍ “ဘေးရန်ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာဖြင့် မိမိတို့ ခန္ဓဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ကြပါစေ” ဟု မေတ္တာပွား၍ တစ်ခါတစ်ရံ နေကြပေသည်။

ဗြဟ္မာပြည်၌ရှိနေကြသော ဗြဟ္မာတို့သည် တစ်လောကလုံးမှာ ရှိနေကြသည့် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲသို့ ရောက်နေကြသော ဒုက္ခိတ သတ္တဝါတို့ကို အာရုံပြု၍ “ထိုဆင်းရဲတို့မှ အမြန်လွတ်သွားကြပါစေ” ဟု သနားခြင်းကရုဏာ ပွားများ၍ တစ်ခါတစ်ရံ နေကြပေသည်။

ဗြဟ္မာပြည်၌ရှိနေကြသော ဗြဟ္မာတို့သည် တစ်လောကလုံးမှာ ရှိနေကြသည့် စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံနေကြသော သုခိတသတ္တဝါတို့ကို အာရုံပြု၍ “မိမိတို့ရရှိထားသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့မှ မဆုတ်ယုတ် သွားကြပါစေလင့် တည်မြဲတိုင်းမှာ တည်နိုင်ကြပါစေ” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မုဒိတာပွားများ၍ တစ်ခါတစ်ရံ နေကြပေသည်။

ဗြဟ္မာပြည်၌ရှိနေကြသော ဗြဟ္မာတို့သည် တစ်လောကလုံးမှာ ရှိနေကြသည့် ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်နေကြသော ဒုက္ခိတသတ္တဝါများနှင့် စည်းစိမ် ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံနေကြသော သုခိတသတ္တဝါတို့ကို အာရုံပြု၍ “မိမိတို့ ပြုခဲ့ကြသောကံကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းနှင့် တွေ့နေကြရပေသည်” ဟု လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာကို ပွားများ၍ တစ်ခါတစ်ရံ နေကြပေသည်။

မိဘတို့သည်လည်း သားသမီးများနှင့်အတူတကွ နေခိုက်တွင် သားသမီးများကို မြင်တွေ့တိုင်း မြင်တွေ့တိုင်း “ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ” ဟူသော မေတ္တာတို့ကို အလိုလို ပွားပြီးသား ဖြစ်နေကြပါသည်။ မျက်ကွယ် အရပ်တစ်ပါး၊ တိုင်းတစ်ပါးသို့ ရောက်နေကြသော သားသမီးတို့ကိုလည်း သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း ဘေးရန်အန္တရာယ်များ ကင်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေဟူသော မေတ္တာတို့ကို အလိုလို ပွားပြီးသား ဖြစ်နေကြပေသည်။ ထိုမိဘတို့၏ မေတ္တာတို့သည် ရေတွက်လို့မရအောင် အလွန်ပင်များပြားကြပေသည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးများ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက ဖျားနာခြင်း၊ ထိခိုက်နာကျင်ခြင်းများ ဖြစ်လောသောအခါ အလွန်သနားခြင်း ကရုဏာများ ဖြစ်ကြပေသည်။ သားငယ်သမီးငယ်တို့ ခံနေကြရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများမှ အမြန် လွတ်မြောက်သွားကြပါစေ ဟူသော သနားခြင်းကရုဏာတို့သည် အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ထိုမိဘတို့၏ ကရုဏာတို့သည်လည်း ရေတွက်လို့မရအောင် များပြားကြပေသည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးများ ကျန်းကျန်းမာမာနှင့် ပညာသင်နေကြ၊ စီးပွားဥစ္စာ ရှာနေကြသည်တို့ကို မြင်ရသောအခါ အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာ ဖြစ်ကြပေသည်။ သူတို့ရရှိထားကြသော ချမ်းသာမှုများ မဆုတ်ယုတ်သွားကြပါစေလင့်၊ တည်မြဲတိုင်းမှာ တည်နိုင်ကြပါစေဟူသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာတို့သည်လည်း အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ဖြစ်ကြပေသည်။ ရေတွက်လို့မရအောင် များပြားကြပေသည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အပေါ် ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲ ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေ၊ ကမ္မဿကာပဲ ဟု လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာကို ပွားများနိုင်သော မိဘများမှာ အလွန်ပင် နည်းပါးကြပေသည်။ သားသမီးများ ပညာတတ်မြောက်၍

ကျေးဇူးကြီးမား မိဘများ

၆၇

သူစွမ်းအင်နှင့်သူ ရပ်တည်နိုင်ကြသော သားသမီးတို့အား သာမန် လျစ်လျူရှုသော ဥပေက္ခာမျှသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဥပေက္ခာစစ်စစ်တော့ မဖြစ်ကြပေ။

ဤကဲ့သို့ မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အပေါ်၌ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတရားတို့ဖြင့် အမြဲလိုပင် နေကြသောကြောင့် ဗြဟ္မာနှင့် တူကြပေသည်။

(၂) အကောင်းဆုံး လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ကြသည်ဟူသည် -

မိဘတို့သည် သားသမီးတို့ကို သိတတ်သော အရွယ်မှစ၍ မိဘဆရာ သမားများ ရှေ့မှောက်၌ ဤလို မရှိမသေ မသွားရ၊ ဤလို ရှိရှိသေသေ သွားရမည်၊ ဤလို မရှိမသေ မထိုင်ရ၊ ဤလို ရှိရှိသေသေ ထိုင်ရမည်၊ ဤလို မရှိမသေ မစားရ၊ ဤလို ရှိရှိသေသေ စားရမည်၊ ဤလို ကြမ်းတမ်းသောစကားမျိုးကို မပြောရ၊ ဤလို သိမ်မွေ့သော စကားမျိုးကို ပြောရမည် စသည်ဖြင့် ဆုံးမ သင်ကြား ပေးကြပေသည်။

မိဘတို့သည် သားသမီးများကို သိတတ်သောအရွယ်မှစ၍ ဆုံးမ သင်ကြားပေးတတ်ခဲ့ကြသည်မှာ သူ့အသက်မသတ်နဲ့၊ သတ်လျှင် ကိုယ့် အသက် တိုတတ်သည်။ သူ့ဥစ္စာမခိုးနဲ့၊ ခိုးရင် ပစ္စည်းဥစ္စာ မွဲတတ်သည်။ သူတစ်ပါးသားသမီးကို မဖျက်ဆီးနဲ့၊ ဖျက်ဆီးရင် လူမုန်းများတတ်သည်။ လိမ်မပြောနဲ့၊ ပြောရင် ကိုယ့်စကားကို သူတစ်ပါးတို့ နှားမထောင် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုတတ်သည်။ အရက်သေစာ မသောက်စားနဲ့၊ သောက်စားရင် ရူးတတ်သည်၊ သတိမေ့တတ်သည်၊ ဉာဏ်တုံးတတ်သည် စသည်ဖြင့် အကျိုးကိုလိုလားသော မေတ္တာစစ်၊ မေတ္တာမှန်နှင့် ဆုံးမပြောကြားကာ သင်ကြားပေးတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိဘတို့သည် အကောင်းဆုံး လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ကြပေသည်။

မိဘများ၏ ဆုံးမ သင်ကြားပေးမှု ကောင်းသည်နှင့်အမျှ သားသမီးတို့ ကြီးပွားချမ်းသာ ကြပေသည်။ မိဘတို့၏ ဆုံးမသင်ကြားပေးမှု နည်းပါးခဲ့သော် သင်ကြားပေးမှု မရှိခဲ့သော် သားသမီးများ ဆုတ်ယုတ်သွားကြပေသည်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မိဘများကို မတွေ့ကြရပေ။ သို့သော် သားသမီးများကို တွေ့မြင်ရသည်နှင့် သူတို့၏မိဘများမှာ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု၊ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများ ဤမျှလောက် ပြည့်စုံကြပေသည်ဟု သိကြရပေသည်။ မိဘတို့၏ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက သင်ကြားဆုံးမပေးလိုက်သော အဆုံးအမတို့သည် ဘယ်အရပ်ဒေသသို့ရောက်ရောက် မမေ့ကြတော့ပေ။ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ပြည့်စုံလျက်ပင် ရှိကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိဘတို့၏ ကျေးဇူးသည် ကြီးမားလှပေသည်။

(၃) သားသမီးတို့၏ အကောင်းဆုံးပူဇော်ရာ ဖြစ်ကြသည်ဟူသည် -

မိဘတို့သည် သားသမီးတို့အတွက် အရိယာသံဃာများ၌ရှိသော အာဟာနုယျဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိဘတို့သည် သားသမီးများ၏ အကောင်းဆုံးပူဇော်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။

မိခင်ဖြစ်သူ မကျန်းမမာဖြစ်လာသောအခါ သားဖြစ်သူက ကိုယ်လက် အင်္ဂါတို့ကို နှိပ်ပေးကောင်း၊ နင်းပေးကောင်းပေသည်။ ခန္ဓာကိုယ်မှ မသန့်ရှင်းသည့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စသည်များကို သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်ပေးကောင်းပေသည်။ အမွှေးနံ့သာနှင့်ဆေးများကို လိမ်းပေးကောင်းသည်။ အဝတ်အထည်များကို ဖွပ်လျှော်ပေးကောင်းသည်။ စားသောက်ဖွယ်အာဟာရများကို စီမံ၍ ပါးစပ်ထဲရောက်အောင် ခွဲပေးကောင်းပါသည်။ အနီးကပ်ဘယ်လိုပင် ပြုစုပြုစု၊ ပြုစုကောင်းပါသည်။ ပူဇော်ကောင်းပါသည်။

ကျေးဇူးကြီးမား မိဘများ

၆၉

ဖခင်ဖြစ်သူ မကျန်းမမာဖြစ်လာသောအခါ သမီးဖြစ်သူက ကိုယ်လက် အင်္ဂါတို့ကို နှိပ်ပေးကောင်း၊ နင်းပေးကောင်းပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်မှ မသန့်ရှင်းသည့် ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စသည်တို့ကို သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်ပေးကောင်းပေသည်။ အမွှေးနံ့သာများနှင့် ဆေးများကိုလည်း လိမ်းပေးကောင်းပါသည်။ အဝတ်အထည်များကိုလည်း ဖွပ်လျှော်ပေး ကောင်းပါသည်။ စားသောက်ဖွယ် အဟာရများကိုစီမံ၍ ပါးစပ်ထဲရောက် အောင် ခွဲပေးကောင်းပါသည်။ အနီးကပ်ဘယ်လိုပင် ပြုစုပြုစု ပြုစုကောင်းပါသည်။ ပူဇော်ကောင်းပါသည်။

ဤကဲ့သို့ မိဘတို့သည် သားသမီးများအတွက် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဟူသော ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးတို့နှင့် နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်၍ ဗြဟ္မာနှင့်တူသောဂုဏ်၊ ငယ်ရွယ်စဉ် သိတတ်သည့် အရွယ်မှစ၍ အကောင်းဆုံး သင်ကြားပြသပေးခဲ့သော လက်ဦးဆရာ ဖြစ်သောဂုဏ်၊ အရိယာ သံဃာတော်များ၌ရှိသော အာဟုနေယျဂုဏ် ဤကောင်းမြတ်သော ဂုဏ်သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြ၍ မိဘတို့၏ကျေးဇူးတို့သည် ဆပ်၍မကုန်၊ ဆပ်၍မကျေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။ မိဘတို့၏ကျေးဇူးသည်ကား ကြီးမားလှပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မိဘဟူသည်၊ ဗြဟ္မာတူ၏။

လက်ဦးဆရာ၊ ပူဇော်ရာ၊ မှန်စွာဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ကြီးမား၊ ကျေးဇူးများ၊ ဆပ်ငြားမကုန်ပြီ။

ဘဒ္ဒတ္တရံ သီရိဝိဇ္ဇာဘရာဟ္မဏံ

သစ္စာလေးဖြာ သိပ္ပံဗိရာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်တို့တွင် သစ္စာလေးပါးသည် အခြေခံ အကျဆုံး တရားတော်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ (၄၅)ဝါတို့ပတ်လုံး ဟောကြား တော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်သုံးပုံ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သောတရားဟူ၍မရှိ။ အားလုံးသော တရားတော်တို့သည် သစ္စာလေးပါး၌ ပါဝင်နေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သစ္စာလေးပါးကို သိထားသင့်ကြပေသည်။ သစ္စာလေးပါးကို အထူး သိသွားသောအခါ ကောင်းမှုတွေ ပြုတိုင်းပြုတိုင်း ဆုတောင်းခဲ့သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရမည်သာဖြစ်ပေသည်။

(မဇ္ဈိမပတ္ထကသ-ဇိ-၄၁)

သစ္စာလေးပါးဆိုသည်မှာ -

- (၁) ဒုက္ခသစ္စာ = ဆင်းရဲခြင်းအမှန်ဖြစ်သည်။
- (၂) သမုဒယသစ္စာ = ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းအမှန်ဖြစ်သည်။
- (၃) နိရောဓသစ္စာ = ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ ချမ်းသာစစ်အမှန်ဖြစ်သည်။
- (၄) မဂ္ဂသစ္စာ = ဆင်းရဲခြင်း၏ချုပ်ငြိမ်းရာ ချမ်းသာစစ်သို့ရောက်ကြောင်းအမှန်ဖြစ်သည်ဟူ၍ လေးပါးဖြစ်ပေသည်။

သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်းတို့သည် လေးမျိုးရှိပေသည်။

- (က) သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း။
- (ခ) စိန္တာမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း။
- (ဂ) ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း။
- (ဃ) မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အတူးသိခြင်း ဟူ၍ လေးမျိုးရှိပေသည်။

(က) သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းဟူသည် -

သစ္စာလေးပါးတို့ကို မိဘဆရာသမားတို့ဟောကြားသောအခါ နာကြား၍ သိခြင်းနှင့် စာပေကျမ်းဂန်တို့၌ ရေးသားထားသော သစ္စာလေးပါးကို ဖတ်ရှု၍သိခြင်းတို့သည် သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

(ခ) စိန္တာမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းဟူသည် -

သုတမယဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးသောအခါ ဆင်းရဲခြင်း အမှန်(ဒုက္ခသစ္စာ)ဖြစ်ခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်းအမှန်(သမုဒယသစ္စာ) ရှိ၍သာ ဖြစ်ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဆင်းရဲခြင်းအမှန်ရှိခဲ့လျှင် ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုသည်မှာလည်း ကောက်မခံရ ရှိရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ငြိမ်းရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရှိခဲ့လျှင် ယင်းနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းအကျင့်မှန် ဆိုသည် မှာလည်း ကောက်မခံရ ရှိရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်ဟူ၍ တွေးကြံကာ သိခြင်းသည် စိန္တာမယဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

(ဂ) ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းဟူသည် -

ဖြစ်ဒိုက် ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘာဝကိုသိအောင် သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရား ရှုမှတ်ပွားများနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်း

သစ္စာလေးဖြာ သိပ္ပံနာမ

၇၃

ကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။ ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။ နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားခြင်းသည် ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပွားသိပယ်ဆိုက်၊ ဖြစ်ခိုက်ရှုပါ။

ဤလေးဖြာ၊ မှန်စွာသိရမည်။

မိမိတို့၏ခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခိုက်တွင် ပစ္စုပ္ပန် တည်အောင် ဝိပဿနာရှုနေခြင်းဖြင့် တဒင်္ဂသစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကိစ္စပြီးသွား ပါသည်။ သိခြင်းကိစ္စပြီးပုံကို ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတာပေါ်လာခိုက်၌ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြပါမည်။ ဖောင်းတာ၌သိရသဖြင့် ဝိနိတာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာ စသည်တို့၌လည်း သိနိုင်ကြပေသည်။

ဖောင်းတာ၌ မဂ္ဂင်(ဂ)ပါးပါဝင်၍ ပွားများခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါး၊ ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါးဟူ၍ မဂ္ဂင်(ဂ)ပါး ပါဝင်နေသဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးနေပါသည်။

သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်နေ၍ ပွားများခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ ရှေးဦးစွာ သီလကို ဆောက်တည်ထားရပေသည်။ ထိုသို့ သီလကို ဆောက်တည်ထားခြင်းဖြင့် မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်းတို့၌ -

သီတကာသင်္ဂဏ္ဌနိပါတ်

(က) ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင်။

(ခ) ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင်။

(ဂ) ကာယဒုစရိုက်(၃)ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါးတို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ အသက်မွေးခြင်း သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင်ဟူသော သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး အထူးစင်ကြယ်၍ ပါဝင်နေကြပေသည်။

ထိုသီလမဂ္ဂင်(၃)ပါးတို့သည် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် လွန်ကျူးမှသာ ပျက်စီး၏။ ဝိပဿနာရှုနေသောအခါ၌ ထိုသီလမဂ္ဂင်တို့ကို ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် လွန်ကျူးဖို့မဆိုထားနဲ့ စိတ်ဖြင့်ကြံစည်၍ပင် မလွန်ကျူးနိုင်သောကြောင့် ပို၍ပင် စင်ကြယ်ကာ ပါဝင်နေသဖြင့် ပွားများခြင်းကိစ္စပြီးနေပါသည်။

သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်နေ၍ ပွားများခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်ဟုရှုမှတ်ရာ၌ ဖောင်းတာပေါ်လာလျှင် မှတ်နိုင်ရအောင် ကြောင့်ကြစိုက် (စိရိယစိုက်)လိုက်ခြင်းသည် မှန်ကန်စွာ လုံ့လစိုက်ခြင်း သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင်၊ ဖောင်းတာပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်မမေ့ပါဘဲ ကပ်ခနဲမှတ်လိုက်ခြင်းသည် မှန်ကန်စွာသတိခြင်း သမ္မာသတိမဂ္ဂင်၊ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် မှတ်စိတ်တည်သွားခြင်းသည် မှန်ကန်စွာ စိတ် တည်ငြိမ်ခြင်း သမာဓိမဂ္ဂင်ဟူသော သမာဓိမဂ္ဂင်(၃)ပါး ပါဝင်နေ၍ ပွားများခြင်း ကိစ္စ ပြီးနေပါသည်။

ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါး ပါဝင်နေ၍ ပွားများခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ ဖောင်းတဲ့အပေါ်သို့ မှတ်သိစိတ် တည်တည်မတ်မတ် ရောက်သွားရအောင် တင်ပေးလိုက်ခြင်းသည် မှန်ကန်စွာ ကြံစည်ခြင်း သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်၊ ဖောင်းတဲ့အပေါ်သို့ မှတ်သိစိတ် တည်တည်

သစ္စာလေးဖြာ သိပ္ပံနိကာယ

၇၅

မတ်မတ် ရောက်သွားပြီးသောအခါ ဖောင်းနေတာကတခြား၊ မုတ်သိ
လိုက်တာကတခြား၊ ဖောင်းနေတာက ဘာမှမသိတတ်သည့် ရုပ်တရား၊
မုတ်သိလိုက်တာက သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍
သိခြင်းသည် မှန်ကန်စွာသိခြင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟူသော ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါး
ပါဝင်နေ၍ ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးနေပါသည်။

ဤကဲ့သို့ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်
(၃)ပါး၊ ပညာမဂ္ဂင်(၂)ပါးအားဖြင့် မဂ္ဂင်(၈)ပါးပါဝင်၍ ပွားများခြင်းကိစ္စ
ပြီးနေသကဲ့သို့ ဝိနိတယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊
ချတယ် စသည်ဖြင့်၊ ဝိပဿနာရှုမှတ်ရာတို့၌လည်း မဂ္ဂင်(၈)ပါး
ပါဝင်နေသောကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးနေပါသည်။

ဒုက္ခသစ္စာကိုသိခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်ဟုရှုမှတ်ရာ၌ “ဖောင်းတာကဘာမျှမသိတတ်သော
ရုပ်ဒုက္ခ သစ္စာ၊ မုတ်သိလိုက်တာက သိတတ်သောနာမ်ဒုက္ခသစ္စာ” ဟု
ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပေသည်။ ဝိပဿနာရှု၍
သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်သောအခါ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုများက
အလွန်ထင်ရှား၍ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းမှာ ပို၍ပင်ထင်ရှားပေသည်။

သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်ဟုရှုမှတ်နေခိုက်၌ လိုချင်တပ်မက်သည့် သမုဒယ
လောဘတဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ပယ်ပြီးသားဖြစ်သွားပါသည်။ သမုဒယသစ္စာကို
ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပါသည်။

နိရောဓသစ္စာသို့ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စပြီးပုံ

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်နေခိုက်၌ လိုချင်တပ်မက်သည့် လောဘတဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ချုပ်ငြိမ်းသွားရပေသည်။ လောဘတဏှာ ချုပ်ငြိမ်းသွားသောကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒိန်လည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားတော့၏။ ဥပါဒိန် ချုပ်ငြိမ်းသွားသောကြောင့် ကံများကိုလည်း မပြုလုပ်တော့သည်ဖြစ်၍ ကံများလည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားတော့၏။ ကံချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဘဝလည်း ချုပ်ငြိမ်းသွား၏။ ဘဝချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ သေခြင်းတို့သည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားကြတော့၏။ တဒင်္ဂ နိရောဓသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖောင်းတယ်ဟု ဝိပဿနာရှုမှတ်ရာ၌ တဒင်္ဂသစ္စာလေးပါး သိခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပေသည်။ ထိုအတူ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရာတို့၌လည်း တဒင်္ဂသစ္စာ လေးပါးသိခြင်းကိစ္စ ပြီးကြသည်သာဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ ဝိပဿနာပွားများ၍ သိခြင်းသည် ဘာဝနာမယဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

(ဃ) မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အထူးသိခြင်းဟူသည် -

ဝိပဿနာရှုမှတ်ပွားများ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့်အားရှိ ထက်သန်လာသောအခါ မဂ်ဖိုလ်နှင့်လျော်သော အနုလောမဉာဏ်ဖြစ် လာပါသည်။ ထို့နောက် ပုထုဇဉ်အနွယ်ကိုဖြတ်သည့် ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့နောက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပုံနှင့် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ပုံတို့ကို လျှောက်ထားကြသည်မှာ “တပည့်တော် အမှတ်အထူး ကောင်းလာပြီး နယ်ပယ်တစ်ခုမှ အလွန်အေးချမ်းသော

သစ္စာလေ့ဖြာ သိပ္ပံနိကာယ

၇၇

နယ်ပယ်တစ်ခုသို့ ဖြတ်ကျော် ရောက်ရှိသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါသည်။ ထို့နောက် မှတ်စရာအာရုံရော မှတ်သိစိတ်ပါ ချုပ်ပြတ်သွားပြီး ဘာမျှ မသိတော့ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြပါသည်။

“နယ်ပယ်တစ်ခုမှ အလွန်အေးချမ်းသော နယ်ပယ်တစ်ခုသို့ ဖြတ်ကျော် ရောက်ရှိသွားသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပါသည်” ဟု လျှောက်ထားခြင်း သည် ဂေါတြဘူဉာဏ်ကို လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ “မှတ်စရာ အာရုံရော မှတ်သိစိတ်ပါ ချုပ်ပြတ်သွားပြီး ဘာမျှမသိတော့ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားခြင်းသည် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကို လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာ(၄)ပါးကို အထူးသိပုံ

မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်-နာမ်တို့ ချုပ်ပြတ်ရာ အမြတ်ဆုံးချမ်းသာ နိဗ္ဗာန် (နိရောဓသစ္စာ)ကို သိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ပျက်နေသမျှသည် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခသာ ဖြစ်သည်ဟု ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။ ဒုက္ခအစစ်အမှန်ကို သိသွားသောကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာကိုလည်း ယယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပါသည်။ ထိုမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ဆဲခဏ၌ မဂ္ဂင်(၈)ပါးလုံး တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်သွားသောကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာပွားများခြင်း ကိစ္စကိုလည်းပြီးစေပါသည်။ ဤကဲ့သို့သိခြင်းသည် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာ(၄)ပါးကို အထူးသိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပထမတစ်ကြိမ် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို သိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နောင်ဘယ်သောအခါမှ အပါယ်ဘုံတာဝန်များသို့ မကျရောက်ရတော့ပါဘဲ အကြာဆုံး(၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်

၇၀

သီကောဏ်ရောဓမ္မပဒဒဿ

ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားရတော့မည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်
သစ္စာ(၄)ပါးကို အထူးသိရှိရန်အတွက် မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော
ဝိပဿနာတရားကို ရှုမှတ်ပွားများကြရပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသုဒ္ဓါဆရာတော်

နဝိဗြဟ္မိကဗျာဠာဓိ ဝဋ်ဦးစွန်းလောကေား

လူ့ပြည်လူ့တာဝန်မှာ ရောက်ရှိနေကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နေထိုင်ကြရာ လူ့ပြည်ရှိသလို မိမိတို့၏အထက်မှာ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့လည်း ရှိကြပေသည်။ မိမိတို့၏အောက် အပါယ်(၄)ဘုံတို့လည်း ရှိကြပေသည်ဟု သိနေကြပေသည်။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည် တို့သည် ကုသိုလ်ကံများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြရာ ဘုံတာဝန်များ ဖြစ်ကြ ပေသည်။ အပါယ်(၄)ဘုံတို့သည် အကုသိုလ်ကံများကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ရာ ဘုံတာဝန်များ ဖြစ်ကြပေသည်ဟုလည်း သိနေကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိနေကြသည့် အားလျော်စွာ အကုသိုလ်ကံများကို ကင်းနိုင်သမျှကင်းအောင် နေထိုင်ကြရ ပေသည်။ ကုသိုလ်ကံများကိုတော့ ပြည့်စုံနိုင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ် အားထုတ် နေကြရပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြင်မြတ်သော နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည် တို့၌လည်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြပေသည်။ အပါယ်(၄)ဘုံတို့၌လည်း ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြ ပေသည်။ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်နေရသည့်အခိုက်မှာ နတ်တို့၏ အလွန် ကောင်းမြတ်သော အာရုံ(၅)ပါး အာရုံ(၆)ပါးတို့ဖြင့် နတ်တို့၏ စည်စိမ်ချမ်းသာ တို့ကို ခံစား ခံစားနေရ၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်ဖို့ရာ မေ့နေ ခဲ့ကြပေသည်။

အပါယ်(၄)ဘုံတို့၌ ဖြစ်နေရသည့်အခိုက်မှာ မကောင်းသော

အနိတ္တရုံများနှင့် တွေ့ကြုံနေကြရပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ကိုသာ ခံနေကြရသောကြောင့် ကောင်းမှုကုသိုလ်များကို မပြုလုပ်နိုင်ကြပေ။ ကောင်းမှုကုသိုလ်များမှ ကင်းဝေးခဲ့ကြပေသည်။ ယခုလို လူ့ပြည်၌ ဖြစ်နေရသည့်အခိုက်မှာသာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်။

လူ့ပြည်သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုများ ပြုလုပ်ဖို့ရာ ဆည်းပူးဖို့ရာ အကောင်းဆုံးဘုံတဝ ဖြစ်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံသွားကြသော ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း များသောအားဖြင့် လူ့ပြည်မှာပင် ကောင်းမှုကုသိုလ် ပါရမီအထူးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူး သွားကြပေသည်။ နတ်ပြည်မှ သူတော်ကောင်း နတ်သားနတ်သမီးတို့သည်လည်း ကုသိုလ် ကောင်းမှုအထူးတို့ကို ဆည်းပူးပြုလုပ်ဖို့ရာ လူ့ပြည်ကိုသာ အလေးဂရု ပြုကြပေသည်။ နတ်ပြည်မှ ကွယ်လွန်စုတေခါနီး နတ်သားနတ်သမီးတို့ကို ကောင်းမြတ်သောလူ့ပြည်သို့ သွားကြဖို့ရန် တိုက်တွန်းမှာကြားကြပေသည်။

နတ်ပြည်မှ စုတေခါနီး ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါးထင်ပုံ

နတ်ပြည်မှ နတ်သားနတ်သမီးတို့သည် ကွယ်လွန်စုတေခါနီးတွင် ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး ထင်လာကြပေသည်။

- ၁။ နတ်တို့ပန်ဆင်ထားသောပန်းတို့ အလိုလိုညှိုးနွမ်းခြင်း
- ၂။ နတ်တို့ဝတ်ဆင်ထားသော အဝတ်တို့လည်း အလိုလိုညှိုးနွမ်းခြင်း။
- ၃။ ချိုင်းကြား ခန္ဓာကိုယ်များမှ ချွေးများယိုထွက်လာခြင်း။
- ၄။ လှပတင့်တယ်သော ကိုယ်အဆင်းများ ပျောက်ကွယ်၍ မတင့်တယ်သော ကိုယ်အဆင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း။
- ၅။ မိမိနေရာ နတ်ဗိမာန်၌ မပျော်မွေ့ခြင်းဟူသော ပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး ထင်လာကြပေသည်။

သစ္စာလေးဖြာ သိပ္ပံနိဂါ

၈၁

နတ်သားနတ်သမီး တစ်ယောက်ယောက်၏ ဤပုဗ္ဗနိမိတ် ငါးပါး ထင်လာသောအခါ အနီးအနားမှာ ရှိနေကြသော သူတော်ကောင်း နတ်သား နတ်သမီးများက ဤဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ စကားသုံးခွန်းကို မှာကြားကြပေသည်။

အမောင်နတ်သား၊ အမိနတ်သမီးတို့၊ နတ်ပြည်မှစုတေသောအခါ-

(က) “ကောင်းမြတ်သော လူ့ပြည်သို့သွားပါ။

(ခ) လူ့ပြည်သို့ရောက်သောအခါ သူတော်ကောင်းတရား၌ သဒ္ဓါတရားကို ရအောင်ယူခဲ့ပါ။

(ဂ) ထိုသဒ္ဓါတရားကိုလည်း ခိုင်မြဲအောင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါ” ဟု လူ့ပြည်ကို အလေးအမြတ်ထား၍ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ စကားသုံးခွန်းကို မှာကြား ပြောကြားကြပေသည်။ (ဣတိဝုတ်-ပါ၊ ၂၄၇)

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်ကြသော မိမိတို့သည်လည်း နတ်ပြည်၌ အကြိမ်ပေါင်း များစွာ ဖြစ်ခဲ့ကြဖူးမည် ဖြစ်ပေသည်။ နတ်ပြည်မှ စုတေခါနီးတွင် အမောင်နတ်သား အမိနတ်သမီးတို့၊ စုတေသောအခါ “ကောင်းမြတ်သော လူ့ပြည်သို့သွားပါ။ လူ့ပြည်ရောက်သောအခါ သူတော်ကောင်းတရား၌ သဒ္ဓါတရားကို ရအောင်ယူခဲ့ပါ။ ထိုသဒ္ဓါတရားကိုလည်း ခိုင်မြဲအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါ” ဟူသော အမှာစကားသုံးခွန်းကို ကြားခဲ့ဖူးကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘဝတွေကခြား၍သာ မသိတော့ဘဲ ဖြစ်ကြရပေသည်။

နတ်ပြည်မှ မှာကြားလိုက်သော ဤအမှာစကားသုံးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ သင်္ဂါယနာတင် မထေရ်အဆက်ဆက်တို့က သင်္ဂါယနာခြောက်တန်တင်ခဲ့ကြ၍ ယခုအချိန်အခါမှာ မိမိတို့ပြန်၍ ကြားကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နတ်ပြည်မှ အမှာစကား သုံးခွန်းတို့တွင် “ကောင်းမြတ်သည့် လူ့ပြည်သို့

သွားပါ”ဟူသော ပထမအမှာစကားနှင့် လျော်ညီစွာ မိမိတို့သည် လူ့ပြည်၌ ဖြစ်နေကြရပေပြီ။ ဒုတိယအမှာစကား တတိယအမှာစကားတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ဖို့သာ လိုပါတော့သည်။

“သဒ္ဓါတရားကို ရအောင်ယူခဲ့ပါ” ဟူသော ဒုတိယအမှာစကား၌ ပါဠိလို သဒ္ဓါကို မြန်မာလိုယုံကြည်ခြင်းဟု ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်များက ပြန်ဆိုကြပေသည်။ ဤယုံကြည်ခြင်းဟူသော မြန်မာစကား၌ “ယုံတာက တစ်ခွန်း၊ ကြည်တာက တစ်ခွန်း” ဟူ၍ ပါဝင်နေပါသည်။

ယုံတာက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးပေး ဟူသော ဤ(၅)မျိုးကို ယုံခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ကြည်တာက (၅)မျိုးကို ယုံခြင်းကြောင့် ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရသောအခါ ကုသိုလ်ကောင်းမှု(ကံ)တို့ကို ပြုလုပ်ရသောအခါ ကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးပေးတို့ကို ဆင်ခြင်သောအခါတို့၌ စိတ်အစဉ်များ ကြည်လင်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့်ကံ၏ အကျိုးပေးဟူသော ဤ(၅)မျိုးကို ယုံကြည်ကြသည့် သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ များကြပေသည်။ နတ်ပြည်မှ မှာကြားလိုက်သော ဒုတိယအမှာစကားနှင့် ပြည့်စုံနေကြပေသည်။

ထို“သဒ္ဓါတရားကိုလည်း ခိုင်မြဲအောင်ပြုလုပ်ခဲ့ပါ” ဟူသော တတိယ အမှာစကားနှင့် ပြည့်စုံဖို့သာ လိုအပ်နေကြပေသည်။ ခိုင်မြဲသည့် သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံဖို့ရာလည်း တစ်ပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပြုလုပ်ပေး၍ မရနိုင်ပေ။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်အားထုတ်မှသာ ရနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုဏ္ဍာဓါနမည်သော တောအရပ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၏

အုတ်ပြည်ကမ္ဘာ [၇] သုံးခွန်းသော ကေား

၈၃

အလုပ်အကျွေးဒကာကြီးက နက်ဖြန်ခါ သူ့အိမ်သို့ နောက်လိုက်သံဃာများနှင့် တကွ ဆွမ်းစားကြွဖို့ရန် မြတ်စွာဘုရားကို ပင့်လျှောက်လေ၏။ ထို့နောက် အရှင်သီဝလိ၏မယ်တော် သုပ္ပဝိသမင်းသမီးကလည်း အရှင်သီဝလိ၏မွေးနေ့ ဆွမ်း (၇)ရက်တိုင်တိုင် ဆက်ကပ်လို၍ အရှင် လင်ယောက်ျားမင်းသားကို မြတ်စွာဘုရားထံသို့ သွားရောက်ကာ ဆွမ်းစားပင့်လျှောက်စေ၏။

မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ဆွမ်းစားနှစ်ခု ဆုံနေရာတွင် မြတ်စွာဘုရားက သာသနာအတွက် အကျိုးများမည့် အရှင်သီဝလိ၏မယ်တော် ဆွမ်းစားသို့ ရှေးဦးစွာ ကြွလို့သောကြောင့် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၏ အလုပ်အကျွေး ဒကာကြီး၏ ဆွမ်းစားကို (၇)ရက်လွန်မြောက်၊ (၈)ရက်မြောက်နေ့ကျမှ ကျွေးဖို့ရန် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို သွားရောက်၍ ရွှေခိုင်းစေ၏။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် မြတ်စွာဘုရားမိန့်ကြားတော်မူသည့် အတိုင်း ဆွမ်းဒကာကြီးအိမ်သို့ သွားရောက်ကာ ဒကာကြီး၏ ဆွမ်းအလှူကို (၇)ရက်လွန်မြောက်၊ (၈)ရက်မြောက်နေ့ကျမှ ကျွေးလှူဖို့ရန် မိန့်ကြားလေ၏။ ဆွမ်းဒကာကြီးက ဤ(၇)ရက်အတွင်းမှာ တပည့်တော်၏အသက်၊ တပည့်တော်၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ တပည့်တော်၏ သဒ္ဓါတရား၊ ဤ(၃)ပါး မပျက်ဆီးသွားရအောင် အရှင်ဘုရားတာဝန်ယူနိုင်လျှင် ရွှေပါမည်။ တာဝန်မယူနိုင်လျှင် မရွှေပေးနိုင်ပါဟု လျှောက်ထားလေ၏။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်က “ဒကာကြီး၏အသက်နှင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဤနှစ်ပါးကို (၇)ရက်အတွင်းမှာ မပျက်ဆီးသွားရအောင် ဆရာတော် တာဝန်ယူပါသည်။ ဒကာကြီး၏ သဒ္ဓါတရားမပျက်သွားရအောင်ကိုတော့ ဆရာတော်တာဝန်မယူနိုင်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

တန်ခိုးအရာတွင် အတော်ဆုံးအကောင်းဆုံး တေဒဂ်ရသော အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်ပင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ သဒ္ဓါတရားကို

မပျက်စီးသွားရအောင် ခိုင်မြဲနေရအောင် မစောင့်ရှောက်နိုင်ပေ၊ မပြုလုပ်ပေးနိုင်ပေ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်အားထုတ်မှသာ ခိုင်မြဲသည့် သဒ္ဓါတရားကို ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်မှသာ ခိုင်မြဲသည့် သဒ္ဓါတရားကို ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်၍ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိကာ သောတာပန်ဖြစ်သွားလေ၏။ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော သဒ္ဓါစသော သူတော်ကောင်းတရားတို့သည် ယခုဘဝ၌လည်း မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မှ မပျက်စီးနိုင်တော့ပေ။ နောင်ဘဝများ၌လည်း မည်သည့်ဘုံဘဝများသို့ ရောက်သွား၍မှ မပျက်စီးနိုင်တော့ပေ။ ခိုင်မြဲစွာ တည်သွားလေ၏။

ထို“သဒ္ဓါတရားကိုလည်း ခိုင်မြဲအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါ” ဟူသော နတ်ပြည်မှ မှာကြားလိုက်သော တတိယမြောက်စကားသည် “လူ့ပြည်၌ သောတာပန်စသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်၍ ခိုင်မြဲသည့်သဒ္ဓါတရားကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါ”ဟု မှာကြားလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူ့ပြည်သို့ရောက်နေခိုက် ခိုင်မြဲသည့်သဒ္ဓါတရားကို ရရှိနိုင်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသမျှ အားထုတ်နေကြရပေသည်။

သန္တမ္မဂုံ သီရိပဿနာကျေပဿနာ

သိကောင်းရော မဟာသမယအခါ

နယုန်လပြည့်နေ့ကို “မဟာသမယနေ့”ဟူ၍ ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အတည်ပြု သတ်မှတ်ကြပါသည်။ မဟာသမယ၌ မဟာက-တစ်ပုဒ်၊ သမယက-တစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ မဟာ=ကြီးကျယ်များပြားသော+သမယ= နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အစည်းအဝေး၊ မဟာသမယ=“များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ အစည်းအဝေး” ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ အစည်းအဝေး၌ ဟောကြားအပ်သော သုတ္တန်များကို “မဟာသမယသုတ်”ဟု ခေါ်ကြရ ပေသည်။

ထိုမဟာသမယသုတ်များကို ရွတ်ဆိုကြသော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နတ်တို့က ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြပေသည်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်များကင်းအောင် စောင့်ရှောက်ကြပေသည်။ ကောင်းကျိုးချမ်းသာများရရှိအောင် ဆောင်ရွက် ပေးတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးသူတော်ကောင်းတို့သည် အိမ်သစ်၊ နေရာသစ်၊ မြို့ရွာသစ်များ တည်ဆောက်ကြသောအခါ ဤမဟာသမယ သုတ္တန်များကို ရွတ်ဆိုကြပေသည်။ ရွတ်ဆို၍ တည်ဆောက်ကြပေသည်။

ဤမဟာသမယသုတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏အကြောင်းမှာ တစ်ချိန် သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည်၏အနီး မဟာဝန် တောကြီးထဲ၌ ရဟန္တာငါးရာနှင့် အတူတကွ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန္တာငါးရာတို့ကိုလည်းကောင်း။

ဖူးမြင်ခြင်းက တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်မှ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် စုဝေး
လာရောက်ကြကုန်၏။

မဟာဝုန်တောကြီးအတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူတကွ
သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြသော ရဟန္တာငါးရာတို့သည် တစ်နေ့တည်းမှာပင် ရဟန္တာ
ဖြစ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ အသက်အရွယ်အားဖြင့်
နုပျိုကြသေးသည့် မင်းမျိုးများမှ ဖြစ်လာကြသော ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။
ထိုမင်းမျိုး မင်းသားငယ်တို့၏ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာရခြင်း၏
အကြောင်းမှာ သိဖွယ်ရာကောင်းလှပါပေသည်။ နှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့၏
စစ်ပြေငြိမ်းရာမှ ဖြစ်လာကြသော ရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

ရန်ပြေမာန်ပြေ ရဟန္တာများ

ထိုမင်းမျိုး ရဟန္တာငါးရာတို့၏ လူ့ဘဝက နေထိုင်ခဲ့ကြသော တိုင်းပြည်
တို့သည် သက္ကတိုင်း၊ ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် ကောလိယပြည်တို့ ဖြစ်ကြ
ပေသည်။ ရဟန္တာငါးရာတို့တွင် နှစ်ရာငါးဆယ်သော ရဟန္တာတို့သည်
ကပိလဝတ်ပြည်သား မင်းမျိုးရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။ နှစ်ရာငါးဆယ်သော
ရဟန္တာတို့သည် ကောလိယပြည်သား မင်းမျိုးရဟန္တာများ ဖြစ်ကြပေသည်။

သက္ကတိုင်း၊ ကပိလဝတ်ပြည်နှင့် ကောလိယပြည် နှစ်ပြည်ထောင်
တို့၏အကြား၌ ရောဟိတီမည်သော မြစ်ငယ်တစ်ခုရှိပေသည်။ ထိုမြစ်၏
တည်ရှိရာ ငါးကြင်းအမြီးကဲ့သို့ မြစ်၏အရင်းအစ၌ တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်၏။
မြစ်၏အဖျား၌မူ လက်ဝဲ၊ လက်ယာအားဖြင့် မြစ်နှစ်ခွ ကွဲသွားလေ၏။

မြစ်နှစ်ခွတို့၏ ကမ်းပါးတို့၌ တစ်ဘက်သောမြစ်၏ ကမ်းပါးတွင်
ကပိလဝတ်ပြည်သူတို့က ရေသွင်းကာ လယ်ယာတို့ကို စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်

ကြ၏။ တစ်ဘက်သောမြစ်၏ ကမ်းပါးတွင် ကောလိယပြည်သူတို့က လယ်ယာတို့ကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြ၏။

နယုန်လပြည့်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဝိသုဒ္ဓိကောင်းကောင်းမရွာသေး သည်ဖြစ်၍ ရောဟိတီ မြစ်ရေနည်းပါးလာ၏။ ကောက်ပင်တို့သည် ရေမရကြ၍ ညှိုးနွမ်းလာကြပေသည်။ ရောဟိနီမြစ်မှရေကို နှစ်ဘက်လုံး အညီအမျှ ယူကြလျှင် ရေမရနိုင်သောကြောင့် ကောလိယပြည်သူတို့က “အကျွန်ုပ်တို့၏ ကောက်ပင်များသည် ရေတစ်ကြိမ်သွင်းလိုက်ရလျှင် သီးနှံများ အောင်မြင် သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ကပိလဝတ်ပြည်သူတို့ဘက်မှ မြစ်ကို ပိတ်ထား၍ အကျွန်ုပ်တို့အား ရေကိုပေးပါလော့” တောင်းဆိုကြကုန်၏။

ကပိလဝတ်ပြည်သူတို့ကလည်း “အကျွန်ုပ်တို့၏ကောက်ပင်များ သည်လည်း ရေတစ်ကြိမ်သွင်းရလျှင် သီးနှံများအောင်မြင်သွားနိုင်သည်။ အကျွန်ုပ်တို့အား ထိုမြစ်ရေကိုပေးပါလော့”ဟု တောင်းဆိုကြကုန်၏။ ကောလိယပြည်သူတို့ကလည်း မပေးနိုင်ဟုဆို၍ အငြင်းပွားကာ အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဂိုက်နက်ကြကုန်၏။ မင်းမျိုးတို့ကိုလည်း နာကြည်းစွာ ထိခိုက်အောင် ဆဲရေးကြကုန်၏။

ကောလိယပြည်သား လယ်သမားတို့က “ကပိလဝတ်ပြည်ရှင် သာကီဝင်မင်းတို့သည် မင်းအဖြစ်၌ မာန်တက်နေကြသည်။ တကယ်စစ်စစ် တော့ သင်တို့၏မင်းတွေဟာ ခွေး မြေခွေးစသော တိရစ္ဆာန်များကဲ့သို့ နှမရင်းများ နှင့်ထိမ်းမြား၍ ယုတ်ရင်းသော အိမ်ထောင်မှုကို ပြုကြသည်” ဟု ရေရွတ် ဆဲရေးကြကုန်၏။

ကပိလဝတ်ပြည်သား လယ်သမားတို့ကလည်း “ကောလိယမင်း တို့သည် မင်းအဖြစ်၌ မာန်တက်နေကြသည်။ တကယ်စစ်စစ်တော့ သင်တို့၏ မင်းတွေဟာ နှုနာစွဲ၍ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ ဖြစ်ကြပြီ။ ကုလောပင်၏

အခေါင်းတွင်းသို့ဝင်ကာ ပုန်းအောင်းနေကြရသော အနုမျိုးတွေ ဖြစ်ကြပေသည်” ဟု နာကြည်းစွာ ဆဲရေးကြကုန်၏။

ဤနှစ်ဘက်သော လယ်သမားတို့၏ ဆဲရေးပြောဆိုကြသော စကားတို့ကို နှစ်ဘက်သောမင်းတို့ တစ်ဆင့်ကြားကြသောကြောင့် စစ်တိုက်ဖို့ရာ နှစ်ပြည်ထောင်မင်းတို့ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အလုံးအရင်းဖြင့် ထွက်လာကြကုန်၏။

ထိုကဲ့သို့ စစ်တိုက်ကြမည့် အကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားမြင်တော်မူ၍ သာဝတ္ထိပြည်မှ ကြွလာတော်မူ၏။ နှစ်ဘက်သော စစ်သည်တို့၏ အလယ်ကောင်းကင်၌ တည်တော်မူကာ ရောင်ခြည်တော်တို့ကို လွှတ်တော်မူလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ကဝိလဝတ်ပြည်မင်းသားများနှင့် စစ်သည်တော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကောင်းကင်၌ မြင်သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရား ရှေ့တော်မောက်၌ သူတစ်ပါးတို့ကို ညဉ့်ဆဲသတ်ဖြတ်ရန် မသင့်တော်ပေ။ ကောလိယပြည်မင်းသားများနှင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့က “မိမိတို့အား အလိုရှိသည့်အတိုင်း နှိပ်စက်ကြတော့” ဟု လက်နက်တို့ကို စွန့်ပစ်ကာ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုင်၍ ရှိခိုးနေကြကုန်၏။ ကောလိယပြည်သားမင်းသားများနှင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့သည်လည်း ကဝိလဝတ်ပြည်သားမင်းသားများ စစ်သည်များနှင့်တူစွာ လက်နက်များကို စွန့်ပစ်ကာ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုင်၍ ရှိခိုးကြလေကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သီတော်မူလျက်နှင့်ပင် နှစ်ဘက်သော ပြည်သားမင်းသားများကို “သင်တို့အဘယ်ကိစ္စဖြင့် လာကြသည်နည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။ “တပည့်တော်တို့သည် ပျော်ပွဲစားရန် လာကြသည်မဟုတ်ပါ။ စစ်တိုက်ဖို့ရန် လာကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဘုရား” ဟုလျှောက်ထားကြလေ၏။ “အဘယ်ကြောင့် စစ်တိုက်ကြမည်နည်း” ဟု မေးတော်မူရာ “ရေရရှိရေး ပြဿနာကြောင့် ဖြစ်ပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြလေ၏။

သီတကာင်းရာ မဟာသမယအခါ

၈၉

ရေထက်မြေက အဖိုးထိုက်တန်သည်။ မြေထက် မင်းမျိုးတို့က အဖိုးထိုက်တန်သည်။ ရေကိုအကြောင်းပြု၍ မင်းမျိုးတို့ကို မပျက်စီးစေကြလင့် အရာမဟုတ်သည့်၌ ရန်မူခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကြသော ဖန္ဒနဇာတ်တော်၊ ပညာမဲ့တို့၏စကားကြောင့် ပျက်စီးကြသော ပထဝီဥဒ္ဓိယဇာတ်တော်၊ အားသေးသော်လည်း အားကြီးသူအား ပျက်ဆီးစေသော လဠုကိက ဇာတ်တော်တို့ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ထို့နောက် ညီညွတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့ကို ပြသော ရက္ခဓမ္မဇာတ်၊ ဝဋ္ဋကဇာတ်ကိုလည်း ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုအခါမင်းမျိုးတို့သည် ဤစစ်မြေပြင်သို့ မြတ်စွာဘုရား မကြွလာခဲ့လျှင် ငါတို့အားလုံး သွေးချောင်းစီး၍ သေကြေပျက်ဆီးကြကုန်လတ္တံ့ ယခုအခါ အသက်သေရခြင်းဘေးမှ ချမ်းသာကြရပေပြီ။ မြတ်စွာဘုရားသည် တောမထွက်ခဲ့လျှင် စကြာဝတေးမင်းကြီးဖြစ်မည်။ အခြံအရံမင်းသားများစွာနှင့် နေရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ယခု ဘုရားဖြစ်သည့်အခါမှာလည်း မင်းသား အခြံအရံများနှင့် နေရမှသာ သင့်တော်မည်ဟု ဆိုကြကာ ကပိလဝတ်ပြည် မင်းမျိုးမှ မင်းသား နှစ်ရာငါးဆယ်၊ ကောလိယပြည် မင်းမျိုးမှ မင်းသား နှစ်ရာငါးဆယ်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားအား အပ်နှင်းကြလေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမင်းသားငါးရာတို့ကို ဖော်ဘီကွ၍ ခေါ်တော်မူ၍ ရဟန်းပြုပေးတော်မူလိုက်၏။

ထိုရဟန်းငါးရာတို့သည် သားမယားတို့ထံမှ သတင်းစကားများကို ခဏခဏကြားရသောကြောင့် လွန်စွာ ပျင်းရိကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းကို သိတော်မူ၍ ဟိမဝန္တာ၌ရှိသော ကုဏ္ဍာလရေအိုင်၏ ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ချီးမွမ်းပြောကြားကာ ကုဏ္ဍာလအိုင်သို့ လိုက်ခဲ့ကြလော့ဟုဆိုကာ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ကောင်းကင်မှ ခေါ်ဆောင်သွားတော်မူလေ၏။

ကုဏ္ဍာလရေဒိုင်သို့ ရောက်သောအခါ “မသိတာကိုမေးကြလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ရဟန်းငါးရာတို့သည် မမြင်ဖူးကြသော ငါးတို့ကို မေးကြကုန်၏။ မမြင်ဖူးကြသော တိရစ္ဆာန်တို့ကို မေးကြကုန်၏။ မမြင်ဖူးကြသောသစ်ပင်တို့ကို မေးကြကုန်၏။ မေးတိုင်း မေးတိုင်း အမည်နာမနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားတော်မူလေ၏။

ထိုသို့ဖြေကြားနေသည့် အခိုက်အတန့်၌ပင် ငှက်နှစ်ကောင်တို့သည် တစ်ခုသော တုတ်တံ၏ အဖျားနှစ်ဖက်ကို တစ်ဖက်တစ်ကောင်စီ နှုတ်သီးဖြင့် ချီ၍ အလယ်တည့်တည့်၌ ငှက်မင်းကို ထိုင်စေလျက် ပျံသန်းလာကြ၏။ ရှေ့နောက်ဝဲယာတို့မှလည်း ငှက်အပေါင်းတို့ခြံရံကာ ပျံသန်းလာကြ၏။ ဤကဲ့သို့ အံ့သြဖွယ်ရာ ပျံသန်းလာကြသည်ကို ရဟန်းငါးရာတို့ မြင်ကြလေ၏။

တုတ်တံ၏အလယ်၌ ထိုင်လျက် တည်၍လိုက်ပါသော ငှက်သည် ငှက်တို့၏မင်းဖြစ်လိမ့်မည်။ တုတ်တံကို နှုတ်သီးဖြင့် ချီလာသော ငှက်နှစ်ကောင်နှင့် ဝဲယာမှ ပျံသန်းလိုက်ပါကြသော ငှက်အပေါင်းတို့သည် အခြံအရံများ ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု ရဟန်းငါးရာတို့ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုသို့ပြောဆိုသောအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သားရဟန်းတို့ သင်တို့ မှတ်ထင်ပြောဆိုသည့်အတိုင်း မှန်ပေသည်။ ဤငှက်အမျိုးအနွယ်တို့သည် ရှည်မြင့်စွာသော ဘဝသံသရာက ငါဘုရား၏ အမျိုးအနွယ်များ ဖြစ်ကြပေသည်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ရဟန်းတော်များက “မြတ်စွာဘုရား ... ဤငှက်မျိုး၌ မြတ်စွာဘုရား ပါရမီနစဉ်က ဖြစ်ခဲ့ရသည့် အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းကို သိလိုကြပါသည်။ ဟောကြားတော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြသဖြင့် ကုဏ္ဍာလဇာတ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ကုဏ္ဍာလဇာတ်ကို နာကြားရသော ရဟန်းတော်တို့သည်

သီကောင်းရာ မဟာသမယအခါ

၉၁

စိတ်ကြည်နူး နှစ်သက်မှုပီတိများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ပီတိကို အမှီပြု၍ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ငြိမ်းအေးမှု ပဿဒ္ဓိများ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ပဿဒ္ဓိကို အမှီပြု၍ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိများ ဖြစ်ကြရပေသည်။ သမာဓိကို အမှီပြု၍ ရုပ်နာမ် ကြောင်းကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတို့ကိုသိသော ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်လာကြပြီးလျှင် အဘိဉာဏ်ရသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သွားကြလေ၏။

ထိုရဟန်းတော်တို့ အဘိညာဉ်ရသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သွားပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတော်တို့ကို ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်ခေါ်ဆောင်၍ မဟာဝုန်တောသို့ ပြန်ကြွတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတော်တို့သည် မိမိတို့၏အဘိညာဉ်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ကြွရောက်၍ လိုက်ပါသွားကြလေကုန်၏။ မဟာဝုန်တောသို့ ရောက်သောအခါ ထိုရဟန်းတော်တို့အား အထက် မင်္ဂိုလ် (၃)ပါးအတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား ပေးသနားတော်မူ၏။ ရဟန်းတော်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကာ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြသဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သွားကြလေ၏။

ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရှိခဲ့ကြသော ရဟန္တာအဖြစ်တရားထူး တရားမြတ်များကို လျှောက်ထားလို၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ အသီးသီး ရောက်လာကြလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားအနီး၌ ရဟန္တာငါးရာကို ရောက်ရှိ နေသောအချိန်သည် မြတ်စွာဘုရား (၄)ဝါရပြီးသောအခါ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၇-ခု နယုန်လပြည့်နေ့ လရောင်ထိန်လင်း ရှုခင်းသာယာ ညဉ့်အချိန်အခါ ဖြစ်ပေသည်။

လရောင်ထိန်လင်း ရှုခင်းသာယာ ထိုနယုန်လပြည့် ညဉ့်အခါ၌ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်၍ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ကိလေသာအညစ်အကြေး

ကင်းစင်ကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ငါးရာတို့၊ ခညောင်းဝန်းရံလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူကြ၏။ ထိုသို့ နေတော်မူကြသည်ကို မြင်ကြသော မဟာဝန်တောအနီးအနား၌ ရှိနေကြသော နတ်တို့သည် မြင်ကြကုန်၏။

ထိုသို့မြင်ကြသောအခါ “အမောင်နတ်တို့ လာကြကုန်လော့ ဘုရားဖူး မြင်ခြင်း၊ တရားနာခြင်း၊ သံဃာဖူးမြင်ခြင်းတို့သည် အကျိုးများလှ၏။ လာကြကုန်လော့ သွားကြကုန်စို့” ဟု များစွာသော အသံတို့ဖြင့် ကြွေးကြော် ကြကာ သွားရောက်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ရဟန္တာငါးရာတို့ကို ရိုခိုးကာ နေကြကုန်၏။

ထိုနတ်တို့၏ ကြွေးကြော်သံတို့ကို အဆင့်ဆင့်ကြားကြ၍ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာတို့ စုဝေး ရောက်လာကြ ကုန်၏။ ဤစကြဝဠာတိုက်၌ နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့် ပြည့်ကျပ်၍နေ၏။ အလွန်သိမ်မွေ့သေးငယ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ နေကြရကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏အနီးတွင် သားမြီးတစ်မျှင် (ဆံပင်တစ်မျှင်)မျှသော နေရာ၌ တစ်ဆယ် နှစ်ဆယ် သုံးဆယ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ နေကြရကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဝေးသောနေရာတို့၌ သားမြီးတစ်မျှင် (ဆံပင်တစ်မျှင်) မျှသောနေရာတို့၌ ခြောက်ဆယ်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့ အလွန်သိမ်မွေ့ သေးငယ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ နေကြရကုန်၏။

ဤကဲ့သို့ အလွန်များပြားသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးရောက်လာ ကြသောအခါ ရှေးဦးစွာ ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အမည်တို့ကို ဖော်ထုတ်၍ ဟောကြားတော်မူ၏။ ထို့နောက် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ စရိုက်အားလျော်စွာ မဟာသမဃသုတ္တန် ခြောက်သုတ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

(၁) တပ်မက်ခြင်း = ရာဂစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား သမ္မာပရိပ္ပာဇနီယသုတ်။

သီကောင်းရာ မဟာသမယအခါ

၉၃

- (၂) ကြမ်းတမ်း = ဒေါသစရိုက်များသော နတ်တို့အား
ပြစ်မှားခြင်း ကာလဟပိဝါဒသုတ်။
- (၃) မသိတွေဝေခြင်း = မောဟစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား
မဟာဗျူဟသုတ်။
- (၄) ကြံ့ခည်ခြင်း = ဝိတက်စရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား
စူဠဗျူဟသုတ်။
- (၅) ယုံကြည်ခြင်း = သဒ္ဓါစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား
တုဝဋ္ဌကသုတ်။
- (၆) အသိဉာဏ်ရှိခြင်း = ဗုဒ္ဓိစရိုက်များသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား
ပုရာဘောဒသုတ်၊ ဟူသော ၆-သုတ်
တို့ကို ဟောကြားပါသည်။

(မဟာဝဂ္ဂ-ဋ္ဌ၊ ၂၆၆)

တစ်သုတ် တစ်သုတ်တို့၏ ဟောကြားခြင်း အဆုံးအဆုံး၌ ကုဋေ
တစ်သိန်းသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ ရဟန္တာဖြစ်ကြသည်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမိ၊
အနာဂါမိဖြစ်သူတို့လည်း မရေတွက်နိုင်အောင် များပြားကြလေသည်။
နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် အလွန်အကျိုးများသော သုတ္တန်များဖြစ်ကြ၍
ဤမဟာသမယသုတ္တန်များကို ရွတ်ဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား နတ်ဗြဟ္မာတို့က
အထူးစောင့်ရှောက်ကြသဖြင့် ဘေးရန်ကင်း၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ
အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

နိဗ္ဗန္တိက အပါယ်မကျ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်သံသရာ အပါယ်ဘုံဘဝများ၌ ဖြစ်ရမည်ကို အလွန်ပင် ကြောက်လန့်ကြပေသည်။ အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ ရောက်သွားပြီးသောအခါမှာလည်း လူ့ပြည်နတ်ပြည်စသော ကောင်းမြတ်သော ဘုံဘဝများသို့ ပြန်ရောက်ဖို့ရာမှာ အလွန်ပင်ခဲယဉ်းလှသည့် အကြောင်းများ ကိုလည်း သိထားကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အပါယ်ဘုံအပါယ်သံသရာမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို ရနိုင်သမျှ ပြုလုပ်ဆည်းပူး အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်ကို သိတော်မူကြသော အဋ္ဌကထာ ဆရာများက “အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ရရှိနေခြင်းဟူသော နိဗ္ဗန္တကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပန်ကဲ့သို့ပင် အပါယ်ငရဲသို့ မကျရောက်နိုင်”ဟု ဖွင့်ပြကြပါသည်။ ထိုနိဗ္ဗန္တကုသိုလ်များမှာ -

(၁) တိဏိသရဏာနိ	- သရဏဂုံ(၃)ပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း။
(၂) ပဉ္စသီလာနိ	- ငါးပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်ထားခြင်း။
(၃) သလာကာဘတ္တံ	- စာရေးတံမဲ့ရ၍ ဆွမ်းစသည်ကို လှူဒါန်းခြင်း။

သီကောလိဂျာ ဓမ္မပဒေသာ

- (၄) ပက္ခိကာဘတ္ထံ - လပြည့် လကွယ် (၁၅)ရက်တစ်ခါ ဆွမ်းလှူဒါန်းခြင်း။
- (၅) ဝဿဝိသိကံ - ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်းခြင်း။
- (၆) ပေါက္ခရဏီ - သောက်သုံးရေကန် လှူဒါန်းခြင်း။
- (၇) အာဝါသိကံ - ကျောင်းလှူဒါန်းခြင်းဟူ၍ (၇)မျိုးရှိပါသည်။ (အ-ဋ္ဌ-၃၊ ၂၆၅)

(၁) “သရဏဂုံ(၃)ပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့် အမြဲမြတ် ကုသိုလ် ရရှိနေခြင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရရှိပေသည်”ဟု ဖွင့်ဆိုရာ၌ သရဏဂုံ(၃)ပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ရာတွင် ပေါ့ပေါ့ဆဆ နှုတ်ကဆိုရုံမျှ မဟုတ်ပါဘဲ “ယံယံ ကြည်ကြည် လေးလေးမြတ်မြတ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြရမည်” ဟု ဆိုလို ပါသည်။

“ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏”ဟုဆိုရာ၌ ဤကဲ့သို့ နှလုံးသွင်း၍ ကိုးကွယ်ကြရပါသည်။ “ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မကောင်းသော အကျိုး၊ မကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်များကို ကင်းပျောက်စေ၍ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ချက်ခြင်း ရရှိစေနိုင်သော မင်္ဂလာတစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤလောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့် အစားလုံးသော ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှတို့မှ လွတ်မြောက်သွားနိုင်ပေသည်”ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

“တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏” ဟုဆိုရာ၌ ဤကဲ့သို့ နှလုံးသွင်း၍ ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြရပါသည်။ “ဤလောက၌ တရားတော်သည် မကောင်းသောအကျိုး၊ မကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်များကို ကင်းပျောက်စေ၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ချက်ခြင်း ရရှိစေနိုင်သော မင်္ဂလာတစ်ပါး

ပင်ဖြစ်ပေသည်။ တရားတော်သည် သိဖို့ရန် အလွန်နက်နဲ အလွန်သိမ်မွေ့၏။ သိမ်မွေ့နက်နဲသောတရားတော်ကို သိအောင်အားထုတ်၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့် အားလုံးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်နိုင်ပေသည်” ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

“သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏” ဟု ဆိုရာ၌ ဤကဲ့သို့ နှလုံးသွင်း၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြရပါသည်။ “ဤလောက၌ သံဃာတော်သည် မကောင်းသောအကျိုး၊ မကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်တို့ကို ကင်းပျောက်စေ၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ချက်ချင်း ရရှိစေနိုင်သော မင်္ဂလာတစ်ပါး ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဤလောက၌ သံဃာတော်တို့သည် အမြတ်ဆုံး အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြပေသည်။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့် အားလုံးသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်သွားနိုင်ပေသည်” ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

“ဤကဲ့သို့ သရဏဂုံ(၃)ပါးကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်းဖြင့် မကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်များ ကင်းပျောက်၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ချက်ချင်း ရရှိနိုင်သည်” ဟု ယုံယုံကြည်ကြည် လေးလေး မြတ်မြတ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါက အကျိုးတရားများ ချက်ချင်းရလာသည်ကို ကိုယ်တိုင်သိကြရသဖြင့် သရဏဂုံ(၃)ပါးကို မမေ့တော့ပါဘဲ အမြဲသတိရနေတတ်ကြပါသည်။ သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ဖြစ်နေပါ၍ နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်ကို ရရှိနေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

(၂) ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ထားခြင်းသည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ရရှိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

သူ့အသက်သတ်ဖို့ရာ ကြုံလာသောအခါ မသတ်ပါဘဲ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တိုင်း ကုသိုလ်ရရှိပါသည်။ သူတစ်ပါး ပစ္စည်းဥစ္စာခိုးဖို့ရာ ကြုံလာသော

အခါ မခိုးပါဘဲ ရှောင်ကြဉ်တိုင်း ကုသိုလ်ရရှိပါသည်။ သူတစ်ပါး လင်သား၊ သားမယား၊ သားသမီးတို့ကို လွန်ကျူးဖို့ရာ ကြုံလာသောအခါ မလွန်ကျူးပါဘဲ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တိုင်း ကုသိုလ်ရရှိပါသည်။ လိမ်ညာပြောဖို့ရာ ကြုံလာသောအခါ မပြောပါဘဲ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တိုင်း ကုသိုလ်ရရှိပါသည်။ အရက်သေစာ သောက်စားဖို့ရာ ကြုံလာသောအခါ မသောက်စားပါဘဲ ရှောင်ကြဉ်လိုက်တိုင်း ကုသိုလ်ရရှိပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းထားခြင်းသည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ဖြစ်နေ၍ နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်ကို ရရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃) စာရေးတံမဲချ၍ ဆွမ်းစသည်တို့ကို လှူဒါန်းခြင်းသည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ရရှိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

(၁)လတစ်ကြိမ်၊ (၁၅)ရက်တစ်ကြိမ်၊ (၇)ရက်တစ်ကြိမ် စသည်ဖြင့် စာရေးတံမဲချ၍ ဆွမ်းစသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းလေ့ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (၁)လတစ်ခါ စသည်ဖြင့် လှူဒါန်းပြီးသောအခါ နောက်လ၊ နောက်(၁၅)ရက်၊ နောက်(၇)ရက်တို့၌ လှူဒါန်းဖို့ရာ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းကြရပေသည်။ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို စုဆောင်းတိုင်း စုဆောင်းတိုင်း ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် စုဆောင်းနေရသည်ဖြစ်၍ အမြဲမပြတ် ကုသိုလ် ဖြစ်နေခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

(၄) လပြည့် လကွယ် (၁၅)ရက်တစ်ခါ ဆွမ်းလှူဒါန်းခြင်းသည် အမြဲ မပြတ် ကုသိုလ်ရရှိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

လပြည့်နေ့၌တစ်ခါ လကွယ်နေ့၌တစ်ခါ ဆွမ်းကျွေး ဆွမ်းလှူဒါန်းလေ့ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လပြည့်နေ့၌ ဆွမ်းကျွေးဆွမ်းလှူဒါန်းပြီးသောအခါ လကွယ်နေ့၌ ဆွမ်းကျွေးဆွမ်းလှူဒါန်းဖို့ရာ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေစုဆောင်းတိုင်း ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ရှာဖွေစုဆောင်းကြရသည်ဖြစ်၍

နိဗ္ဗာန်အာရုံစာအုပ်

အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ဖြစ်နေခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

(၅) ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်းခြင်းသည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ရရှိခြင်း နိဗ္ဗာန် ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်းကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုနှစ် ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်းပြီးသောအခါ နောင်နှစ်အခါ ဝါဆိုလမှာလည်း ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်း ဦးမည်ဟု သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း ကုသိုလ်စိတ်များ ဖြစ်နေကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့ သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း ကုသိုလ်ဖြစ်နေသည်ဖြစ်၍ အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

ဝါဆိုသင်္ကန်းကို အလှူခံရရှိကြသော ရဟန်းတော် သံဃာတော် တို့သည် ဝါတွင်းကာလတွင် စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို သင်အံ့လေ့လာ သင်ကြား ပို့ချကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း အထူးတတ်မြောက်အောင် သင်အံ့လေ့လာ သင်ကြားပို့ချကြပေသည်။ သမထဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ရသင့်ရထိုက်သော တရားထူးတရားမြတ်များကို ရအောင် အထူးကြိုးစားအားထုတ်ကြပေသည်။ ဝါတွင်းကာလတွင် အထူးသင်အံ့ လေ့လာကြ အထူးကြိုးစား အားထုတ်ကြသော ရဟန်းတော်သံဃာတော် တို့၏ ဤဝါဆိုသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံတိုင်း ဝတ်ရုံတိုင်း အလှူရှင်များမှာ ကုသိုလ်များ အမြဲမပြတ်ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ဖြစ်နေခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

(၆) သောကသုံးရေကန် လှူဒါန်းခြင်းသည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ရခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

သောကသုံးရေတွင်း၊ ရေကန်၊ စက်ရေတွင်း၊ ရေချမ်းစင်၊ ရေပိုက်စ သည်များကို လှူဒါန်းကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့လှူဒါန်းထားသော ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ စက်ရေတွင်း၊ ရေချမ်းစင်တို့၌ အရပ်လေးမျက်နှာမှ

လာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သောက်သုံးတိုင်း သောက်သုံးတိုင်း အလှူရှင်များမှာ အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်များကို ရရှိကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သောက်သုံးရေတွင်း၊ ရေကန်၊ စက်ရေတွင်း၊ ရေချမ်းစင်၊ ရေပိုက် လှူဒါန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ဖြစ်နေခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

(၇) ကျောင်းလှူဒါန်းခြင်းသည် အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်ရရှိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းလှူဒါန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျောင်းတွင်းမှာ နေထိုင်ကြသော ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် စာပေကျမ်းဂန် သင်အံ့လေ့လာ သင်ကြားပို့ချကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကည်း သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း ဟူသော ဣရိယာပတ်လေးပါးတို့ဖြင့် သင်အံ့ လေ့လာ သင်ကြားပို့ချကြသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း ဟူသော ဣရိယာပတ်လေးပါး တို့ဖြင့်ပင် အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဤသို့ သင်အံ့ လေ့လာသင်ကြား ပို့ချကြတိုင်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြတိုင်း ကျောင်းအလှူရှင်များမှာ အမြဲမပြတ် ကုသိုလ်များကို ရရှိနေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျောင်းလှူဒါန်း သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမြဲမပြတ်ကုသိုလ် ဖြစ်နေခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်တို့ကို ရရှိနေကြပေသည်။

ဤဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် အမြဲမပြတ်ကုသိုလ်ရရှိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကုသိုလ်(၇)မျိုး နှင့် ပြည့်စုံကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုဘဝမှာ အကြောင်းမညီညွတ်၍ သောတာပန်ဖြစ်အောင် မကျင့်ကြံ အားမထုတ်နိုင်ကြသော်လည်း သောတာပန်ကဲ့သို့ပင် နောင်ဘဝများ၌ ငရဲတိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသုရကာယ် ဟူသော အပါယ်လေးဘုံသို့ မကျရောက်ရတော့ပါဘဲ ကောင်းမြတ်သော သုဂတိ ဘုံဘဝများသို့ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ လားရာဘဝဂတိ

နိဗ္ဗာန်က အပါယ်မကျ

၁၀၁

မြသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် အပါယ်မကျနိုင်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သုတေသနကို စွမ်းနိုင်သမျှ ပြုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ တိသရဏ၊ ငါးသီလ၊ မဲချစာရေးတံ၊
ဆယ့်ငါးရက်ဆွမ်း၊ ဝါသကံန်း၊
လှူဒါန်းသောက်ရေကန်၊
ကျောင်းလှူတဝ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပုညရှိသူမှန်၊
သောတာလိုပဲ၊ ဂတိမြဲ၊ သူလဲပါယ်မပြန်။

သဒ္ဓဗ္ဗရုံသီရိပဿာဆရာတော်

သာသနာလုံးတစ် ဘဏ္ဍာရီ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့ရေး၊ စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးတို့ကို အထူးပင် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပေသည်။ သာသနာအတွက်ဆိုပါလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်မရွေး အလှူခံမရွေး မိမိတို့စွမ်းနိုင်သလောက် ထောက်ပံ့လျက်ရှိကြပေသည်။ လှူဒါန်းလျက်ရှိကြပေသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကြီးသည် အမှောင်ကိုပယ်ဖျောက်၍ အလင်းရောင်ကို ထွန်းပြပေးနေသော သာသနာတော်ကြီးဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လမ်းမှန်နှင့် လမ်းမှားကို ကွဲပြားအောင် ထွန်းပြပေးနေသော အရောင် အလင်းဓါတ်ကြီး ဖြစ်ပါပေသည်။

“ဤလမ်းကြောင်းကား ဆင်းရဲခပ်သိမ်းအေးငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ သွားရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤလမ်းကြောင်းကား လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် မြဟ္မာပြည်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤလမ်းကြောင်းကား ယုတ်နိမ့်သော ငရဲ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်တုံတဝများသို့ သွားရာ လမ်းကြောင်းဖြစ်ပေသည်”ဟု ထွန်းပြပေးနေသော အလင်းဓါတ်ကြီး ဖြစ်ပေသည်။

သာသနာ့အလင်းဓာတ်ကြီး ကွယ်ပျောက်သွားသောအခါ အမြတ်ဆုံး ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်သို့သွားရာလမ်းကြောင်းလည်း ကွယ်ပျောက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်း များလည်း မေးမှီန်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ သွားရာလမ်းကြောင်းများကသာ ပို၍ ထင်ရှားနေမည်ဖြစ်ပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည် အပါယ်ဘုံတစ်မျိုး၌ ဖြစ်ကြရသည်သာ များကြပါမည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သာသနာ့အလင်းဓာတ်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသာသနာ့အလင်းဓာတ်ကြီးရှိနေသည့်အခိုက်၌ မိမိတို့ ကြိုက် နှစ်သက်ရာ လမ်းကောင်းများသို့ သွားနိုင်ဖို့ရာ အကျင့်ကောင်းအကျင့်မြတ်တို့ ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရပေသည်။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်များသို့ သွားရောက်နိုင်ကြောင်းဖြစ်သည့် ဒါန သီလ သမထအကျင့်တို့သည် သာသနာ့ အလင်းဓာတ်ကြီး မရှိသောအခါ၌လည်း ရှိသင့်သလောက် ရှိကြပေသည်။ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာအကျင့်မြတ်သည် သာသနာ့အလင်းဓာတ်ကြီးရှိနေသည့် အခိုက်၌သာ ရှိနိုင်ပါသည်။ ကျင့်ကြံအားထုတ်၍လည်း ရနိုင်ကြပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ သာသနာ့အလင်းဓာတ်ကြီး ရှိနေသည့်အခိုက်၌ အမြတ်ဆုံး ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် ဝိပဿနာအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရပေသည်။ အားထုတ်နေရင်း သာသနာ့အလင်း ဓာတ်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင်လည်း ဆောင်ရွက်ကြရပေသည်။

အရှည်တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်ကြရမည့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာသည် -

၁။ ပရိယတ္တိ = သင်ယူအပ်သော သာသနာ၊

၂။ ပဋိပတ္တိ = ကျင့်ကြံအပ်သော သာသနာ၊

သာသနာသုံးတန်တည်ရှိရန်

၁၀၅

၃။ ပဋိဝေဓ = ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သောသာသနာဟူ၍ သုံးပါး ရှိပါသည်။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ-ဋ္ဌ၊ ၈၀)

၁။ ပရိယတ္တိ = သင်ယူအပ်သော သာသနာသည် -

(က) ဝိနည်း ပိဋကတ်တော်၊

(ခ) သုတ္တန် ပိဋကတ်တော်၊

(ဂ) အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်တော် ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပါသည်။

(က) ဝိနည်းပိဋကတ်တော်ဟူသည် -

ရဟန်းတော်သည် သံဃာတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်နှုတ်တို့၌ လွန်ကျူးဖွယ်ရာများကို မလွန်ကျူးမိအောင် အထူးထူး အပြောပြောသော နည်းဥပဒေတော်၊ အာဏာတော်တို့ဖြင့် ဆုံးမတော်မူအပ်သော ပိဋကတ်တော် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သုတ္တန်ပိဋကတ်တော်ဟူသည် -

သင်ယူသူ နာကြားသူတို့၏ လောကီချမ်းသာအကျိုး၊ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာအကျိုးတို့ကို ပြတတ်၊ ဆောင်ပေးတတ်သော ပိဋကတ်တော် ဖြစ်ပါသည်။ ပါရမီ အနုအရင့် ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးတို့၏ အလိုနှင့်လျော်ညီစွာ လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်အောင် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ပိဋကတ်တော် ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တော်ဟူသည် -

သုတ္တန်ပိဋကတ်တော်များထက် အကျယ်ချဲ့ကာ ဝေဖန်လျက် သုတ္တန်ပိဋကတ်တော်များထက် ထူးကဲလွန်မြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူ အပ်သော ပိဋကတ်တော် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့မလိုက်၊

အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ မငဲ့ပါဘဲ၊ အမှန်ကန်ဆုံး သဘောတရားများကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ဟောကြား တော်မူအပ်သော ဝိဇ္ဇကတ်တော် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပဋိပတ္တိ = ကျင့်ကြံအပ်သော သာသနာသည် -

(က) သီလအကျင့်၊

(ခ) သမာဓိအကျင့်၊

(ဂ) ပညာအကျင့် ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပါသည်။

(က) သီလအကျင့်ဟူသည် -

ရဟန်းတော်များ၌ ၂၂၇-သွယ်သော သီလသိက္ခာအကျင့်၊ အကျယ် အားဖြင့် ကုဋေကိုးထောင်ကျော်သော သီလသိက္ခာ အကျင့်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ငါးပါးသီလအကျင့်၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလ အကျင့် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) သမာဓိအကျင့်ဟူသည် -

မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန်ပွားများသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများခြင်း၊ သတ္တဝါတို့ကိုချမ်းသာစေကြောင်း မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၊ မတင့်တယ်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၊ သေခြင်းသဘောကို အဖန်ဖန်နှလုံးသွင်းသော မရဏသမတိကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများခြင်း စသည့် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို ပွားများခြင်းအကျင့် ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ပညာအကျင့်ဟူသည် -

ကိုယ်အမှုအရာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရှုမှတ်ရသော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ကောင်း ဆိုး လတ် ဟူသော ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို

သာသနာသုံးတန် တည်ရှိရန်

၁၀၇

ရူမတ်ရသော ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ်အမှုအရာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရူမတ်ရသော စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တသုံးမျိုးတို့မှ လွတ်သော သဘောတရား အမျိုးမျိုးတို့ကို ရူမတ်ရသော ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဟူသော သတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့ဖြင့် ဝိပဿနာ ရူမတ်ပွားများခြင်း အကျင့် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပဋိဝေဓ = ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သာသနာဟူသည် -

အမြတ်ဆုံး(ဥက္ကဋ္ဌ)အားဖြင့် သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိသော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ အယုတ်ဆုံး(ဩမက)အားဖြင့် နာမ်နှင့်ရုပ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ ပိုင်းခြား၍သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဝိပဿနာ ဉာဏ်မှစ၍ ယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ရာမှာ မိမိတို့သန္တာန်၌ သာသနာသုံးတန် တည်ရှိမှသာ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့သန္တာန်မှာ သာသနာသုံးတန်တည်ရှိမှသာ သူတစ်ပါးတို့၏ သန္တာန်၌ သာသနာသုံးတန် တည်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သည့် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ သန္တာန်မှာ ပရိယတ္တိသာသနာ တည်ရှိစေဖို့ရာ တရားနာကြရပါသည်။ ဗုဒ္ဓစာပေကောင်း ဖြစ်သည့် စာအုပ်ကောင်းများကို ဖတ်ရှုကြရပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော ပရိတ်ကြီး၊ ဓမ္မစကြာ၊ ပဋ္ဌာန်း စသော ပါဠိတော်များကို (သရဏ္ဍာယ်) ရွတ်ဆိုကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ နာကြား၊ ဖတ်ရှု၊ ရွတ်ဆိုနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ပရိယတ္တိသာသနာ တည်ရှိနေပေသည်။

မိမိတို့၏သန္တာန်၌ ပဋိပတ္တိသာသနာ တည်ရှိစေဖို့ရာ၊ ငါးပါးသီလကို

ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။ ဘုရားဂုဏ်တော် ပွားများခြင်း၊ မေတ္တာပွားများခြင်း၊ အသုတကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၊ မရဏဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများခြင်း စသော သမထအကျင့်ကို ကျင့်ကြံရပေသည်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်ခြင်း ဟူသော ပညာအကျင့်ကိုလည်း ကျင့်ကြံရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သီလအကျင့်၊ သမထအကျင့်၊ ဝိပဿနာအကျင့်တို့ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ ပဋိပတ္တိသာသနာ တည်ရှိနေပေသည်။

မိမိတို့၏သန္တာန်၌ ပဋိဝေဓ သာသနာတည်ရှိစေဖို့ရာ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရပါသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သို့ ရောက်သည်မှစ၍ မိမိတို့၏သန္တာန်မှာ ပဋိဝေဓ သာသနာ တည်ရှိလာပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ “ဖောင်းတယ်”ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တခြား၊ “ပိန်တယ်”ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ပိန်တာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက် တာကတခြား ဟူ၍ ကွဲပြားကာ သိလာကြပေသည်။

ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတို့က ဘာမှမသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရား၊ မှတ်သိ မှတ်သိလိုက်တာက သိတတ်တဲ့ နာမ်တရားဟု နာမ်နှင့်ရုပ်ကွဲပြား၍ သိလာပါသည်။ နာမ်နှင့်ရုပ်တို့ကို ပိုင်းခြားကာ ထိုးထွင်း၍ သိသောနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်လာပါသည်။ ဝိပဿနာတရား ပွားများ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ အငယ်ဆုံး ပဋိဝေဓသာသနာ တည်ရှိလာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ၍ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သို့

သာသနာသုံးတန်တည်ရှိရန်

၁၈၉

ရောက်လာသောအခါ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိစ္စလည်းပြီးသွားပါသည်။ “ဖောင်းတယ်”ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကိစ္စပြီးပုံမှာ -

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးစွာသီလဆောက်တည်၍ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရပါသည်။ “ဖောင်းတယ်”ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သမ္မုဝါစာ၊ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သမ္မာကမ္မန္တ၊ ကာယဒုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးတို့မှ ရှောင်ကြဉ်၍ အသက်မွေးခြင်း သမ္မာအာဇီဝ ဟူသော ဤ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးတို့သည် ပို၍ စင်ကြယ်ကာ မှတ်ချက်ထဲ၌ ပါဝင်နေပါသည်။

“ဖောင်းတယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ဖောင်းတာကို မှတ်နိုင်ရအောင် လုံ့လစိုက်၊ ကြောင့်ကြစိုက်လိုက်ခြင်းသည် သမ္မာဝါယာမ၊ ဖောင်းတာ ပေါ်လာသောအခါ မမေ့ပါဘဲ၊ ကပ်ခနဲ မှတ်လိုက်ခြင်းသည် သမ္မာသတိ၊ ဖောင်းစမှ ဖောင်းဆုံးတိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်သွားခြင်းသည် သံမ္မာသမာဓိဟူသော ဤ သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါးတို့သည် မှတ်ချက်ထဲ၌ ပါဝင်နေပါသည်။

“ဖောင်းတယ်”ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ဖောင်းတဲ့အပေါ်သို့ မှတ်စိတ် တည့်တည့်ရောက်သွားအောင် တင်ပေးလိုက်ခြင်းသည် သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဖောင်းတဲ့အပေါ်သို့ မှတ်စိတ်ရောက်သွားသောအခါ ဖောင်းတာက တခြား၊ မှတ်သိစိတ်ကတခြား၊ ဖောင်းတာက မသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရား၊ မှတ်သိစိတ်က သိတတ်တဲ့ နာမ်တရားဟု အမှန်အတိုင်း သိသွားခြင်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော ပညာမဂ္ဂင်နှစ်ပါးလည်း မှတ်ချက်ထဲ၌ ပါဝင်နေပါသည်။

ဤကဲ့သို့ “ဖောင်းတယ်”ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်

၁၁၀

သီကောင်းကျောစမ္ပပဒေသာ

သုံးပါး၊ ပညာမဂ္ဂင်နှစ်ပါးဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပါဝင်နေ၍ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပါသည်။ “ဝိနိတယ်” ဟု ရှုမှတ်သောအခါ၌လည်း ထိုနည်းအတူ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပါဝင်နေ၍ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပါသည်။

“ဖောင်းတယ်” “ဝိနိတယ်” ဟု ရှုမှတ်နေသောအခါ ဖောင်းတာ ဝိနိတာနှင့် ထိုင်နေသောရုပ်ကိုယ်ကြီးက ရုပ်ဒုက္ခသစ္စာ၊ မှတ်သိစိတ်က နာမ်ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်သည်ဟု ဒုက္ခသစ္စာကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။

“ဖောင်းတယ်” “ဝိနိတယ်” ဟု ရှုမှတ်နေသောအခါ အာရုံအမျိုးမျိုး တို့ကို လိုချင်တပ်သော လောဘတဏှာသည် ဖြစ်ခွင့်မရ၍ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။

“ဖောင်းတယ်” “ဝိနိတယ်” ဟု ရှုမှတ်နေသောအခါ လောဘတဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရ၍ ချုပ်ငြိမ်းနေ၏။ တဏှာချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒိန်လည်း ချုပ်ငြိမ်းသွား၏။ ဥပါဒိန်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ကံများလည်း ချုပ်ငြိမ်းသွား၏။ ကံချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ဘဝများလည်း ချုပ်ငြိမ်းသွား၏။ ဘဝချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း စသည်တို့ချုပ်ငြိမ်း၍ တဒင်္ဂနီရောသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းကိစ္စလည်း ပြီးသွားပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာ ပွားများအားထုတ်ခြင်းကြောင့် ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိသော ပဋိဝေသောသနာ တည်ရှိလာခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ပွားများ၍ ဉာဏ်စဉ် အဆင့်ဆင့်တက်ကာ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ သစ္စာလေးပါးကို

သာသနာသုံးတန်တည်ရှိရန်

၁၁၁

တစ်ပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိသွားကြပေသည်။ ပဋိဝေဓသာသနာ အမြဲ တည်ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားရပေသည်။

ဤသို့ သောတာပန်စသော အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်သော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာသုံးတန် အရည်တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်လို ကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ရှေးဦးစွာ သာသနာသုံးတန် တည်ရှိဖို့ရန် ပိဋကတ်တော်များကို သင်ယူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်တို့ကိုလည်း ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ သင်ယူကျင့်ကြံ၊ ထိုးထွင်းဉာဏ်၊ သုံးတန်သာသနာ။

သဒ္ဓမ္မဓုံသီရိပိသာဆရာတော်

လေးပါးတူမျှ ချမ်းသာရ

လောကထဲ၌ နေထိုင်ကြသော လူသားဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အမှီပြု၍ နေကြရပေသည်။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ထောက်ပံ့ ကူညီ၍ နေကြရပေသည်။ မိဘများက သားသမီးကို ကူညီထောက်ပံ့ အားပေး ချီးမြှောက်ရပါသည်။ သားသမီးများကလည်း မိဘများကို ကူညီထောက်ပံ့ကြရပါသည်။ ဆရာက တပည့်များကို၊ တပည့်များက ဆရာကို ကူညီထောက်ပံ့ကြရပါသည်။ လင်ယောက်ျားက ဇနီးမယားကို ကူညီထောက်ပံ့ အားပေးချီးမြှောက်ရပါသည်။ ဇနီးမယားကလည်း လင်ယောက်ျားကို ကူညီထောက်ပံ့ အားပေးချီးမြှောက်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ အားပေးထောက်ပံ့၍ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် အနီးကပ်ဆုံး နေထိုင်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ အချိန်ကာလအားဖြင့်လည်း အတူတကွ အကြာဆုံး နေထိုင်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြပေသည်။ အသက်ရှင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အတူတကွ နေထိုင်ကြရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ တစ်ဦး၏အကျိုးကို တစ်ဦးက အလိုလားအပ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ တစ်ဦး၏ ချမ်းသာမှုကို တစ်ဦးက အများဆုံးပေးကြရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ ချမ်းသာမှုကို ပေးနိုင်ဖို့ရာမှာလည်း အရာရာတွင်

၁၁၄

သီတင်းကျွေးပညာ

သဘောထားချင်း တူမှုမှာ တစ်ဦး၏ချမ်းသာမှုကို တစ်ဦးက ပေးနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် ယခုဘဝမှာလည်း ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ ရှိကြဖို့ရာ၊ ဘဝမကုန်သေးပါက နောင်ဘဝများ၌ လည်း ပြန်တွေ့ဆုံကြဖို့ရာ၊ ဒုတိယဘဝမှာလည်း အပါယ်မကျရပါဘဲ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြဖို့ရာအတွက် အညီအမျှ လိုက်နာကျင့်ကြံရမည့် တရား(၄)ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ သမသဒ္ဓါ = ယုံကြည်ချက်ချင်းတူရမည်၊
- ၂။ သမသီလာ = အကျင့်သီလချင်း တူကြရမည်၊
- ၃။ သမစာဂါ = စွန့်ကြပေးကမ်း လှူဒါန်းရာ၌ သဘောထားချင်းတူရမည်၊
- ၄။ သမပညာ = အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာချင်း တူကြရမည်ဟူသော ဤတရား(၄)ပါးကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

(အံ-၁၊ ၃၇၃)

(၁) သမသဒ္ဓါ = “ယုံကြည်ချက်ချင်းတူကြရမည်”ဟူသည် လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးပေးဟူသော ဤငါးမျိုး၌ ယုံကြည်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဤငါးမျိုး၌ ယုံကြည်ချက်ချင်း တူကြမှသာ တစ်ဦး၏ချမ်းသာမှုကို တစ်ဦးကပေးနိုင်၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားချင်းတူကြမှသာ စိတ်ချမ်းသာကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြရမည်မှာ ပြောင်ပြန်(ဗျတိရောက) အားဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်မှ ပို၍ထင်ရှားစွာ သိရပါသည်။

အကြင်လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့တွင် တစ်ယောက်က “ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးပေး” ဟူသော ဤငါးမျိုးကို အလွန်ပင်ယုံကြည်၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကာနေ၏။ တစ်ယောက်က ဤငါးမျိုးတို့ကိုမယုံကြည်၍ ဘုရားလည်းရှိမခိုး၊ တရားလည်းမကျင့် သံဃာကိုလည်း မပေးလှ။ ကုသိုလ်ကံနှင့် ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးပေး တို့ကိုလည်း မယုံကြည်၍ ကောင်းမှုမပြုဘဲနေ၏။ ထိုလင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် ကြာရှည်စွာ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။ စိတ်ဆွင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်လာကြတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြစေရန် ယုံကြည်ချက် သဒ္ဓါတရားချင်းတူကြရမည်” ဟု ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၂) သမသီလာ = “အကျင့်သီလချင်းတူကြရမည်” ဟူသည် လင်ယောက်ျားနှင့်ဇနီးမယားတို့သည် သူ့အသက်မသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာမခိုးခြင်း၊ သူ့လင်ယောက်ျား၊ သူ့သားမယား၊ သားသမီးတို့ကို မလွန်ကျူး မဖျက်ဆီးခြင်း၊ လိမ်မပြောခြင်း၊ အရက်သေစာ မသောက်စားခြင်းစသော အကျင့်သီလချင်း တူကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ အကျင့်သီလချင်းတူကြမှသာ တစ်ဦး၏ စိတ်ချမ်းသာမှုကို တစ်ဦးက ပေးနိုင်၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

အကျင့်သီလချင်းတူမှ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာရှိကြရမည်မှာ ပြောင်းပြန်(ဗျတိရောက)အားဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်မှ ပို၍ထင်ရှားစွာ သိရပါသည်။

အကြင်လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့တွင် တစ်ယောက်က သူ့အသက်မသတ်ခြင်းစသော အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တစ်ယောက်က သူ့အသက်သတ်၊ သူ့ဥစ္စာခိုး၊ အရက်သေစာသောက်စား စသည်ဖြင့် အကျင့်သီလမရှိ၊ အကျင့်သီလပျက်နေ၏။ ထိုလင်ယောက်ျားနှင့်

၁၁၆

သီတကင်းရာဓမ္မပဒသာ

ဇနီးမယားတို့သည် ကြာရှည်စွာ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြရတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြစေရန်အတွက် အကျင့်သီလချင်း တူကြရမည်။ တူအောင် ကျင့်ကြရမည်”ဟု ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃) သမဇာဂါ - “စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းရာ၌ သဘောထားချင်း တူကြရ မည်”ဟူသည် လင်ယောက်ျားနှင့်ဇနီးမယားတို့သည် နှစ်ဖက်သော မိဘဆွေမျိုး များကို ပေးကမ်းကြရာ၊ မရှိနှင်းပါးသူများကို စွန့်ကြဲကြရာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များကို လှူဒါန်းကြရာတို့၌ စိတ်သဘောထားချင်း တူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ တူအောင်ညှိနှိုင်း၍ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စိတ်သဘောထားချင်းတူညီစွာ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းကြမှသာ တစ်ဦး၏ ချမ်းသာမှုကို တစ်ဦးကပေးနိုင်ကြ၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းရာမှာ စိတ်သဘောထားချင်းတူမှသာ စိတ်ချမ်း သာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြရမည်မှာ ပြောင်းပြန်(ဗျတိရေက)အားဖြင့် ဆင်ခြင် ကြည့်မှ ပို၍ထင်ရှားစွာ သိရပါသည်။

အကြင်လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့တွင် တစ်ယောက်က စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း၌ အလေ့ဝါသနာရှိ၍ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းနေ၏။ တစ်ယောက်က စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း၌ ဝါသနာမရှိ၊ အလွန် နှမြောတွန့်တို၍နေ၏။ ထိုလင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် ကြာရှည်စွာ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်ကြတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြစေရန်အတွက် စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းကြရာ၌

လေးပါးတူမျှချမ်းသာရ

၁၁၇

စိတ်သဘောထားချင်းတူကြရမည်။ တူအောင်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍
စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းကြရမည်” ဟု ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၄) သမပညာ = “အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာခြင်း တူကြရမည်”
ဟူသည် လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့သည် အရာရာတွင် အတွေးအခေါ်
အယူအဆ အကြံအစည် ဉာဏ်ပညာချင်း တူကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။
သွားသင့်သော အချိန်ကာလကျမှ သွားခြင်း၊ နေသင့်သော အချိန်ကာလကျမှ
နေခြင်း၊ စားသင့်သောအချိန်ကာလကျမှ စားခြင်း၊ ပြောသင့်သော
အချိန်ကာလကျမှ ပြောခြင်း စသည်ဖြင့် အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာချင်း
တူကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာချင်း တူကြမှသာ စိတ်ချမ်းသာ
ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြရမည်မှာ ပြောင်းပြန်(ဗျတိရောက)အားဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်မှ
ပို၍ထင်ရှားစွာ သိရပါသည်။

အကြင်လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတို့တွင် တစ်ယောက်က
သွားသင့်မှသွား၊ နေသင့်မှနေ၊ စားသင့်မှစား၊ ပြောသင့်မှပြော ဟူသော
အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာဖြင့် နေထိုင်၏။ တစ်ယောက်က အရာဌာနမသိ၊
အချိန်ကာလမသိ သွားလိုရာသွား၊ နေလိုရာနေ၊ စားလိုရာစား၊ ပြောလိုရာပြော
စသည်ဖြင့် အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာ ကင်းမဲ့စွာနေထိုင်၏။ ထိုလင်ယောက်ျား
ဇနီးမယားတို့သည် ကြာရှည်စွာ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ရှိကြတော့မည်
မဟုတ်ပေ။ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြရတော့မည် ဖြစ်ပေသည်။
သို့ဖြစ်ပါ၍ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာရှိကြစေရန်အတွက် အဆင်အခြင်
ဉာဏ်ပညာချင်းတူကြရမည်” ဟု ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

လင်ယောက်ျားနှင့် ဇနီးမယားတူမျှအောင် ကျင့်ကြံရမည်
ဤတရားလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်ဘဝငါးရာ သားအမိ သားအဖ

တော်စပ်ခဲ့ဖူးကြသော နကုလမာတာ၊ နကုလပီတာ သဌေးကြီးနှင့် သူဌေးကတော်ကြီးတို့ လျှောက်ထား၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဂ္ဂတိုင်း၊ သုသုမာရဂီရ မြို့အနီးရှိ ပဲစေ့ငုံတော၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ နကုလမာတာ နကုလပီတာတို့က မိမိတို့အိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်သဖြင့် သံဃာတော်ငါးရာနှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားကြွတော်မူ၍ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၏။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ နကုလမာတာ၊ နကုလပီတာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အကျွမ်းဝင်သောအရာမှာ အမြတ်ဆုံး တေဒဂ် ရထားကြ သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ သူတို့အလိုရှိရာများကို လျှောက်ထား ကြပါသည်။

နကုလပီတာ သူဌေးကြီးက ရှေးဦးစွာ လျှောက်ထားပါသည်။ “မြတ်စွာဘုရား- တပည့်တော်သည် ဤနကုလမာတာ သဌေးကတော်ကြီးနှင့် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကတည်းက ထိမ်းမြား လက်ထပ်ခဲ့ပါသည်ဘုရား။ သူဌေး ကတော်ကြီး၏ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုခံယူရ၍ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနှင့် ယနေ့တိုင်အောင် နေခဲ့ရပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်ကလည်း သူဌေး ကတော်ကြီး စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်အောင် ကိုယ်ဖြင့် ကျူးလွန်ဖို့ရာ မဆိုထားနှင့်၊ စိတ်ဖြင့်သော်မှ မလွန်ကျူးမိပါဘုရား။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အသက်ရှင် နေသမျှ ကာလပတ်လုံး သူဌေးကတော်ကြီးနှင့်ပင် အတူတကွ နေလိုပါသည် ဘုရား။ ဘဝမကုန်သေးပါက နောင်ဘဝများ၌ သဌေးကတော်ကြီးနှင့်ပင် ပြန်၍ဆုံချင်ပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ မည်သည့်တရားများ ကျင့်ရပါ မည်နည်းဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ သူဌေးကြီး လျှောက်ထား ပြီးသော အခါ သူဌေးကတော်ကြီးကလည်း သူဌေးကြီးနှင့်တူစွာ လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားက “သင်တို့နှစ်ဦးသည် ဤဘဝမှာလည်း အသက်ရှင်

လေးပါးတူမျှမျှမ်းသာရ

၁၁၉

သမ္မု အတူတကွ နေထိုင်လိုကြ၊ နောင်ဘဝများမှာလည်း ပြန်၍တွေ့ဆုံ
လိုကြလျှင် တရားလေးပါးနှင့်အညီအမျှ ကျင့်ကြံရမည်”ဟု မိန့်ကြားတော်
မူ၏။ ကျင့်ကြံရမည့် တရားလေးပါးမှာ -

သမသဒ္ဓါ = ယုံကြည်ချက်ချင်း တူကြရမည်၊

သမသီလာ = အကျင့်သီလချင်း တူကြရမည်၊

သမစာဂါ = စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းရာ၌ သဘောထားချင်း
တူကြရမည်၊

သမပညာ = အဆင်အခြင် ဉာဏ်ပညာချင်း တူကြရမည်” ဟူ၍
ဖြစ်ပါသည်။

ဤတရားလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံပါက ယခုဘဝမှာလည်း မကွေမကွာ၊
နောင်ဘဝများမှာလည်း ပြန်လည် တွေ့ဆုံကြပါလိမ့်မည်၊ ကွယ်လွန်သောအခါ
နတ်ပြည်သို့ပင် ရောက်ကြရလိမ့်မည်”ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ယုံကြည်ကိုယ်ကျင့်၊ ပေးကမ်းနှင့်၊ ညီသင့်ဉာဏ်ပညာ။
အိမ်ထောင်ရှင်များ၊ ဤလေးပါး၊ တူငြားစိတ်ချမ်းသာ။
နောက်နောင်ဘဝ၊ တွေ့ဆုံကြ၊ ရောက်ရနတ်ပြည်ရွာ။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

သောတာပန်ဖြစ်ရန် အင်္ဂါလေးစာနိ

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာ ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာ ထွန်းကားလာသော အခါအားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်အချိန်အခါ ရကြသောပုဂ္ဂိုလ်များက ဝိပဿနာတရားကို တတ်နိုင်သလောက် အားထုတ်နေကြပေသည်။ အားထုတ်ခွင့် အချိန်မရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ လိုက်နာဖွယ်ရာ အခြေခံများကို မှတ်သားလေ့လာလျက် ရှိကြပေသည်။ အားထုတ်ရတဲ့ အခါမှာလည်း “အနည်းဆုံးသောတာပန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်မည်” ဟူသော ရည်မှန်းချက်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့က များကြပေသည်။

“ယခုဘဝမှာ သောတာပန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်မည်” ဟု ရည်မှန်း ချက်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှသာ မိမိတို့ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

- ၁။ သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ - သူတော်ကောင်းကို ခိုဝံ့ဆည်းကပ်ရမည်။
- ၂။ သဒ္ဓမ္မသဝနံ - သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားရမည်။
- ၃။ ယောနိသော မနသိကာရော - ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ရမည်။

၄။ ဓမ္မာန ဓမ္မပဋိပတ္တိ - မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် အားလျော်သော အကျင့်ရှိရမည်
 ဟူသော ဤလေးပါးကို မြတ်စွာဘုရား
 ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။(ပါထေယျ-ပါ ၁၉၀)

၁။ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရမည်ဟူသည် - ယခုဘဝမှာပင်
 သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း
 သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို ဟောဖော်ညွှန်ပြ ဆိုဆုံးမတတ်သော သူတော်
 ကောင်းဆရာကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်နေရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သူတော်ကောင်း ဆရာကောင်းတို့တွင် အကောင်းဆုံးဆရာကို
 မှီဝဲဆည်းကပ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ အကောင်းဆုံးဆရာဆိုသည်မှာ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရနိုင်လျှင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို မရနိုင်လျှင် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ရမည်
 ဖြစ်ပေသည်။ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရနိုင်လျှင် သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရနိုင်လျှင် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရနိုင်လျှင်
 ဝိဇ္ဇကတသုံးပုံဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သုံးပုံဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရနိုင်လျှင် နှစ်ပုံဆောင်၊
 နှစ်ပုံဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရနိုင်လျှင် တစ်ပုံဆောင်၊ တစ်ပုံဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို
 မရနိုင်လျှင် (အာရဒ္ဓ ဝိပဿက) ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲဆည်းကပ်နေရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၂။ သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားရမည်ဟူသည် - ယခုဘဝမှာပင်
 သောတာပန်ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း
 သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာစသော သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားနေရမည်ဟု
 ဆိုလိုပါသည်။

သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓမှတစ်ပါး အနိယာ သာဝက
 ဖြစ်သွားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမနာကြားဘဲ အနိယာ ဖြစ်သွားသော

သောတာပန်ဖြစ်ရန် အင်္ဂါလေးစာ

၁၂၃

ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မရှိပေ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာစသော သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားကြရပေသည်။

ယခုဘဝမှာပင် သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ရသောအလုပ်သည် ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်၍မရပေ။ စိတ်ဖြင့်အားထုတ်ကြရပေသည်။ စိတ်ဖြင့်ပြုလုပ်ရသောအလုပ်သည် အလွန်ပင် ခက်ခဲနက်နဲ သိမ်မွေ့လှပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တရားတွေ အတွေ့မကောင်း၊ တရားတွေမှတ်ရခက်၊ တရားတွေကြာနေ၍ စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတော့လည်း တရားတွေ အတွေ့ကောင်း၊ တရားတွေ ထူးထူးခြားခြားတွေ့ရ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ် ပြီး စိတ်တွေပျံ့လွင့်နေသဖြင့် မှတ်လို့မကောင်းဖြစ်ကာ တရားမတက်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းခြင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းများဖြစ်နေသောအခါ မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သော သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားလိုက်ရသည် ရှိသော် စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းခြင်း၊ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းများ ကင်းပျောက်သွားကြ ပါသည်။ တရားရုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ တရားတွေ တက်သွားတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန် ဖြစ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သူတော်ကောင်းတရားတို့ကို နာကြားရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၃။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ရမည်-ဟူသည် ကောင်းသော အကျိုးပေး ဣတ္ထာရုံများနှင့်ပင် တွေ့ရတွေ့ရ၊ မကောင်းသော အကျိုးပေး အနိတ္ထာရုံများနှင့်ပင် တွေ့ရတွေ့ရ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

နလုံးမသွင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းသောအကျိုးပေး
ဣတ္ထာရုံများနှင့် တွေ့ရသောအခါ တပ်မက်ခြင်းလောဘ ဖြစ်ကြရပေသည်။
မကောင်းသောအကျိုးပေး အနိတ္ထာရုံများနှင့် တွေ့ရသောအခါ နလုံး
မသာမယာဖြစ်ခြင်း ဒေါမနဿ စိတ်ဆိုးအမျက်ထွက်ခြင်း ဒေါသ
ဖြစ်ကြရပေသည်။

ကောင်းသောအကျိုးပေး ဣတ္ထာရုံနှင့် တွေ့ရသောအခါ ဤသို့
နလုံးသွင်းကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ “ဤကောင်းသောအကျိုးပေး ဣတ္ထာရုံများနှင့်
တွေ့ကြုံရခြင်းသည် အတိတ်ဘဝများက မိမိပြုလုပ်ခဲ့သော ကောင်းမှု
ကုသိုလ်ကံများကြောင့် တွေ့ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ နောင် အနာဂတ်ကာလ၊
အနာဂတ်ဘဝများ၌လည်း ကောင်းသည့်အကျိုးပေး ဣတ္ထာရုံများနှင့် တွေ့ဖို့ရာ၊
အကောင်းမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရောက်သွားဖို့ရာ ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို
များများ ပြုလုပ်မှတော်မည်” ဟု နလုံးသွင်းလိုက်လျှင် တပ်မက်ခြင်းလောဘ
မဖြစ်ပါဘဲ၊ ကုသိုလ်များသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။

မကောင်းသောအကျိုးပေး အနိတ္ထာရုံများနှင့် တွေ့ရသောအခါ ဤသို့
နလုံးသွင်းကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ “ဤမကောင်းသော အကျိုးပေး အနိတ္ထာရုံများ
နှင့် တွေ့ကြုံရခြင်းသည် အတိတ်ဘဝများက မိမိပြုခဲ့သော မကောင်းမှု
အကုသိုလ်ကံများကြောင့် တွေ့ရခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ဤ မကောင်းသော
အကျိုးပေး အနိတ္ထာရုံများကို ကောင်းမှုကုသိုလ်တရားတို့ဖြင့် လွန်မြောက်သွားနိုင်
ပေသည်။ ကောင်းမှုကုသိုလ်တရားတို့ကို ရှေးကထက် ဆထက်တိုး၍
ပြုလုပ်မှတော်မည်” ဟု နလုံးသွင်းလိုက်လျှင် ဒေါမနဿ၊ ဒေါသများ
မဖြစ်တော့ပါဘဲ၊ ကုသိုလ်များသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။

(၄) မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော အကျင့်ရှိရမည်ဟူသည် အဘယ်
ကုသိုလ်မျိုးကိုပင် ပြုလုပ် ပြုလုပ်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်ကိုင်သော

သောတာပန်ဖြစ်ရန် အင်္ဂါလေးတန်

၁၂၅

စိတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အလှူဒါနပြုသောအခါ၌လည်း -

ကုဒံ မေ ဒါနံ မဂ္ဂဗလ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု -
အကျွန်ုပ်၏ ဤဒါနသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အား ကျေးဇူးပြုသော ဒါန
ဖြစ်ပါစေသတည်း။ -

သီလဆောက်တည်သောအခါ၌လည်း-

“ကုဒံ မေ သီလံ မဂ္ဂဗလ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု
အကျွန်ုပ်၏ ဤသီလသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အား ကျေးဇူးပြုသော
သီလဖြစ်ပါစေသတည်း” ဟု မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော ဒါနသီလ
ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ဆောက်တည်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အားအလျော်ဆုံးဖြစ်သောအကျင့်မှာ ဝိပဿနာ
အကျင့်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ သောတာပန်ဖြစ်လိုသော အမျိုးကောင်းသား၊
အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ဝိပဿနာအကျင့်ကို အချိန်ရသမျှ ကျင့်ကြံ
အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာအလုပ်ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
အားထုတ်ခါစရှေ့ပိုင်း၌ ကိုယ်ပင်ပန်း၊ စိတ်ပင်ပန်း၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊
စိတ်ဆင်းရဲခြင်းများနှင့် တွေ့ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ အလယ်ပိုင်း၌ လူသာမန်
မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန်တို့ပင် မခံစား မတွေ့ထိနိုင်သော ဝိပဿနာ
ဝိတိသုခတို့ကို ခံစားတွေ့သိရခြင်း အကျိုးတို့ကို ရရှိကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

နောက်ပိုင်း၌ ရှုမှတ်ရသည်မှာ အလွန်လွယ်ကူလာခြင်းအကျိုး၊
ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲတို့ကို အညီအမျှ ရှုမှတ်နိုင်ခြင်းအကျိုး၊ အလွန်
ကြောက်လန့်ဖွယ် အာရုံများနှင့် တွေ့ရသော်လည်း မကြောက်လန့်ခြင်း၊
အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် စွဲလမ်းဖွယ်အာရုံများနှင့် တွေ့ရသော်လည်း မနှစ်သက်

မစွဲလမ်းခြင်းအကျိုး လောကဓံတရားတို့နှင့် တွေ့ကြုံရပါသော်လည်း အလွန်အလွန် မတုန်လှုပ်ပါဘဲ သည်းခံနိုင်ခြင်းအကျိုးတို့ကို ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရားကို ဆက်ကာဆက်ကာ အားထုတ်၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်များ ပြည့်စုံသွားသောအခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်၍ သောတာပန်ဖြစ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအခါ အနမတဂ္ဂသံသရာ ဘဝပေါင်းများစွာက မသိမိက်မှား၍ ပြုလုပ်ခဲ့မိသော အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်စေနိုင်သည့် ကံဆိုးကံဟောင်းများ အားလုံး ကင်းပြတ်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်က ပယ်သတ် လိုက်ပေသည်။ ယခုတစ်ခဏ မသိမိက်မှား၍ ပြုလုပ်ခဲ့မိသော အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်စေနိုင်သည့် ကံဆိုးကံဟောင်းများလည်း အားလုံး ကင်းပြတ်သွားကြ ပေသည်။ အပါယ်တံခါးများ အပြီးတိုင် ပိတ်သွားကြရပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အပါယ်တံခါးများ ပိတ်သွားနိုင်သည့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်လိုကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်-

- ၁။ သူတော်ကောင်း ဆရာကောင်းကို နှိမ့်ဆည်းကပ်နေရမည်။
- ၂။ သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားနေရမည်။
- ၃။ မိမိတို့၏ စိတ်ကို ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်ရမည်။
- ၄။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် အားအလျော်ဆုံးဖြစ်သော ဝိပဿနာအကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ သူတော်ဆည်းကပ်၊ မြတ်တရားနာ၊ သင့်ရာစိတ်ထား၊
လျော်ကျင့်များရှိ၊ လေးပါးပြည့်ပြန်၊ သောတာပန်၊
အမှန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

သောတာပနိ အမျိုးအစား ဝိဗ္ဗုဗ္ဗိဗျား

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာ ထွန်းကားလာသော အခါဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာ ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အားထုတ်ဖို့ရာ အခွင့်အခါ အချိန်ကြေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို တတ်နိုင်သမျှ အားထုတ်နေကြပေသည်။ အားထုတ်ဖို့ရာ အခွင့်အခါ အချိန်မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ လိုက်နာဖွယ်ရာ အခြေခံများကို မှတ်သားလေ့လာလျက် ရှိကြပေသည်။ အားထုတ်ရသောအခါမှာလည်း အနည်းဆုံး သောတာပန် ဖြစ်အောင် အားထုတ်မည်ဟု ရည်မှန်းချက်ထားကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့က များကြပေသည်။

မိမိတို့ ရည်မှန်းချက်ထားကြသည့်အတိုင်း ယခုဘဝမှာပင် သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောအခါ မိမိတို့၏ ပါရမီဓါတ်ခံနှင့် အကျင့်ပဋိပဒါအားလျော်စွာ သောတာပန်တို့သည် အမျိုးအစားအားဖြင့် (၂၄)မျိုး ကွဲပြားသွားကြပေသည်။

ယခုဘဝမှာ သောတာပန်ဖြစ်နိုင်သည့် ပါရမီဓါတ်ခံ ပါလာသော ပုဂ္ဂိုလ်ချင်းပင် တူကြပါသော်လည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါမှာ

တော့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် တရားတွေ့ပုံချင်း မတူကြပေ။ ကွဲပြားလျက်ရှိကြပေသည်။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်များက တရားသဘောများကို ထင်ထင်ရှားရှား ပြတ်ပြတ်သားသား တွေ့မြင်ကြပေသည်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များက မထင်မရှား မပြတ်မသား တွေ့မြင်ကြပေသည်။

တရားသဘောများကို မထင်မရှား မပြတ်မသား တွေ့မြင်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုဘဝမှာ မိမိသည် သောတာပန်မဖြစ်နိုင်ဟု ထင်မြင်ကာ စိတ်ဓာတ်များ ကျဆင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်များ မကျဆင်းသွားရအောင် မိမိတို့ဖြစ်ရမည့် သောတာပန်အမျိုးအစားကို သိထားသင့်ကြပေသည်။

သောတာပန်ဖြစ်လို၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် အားထုတ်ကြရပေသည်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းဖြင့် အားထုတ်ကြရပေသည်။ ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းဖြင့် အားထုတ်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ မိမိသည် ယခုဘဝ၌ သောတာပန် ဖြစ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမဟုတ်ပေဟု ထင်မြင်ကာ စိတ်ဓာတ်များ ကျဆင်း သွားတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်များ မကျဆင်းသွားရအောင် သောတာပန် အမျိုးအစားကို သိထားသင့်ကြပေသည်။

ယခုဘဝမှာပင် သောတာပန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြမည့် အမျိုး ကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် မိမိတို့၏ ပါရမီဓာတ်ခံအားလျော်စွာ တရားသဘောများကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ချင်လည်း တွေ့ကြပေလိမ့်မည်။ မထင်မရှား တွေ့ချင်လည်း တွေ့ကြပေလိမ့်မည်။ ချမ်းချမ်းသာသာ လွယ်လွယ်ကူကူ အားထုတ်လျှင်လည်း အားထုတ်ကြရပေလိမ့်မည်။

သောတာပန်အမျိုးအစား၊ သိပ္ပံနိကာယ

၁၂၉

ဆင်းဆင်းရဲရဲ ပင်ပင်ပန်းပန်း၊ အားထုတ်လျှင်လည်း အားထုတ်ကြရပေလိမ့်မည်။

မည်ကဲ့သို့ပင် အားထုတ်ရ အားထုတ်ရ သောတာပန် (၂၄)မျိုးတို့တွင် ဖါဝင်နိုင်ပါက မိမိသည် ကေနိမုချ သောတာပန်ဖြစ်ရမည်ဟု သိမြင်ကာ စိတ်ဓာတ်များ မကျဆင်းပါဘဲ ဝိပဿနာတရားကို မဆုတ်မနစ် အားထုတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သောတာပန် (၂၄)မျိုးကို သိထားသင့်ကြပေသည်။

ဘဝအပိုင်းအခြားအားဖြင့် သောတာပန်(၃)မျိုး

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘဝအပိုင်းအခြားအားဖြင့်-

- ၁။ သတ္တကုဋ္ဌတ္တ၊ ပရမ သောတာပန္န = လူ့ပြည်နတ်ပြည်တို့၌ (၇)ဘဝသာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်စံမည့် သောတာပန်၊
- ၂။ ကောလံ ကောလ သောတာပန္န = လူ့ပြည်နတ်ပြည်တို့၌ (၂)ဘဝမှ (၆)ဘဝသာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံမည့် သောတာပန်၊
- ၃။ ကေဗီဇ သောတာပန္န = လူ့ပြည်နတ်ပြည်တို့၌ (၁)ဘဝသာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်စံမည့် သောတာပန်ဟူ၍ (၃)မျိုး ရှိပေသည်။ (အံ-၁၊ ၂၃၄)

ပြဋ္ဌာန်းသောဓုရအားဖြင့် သောတာပန်(၂)မျိုး

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြဋ္ဌာန်းသောဓုရအားဖြင့်-

၁။ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော သဒ္ဓါဓရ သောတာပန်

၂။ ပညာပြဋ္ဌာန်းသော ပညာဓရ သောတာပန် ဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိပေသည်။

ယခုဘဝမှာပင် သောတာပန်ဖြစ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော အခါ သဒ္ဓါရှေ့သွား၊ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဒ္ဓါဓရ သောတာပန်မည်၏။ ပညာ ရှေ့သွား ပညာပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်သွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပညာဓရ သောတာပန်မည်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဒ္ဓါရှေ့သွား သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သောအခါ မိမိသည် ယခုဘဝ၌ သောတာပန် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ချက်သဒ္ဓါ ထက်သန်အားကောင်း၍သာ အားထုတ်နေ ပေသည်။ တရားသဘောများကိုတွေ့ရာ၌ ထင်ထင်ရှားရှား မရှိလှပေ။ နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သို့ရောက်၍ နာမ်နှင့်ရုပ်ကိုပိုင်းခြားကာ သိသောအခါ၌လည်း ကွဲကွဲပြားပြားမရှိလှပေ။ မထင်မရှားပင် သိမြင်ပေသည်။ ဆရာသမားများက ဟောပြောသောအခါမှသာ သိလာတတ်ပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါဓရ သောတာပန်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် = အကြောင်းနှင့် အကျိုးကို သိသောဉာဏ်၊ သမ္မသနဉာဏ် = အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ သိသောဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် = အဖြစ်အပျက်ကို သိသောဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ် = အပျက်ကိုသိသောဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ် = ကြောက်ဖွယ်ထင်သောဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ် = အဖြစ်မြင်သောဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒဉာဏ် = ငြီးငွေ့သောဉာဏ်၊ မုဉ္ဗိတုကမျတာဉာဏ် = လွတ်မြောက်

သောတာပန်အမျိုးအစား သိပ္ပံနိကာယ

၁၃၁

လိုသောဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် - တစ်ဖန်ပြန်ရှုသောဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် - လျစ်လျူရှုသောဉာဏ်သို့ရောက်၍ ရှုမှတ်သော အခါတို့၌လည်း တရားသဘောများကို ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲကွဲပြားပြားသိပေ။ မထင်မရှားသာ သိပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါဓရ သောတာပန်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ၌ တရားသဘော များကို မထင်မရှားပင် သိမြင်ပါသော်လည်း အမှတ်ပြည့်သွားသောအခါ ဉာဏ်စဉ်ပြည့်သွားသောအခါ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသောတာပန်မျိုးကို သဒ္ဓါဓရ သောတာပန်ဟု ဆိုရပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာရှေ့သွား ပညာပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ တရားသဘောများကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်တတ်ပေသည်။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သို့ရောက်၍ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားကာ သိသောအခါ၌လည်း ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲကွဲပြားပြား သိမြင် လာတတ်ပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဓရ သောတာပန်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်” ဟု ထိုင်ရှုမှတ်ရာ၌ ဖောင်းတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တခြား၊ ပိန်တာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ ထိုင်တာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ ထိတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား ဟူ၍ ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲကွဲပြားပြား သိသွားပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဓရ သောတာပန်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု

စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ကြွတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ လှမ်းတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ ချတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား ဟူ၍ ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲကွဲပြားပြား သိသွားပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စင်္ကြံသွားနေရင်း ထူးထူးခြားခြား သိသွားတတ်ပေသည်။ စင်္ကြံသွားနေသော ရုပ်ကိုယ်ကြီးသည် စက်ရုပ်ကြီးသဖွယ် အလိုလို သွားနေသကဲ့သို့ အသိစိတ်က နောက်ကလိုက်၍ ကြည့်နေရသကဲ့သို့ သိမြင်သွားတတ်ပေသည်။ ထူးထူးခြားခြား ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ခွဲခြား၍ သိသွားခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဓုရ သောတာပန်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေသည်။

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်-အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိသောဉာဏ်၊ သမ္မသနဉာဏ်-အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ သိသောဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗဉာဏ် = အဖြစ်အပျက်ကို သိသောဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ် = အပျက်ကိုသိသောဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ် = ကြောက်ဖွယ်ထင်သောဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ် = အပြစ်မြင်သောဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒဉာဏ် = ငြီးငွေ့သောဉာဏ်၊ မုဗ္ဗိတုကမျတာဉာဏ် = လွတ်မြောက်လိုသောဉာဏ်၊ ပဋိသခါဉာဏ် = တစ်ဖန်ပြန်ရှုသောဉာဏ်၊ သခါရပေက္ခာဉာဏ် = လျစ်လျူရှုသောဉာဏ်သို့ ရောက်၍ ရှုမှတ်သောအခါတိုင်းလည်း တရားသဘောများကို ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲကွဲပြားပြား သိသွားပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာဓုရ သောတာပန်ဖြစ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓါဓုရသောတာပန်သည် အကျင့်အားဖြင့် (၄)မျိုး

သဒ္ဓါဓုရ သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်း၍ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျင့်ပဋိပဒါအားဖြင့် (၄)မျိုး ကွဲပြားကြပေသည်။

သောတာပန်အမျိုးအစား သိပ္ပံနိကာယ

၁၃၃

- (၁) ဗြဟ္မဇင်္ဂဇင်္ဂ ပင်ပင်ပန်းပန်းလည်း အားထုတ်ရ၍ တရားလည်း အရနေးသော သောတာပန်၊
- (၂) ဗြဟ္မဇင်္ဂဇင်္ဂ ပင်ပင်ပန်းပန်း အားထုတ်ရ၍ တရားအရနေးသော သောတာပန်၊
- (၃) ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့်လည်း အားထုတ်ရ၍ တရားအရနေးသော သောတာပန်၊
- (၄) ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့်လည်း အားထုတ်ရ၍ တရားလည်း အရနေးသော သောတာပန်ဟူ၍ (၄)မျိုးဖြစ်၍ သဒ္ဓါဓရ သောတာပန် (၄)ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

သဒ္ဓါဓရ သောတာပန်ကဲ့သို့ပင် ပညာဓရ သောတာပန်သည်လည်း အကျင့် ပဋိပဒါအားဖြင့် (၄)ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓါဓရ သောတာပန် (၄)ယောက်၊ ပညာဓရသောတာပန် (၄)ယောက်ဟူ၍ ပေါင်း(၈)ယောက် ဖြစ်ပါသည်။

သောတာပန် (၂၄)ယောက်ဖြစ်ပုံ

ကောဗီဇ သောတာပန်၊ ကောလံကောလ သောတာပန်၊ သတ္တကုက္ကု ပရမ သောတာပန်တို့၌ သဒ္ဓါဓရ သောတာပန် (၄)ယောက်၊ ပညာဓရ သောတာပန် (၄)ယောက်အားဖြင့် (၈)ယောက်စီ ရရှိနိုင်ကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ (၁)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စံဝင်မည့် သောတာပန် (၈)ယောက်၊ (၂) ဘဝမှ (၆)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့စံဝင်မည့် သောတာပန် (၈)ယောက်၊ (၇)ဘဝဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ စံဝင်မည့် သောတာပန် (၈)ယောက်ဟူ၍ သောတာပန် (၂၄) ယောက် (၂၄)မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၃၄

သီကောင်းရာဗ္ဗပဒေသာ

ဤသောတာပန် (၂၄)မျိုးတို့တွင် မည်သည့် သောတာပန်မျိုးပင်
ဖြစ်စေ၊ အပါယ်သံသရာ အပါယ်ဘုံဘဝများမှ လွတ်မြောက်ကြသည်သာ
ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အပါယ်သံသရာ အပါယ်ဘုံဘဝများမှ လွတ်မြောက်
လိုကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် သောတာပန်
ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရံသီရိဗိသာသရာတော်

ကမိခံမြေကပ်ပါ သိဗ္ဗဗေဒရာ

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ စကားတော်တို့ကို အစဉ်လေးစားလိုက်နာလျက် ရှိကြပေသည်။ မိမိတို့မှသိကြသေးသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဆုံးအမ လိုက်နာဖွယ်ရာ စကားတော်တို့ကို အလွန်ပင် သိလိုကြပေသည်။ အထူးသဖြင့် မိမိတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေကြသော ရဟန်းတော်၊ သံဃာတော်များကို ဆွမ်းဆက်ကပ် လှူဒါန်းကြရာ၌ ရဟန်းတော်များ အာပတ်အပြစ်မှ လွတ်ကင်းအောင် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပုံ၊ လှူဒါန်းနည်းများကို သိထားသင့်ကြပေသည်။

ရဟန်းတော်များကို ဆွမ်းဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြရာ၌ မိမိတို့ မှတ်သား ဖူးကြသည့်အတိုင်း ရဟန်းတော်များ အာပတ်အပြစ်မှ လွတ်ကင်းအောင် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းလျက် ရှိကြပေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဆွမ်းဆက်ကပ် လှူဒါန်းသူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အယူအဆချင်း မတူကြပေ။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ရဟန်းတော်များကို ကပ်ထားပြီးသော ဆွမ်းစသောပစ္စည်းများကို လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ လုံးဝ ကိုင်ခွင့် ထိခွင့် မရှိစေရ၊ ကိုင်လိုက် ထိလိုက်လျှင် ထိပ်ခွည်းများကို ရဟန်းတော်များ မဘုဉ်းပေးရတော့ပြီဟု ယူဆကြသည်။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်က ကိုင်သော်လည်း အကပ်မပျက် ရဟန်းတော်များ ဘုဉ်းပေးကောင်းသည် စသည်ဖြင့် အယူအဆ ကွဲလွဲလျက် ရှိကြပေသည်။

အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ရဟန်းတော်များကို ဆွမ်းကပ်သောအခါ

၁၃၆

သီကောင်းရာစမွပဒေသာ

ရဟန်းတော်များနှင့် ခပ်ဝေးဝေးက လှမ်း၍ကပ်မှ ရိသေရာရောက်သည်။
ကောင်းမြတ်သောကပ်လှူခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ရဟန်းတော်
များ၏ အနီးသို့ကပ်၍ ကပ်လှူမှ ရိသေရာရောက်သည်။ ကောင်းမြတ်သော
ကပ်လှူခြင်းဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် အယူအဆ ကွဲလွဲလျက်ရှိကြပေသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဆွမ်းဆက်ကပ်ကြရာ၌ အကပ်မြောက်ပုံ၊ အကပ်
မမြောက်ပုံ၊ အကပ်ပျက်ပုံ၊ မပျက်ပုံတို့ကို သိနိုင်အောင် အကပ်ခံမြောက်ကြောင်း
အင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့် အကပ်ခံပျက်ကြောင်း(၆)ပါးတို့ကို သိထားသင့်ကြပေသည်။

အကပ်မြောက်ကြောင်း အင်္ဂါ (၅) ပါး

ဆွမ်းစသော စားဖွယ်ပစ္စည်းများကို အကာ-အကာမ များက ဆက်ကပ်
လှူဒါန်းကြ၍ ရဟန်းတော်များက အကပ်ခံကြသောအခါ အင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့်
ပြည့်စုံသော အကပ်မြောက်ပါသည်။ ရဟန်းတော်များ နှိဝဲသုံးဆောင်ကောင်း
ပါသည်။

အကပ်မြောက်ကြောင်း အင်္ဂါ(၅)ပါးမှာ-

- (၁) ရဟန်းတော်အတွက် ရှေးရှုဆောင်ယူလာသော စားဖွယ်ပစ္စည်း
ဖြစ်ခြင်း။
- (၂) ရဟန်းတော်၏ နှစ်တောင့်ထွာအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာခြင်း။
- (၃) အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက် မြှောက်ချီ
နိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်ခြင်း။
- (၄) ပေးလှူခြင်းသုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့်ပေးလှူခြင်း။
- (၅) ရဟန်းတော်က ခံယူခြင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခံယူခြင်း
ဟူ၍ အင်္ဂါ(၅)ပါး ရှိပါသည်။

ဤအင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါက အကပ်မြောက်ပါသည်။ ရဟန်းတော်
များ နှိဝဲသုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

ကပ်စံမြောက်ပါ သိပ္ပံကျ

၁၃၇

- (၁) “ရဟန်းတော်အတွက် ရှေးရှုဆောင်ယူလာသော စားဖွယ်ပစ္စည်း ဖြစ်ခြင်းဟူသည် စားသောက်ဖွယ်ပစ္စည်းကို ပေးကပ်မည့်သူ တစ်ယောက်ယောက်က ရဟန်းတော်အတွက် ရှေးရှုဆောင်ယူ လာသော ပစ္စည်းကိုသာ ခံယူရသည်။ ရဟန်းတော်အတွက် မဟုတ်သောပစ္စည်းကို ခံယူလျှင် အကပ်မမြောက်ပေ” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ရဟန်းတော်အား အကပ်မြောက်အောင် ပေးကပ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ရှင်သာမဏေ၊ လူအမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ နတ်သား၊ နတ်သမီး၊ လိမ္မာယဉ်ကျေးသောတိရစ္ဆာန်၊ ဘိက္ခုနီဟုခေါ်သော ရဟန်းမိန်းမတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့က ရဟန်းအတွက် စားဖွယ်ပစ္စည်းများကို ရှေးရှုဆောင်ယူ၍ ပေးကပ်လျှင် အကပ်မြောက်ပါသည်။ ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

- (၂) “ရဟန်းတော်၏ နှစ်တောင့်ထွာအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာခြင်း ဟူသည် ရဟန်းတော်အတွက် စားသောက်ဖွယ်ပစ္စည်းများကို လာကပ်သောသူသည် ရဟန်းတော်၏အနီး နှစ်တောင့်ထွာ အတွင်းသို့ဝင်ရောက်၍ စားသောက်ဖွယ်ပစ္စည်းများကို ပေးကပ်ရမည်”ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လာကပ်သောသူသည် နှစ်တောင့်ထွာအတွင်းသို့ ရောက်ရှိ၍ ပေးကပ်ရမည်ဟု ဆိုပါသော်လည်း တိုင်းတာသောအခါ ရဟန်းတော်ဘက်က ခန္ဓာကိုယ်နောက်စွန်းဖြင့် တိုင်းတာရ ပါသည်။ လာကပ်သူဘက်က ရှေ့စွန်း၊ ရဟန်းတော်နှင့် အနီးဆုံးအစွန်းက တိုင်းတာရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လာကပ်သူသည် ရဟန်းတော်၏အနီး တစ်တောင့်ထွာအတွင်းသို့ ရောက်အောင် ချဉ်းကပ်၍ ပေးကပ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ စားသောက်ဖွယ်

ပစ္စည်းများကပ်ရာ၌ ရဟန်းတော်၏အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိပေ။ အကပ်မြောက်ပေသည်။ အဝေးကလှမ်း၍ ကပ်ပါက အရိုအသေပြုသည်ဟုယူဆကာ တစ်တောင့်ထွာ အတွင်းမရောက်ခဲ့သော် အကပ်မမြောက်ခြင်းအပြစ် ဖြစ်နိုင် ပေသည်။ (ပါမီတုဂ္ဂဒိဋ္ဌ၊ ၉၂။)

- (၃) “အားအလယ်အလတ်ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက် မြှောက်ချီ နိုင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်ခြင်းဟူသည် ရဟန်းတော်များအတွက် စားသောက်ဖွယ်ထည့်ထားသော လှော် ပန်းကန်၊ စားသောက်ဖွယ် တင်ထားသော စားပွဲခုံစသော ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့သည် အားအလယ် အလတ်ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက် ချီနိုင် မြှောက်နိုင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်ရမည်” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ရဟန်းတော်များအတွက် စားသောက်ဖွယ်များတင်ထားသော စားပွဲခုံ စသည့် အကြင်ဝတ္ထုပစ္စည်းသည် အလွန်ပြန့်ကျယ်သော် လည်း ချီးခေါက်စုပေါင်းလိုက်သောအခါ အားအလယ်အလတ် ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက် ချီနိုင်မြှောက်နိုင်၏။ ထိုဝတ္ထု ပစ္စည်းကို လူနှစ်ယောက် သုံးယောက် လေးယောက် ငါးယောက် စသည်တို့ စုပေါင်းကာ မြှောက်ချီ၍ကပ်သော်လည်း အကပ်မြောက်၏။

- (၄) “ပေးခြင်းသုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေးလှူခြင်းဟူသည် ရဟန်း တော်အား စားသောက်ဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ပေးကပ်သောသူသည် လက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့်ပေးခြင်း၊ ပန်းကန်စသော ခွက်ဖြင့် ပေးခြင်း၊ မြှောက်ချ-ပစ်ချ၍ ပေးခြင်းဟူသော ပေးခြင်း သုံးမျိုး တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေးလှူခြင်းဖြစ်ရမည်” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ကပ်စံမြောက်ပါ သိပ္ပံနာ

၁၃၉

- (၅) “ခံယူခြင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခံယူခြင်းဟူသည် ပေးသူက ပေးကပ်သောအခါ ရဟန်းတော်က လက်စသော ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့် ခံယူခြင်း၊ သမိတ်၊ ဇေယျ၊ ပန်းကန်စသည်တို့ဖြင့် ခံယူခြင်းဟူသော ခံယူခြင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ခံယူခြင်းဖြစ်ရမည်” ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဤအင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် ရဟန်းတော်များက အကပ်ခံရပါ သည်။ လာရောက်ပေးကပ်သော ဒကာဒကာမများကလည်း ဤအင်္ဂါ (၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပေးကပ်ကြရပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရှေးရှုလည်းဆောင်၊ နှစ်တောင့်ထွာရောက်၊
မြှောက်နိုင်ဝတ္ထု၊ သုံးခုပေးခြင်း၊
ခံခြင်းနှစ်လောက်၊ ကျမ်းလာထောက်၊
ကပ်မြှောက်အင်္ဂါ ငါးပါးတည်း။

အကပ်ခံပျက်ကြောင်း (၆) ပါး

ရဟန်းတော်များအား ကပ်ထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်ပစ္စည်းများ အကပ်ပျက်ခြင်းသည် အကြောင်း(၆)ပါးတို့ကြောင့် ပျက်နိုင်ပါသည်။ ထိုအ ကြောင်း(၆)ပါးတို့မှာ -

- (၁) အကပ်ခံထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများကို ရဟန်းတော်က မသုံးလိုတော့၍ မဝံ့မကွက် စွန့်ပစ်ခြင်းဖြင့်လည်း အကပ်ပျက်ပါသည်။
- (၂) သာသနာဘောင်၌ မနေလိုတော့သဖြင့် ရဟန်းသိက္ခာချ၍ လူထွက်ခြင်းဖြင့်လည်း အကပ်ခံထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများ အကပ်ပျက်သွားပါသည်။

၁၄၀

သိက္ခာငါးရာဗျေပဒေသာ

- (၃) အကပ်ခံထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းကို ရဟန်းတော်က သူတစ်ပါးတို့အား ပေးလိုက်ခြင်းဖြင့်လည်း အကပ်ပျက်သွားပါသည်။
- (၄) အကပ်ခံထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းကို ရဟန်းတော်ထံမှ သူတစ်ပါး လှူယူသွားခြင်း အကျွမ်းတဝင် ယူသွားခြင်းတို့ဖြင့်လည်း အကပ်ပျက်သွားပါသည်။
- (၅) ရဟန်းတော် ဗျံလွန်တော်မူသွားသောအခါ ထိုရဟန်းတော်ကို အသက်ရှင်စဉ်က ကပ်ထားသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများ အကပ်ပျက်သွားပါသည်။
- (၆) ရဟန်းတော်သည် ရဟန်းယောက်ျားအဖြစ်မှ ရဟန်းမိန်းမအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ (လိင်ပြန်) သွားသောအခါ ထိုရဟန်းတော်ကို ကပ်ထားသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများ အကပ်ပျက်သွားပါသည်။

ဤအကြောင်း(၆)ပါးတို့ကြောင့် အကပ်ခံပြီးသား စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများ အကပ်ပျက်သွားကြပါသည်။ ထိုအကြောင်း(၆)ပါးတို့တွင် ၁-နံပါတ်အကြောင်း၌ အကပ်ခံထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများကို ရဟန်းတော်က မဇ္ဇမကွက် စွန့်ပစ်လိုက်မှသာ အကပ်ပျက်သည်။ ရဟန်းတော်က မစွန့်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အကပ်မပျက်ပေ။ ထိုကပ်ထားပြီးသော စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများကို လူပုဂ္ဂိုလ်များက လာကိုင်လာထိ လာပြောင်းရွှေ့သော်လည်း အကပ်မပျက်ပေ။ ရဟန်းတော်များ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ စွန့်ချဲ့ပေးလှ၊ မစွဲလိင်ပြန်၊ ဤခြောက်တန်၊
ကပ်ခံပျက်ကြောင်းတည်း။

ကပ်ခံမြောက်ပါ သိပ္ပံနာ

၁၄၁

ဤကဲ့သို့ အကပ်မြောက်အောင် ကပ်လျှပ်နှင့် အကပ်ပျက်ပုံများကို ပြဆိုရာတွင် အထူးသိပ္ပံနာများမှာ အကပ်မြောက်အောင် ကပ်လျှပ်များတွင် “ယောက်ျားတစ်ယောက် မြောက်ချီနိုင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်ရမည်” ဟူသော အင်္ဂါ၌ ဝတ္ထုပစ္စည်းက ပြန့်ကျယ်နေ၍ ယောက်ျားတစ်ယောက်တည်း မြောက်ချီ၍မရသော်လည်း ချိုးခေါက်စုပေါင်းလိုက်သောအခါ မြောက်ချီနိုင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်ပါက ၂-ယောက်၊ ၃-ယောက်၊ ၄-ယောက် စသည်တို့ ကူညီပိုင်းကိုင်ကာ ချီမြောက်၍ ကပ်ပေးနိုင်ပါသည်။

“တစ်တောင့်ထွာအတွင်းဝင်ရောက်၍ ပေးကပ်ရမည်” ဟူသော အင်္ဂါ၌ တစ်တောင့်ထွာထက် ထေးကွာသောအရပ်က ပေးကပ်ပါက အကပ် မမြောက်တော့ပေ။ တစ်တောင့်ထွာထက် နီးကပ်သောအရပ်သို့ ဝင်ရောက် ကပ်ပါက မည်သည့်အပြစ်မျှမရှိပါ။ အကပ်မြောက်ပါသည်။

အကပ်ပျက်ပုံကို ပြဆိုရာ၌ အကပ်ခံထားပြီး စားသောက်ဖွယ်နှင့် ဆေးပစ္စည်းများကို ရဟန်းတော်က မငဲ့မကွက် စွန့်ပစ်မှသာ အကပ်ပျက် သည်။ ရဟန်းတော်က မစွန့်သမျှ ကာလပတ်လုံး အကပ်မပျက်ပေ။ ကပ်ထားပြီးသော ထိုပစ္စည်းများကို လူများကသွားရောက်ကိုင်ယူ၍ အရပ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ထားပေးသော်လည်း အကပ်မပျက်ပေ။ ရဟန်းတော်များ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ကောင်းပါသည်။

ယခုခေတ်အခါ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမစကားတော်တို့ကို အထူးလေးစားကြသော အသက်သိက္ခာကြီးကြသည့် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က “ရဟန်းတော်များကို ကပ်ထားပြီးသော ဆွမ်းပွဲကိုမထိမိစေနှင့် မကိုင်မိစေနှင့် မထိကောင်း၊ မကိုင်ကောင်း” ဟု ပြောဆိုကာ ငယ်ရွယ်သူများကို သတိပေး သွန်သင်လေ့ ရှိကြသည်။ အမှန်စင်စစ် ရဟန်းတော်က စွန့်လိုသောစိတ် မရှိလျှင် ထိုဆွမ်းပွဲကို ကိုင်မိထိမိပါသော်လည်း အကပ်မပျက်၍ ကိုင်ကောင်း ထိကောင်းပါသည်။

ဝိပဿနာသဘောတရား သိပ္ပံမိဗ္ဗာန

ယခုအချိန်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အချိန်အခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရလျှင်ရသလို ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရသောအလုပ်သည် မိမိတို့အတွက် အကျိုးအရှိဆုံး အလုပ်ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအလုပ်သည် ရှုမှတ်မှုတစ်ခုကိုသာ ပြုလုပ်ရပါသည်။ ကိစ္စကတော့ နှစ်ခုနှစ်ခု ပြီးသွားပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအလုပ်သည် တစ်ဖက်က မိမိတို့ကို အပါယ်(၄)ပါးသို့ ကျရောက်စေတတ်သော လောဘ ဒေါသ မောဟစသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စကိုလည်း ပြီးစေပါသည်။ တစ်ဖက်က မိမိတို့ကို နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်စေတတ်သော သမာဓိဉာဏ်တို့ကို ရင့်ကျက်စေခြင်း၊ အားရှိစေခြင်းကိစ္စကိုလည်း ပြီးစေပါသည်။ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း အပါယ်သံသရာနှင့် ဝေးဝေးသွားစေပါသည်။ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာနှင့် နီးနီးသွားစေပါသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအလုပ်ဖြင့်ပင် အပါယ်သံသရာမှ လွတ်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရသောအလုပ်သည် ဤကဲ့သို့ အကျိုးအရှိဆုံး အလုပ်ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း အားထုတ်ခါစ အစပိုင်းမှာတော့ ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် တွေ့ကြရပါသည်။ အလယ်ပိုင်းအဆုံးပိုင်းကျမှ ချမ်းသာသုခများနှင့် တွေ့ကြရပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ “ဝင်လေ၊ ထွက်လေ” “ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်” စသည်ဖြင့် (၁)နာရီအတွင်းမှာ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း မလှုပ်ရှားရအောင် စိတ်ကိုလည်း အခြားအာရုံများသို့ မထွက်သွားရအောင် ဆောက်တည်၍ ရှုမှတ်ကြရပါသည်။

ခန္ဓာကိုယ်ကို ၁-နာရီ ငြိမ်သက်စွာ ဆောက်တည်ထားရခြင်း သည်လည်း အလေ့အကျင့်မရသေးမီမှာ ညောင်းညာကိုက်ခဲမှုများကများလှ၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်ကြရပေသည်။ စိတ်ကိုအာရုံတစ်ပါးသို့ မထွက်သွားရအောင် တည်ငြိမ်စွာ ဆောက်တည်ထားရခြင်းသည်လည်း အလေ့အကျင့်မရသေးမီမှာ အလွန်ပင် ခက်ခဲလှ၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်ကြရပေသည်။

နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သို့ ရောက်သွားကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်က ညောင်းညာ ကိုက်ခဲခြင်းစသော ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ စိတ်ကအာရုံတစ်ပါးသို့ မထွက်သွားရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရသော ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် တွေ့ကြရပေသည်။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူ၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကာသိသော သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်သွားကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နာ-ကျင်-ကိုက်ခဲ-မူး-ယား-အော့-အန်-ယိမ်းယိုင်-လေးဖိ-တင်းကျပ်ခြင်းစသော ဆင်းရဲဒုက္ခများကို တစ်ကိုယ်လုံးမှာ အနှံ့အပြား တွေ့ကြရပေသည်။ ထို သမ္မသနဉာဏ်၌ အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန် နာကျင် ကိုက်ခဲခြင်းစသော ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာများနှင့် တွေ့ရသောကြောင့် မိမိတို့သည် ယခုဘဝမှာ တရားရနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့မဟုတ်ကြပေဟု ထင်မြင်ကာ စိတ်ဓာတ်များကျဆင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ် ရသောအလုပ်သည် အားထုတ်ခါစ အစပိုင်းမှာ ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် တွေ့ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာသဘောတရား၊ သိပ္ပံနိကာယ၊

၁၄၅

ယခုလိုဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် တွေ့ရတာ တရားသဘောအရ အလွန်ပင် ကောင်းပါသည်။ ဤဉာဏ်၌ ဆိုသလောက် အထက်ဉာဏ်များ၌ အထူးပင် ကောင်းတာများနှင့် တွေ့ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဆရာသမားများက အထူးပင် အားပေးစကားများ ပြောကြားပေးကြရပါသည်။ “ဤသမ္မာနဉာဏ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာများကို သည်းခံကာ လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်နိုင်၍ ဥဒယဗ္ဗညဏ်သို့ ရောက်သွားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူသာမန်တို့ မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန်တို့ပင် မခံစားမတွေ့သိနိုင်သော ဝိပဿနာပီတိသုခတို့ဖြင့် ပျော်မွေ့ကာ ချမ်းသာခြင်းကို တွေ့သိခံစားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်”ဟု အားပေးစကားများကို ပြောကြားပေးကြရပေသည်။

ဆရာသမားများက ဟောပြောညွှန်ကြားကြသောအတိုင်း ရှိရှိသေသေ မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မကြာမီ ၂-ရက်၊ ၃-ရက်လောက်အတွင်းမှာပင် အဖြစ်-အပျက်ကိုသိသော ဥဒယဗ္ဗညဏ်သို့ ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။ ဥဒယဗ္ဗညဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ ကိုယ်ကလည်းပေါ့ပါး၊ စိတ်ကလည်းပေါ့ပါး၊ ကိုယ်ကလည်း နူးညံ့၊ စိတ်ကလည်း နူးညံ့၊ ကိုယ်ကလည်း ခွံကျန်း၊ စိတ်ကလည်း ခွံကျန်း၊ ကိုယ်ကလည်း လေ့လာပြီး၊ စိတ်ကလည်း လေ့လာပြီးဖြစ်၍ မှတ်စရာ အာရုံများကလည်း အလိုလို ပေါ်ပေးနေသကဲ့သို့၊ မှတ်သိစိတ်ကလည်း အလိုလိုမှတ်နေရသကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ တစ်ဆက်တည်း ထိုင်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ၂-နာရီ ၃-နာရီ တစ်ဆက်တည်း ထိုင်သွားနိုင်ကြပြီးလျှင် လူသာမန်တို့မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန်တို့ပင် မခံစား မတွေ့သိနိုင်ကြသော ဝိပဿနာ ပီတိသုခချမ်းသာတို့ကို တွေ့သိခံစားကြရပေသည်။ ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ရသောအလုပ်သည် ဤကဲ့သို့ အလယ်ပိုင်းမှာ ချမ်းသာသုခ များနှင့် တွေ့ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရားကို ဆက်ကာဆက်ကာ အားထုတ်၍ သင်္ခါရပေက္ခာ

ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန်ကြောက်စရာ အလွန်ထိန်လန့်စရာအာရုံများနှင့် တွေ့ကြရသောအခါမှာလည်း အလွန် ကြောက်ရွံ့ခြင်း အလွန် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ခြင်းများ မဖြစ်ကြပါဘဲ၊ ဣန္ဒြေ ရရ တည်ငြိမ်စွာ နေနိုင်ကြပေသည်။ အလွန်တပ်မက်စရာ အလွန် သာယာဖွယ်ဖြစ်သည့် အာရုံများနှင့် တွေ့ကြရသောအခါများမှာလည်း အလွန် တပ်မက်ခြင်း၊ အလွန် စွဲလမ်းသာယာခြင်းတို့ မဖြစ်ကြပါဘဲ၊ ဣန္ဒြေရရ တည်ငြိမ်စွာ နေနိုင်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤကဲ့သို့ ကောင်းသော လောကဓံ၊ ဆိုးသော လောကဓံတို့နှင့် တွေ့ကြုံရပါသော် လည်း အလွန်အလွန် မတုန်လှုပ်ကြပေ။ လျစ်လျူရှုကာ နေနိုင်ကြပေသည်။ လောကဓံတရားတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့မှ လွတ်မြောက်၍ ချမ်းသာခြင်းကို ရရှိကြပေသည်။ ချမ်းသာသုခနှင့် တွေ့ကြုံရပေသည်။

ဝိပဿနာတရားကို ဆက်ကာဆက်ကာအားထုတ်၍ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အပါယ်သံသရာ၊ အပါယ် ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်သွားကြ၍ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကြရ ပေသည်။ အကြာဆုံး ၇-ဘဝဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ အမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရှိသွားကြရပေသည်။ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောက်ပိုင်းမှာ ဤကဲ့သို့ ချမ်းသာ သုခများနှင့် တွေ့ကြုံရပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘုရားမဖြစ်မီ အလောင်းတော်ဘဝကပင် ဈာန် မဂ် ဖိုလ်တရားတို့ကိုရဖို့ရာ အားထုတ်ရခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် တွေ့ကြုံရပေသည်။ ယင်း ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အခြားမဲ့၌ ချမ်းသာသုခနှင့် တွေ့ကြုံရမည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

တစ်ချိန်သောအခါ ဘုရားလောင်း သရဏာရ်ရသေ့ကြီးသည် တပည့် ရသေ့များနှင့် အတူတကွ ရသေ့အကျင့်ကို ကျင့်ကာနေထိုင်လေ၏။

ဝိပဿနာသဘောတရား သိပ္ပံနိကာယ

၁၄၇

ရသေ့ငယ်တစ်ပါးသည် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ အာရုံကြောင့် ဈာန်များ လျော့ကျ ပျက်စီးသွားလေ၏။ လူဝတ်လဲကာ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာတို့ကို ခံစားလိုသောစိတ်ကြောင့် ရသေ့အကျင့်ကို မကျင့်ဘဲနေလေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း သရဘင်္ဂရသေ့ကြီးသည် ထိုရသေ့ငယ်ကို ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်ကိုပြ၍ တရားဟောတော်မူ၏။

“အို-တပည့်ရသေ့ငယ်၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာတို့၏ အခြားမဲ့၌ ဆင်းရဲ ခုက္ခနှင့် တွေ့ကြရလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ သမထ ဝိပဿနာတရားတို့ကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ ဈာန်ချမ်းသာ မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတို့နှင့် တွေ့ကြရမည်”ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အလိုရှိကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်သောအခါ ရှေ့ပိုင်း အစပိုင်း၌သာ ဆင်းရဲခုက္ခနှင့် တွေ့ကြရမည်။ အလယ်ပိုင်း နောက်ပိုင်းတို့၌ ချမ်းသာသုခများနှင့် တွေ့ကြ ရမည်ဟူသော ဝိပဿနာ၏ သဘောတရားကို သိကြရသဖြင့် ဝိပဿနာ တရားကို မဆုတ်မနစ် အားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝံသာဆရာတော်

ဥစ္စံမေါင်္ဂလိန္ဒေယမာ ဝိပဿနာ

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရလျှင်ရသလောက် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ အားထုတ်ခွင့် အချိန် မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခွင့်ရသော အခါ နည်းမှန်လမ်းမှန် အားထုတ်နိုင်ဖို့ရာ အခြေခံ ရှုနည်းမှတ်နည်းများကို ရှာဖွေလေ့လာစုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ရခြင်း၏ အကျိုးတရားများကိုလည်း သိလိုကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့သည် ရှုမှတ်ခါစ ရှေ့ပိုင်းမှာ မထင်ရှားပေ။ နောက်ပိုင်းကျမှ တဖြည်းဖြည်း ထင်ရှားလာကြ ပေသည်။ ကြက်ဥများမှ ကြက်အကောင်ကလေးများ ပေါက်ဖွားလာရအောင် ကြက်ဥများအပေါ်၌ ကြက်မကြီးကတက်၍ ဝပ်ပေးသောအခါ တစ်နေ့ ဝပ်ပေးခြင်းဖြင့် ဥခွံက မည်မျှပါးသွားသည်။ ဥခွံအတွင်းမှ အစေးရည်များက မည်မျှခန်းခြောက်သွားသည်။ ဥခွံအတွင်းမှ ကြက်ကောင်လေးက မည်မျှ ရင့်ကျက်အားရှိသွားသည်ဟူသော အကျိုးများမှာ မထင်ရှားပေ။ ဝပ်ပေးသည့်ရက်ပေါင်း (၂၀)ရက်ခန့် ကြာလာသောအခါ ဥခွံများပါးသွားခြင်း၊ အစေးရည်များ ခန်းခြောက်သွားခြင်း၊ ကြက်ကောင်လေးများ ရင့်ကျက် အားရှိသွားခြင်းတို့သည် ထင်ရှားလာကြပေသည်။

အပူဓာတ်ငွေ့ပေး၍ ဖောက်ကြသော ကြက်ဥများမှ ကြက်ကောင်

လေးတို့သည် (၂၁)ရက်ကြာသောအခါ ပေါက်လာကြပေသည်။ ကြက်မကြီး
ဝပ်ပေး၍ ကြက်ဥများမှ ပေါက်လာသော ကြက်ကောင်လေးတို့သည် (၂၀)
ရက်ကြာမှ ပေါက်လာကြပေသည်။ ကြက်မကြီး၏ အစာစားချိန်၊
အပန်းဖြေချိန်တို့ဖြင့် အပူငွေ့လျော့နည်းသောကြောင့် (၂၀)ရက်ကြာမှ
ပေါက်ကြပေသည်ဟု လက်တွေ့ ကြက်မွေးမြူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပြောကြ
ပါသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ ရှုမှတ်ခါစ
ရှေ့ပိုင်းမှာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရခြင်း၏ အကျိုးတရားများကို
ထင်ရှားစွာ မတွေ့သိကြရပေ။ နောက်ပိုင်းကျမှသာ ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရ
ပေသည်။

ဥပမာနနှင့် ဥပမေယျတူပုံ

- ၁။ ကြက်ဥအခွံနှင့် အဝိဇ္ဇာအမှောင်တူသည်။
- ၂။ ကြက်ဥအတွင်းမှ အစေးရည်များနှင့် တဏှာအစေးများတူသည်။
- ၃။ ကြက်ကောင်လေးနှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တူသည်။

(မူလပဏ္ဏာသ-ဋ္ဌ၊ ၃၇၄)

- (၁) ကြက်ဥများအပေါ်၌ ကြက်မကြီး တစ်နေ့တက်၍ ဝပ်ပေး
ခြင်းဖြင့် ကြက်ဥခွံ မည်မျှပါးသွား၏ဟူသော အကျိုးသည်
မသိသာ မထင်ရှားပေ။ အမှန်စင်စစ်တော့ ကြက်မကြီး
တစ်နေ့ ဝပ်ပေးသည်နှင့်အမျှ ဥခွံများ ပါးသွားသည်သာ
ဖြစ်ပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
တစ်ချက်ရှုမှတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသံသရာမှ မထွက်မြောက်
နိုင်ရအောင် ဝိတ်ဖွဲ့ထားသော အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထုများ မည်မျှပါးသွားသည်ဟူ
သော အကျိုးတရားသည် မသိသာမထင်ရှားပေ။ အမှန်စင်စစ်တော့

ကြက်ဥခွံဖောက်ခွဲပမာ ဝိပဿနာ

၁၅၁

အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထုများ ပါသွားသည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

၂၈-ရက်မပြည့်မီ ဥခွံများအပေါ် ကြက်မကြီးတက်၍ ဝပ်ပေးတိုင်း ဝပ်ပေးတိုင်း ကြက်ဥခွံများ တစ်နေ့တခြား ပါးလွှာ ပါးလွှာ သွားကြပေသည်။ ၂၈-ရက်ပြည့်သောအခါ ပြင်ပမှအလင်းရောင်များကို ကြက်ငယ်ကလေး မြင်ရလောက်အောင် ဥခွံများ ပါးလွှာသွားကြပေသည်။ ကြက်မကြီး ဝပ်ပေးတိုင်း ဝပ်ပေးတိုင်း ကြက်ဥခွံများ တစ်နေ့တခြား ပါးလွှာသွားသော အကျိုးကို ထင်ရှားစွာ သိကြရပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထုကြီး ပါးပါးသွားသဖြင့် အားထုတ်ရက် တစ်လခန့် စသည် ရရှိလာသောအခါ အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထုကြီး ပါးသွား၍ စိတ်တွေကြည်လင်လာခြင်း၊ အသိဉာဏ်များ ပိုကောင်းလာခြင်း ဟူသော အကျိုးတရားများ ရရှိလာသည်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိလာကြ ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ဥခွံနှင့်သား၊ အဝိဇ္ဇာ၊ မှန်စွာတူပေသည်။

- (၂) ကြက်ဥများအပေါ်၌ ကြက်မကြီး တစ်နေ့တက်၍ ဝပ်ပေးခြင်းဖြင့် ကြက်ဥအတွင်းမှ အစေးရည်များ မည်မျှ ခန်းခြောက်သွား၏ ဟူသော အကျိုးသည် မသိသာ မထင်ရှားပေ။ အမှန်စင်စစ်တော့ ကြက်မကြီးတစ်နေ့ ဝပ်ပေးသည်နှင့်အမျှ ကြက်ဥအတွင်းမှ အစေးရည်များ ခန်းခြောက်သွားကြပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ တစ်ချက်ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသံသရာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်အောင် အာရုံအမျိုးမျိုး၊ ဘဝအမျိုးမျိုးတို့၌ စွဲလမ်းတပ်မက်စေတတ်သော တဏှာအစေးသည် မည်မျှ ခန်းခြောက်သွား၏ဟူသော အကျိုးတရားမှာ မသိသာမထင်ရှားပေ။ အမှန်စင်စစ်တော့ တဏှာအစေးများ တစ်ချက်

မှတ်သည်နှင့်အမျှ ခန်းခြောက်သွားကြပေသည်။

၂၀-ရက်မပြည့်မီ ကြက်ဥများအပေါ်၌ ကြက်မကြီးတက်၍
ဝပ်ပေးတိုင်း ဝပ်ပေးတိုင်း ကြက်ဥအတွင်းမှ အစေးရည်များ တစ်နေ့တစ်ခြား
ခန်းခြောက်သွားကြပေသည်။ ၂၀-ရက် ပြည့်သွားသောအခါ ကြက်ဥအတွင်းမှ
အစေးရည်များအားလုံး ခန်းခြောက်သွားကြပေသည်။ ထို့ကြောင့်
ကြက်ဥအတွင်းမှ ကြက်ငယ်ကလေးများ လှုပ်ရှားနိုင်သည့် အကျိုးကို
ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း သတ္တဝါတို့ကို ဘဝသံသရာမှ
မလွတ်မြောက်နိုင်ရအောင် ထိုထိုအာရုံ ထိုတုံဘဝတို့၌ (ပျောက်နစ်စေအံ့သို့)
စွဲကပ်ထားသော တဏှာအစေးများ ခန်းခြောက် ခန်းခြောက်သွားသဖြင့်
အားထုတ်ရက် တစ်လခန့် စသည် ရရှိလာသောအခါ နှစ်သက်ဖွယ်
သာယာဖွယ် တပ်မက်ဖွယ် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၌ နှစ်သက်သာယာမှု၊
တပ်မက်မှုများ နည်းပါး သွားကြပေသည်။ သာယာတပ်မက်မှု
များကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲဒုက္ခများ ကင်းသွားခြင်း အကျိုးတရားများ
ရရှိကြသည်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ စေးရည်နှင့်သာ၊ ဘဝတဏှာ၊ မှန်စွာတူပေသည်။

(၃) ကြက်ဥများအပေါ်၌ ကြက်မကြီး တစ်နေ့တက်၍ ဝပ်ပေးခြင်းဖြင့်
ကြက်ဥအတွင်းမှ ကြက်ကောင်လေး မည်မျှ ရင့်ကျက်အားရှိသွားသည်
ဟူသော အကျိုးသည် မသိသာမထင်ရှားပေ။ အမှန်စစ်စစ်တော့ ကြက်မကြီး
တစ်နေ့ ဝပ်ပေးသည်နှင့်အမျှ ကြက်ကောင်လေး ရင့်ကျက်အားရှိသွား
ပေသည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တစ်ချက်ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်များ မည်မျှရင့်ကျက်

ကြက်ဥခွံဖောက်ခွဲပမာ ဝိပဿနာ

၁၅၃

အားရှိသွား၏ဟူသော အကျိုးတရားများသည် မသိသာ မထင်ရှားပေ။ အမှန်စင်စစ်တော့ တစ်ချက်ရှုမှတ်သည်နှင့်အမျှ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ရင့်ကျက် အားရှိသွားကြပေသည်။

၂၈-ရက် မပြည့်မီ ဥခွံများအပေါ်၌ ကြက်မကြီးတက်၍ ဝပ်ပေးတိုင်း ဝပ်ပေးတိုင်း ဥခွံအတွင်းမှ ကြက်ကောင်လေးသည် ရင့်ကျက် ရင့်ကျက် အားရှိသွားပေသည်။ ကြက်ကောင်လေး၏ အင်အားများ ပြည့်စုံလာ၏။ ခြေချောင်းများ အားရှိလာ၏။ ခြေသည်များ ထက်မြက်လာ၏။ နှုတ်သီး မှာလည်း ထက်မြက်လာ၏။ ဥခွံများ အလွန်ပါးသွားသဖြင့် ပြင်ပမှ အလင်းရောင်များကိုလည်း မြင်ရပေ၏။ ဤသို့ မြင်ရသောအခါ အင်အားရှိသလောက် ခြေထောက်ဖြင့် ဥခွံကို ကန်ကျောက်၊ နှုတ်သီးဖြင့် ထိုးဖောက်လိုက်ရာ ဥခွံကြီးကွဲပေါက်၍ အပြင်ဘက်အလင်းထဲသို့ ချမ်းသာစွာ ရောက်ရှိသွားလေ၏။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း (ကြက်ကောင်လေးနှင့်တူသော) ဝိပဿနာဉာဏ်သည် အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာပေသည်။ ပါရမီအခြေခံ ပြည့်စုံလာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားထုတ်ရက် တစ်လခန့် စသည် ရရှိသောအခါ အပါယ်သံသရာမှ မထွက်နိုင်ရအောင် ပိတ်ဖုံးထားသော အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထုကြီးကို ဝိပဿနာဉာဏ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဖောက်ခွဲလိုက်ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အလင်းဓာတ်ထဲသို့ (အာရုံပြုသောအားဖြင့်) ရောက်သွားကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ကြက်ကောင်နှင့်သာ ဝိပဿနာ မှန်စွာတူပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်၍ရရှိသော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အပါယ်သံသရာမှ မထွက်နိုင်ရအောင် ပိတ်ဖုံးထားသော အဝိဇ္ဇာ အမှောင်ထု

ကြီးကို ဖောက်ခွဲ၍ နိဗ္ဗာန်ကို တစ်ကြိမ်မြင်ပြီးသည်မှစ၍ အစမထင်
ဘဝပေါင်းများစွာက မိုက်မှား၍ မိမိပြုခဲ့မိသော အပါယ်ငရဲသို့
ကျရောက်စေနိုင်သည့် ကံဆိုး ကံဟောင်းများ အားလုံး ကင်းပျက်သွားကြ
ပေသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်က ပယ်သတ်လိုက်ပေသည်။ ယခုဘဝ
မှာလည်း ငယ်ရွယ်စဉ်အခါက မသိမိုက်မှား၍ ပြုလုပ်ခဲ့မိသော အပါယ်ငရဲသို့
ကျရောက်စေနိုင်သည့် ကံဆိုးကံဟောင်းများလည်း ကင်းပျက်သွားကြ
ပေသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်က ပယ်သတ်လိုက်ပေသည်။

နောင်ဘယ်သောအခါမှ အပါယ်ဘုံဘဝများသို့ ပြန်မရောက်ရတော့
ပါဘဲ ဘဝသံသရာမှာ မကြောက်မရွံ့ ကျင်လည်၍ ရသွားကြပေသည်။
ယခုဘဝက ကွယ်လွန်သွားလျှင် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကယ်
ဟူသော အပါယ်လေးဘုံသို့ ကျရောက်ရဦးမည်လောဟု ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့
ထိတ်လန့်ရသကဲ့သို့ ထိတ်လန့်ခြင်းမျိုး လုံးဝ ကင်းပျောက်သွားရပေသည်။

နောင်ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းတို့၌ ယခုဘဝထက် မြင့်မြတ်သည့်
ဘဝမျိုးတို့၌သာ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ယခုဘဝထက် မြင့်မြတ်သည့် ဘဝများသို့
ရောက်သွားကြ၍ ဘဝချမ်းသာများနှင့် တွေ့နေရ၊ ဘဝချမ်းသာများကို
ခံစားနေရသောကြောင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရမှာကို မေ့သွားပါလျှင်
လည်း (၇)ဘဝသာ မေ့လိုရပေသည်။ (၇)ဘဝသို့ ရောက်သွားသောအခါ
အထူး သံဝေဂရလာပြီး အားထုတ်လိုက်သဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားကြရ
ပေသည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံသွားကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရားများကို အားထုတ်ခါစ
ရှေ့ပိုင်း၌ ထင်ရှားစွာ မတွေ့ကြရပေ။ နောက်ပိုင်း၌ သောတာပန်အဖြစ်မှ
ရဟန္တာဖြစ်သည်အထိ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရား
များကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိကြရပေသည်။

အဇ္ဈိကဓမ္မသမ္ဘူတိ ဝိပဿနာဖြင့်ပထမိ

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အချိန်ရလျှင်ရသလောက် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြပေသည်။ အားထုတ်ခွင့် မချိန်မကြ သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခွင့်ရသောအခါ နည်းမှန်လမ်းမှန် အားထုတ်နိုင်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်း မှတ်နည်းများကို ရှာဖွေလေ့လာ စုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောအခါ ဝေဒနာသုံးမျိုးနှင့် တွေ့ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းဝေဒနာသုံးမျိုးတို့၌ အနုသယသုံးမျိုး ကိန်းနေပါသည်။ ထိုအနုသယသုံးမျိုးကို ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်နိုင်မှသာ မိမိတို့ရည်မှန်းထားသော တရားထူးတရားမြတ်များကို ရနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

- (၁) ဒုက္ခဝေဒနာ၌ ပဋိယာနသယ (ဒေါသ) ကိန်းသည်။
- (၂) သုခဝေဒနာ၌ ရာဂါနုသယ (လောဘ) ကိန်းသည်။
- (၃) ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အဝိဇ္ဇာနုသယ (မောဟ) ကိန်းသည်။

(သံ-၂ ၄၀၇)

“ကိန်းသည်” ဆိုသည်မှာ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်တရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် အားထုတ်ကြသောအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ကြာကြာထိုင်နိုင်သော ထိုင်ခြင်းမျိုးတို့ဖြင့် ထိုင်၍ ဝမ်းဗိုက်မှာ စိတ်ကို စိုက်ထားရပါသည်။ အသက်ရှူသွင်း၍ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတက်လာသောအခါ “ဖောင်းတယ်” ဟု မှန်ရပါသည်။ အသက်ရှူထုတ် လိုက်၍ ဝမ်းဗိုက် ပိန်ကျသွားသောအခါ “ပိန်တယ်” ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။ ထိုင်တာ ထိတာများကိုလည်း ရှုမှတ်ရပါသည်။

သမာဓိဉာဏ်များ ဖြစ်လောအသောအခါ “ဖောင်းတယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ဖောင်းတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ “ပိန်တယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ပိန်တာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာကတခြား၊ “ထိုင်တယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ထိုင်တာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက်တာက တခြား၊ “ထိတယ်” ဟု ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ထိတာကတခြား၊ မှတ်သိလိုက် တာကတခြား၊ ကွဲပြား၍ သိသွားကြပါသည်။

ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာတို့က ဘာမျှမသိတတ်သည့် ရုပ်တရား၊ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် ထိုင်တယ် ထိတယ်ဟု မှတ်သိ-မှတ်သိ လိုက်တာက သိတတ်သည့်နာမ်တရားဟု ကွဲပြား၍ သိသွားကြပေသည်။ ဤနာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၌ ဒုက္ခဝေဒနာများ မထင်ရှားသေး၍ ပဋိယာနသယ ကိန်းသည်မှာလည်း မထင်ရှားသေးပေ။

ထို့နောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်၍ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိသော ပစ္စယပရိစ္စဟဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိသွားသောအခါ ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာများက ရှေ့ပေါ်ပေါ်ပေးနေကြ၍ မှတ်သိစိတ်က နောက်က မှတ်နေရသည်။ ရှေ့ပေါ်ပေါ်ပေးနေကြသည့် ဖောင်းတာ ပိန်တာ ထိုင်တာ ထိတာတို့က အကြောင်းဖြစ်ကြသည်။ နောက်ကလိုက်လိုက် သိနေတာက အကျိုးတရားဖြစ်သည်ဟု သိလာကြပေသည်။ ဤပစ္စယပရိစ္စဟဉာဏ်၌လည်း ဒုက္ခဝေဒနာ မထင်ရှားသေး၍ ပဋိယာနသယ ကိန်းသည်မှာလည်း မထင်ရှားသေးပေ။

အနုသယသုံးသွယ် ဝိပဿနာဖြင့်ပယ်

၁၅၇

ထို့နောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်၍ သမ္မသနဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ အောင့်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ၊ ညောင်းတာ၊ ပင်ပန်းတာ စသည့် ဒုက္ခဝေဒနာများ အထူးပင်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေသည်။ ထိုအခါ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်ဆင်းရဲ ခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများကို ခံရသောကြောင့် စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ညစ်၊ နှလုံးမသာယာမှုများ အဖန်ဖန် အခါခါ ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဒုက္ခဝေဒနာ၌ စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ညစ်၊ စိတ်နှလုံး မသာယာမှုများ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အခါခါ ဖြစ်သည်ကို ပဋိယာနသယ (ဒေါသ) ကိန်းသည်ဟူ၍ ဆိုရပါသည်။

ပဋိယာနသယ ဒေါသပယ်ပုံ

ထိုဒုက္ခဝေဒနာ၌ ကိန်းလာသော ပဋိယာနသယ (ဒေါသ)ကို ပယ်ဖို့ရာ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဝိပဿနာရှုမှတ်၍ ပယ်ရပါသည်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်စဉ် ပေါ်လာသော နာကျင်ခြင်းစသည့် ဒုက္ခဝေဒနာများကို ခန္ဓာကိုယ်၌ စူးဝင်သော ဆူးပြောင့်ကို ပယ်နုတ်သကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်ကြရပါသည်။

နာကျင်ခြင်းစသော ဒုက္ခဝေဒနာများ ပေါ်လာသောအခါ ရှုမှတ်ပြောင်း အထိုင်ကိုမပြင်ဘဲ ရှေ့ဦးစွာ သည်းခံမည်ဟု နှလုံးသွင်းထားရပါသည်။ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို တစ်ထိုင်လုံးပင် ခံနေရတော့မည်လား စသည်ဖြင့် စိတ်ပုန်ခြင်းများ မရှိစေရ။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းထန်သည်နှင့်အမျှ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း တင်းထားမိတတ်ကြပေသည်။ စိတ်ကိုလည်း တင်းထားမိတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မတင်းထားကြမှု၍ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း အနည်းငယ် လျှော့ပေးရပါသည်။ စိတ်ကိုလည်း အနည်းငယ် လျှော့ပေးရပါသည်။

ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း အနည်းငယ်လျှော့၊ စိတ်ကိုလည်း အနည်းငယ် လျှော့ပြီးလျှင် ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်၌ မှတ်စိတ်ကို တည့်တည့် ချထားရပါသည်။ ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် အသားပေါ် အရေပေါ်လောက်ပင် နာသည်၊ အကြောထိအောင် နာသည်၊ အရိုးထိအောင် နာသည်၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီထိအောင် နာသည် စသည်ဖြင့် သိအောင်စူးစိုက်ရပါသည်။

ထို့နောက်မှ “နာတယ်”၊ “ကျင်တယ်”၊ “အောင့်တယ်” စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရပါသည်။ ၄-ချက်၊ ၅-ချက်ခန့် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ပိုနာ၊ ပိုကျင်၊ ပိုအောင့်သည်များကို သိလာတတ်ကြပေသည်။ အထွက်အထိပ်သို့ ရောက်အောင် နာ၊ ကျင်၊ အောင့်ပြီးသောအခါ ထိုဒုက္ခဝေဒနာများ ပြန်လျော့လာ၊ သက်သာလာတတ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ သက်သာလာပါသော်လည်း မှတ်စိတ်ကိုတော့ မလျော့ပါဘဲ စူးစူးစိုက်စိုက်သာ ရှုမှတ်ရပါသည်။

ထို့နောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက်အားရှိ ထက်သန်လာသောအခါ တစ်ချက်မှတ်၊ တစ်ချက်ပိုနာ၊ ပိုကျင်၊ ပိုအောင့်သည်များကို တွေ့သိလာတတ်ကြပေသည်။ အထွက်အထိပ်သို့ ရောက်အောင် နာ၊ ကျင်၊ အောင့်ပြီးသောအခါ ဒုက္ခဝေဒနာများ ပြန်၍လျော့လာ၊ သက်သာလာတတ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ သက်သာလာပါသော်လည်း မှတ်သိစိတ်ကိုတော့ မလျော့လိုက်ပါဘဲ စူးစိုက်၍သာ ရှုမှတ်ရပါသည်။

ထို့နောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက်အားရှိ ထက်သန်လာသောအခါ နာတယ်ဟု မှတ်လိုက်လျှင် နာနေသည်သဘောသည် ပေါ်လာပြီးသည်နှင့် လျင်မြန်စွာ ပျောက်ပျောက်သွားတာ ပို၍ ထင်ရှားလာပါသည်။ ပေါ်တာက ဖြစ်၊ ပျောက်သွားတာက ပျက်-ဟု၊ ဖြစ်ပျက်ကို သိလာကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်တာ ပျက်တာကို မြင်အောင်ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ နာသည့်သဘောက မထင်ရှားတော့ပါဘဲ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကသာ ပို၍

အနုသယသုံးသွယ် ဝိပဿနာဖြင့်ပယ်

၁၅၉

ထင်ရှားနေသဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို မှတ်သိစိတ်က ဆူးကိုပယ်နတ်သကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးသွားပြီး ဖြစ်ပေသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကြောင့်ဖြစ်သော စိတ်နည်း မသာယာမှု၊ စိတ်ဆင်းရဲမှုများ မရှိတော့ပြီဖြစ်၍ ပဋိယာနသယ (ဒေါသ)ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးသွားပါသည်။ ပဋိယာနသယ (ဒေါသ)ကို ပယ်နိုင်သဖြင့် မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသော တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိဖို့ရာ ရှေးဦးစွာ အကောင်းဆုံး အခြေခံကို ရရှိလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမ္မသန္တာဏ် ဒုက္ခဝေဒနာပိုင်းမှ လွန်မြောက်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ အောင့်တာ စသည်များ ကင်းပျောက်၍ ကိုယ်ကလည်းပေါ့ပါး၊ စိတ်ကလည်းပေါ့ပါး၊ ကိုယ်ကလည်း ချမ်းသာ၊ စိတ်ကလည်းချမ်းသာ ဖြစ်ကြရပေသည်။ လူသာမန် မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန်တို့ပင် မခံစား မတွေ့သိနိုင်သော ဝိပဿနာ ပီတိသုခတို့ကို ခံစား တွေ့သိကြရသဖြင့် သုခဝေဒနာ၌ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အခါခါ သာယာခြင်း တပ်မက်ခြင်း ရာဂါနသယ လောဘ ဖြစ်လာ ကိန်းလာ ကြပေသည်။

သုခဝေဒနာ၌ ရာဂါနသယ လောဘကိုပယ်ပုံ

ဤကဲ့သို့ သုခဝေဒနာ၌ ရာဂါနသယလောဘ ကိန်းလာသောအခါ ထိုသုခဝေဒနာကို ဒုက္ခလို့ထင်အောင် ရှုမှတ်၍ ရာဂါနသယလောဘကို ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်ရပါသည်။

ကိုယ်ချမ်းသာသည်က ထင်ရှားလျှင် ကိုယ်ချမ်းသာတာကို ရှုမှတ်ရပါသည်။ စိတ်ချမ်းသာတာက ထင်ရှားလျှင် စိတ်ချမ်းသာတာကို ရှုမှတ်ရပါသည်။ ချမ်းသာနေသည့် ခံစားမှုသုခဝေဒနာကို “ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်” ဟု စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ရပါသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အရပ်ပိုင်းသို့ရောက်လာသောအခါ ရှုမှတ်လိုက်စဉ်း ရှုမှတ်လိုက်စဉ်း ချမ်းသာနေတဲ့ ခံစားမှု သုခဝေဒနာသည် ပေါ်လာပြီသည်နှင့်

အလျင်အမြန် ပျောက်ပျောက်သွားသည်ကို တွေ့သိကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဉာဏ်ထက်သန်လာသည်နှင့်အမျှ ပေါ်တာပျောက်တာဖြစ်တာ ပျက်တာတို့က လျင်မြန်လှ၍ နှိပ်စက်သကဲ့သို့ ဆင်းရဲဒုက္ခတစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်ဟု သိမြင်လာတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲဒုက္ခဟု သိမြင်လာသောအခါ သုခဝေဒနာ၌ ကိန်းနေသော ရာဂါနုဿယလောဘကို ပယ်ခြင်းအစွဲ ပြီးသွားပါသည်။ ရာဂါနုဿယကို ပယ်နိုင်သဖြင့် မိမိတို့ရည်မှန်းထားသော တရားထူး တရားမြတ် များ ရဖို့ရာ ဒုတိယမြောက် အခြေခံကောင်းတစ်ခုကို ရရှိလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုမှတ်၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သောအခါ မှတ်စရာအာရုံများကလည်း အလိုလို ပေါ်ပေးနေသကဲ့သို့ မှတ်သိစိတ်ကလည်း ကြောင့်ကြ (ဝီရိယ) မစိုက်ရပါဘဲ အလိုလို မှတ်နေရသကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး အလွန်လွယ်ကူစွာ မှတ်နေကြရပေသည်။ ချမ်းသာဘက်သို့လည်း မရောက်၊ ဆင်းရဲဘက်သို့လည်း မရောက်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဖြစ်လာပေသည်။ ယင်းဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ တွေ့ဆုံခြင်း မောဟ အဝိဇ္ဇာနုဿယ ကိန်းလာပေသည်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ အဝိဇ္ဇာနုဿယ (မောဟ)ကို ပယ်ပုံ

ဤကဲ့သို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ ကိန်းလာသော အဝိဇ္ဇာနုဿယ (မောဟ)ကို အနိစ္စလို့ထင်အောင် ဝိပဿနာရှု၍ ပယ်ရပါသည်။ ထိုသို့ ပယ်ရာ၌ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဝိပဿနာရှုမှတ်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဥပေက္ခာဝေဒနာက အလွန် သိမ်မွေ့လှသည်ဖြစ်၍ ရှုမှတ်ဖို့ရာ မလွယ်ကူခဲယဉ်းလှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှုမှတ်မြဲ ဖောင်း ဝိန် စသည်ကိုပင် အပျက်ကိုမြင်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

အနုဿယသုံးသွယ် ဝိပဿနာဖြင့်ပယ်

၁၆၁

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ရောက်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အပျက်ကို မြင်သော ဘင်္ဂဉာဏ် အခြေခံရှိထားပြီးသူဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မှတ်မြဲ ဖောင်း ပိန် စသည်တို့ကို ရှိရှိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်ကြရပါသည်။ ဖောင်းတယ်ဟု စူးစိုက်၍မှတ်လိုက်သောအခါ နိပ်ကနဲ ကုန်ပျက်သွားတာကို တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ပိန်တယ်ဟု မှတ်လိုက်သောအခါမှာလည်း နိပ်ကနဲ ကုန်ပျက်သွားတာကိုပင် တွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ မှတ်သိစိတ်ပါ နောက်ကလိုက်၍ ကုန်ပျက်သွားတာကိုလည်း တွေ့မြင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ကုန်ပျက်သည်များကို မြင်အောင်ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ဖောင်း ပိန် မှတ်စရာအာရုံ ရုပ်တရားလည်း မမြဲခြင်းအနိစ္စ၊ မှတ်သိစိတ် နာမ်တရားလည်း မမြဲခြင်းအနိစ္စဟု သိမြင်သွားကြပေသည်။ မမြဲခြင်းအနိစ္စကို သိမြင်သွားသောကြောင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ ကိန်းနေသော အဝိဇ္ဇာနုဿယ (မောဟ)ကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စပြီးသွားပါသည်။ အဝိဇ္ဇာနုဿယကို ပယ်နိုင်သဖြင့် မိမိတို့ရှည်မှန်းထားသော တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိနိုင်ရာ တတိယမြောက် အကောင်ဆုံး အခြေခံတစ်ခုကို ရရှိလိုက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့-

- (၁) ဒုက္ခဝေဒနာ၌ ကိန်းနေသော ပဋိယာနုဿယ (ဒေါသ)ကို ပယ်ဖို့ရာ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဆူးကိုပယ်နုတ်သကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်၍ ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်ရပေသည်။
- (၂) သုခဝေဒနာ၌ ကိန်းနေသော ရောဂါနုဿယ(လောဘ)ကို ပယ်နိုင်ဖို့ရာ သုခဝေဒနာကို ဒုက္ခဟု ထင်မြင်အောင်ရှုမှတ်၍ ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်ရပေသည်။
- (၃) ဥပေက္ခာဝေဒနာ၌ ကိန်းနေသော အဝိဇ္ဇာနုဿယ (မောဟ)ကို ပယ်နိုင်ဖို့ရာ အနိစ္စဟု ထင်မြင်အောင် ရှုမှတ်၍ ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်ရပေသည်။

၁၆၂

သီရိကဏ္ဍဗျူဟာပဒေသနာ

ဤအနုသယ (၃)မျိုးကို ဝိပဿနာဖြင့် ပယ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ယခုဘဝ၌ပင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သည့် သောတာပန်အဖြစ် စသော
တရားထူး၊ တရားမြတ်များကို ရရှိကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သစ္စန္ဓာနိရုဏ်တရားတော်

ကုသိုလ်တရားနှင့် အကုသိုလ်တရား

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကုသိုလ်များကို အလွန်ပင် ကင်းလိုကြပေသည်။ ကုသိုလ်တရားများကို အလွန်ပင် တိုးပွားရရှိလိုကြပေသည်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့လည်း အမြန်ပင် ရောက်လိုကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်တို့၏ သဘောတရား၊ အကျိုးပေးမှုများကို သိနေကြပေသည်။ အကုသိုလ်တရားတို့သည် မိမိတို့၏စိတ်အစဉ်ကို မည်သည့် ယုတ်ညံ့စေကြသည်။ သူ့အသက် သက်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း စသည်များကို ပြုလုပ်ခဲ့သော် ပြုလုပ်နေဆဲ ခဏ၌လည်း အပြစ်ရှိနေကြပေသည်။ ပြုလုပ်ပြီးသော နောက်ကာလ တို့၌လည်း ယုတ်နိုင်သော အပါယ်ဘုံတဝေများသို့ ရောက်သွားခြင်းစသော မကောင်းသည့် အကျိုးများကိုသာ ပေးကြပေသည်ဟု အကုသိုလ်၏ သဘောတရားနှင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုးပေးမှုများကို သိနေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့သန္တာန်မှာ အကုသိုလ်တရားတို့ကို ကင်းလိုကြပေသည်။ ကင်းအောင် နေထိုင်ကြရပေသည်။

ကုသိုလ်တရားတို့သည် မိမိတို့၏စိတ်အစဉ်ကို ဖြူစင်စေကြပေသည်။ ဒါနစသော ကုသိုလ်များကို ပြုလုပ်ခဲ့သော် ပြုလုပ်နေဆဲခဏ၌လည်း အပြစ် မရှိပေ။ ပြုလုပ်ပြီးသော နောက်ကာလ၌လည်း လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည် စသော ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်းတို့၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း ရရှိစေကြပေသည်ဟု ကုသိုလ်တရားတို့၏ သဘောတရားနှင့် ကုသိုလ်တရား

၁၆၄

သီလကောင်းရာဓမ္မပဒေသာ

တို့၏ အကျိုးပေးများကို သိနေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွားရရှိလိုကြပေသည်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့လည်း အမြန်ရောက်လိုကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အကုသိုလ်တရားများကင်း၍ ကုသိုလ်တရားများ တစ်နေ့ တခြား တိုးပွားရရှိလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းတို့၏ လွတ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်ရှိလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာကျင့်ကြံရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ ပါသည်။

လိုက်နာကျင့်ကြံရမည့် တရား(၄)ပါးမှာ-

- ၁။ သီလသမ္ပန္နော = အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံရမည်။
- ၂။ ဣန္ဒြိယောသုဂတ္တဒ္ဓါရော = ဣန္ဒြိယတို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက် ရမည်။
- ၃။ ဘောဇနေမတ္တဉ္ဇူ = ဘောဇဉ်ကို စားသုံးရာ၌ အတိုင်း အရည်ကို သိရမည်။
- ၄။ ဇာဂရိယံအနယုတ္တော = နိုးကြားစွာ အိပ်ရမည်ဟူသော တရား(၄)ပါးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

(အံ-၁၊ ၃၄၈)

(၁) သီလသမ္ပန္နော = အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံရမည် ဟူသည် စောင့်ထိန်းသူကို အပါယ်ဆင်းရဲစသည့် ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်စေ တတ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရသီလနှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဟူသည် ရဟန်းတော်တို့မှာ အကျဉ်းအားဖြင့် (၂၂၇)သွယ်သော သီလသိက္ခာပုဒ်၊ အကျယ်အားဖြင့် ကုဋေကိုထောင်ကျော် သော သီလသိက္ခာပုဒ်တို့ကို မကျိုး၊ မပေါက်၊ မပျောက်၊ မကျားရအောင် စောင့်ထိန်းရသောသီလတို့ ဖြစ်ပါသည်။ လူတို့မှာ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊

ကုသိုလ်တို့ပွား အကျိုးများ

၁၆၅

ကိုးပါးသီလစသော သီလတို့ကို မကျိုး၊ မပေါက်၊ မပျောက်၊ မကျားရအောင် စောင့်ထိန်းရသော သီလတို့ဖြစ်ပါသည်။ အသေးအဖွဲ့အပြစ်ရှိသည့် သိက္ခာပုဒ်များကိုပင် လွန်ကျူးပါက အကြီးအကျယ် ဘေးဖြစ်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကာ စောင့်ထိန်းကြရပေသည်။

ရှေးအခါက မဟာဝတ္ထနီတောအုပ်၌ သီတင်းသုံးနေသော မထေရ်တစ်ပါးကို ခိုးသားစားပြတို့က နွယ်စိမ်းတို့ဖြင့် ခြေလက်တို့၌တပ်၍ ထားခဲ့ကြလေသည်။ မထေရ်သည် နွယ်ကြိုးတို့ကို ဖြတ်လိုက်ပါက ဒေသနာပြောကြား၍ ပျောက်ကင်းနိုင်သော ဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်နိုင်၏။ မဖြတ်ဘဲနေခဲ့သော် (၇)ရက်အတွင်းမှာ အသက်သေနိုင်၏ဟု သိတော်မူ၏။ နွယ်ကြိုးတို့ကို မဖြတ်ပါဘဲ အသက်အသေခံ၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လေ၏။ (၇)ရက် ပြည့်မြောက်သောနေ့၌ အနာဂါမ်အဖြစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ပျံလွန်တော်မူသွားလေ၏။ ယခုတစ်ခဏအတွင်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လိုကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့အတွက် အတုယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

(၂) ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒွါရော = ဣန္ဒြိယတို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်း ရမည်ဟူသည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့၌ အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် စောင့်စည်းရမည်။ မျက်စိကမြင်လျှင် မြင်ကာမျှမတ္တ၊ နားက ကြားလျှင် ကြားကာမျှမတ္တ၊ နှာခေါင်းကနံလျှင် နံကာမျှမတ္တ၊ လျှာက စားလျှင် စားကာမျှမတ္တ၊ ကိုယ်ကထိလျှင် ထိကာမျှမတ္တ၊ စိတ်ကကြံလျှင် ကြံကာမျှမတ္တမှာ တည်အောင် အမှတ်သတိဖြင့် အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် စောင့်စည်းရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

မြင်ကာမျှမတ္တ၊ ကြားကာမျှမတ္တ၊ နံကာမျှမတ္တ၊ စားကာမျှမတ္တ၊ ထိကာမျှမတ္တ၊ ကြံကာမျှမတ္တမှာ တည်အောင် မရှုမှတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ကောင်းသော အာရုံများကို မြင်ရ၊ တွေ့ရသောအခါတို့၌ လောဘ၊ ဩဇာ၊ မောဟ အကုသိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ မကောင်းသော အနိဗ္ဗာန်များကို မြင်ရ၊ တွေ့ရသောအခါ

တို့၌ ဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်များ ဖြစ်ကြပေသည်။

ရှုမှတ်မှု သတိပဋ္ဌာန် အခြေခံမရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ မြင်ကာမျှမတွှာ ကြားကာမျှမတွှာ၊ နံကာမျှမတွှာ၊ စားကာမျှမတွှာ၊ ထိကာမျှမတွှာ၊ ကြိကာမျှမတွှာ ဖြစ်အောင် စိတ်ကိုထားနိုင်ဖို့ရာ အလွန်ပင် ခက်ခဲကြပါသော်လည်း ရှုမှတ်မှု သတိပဋ္ဌာန် အခြေခံမရှိကြပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ များစွာ မခက်လှပေ။ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌ အမှတ်သတိ ရှိနေသောအခိုက်တွင် မြင်ကာမျှမတွှာ စသည်တို့၌ တည်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ကြပေသည်။

ရှေးအခါက မြင်ကာမျှမတွှာမှာ တည်အောင် ရှုမှတ်၍ တရားရသွားကြ သော သာဓကများ ရှိခဲ့ကြပေသည်။ ကုရုဏ္ဏကလိုဏ်ဂူ၌ သီတင်းသုံးနေသော စိတ္တဂုတ္တမထေရ်သည် မြင်ကာမျှမတွှာမှာ ရှုမှတ်၍ နေတော်မူ၏။ ထိုမထေရ်ကို မင်းကြီးသည် ကြည်ညိုလှသည်ဖြစ်၍ နန်းတော်သို့ပင့်ကာ ဆွမ်းကျွေး၍ တရားနာလေ၏။

ဆွမ်းစားပြီး၍ နန်းတော်မှ ဆွေတူသီတင်းသုံးရာကျောင်းသို့ ပြန်ကြွသော အခါ ရှေးဦးစွာ မင်းကြီးက မထေရ်၏ ရှေ့မှောက်သို့ ဝင်ရောက်ကန်တော့၏။ ထိုအခါ မင်းကြီး ကျန်းမာပါစေဟု ဆုပေးတော်မူ၏။ မင်းကြီး ကန်တော့ ပြီးသောအခါ မိဖုရားကြီးက ဝင်ရောက်၍ ကန်တော့၏။ ထိုအခါ၌လည်း မင်းကြီး ကျန်းမာပါစေဟူ၍ပင် ဆုပေးတော်မူ၏။ မြင်လျှင် မြင်ကာမျှမတွှာမှာ တည်အောင် ရှုတော်မူထားသဖြင့် မင်းကြီးနှင့် မိဖုရားကြီး မကွဲပြားခြင်း ပင်ဖြစ်ပေသည်။

(၇)ရက်တိုင်တိုင် ဤကဲ့သို့ မင်းကြီးနှင့် မိဖုရားကြီး မကွဲပြားပါဘဲ မြင်ကာမျှမတွှာမှာတည်အောင် အထူးသတိပြု၍ ရှုမှတ်ထားသောကြောင့် လိုဏ်ဂူသို့ ပြန်ရောက်သောညမှာ ရဟန္တာဖြစ်သွားလေ၏။

ရဟန္တာဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းမှာ အလွန်ကြည်ချင်ဖွယ်ကောင်းသော မင်းကြီးနှင့် မိဖုရားကြီးတို့ကို မြင်ကာမျှမတွှာမှာတည်အောင် အထူးသတိထား၍ ရှုမှတ်နေသဖြင့် သတိရှိ၍ ကောင်းလာပေသည်။ သတိကောင်းသည်နှင့်အမျှ

ကုသိုလ်တို့ပွား အကျိုးများ

၁၆၇

ရှုမှတ်နေသဖြင့် သတိပို့၍ ကောင်းလာပေသည်။ သတိကောင်းသည်နှင့်အမျှ သမာဓိလည်း ပို၍ကောင်းလာပေသည်။ သမာဓိပိုကောင်းသည်နှင့်အမျှ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာကြပေသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်လာသောအခါ နာမ်နှင့်ရုပ် အကြောင်းနှင့် အကျိုး အဖြစ်နှင့်အပျက်တို့သည် ရှေးကထက် ထင်ရှားလာသောကြောင့် စိတ္တဂုတ္တမထေရ်သည် ရှုမှတ်ချိန်ကို မပိုင်းခြားတော့ပါဘဲ၊ ညဉ့်ဦးယံမှ သန်းခေါင်ယံ၊ သန်းခေါင်ယံမှ မိုးသောက်ယံအထိ ဆက်၍ ပွားများ အားထုတ် လိုက်ပေသည်။ မိုးသောက်ယံ၌ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပေသည်။ ယခုဘဝမှာပင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်လိုကြသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးများအတွက် နည်းယူဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။

(၃) ဘောဇဉ်နေမတ္တညူ-ဘောဇဉ်ကို စားသုံးရာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်ဟူသည် ရဟန်းတော်များမှာ ခံယူခြင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်း သိရမည်။ သုံးဆောင်ခြင်း အတိုင်းအရှည်ကိုလည်း သိရမည်။ လူများမှာတော့ သုံးဆောင်ခြင်း အတိုင်းအရှည်ကို သိရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ခံယူခြင်း အတိုင်းအရှည်ဟူသည် ရဟန်းတော်များသည် စားသုံးဖွယ် ဘောဇဉ်တို့ကို ခံယူသောအခါ ဒကာ၏ပစ္စည်း၊ ဒကာ၏သဒ္ဓါတရား၊ မိမိ၏ သုံးဆောင်နိုင်သည့် အတိုင်းအရှည်ပမာဏဟူသော ဤ(၃)ပါးကိုကြည့်၍ မျှတရုံသာ ခံယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သုံးဆောင်ခြင်း အတိုင်းအရှည်ဟူသည် ဤဆွမ်းခဲဖွယ်အာဟာရတို့ကို သုံးဆောင်ခြင်းသည် ရွာသူရွာသားငယ်တို့ကဲ့သို့ မြူးတူးပျော်ပါး ကစားဖို့ရန် စသည်အလိုက သုံးဆောင်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ သာသနာအကျင့် မဂ်ဖိုလ်အကျင့် တို့ကို ကျင့်နိုင်ဖို့သာ သုံးဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပေသည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သုံးဆောင်ခြင်း အတိုင်းအရှည်

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်သည်အထိ တရားအားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလိုအားဖြင့် မိမိသုံးဆောင်နိုင်သည်မှ လေးလုတ်၊ ငါးလုတ်မျှလျော့၍ သုံးဆောင်ရမည်။ လျော့ထားသည့်အစား ရေကိုဟူ၍တစ်အောင် သောက်ထားရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့၏ ကျန်းမာရေး အားလျော်စွာ လေးလုတ်၊ ငါးလုတ် မလျော့နိုင်ခြားသော်လည်း တစ်လုတ်၊ နှစ်လုတ်မျှလောက် လျော့၍ သုံးဆောင်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ သုံးဆောင်ခြင်း အတိုင်းအရှည်

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်အထိ တရားအားထုတ်ကြမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုအားဖြင့် အရာရာတွင် အမြဲမပြတ် အမှတ်သတိဖြင့် နေကြရမည်။ မိမိအတွက် ရရှိလာသော စားသုံးဖွယ် ဘောဠေ၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၍သုံးဆောင်ရမည်။ ဤတရား(၂)ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနာရောဂါကင်းခြင်းအကျိုး၊ အရွယ်တင်ခြင်းအကျိုး၊ အသက်ရှည်ခြင်းအကျိုး၊ ဤ(၃)မျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ «တိုင်းရှည်သိကာ၊ သုံးဆောင်တာ၊ သုံးဖြာကျိုးရသည်။
ဝေဒနာကင်း၊ ရွယ်တင်ခြင်း၊ မယွင်းသက်ရှည်သည်။

ဝိပဿနာ အမှတ်သတိဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းသည်လည်း သုံးဆောင်ခြင်း၏ အတိုင်းအရှည်ကိုသိ၍ သုံးဆောင်ခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာ အမှတ်သတိဖြင့် သုံးဆောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စားဖွယ် ဆွမ်းဘောဠေများကို မြင်ကတည်းကပင် “မြင်တယ် မြင်တယ်”ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။ ဆွမ်းပွဲစီသို့ လက်လှမ်းသောအခါ “လှမ်းတယ် လှမ်းတယ်”

ကုသိုလ်တို့ပွားအကျိုးများ

၁၆၉

ဆွမ်းနှင့်ထိသောအခါ “ထိတယ် ထိတယ်”၊ ဆွမ်းလုတ်ကို ပြင်သောအခါ “ပြင်တယ် ပြင်တယ်” ၊ ဆွမ်းလုတ်ကို ယူသောအခါ “ယူတယ် ယူတယ်”၊ ခေါင်းငုံ့လာသောအခါ “ငုံ့တယ် ငုံ့တယ်” ၊ ပါးစပ်ကို ဟသောအခါ “ဟတယ် ဟတယ်” ၊ ဆွမ်းလုတ်ကို ခွံသောအခါ “ခွံတယ် ခွံတယ်”၊ ခေါင်းပြန်ထူသောအခါ “ထူတယ် ထူတယ်” ၊ ဝါးသောအခါ “ဝါးတယ် ဝါးတယ်” အရသာကို သိသောအခါ “သိတယ် သိတယ်” ၊ မျိုသောအခါ “မျိုတယ် မျိုတယ်”ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ သုံးဆောင်ခြင်း၏ အတိုင်းအရှည်ကို သိအောင် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်၍ သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွားကာ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ရောက်ရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။

ရှေးအခါက သုံးဆောင်ခြင်း အမှုအရာများကို ရှုမှတ်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားသည့် သာဓကများ ရှိခဲ့ဖူးပေသည်။ တစ်ချိန်သောအခါ မဟာ သံဃရက္ခိတမထေရ်ကြီးနှင့် သံဃရက္ခိတကိရင်ငယ်တို့သည် တစ်ကျောင်း တည်း၌ အတူတကွ နေထိုင်ကြပေသည်။ မထေရ်ကြီးက ကိရင်ငယ် ဆွမ်းစားသောအခါ “ကိရင်၏လျှာကို ဆွမ်းပူဟင်းပူများ မလောင်စေနှင့်”ဟု မိန့်ကြားသဖြင့် ကိရင်ငယ်သည် ရှုမှတ်၍ စားလေ၏။ စားပြီးသောအခါ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားလေ၏။

(၄) ဇာဂရိယံအနုယုတ္တော-နိ-ကြားစွာအိပ်ရမည်ဟူသည် မိမိတို့ သန္တာန်၌ တစ်နေ့တခြား ကုသိုလ်တရားများတိုးပွား၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ညဉ့်သုံးယံတွင် တစ်ယံသာ အိပ်ကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ညဉ့်သုံးယံ ပိုင်းခြားပုံ

ည ၆-နာရီမှ ၁၀-နာရီအထိ ညဉ့်ဦးယံ ဖြစ်ပေသည်။ ၁၀-နာရီမှ ၂-နာရီအထိ သန်းခေါင်ယံ ဖြစ်ပေသည်။ ၂-နာရီမှ နံနက် ၆-နာရီအထိ

မိုးသောက်ယံ ဖြစ်ပေသည်။ ဤညဉ့်သုံးယံတို့တွင် ၁၀-နာရီမှ ၂-နာရီအထိ သန်းခေါင်ယံ ၄-နာရီသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်အောင် အားထုတ်ကြမည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ အိပ်ချိန်ဖြစ်ပေသည်။ အိပ်ချိန် ၄-နာရီဖြင့် ကျန်းမာရေး မပြည့်စုံခဲ့သော် ၅-နာရီလောက်လည်း အိပ်နိုင်ကြပါသည်ဟု ဆရာတော်ကြီး များက မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ကုသိုလ်တရားများ တစ်နေ့တခြား တိုးပွား၍ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်လိုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်-

- (၁) သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းကြရမည်။
- (၂) ဣန္ဒြေ(၆)ပါးတို့ကို လုံခြုံအောင် စောင့်စည်းကြရမည်။
- (၃) စားသုံးဖွယ်ဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိကြရမည်။
- (၄) ၁၀-နာရီမှ ၂-နာရီအထိသာ နိုးကြားစွာ အိပ်ရမည်။

အိပ်ချိန်မှတစ်ပါးသော နေ့ည အချိန်တို့၌ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဟူသော ဣရိယာပုတ်လေးပါးလုံးတို့၌ သတိကပ်၍ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ် နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားအမှတ် အမြန် ကောင်းလိုကြပေသည်။ မှတ်အားမပြည့်သေးမီ ဘယ်လိုပင် ကောင်းအောင် ကြိုးစား၍မှတ်ပါသော်လည်း ရည်မှန်းသည့်အတိုင်း မကောင်းလာပေ။ မှတ်အားများပြည့်လာသောအခါ အလိုလိုမှတ်၍ ကောင်းလာကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်ခါစ၌ မှတ်လို့ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ တက်နိုင်သမျှ စွမ်းနိုင်သမျှ ရှုမှတ်နေကြရပေသည်။

အမှတ်ကောင်းခြင်း (၃)မျိုး

- (၁) ဝိပဿနာတရားတိုင်၍ ရှုမှတ်ကြရာ၌ မှတ်အားပြည့်လာသော

ကုသိုလ်စီးပွား၊ အကျိုးများ

၁၇၁

အခါ ရပ်၊ နာမ် ၂-ပါးလုံး ကုန်ပျက်-ကုန်ပျက်ကို မြင်အောင် တစ်ချက်နှစ်ချက်မျှ ရှုမှတ်လိုက်သည်နှင့် ကိုယ်ရော၊ စိတ်ပါ အလိုလို ငြိမ်ကျသွားတတ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ငြိမ်ကျသွားခြင်းသည် အမှတ်ကောင်းခြင်း တစ်မျိုးပင်ဖြစ်ပေသည်။

(၂) ဝိပဿနာတရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ကြရာ၌ မှတ်အားပြည့်လာ သောအခါ ရပ် နာမ် ၂-ပါးလုံး ကုန်ပျက်-ကုန်ပျက်ကို မြင်အောင် ရှုမှတ်လိုက်၍ ငြိမ်ကျသွားရာမှ တငြိမ်ငြိမ် ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ပုခက်များ စီးနေရသကဲ့သို့ ဒန်းများစီးနေရသကဲ့သို့ တငြိမ်ငြိမ်နှင့် ရှုမှတ်လို ကောင်းနေတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တငြိမ်ငြိမ် ဖြစ်နေခြင်းသည်လည်း အမှတ်ကောင်းခြင်း တစ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

(၃) ဝိပဿနာတရားထိုင်၍ ရှုမှတ်ကြရာ၌ မှတ်အားပြည့်လာ သောအခါ ရပ် နာမ် ၂-ပါးလုံး ကုန်ပျက်-ကုန်ပျက်ကို မြင်အောင် ရှုမှတ်ရင်း ရှုမှတ်ရင်း ငြိမ်နေရာ၊ ငြိမ်နေရာမှ မှတ်စရာ အာရုံရော၊ မှတ်သိစိတ်ပါ မရှိတော့ပါဘဲ ချုပ်ပြတ်၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားကြပေသည်။ အချိန်အနည်းငယ်ကြာမှ ပြန်သတိရကာ သိလာကြပေသည်။ သတိရလာသောအခါ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ အထူးပေါ့ပါး ကြည်လင်နေတတ်ကြပေသည်။ အိပ်ရေးဝဝ အိပ်လိုက်ရ သကဲ့သို့ အင်အားများ တစ်မျိုး ပြည့်ဝလာသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်းသည်လည်း အမှတ်ကောင်းခြင်း တစ်မျိုးပင်ဖြစ် ပေသည်။ ဤသို့ ချုပ်ငြိမ်းသွားသောအမှတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ရောက်သွားကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိဿာဆရာတော်

ဝိပဿနာအကျိုးတရား သိပ္ပံဗေဒများ

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အချိန်အခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရားကို ဉာဏ်စဉ်အဆင့်မီအောင် အားထုတ်ဖူးကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့ကို ထိုက်သင့်သလောက် သိကြပေသည်။ မိမိသိထားသည် ထက် ပို၍လည်း သိလိုကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိ၍ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်ရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့ကို သိလိုကြ ပေသည်။

ဝိပဿနာ၏ အကျိုးတရားတို့သည် များပြားလှပေသည်။ ထင်ရှားသော အကျိုးတရားများမှာ -

- (၁) စိတ်ကြည်လင်ခြင်းအကျိုး
- (၂) စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာလာခြင်းအကျိုး
- (၃) နောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းခြင်းအကျိုး
- (၄) ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်လာခြင်းအကျိုး
- (၅) မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိနိုင်ခြင်းအကျိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(၁) စိတ်ကြည်လင်ခြင်းအကျိုးဟူသည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာအညစ်အကြေးများကြောင့် စိတ်မကြည်လင်ခြင်း

၁၇၄

သီကောင်းရာဓမ္မပဒေသာ

ဖြစ်နေကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်နေသောအခါ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း လောဘာ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသောကိလေသာ အညစ်အကြေးများ ဖြစ်ခွင့်မရ၊ ကင်းနေကြ၍ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်အားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်များ မြင့်သွားသောအခါ မရှုမှတ်ဘဲနေပါသော်လည်း ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ်များ၏ အဟုန်ကြောင့် လောဘာ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးများ ဝေးကွာနေကြသဖြင့် စိတ်ကြည်လင်ခြင်းအကျိုးများ ရရှိနေကြသည်ကို သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ရောက်အောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိကြရပေသည်။

(၂) စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာလာခြင်း အကျိုးဟူသည် ကောင်းမြတ်သော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို အလွန်လိုချင်တပ်မက်ခြင်း လောဘာများဖြစ်နေ၍ စိတ်ဓာတ်များ ယိမ်းယိုင်နေတတ်ကြပေသည်။ မကောင်းသည့် ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် အလွန် စိတ်နှလုံးမသာမယာခြင်း ဒေါနမဿ၊ ဒေါသများဖြစ်၍ ယိမ်းယိုင်နေတတ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နေသောအခါ မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း ကောင်းမြတ်သော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို အလွန်လိုချင်တပ်မက်ခြင်း လောဘာများဖြစ်ခွင့်မရ ကင်းနေကြပေသည်။ မကောင်းသော ဆန့်ကျင်ဘက် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် စိတ်နှလုံး မသာမယာခြင်း ဒေါနမဿ၊ ဒေါသများဖြစ်ခွင့်မရ ကင်းနေကြ၍ စိတ်ဓာတ်များ ယိမ်းယိုင်ခြင်းမရှိ ခိုင်မာလာခြင်းအကျိုးကို ရရှိခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်အားထုတ်၍ ဉာဏ်စဉ်အဆင့်များ မြင့်သွားသောအခါ မရှုမှတ်ဘဲ နေပါသော်လည်း ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ်များ၏ အဟုန်ကြောင့် တပ်မက်ခြင်းလောဘာ စိတ်နှလုံး မသာမယာဖြစ်ခြင်း

ဝိပဿနာအကျိုးတရား၊ သိပ္ပံများ

၁၅၅

ဒေါမနဿဒေါသတို့ ဝေးကွာနေကြသဖြင့် စိတ်ဓာတ်များ ယိမ်းယိုင်မှု မရှိတော့ပါဘဲ စိတ်ဓာတ်များ ခိုင်မာလာခြင်းအကျိုးများ ရရှိနေကြသည်ကို သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ရောက်အောင် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုယ်တိုင် တွေ့သိကြရပေသည်။

(၃) ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ကင်းခြင်းအကျိုးဟူသည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြား၍သိသော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုသိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့၌ ရောဂါဝေဒနာပျောက်ကင်းတာ မထင်ရှားပေ။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု သံသင်္ခါရဝေဒနာသိသော သမ္မုသနဉာဏ်၌ ပင်ကိုယ်ရှိရင်း၌ ရောဂါဝေဒနာများ ပို၍ ထင်ရှားလာတတ်ပေသည်။ ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ အဖြစ်နှင့် အပျက်ကိုသိသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ သာမန်ရောဂါ ဝေဒနာများ ပျောက်ကင်းသွားခြင်းအကျိုးကို ရရှိကြပေသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ အလွန်နှစ်သက်အားရခြင်း ဝိပဿနာပီတိများ ဖြစ်လာကြပေသည်။ လူ့သာမန်မဆိုထားနှင့် နတ်သာမန် တို့ပင် မခံစား မတွေ့သိနိုင်သော ပီတိများ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ယင်းပီတိ ကြောင့် ကိုယ်လည်းငြိမ်းအေး၊ စိတ်လည်းငြိမ်းအေး ဖြစ်လာကြပေသည်။ ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့် ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာခြင်းတို့ကြောင့် သာမန် ခေါင်းကိုက်သည့်ရောဂါ၊ ဇက်ထိုးသည့်ရောဂါ၊ ဗိုက်နာသည့်ရောဂါ၊ ဗိုက်အောင့်သည့်ရောဂါ စသည်များ ပျောက်ကင်းသွားကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ဆက်ကာဆက်ကာ အားထုတ်၍ သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ သမားတော်ကြီးများနှင့်ကုသ၍ မပျောက်ကင်းနိုင်ကြသော ရောဂါကြီးများ ပျောက်ကင်းသွားကြပေသည်။ ရောဂါဝေဒနာကြီးများ ရှိကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့

ရောက်၍ တရားရှုမှတ်သောအခါ ထိုရောဂါဝေဒနာကြီးများကို ဆေးကုသပေး
နေသကဲ့သို့ တွေ့သိကြရပေသည်။

ရောဂါဝေဒနာရှိသောနေရာကို နှိပ်ပေးနေသကဲ့သို့ အကြောများကပ်
နေသည်ကို ဆွဲခွာပေးနေသကဲ့သို့ လျှော့ပေးနေသကဲ့သို့ အကျိတ်အခဲများကို
ပွတ်ချေပေးနေသကဲ့သို့ အတွင်းမှရောဂါများကို အပြင်သို့ ဆွဲထုတ်ပေးနေ
သကဲ့သို့ တွေ့သိလာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့သိလာပြီးနောက်
ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ သမားတော်ကြီးများနှင့် ကုသ၍
မပျောက်သော ရောဂါဝေဒနာကြီးများ ပျောက်ကင်းသွားကြပေသည်။

(၄) ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်လာခြင်းအကျိုးဟူသည် ဝိပဿနာတရား
အားထုတ်ပြီးသောအခါ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်ခင်က ဖတ်၍နားမလည်
သဘောမပေါက်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းစာများကို ဝိပဿနာတရား အားထုတ်
ပြီး၍ ဖတ်သောအခါ နားလည်သဘောပေါက်လာကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့
ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်လာခြင်းအကျိုးကို ရရှိကြပေသည်။

အထူးသဖြင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၌ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်
လာခြင်းအကျိုးမှာ ပို၍ ထင်ရှားကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီး
သောအခါ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်မီက ဖြေဆို၍ မအောင်မြင်ခဲ့သော
စာမေးပွဲများကို ပြန်၍ဖြေဆိုသောအခါ အောင်မြင်သွားကြသည်ကို
တွေ့သိကြရပေသည်။ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးသောအခါ ဖြေဆို
ကြသော စာမေးပွဲများ၌ ဂုဏ်ထူးများဖြင့် အောင်မြင်ကြသည်ကိုလည်း
တွေ့သိကြရပေသည်။

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား တိုးတက်ထွန်းကားလာသော
အခါ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့သည် ကျောင်းပိတ်
ရက်များ၌ ရိပ်သာများသို့ ဝင်ရောက်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်လေ့
ရှိကြပေသည်။ ဝိပဿနာတရားကို အဆင့်မီအောင် အားထုတ်ဖူးကြသော

ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းကြောင့် စိတ်တည်ငြိမ်မှု (သမာဓိ) ကောင်းလာခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်လာခြင်းအကျိုးတို့ကို သိလာကြပေသည်။ အတန်းစာများကို သင်ယူရာ၌ ရှေးကထက်ပို၍ မှတ်မိလွယ်ခြင်း၊ အတန်းစာများကို ကျွက်မှတ်ရာ၌ မြန်မြန်ရလာခြင်းအကျိုးများကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိလာကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စဉ်က စိတ်ကို တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌ထားခဲ့သော အလေ့အကျင့်ကို ရရှိခဲ့ဖူးသောကြောင့် အတန်းစာများကိုသင်ယူရာ၌ ဆရာသမားများက သင်ပြပေးသော စာများကို လွယ်လွယ်ဖြင့်ပင် မှတ်မိသွားကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စဉ်က နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြား၍သိခြင်းစသော ထူးခြားသော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာများကို ရရှိခဲ့ဖူးသောကြောင့် အတန်းစာများကို ကျက်မှတ်သင်ယူရာ၌ လွယ်လွယ်ဖြင့်ပင် ရရှိတတ်မြောက်သွားကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဉာဏ်ပညာထက်မြက်ခြင်းအကျိုးကို ရရှိနိုင်သည်ဟု ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ကိုယ်တိုင်ပင် သိလာကြပေသည်။

(၅) မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိနိုင်ခြင်းအကျိုးဟူသည် မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို မရမနေ ခွဲလုံ့လ ဝီရိယဖြင့် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဉာဏ်စဉ်များ ပြည့်သွားသောအခါ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကြသည့် အကျိုးကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်လို၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ကွဲပြားစွာသိအောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

နာမ်နှင့်ရုပ် ကွဲပြားအောင် သိရှိရာမှာ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် အားထုတ်ပါက ဆိတ်ငြိမ်ရာ
အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ကြာကြာတိုင်နိုင်သော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ထိုင်ရပါသည်။
အသက်ရှူသွင်းလိုက်သောအခါ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတက်လာသည်ကို
ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။ အသက်ရှူထုတ်လိုက်သောအခါ ဝမ်းဗိုက်
ပိန်ကျသွားသည်ကို ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရပါသည်။ ထိုင်တယ်ထိတယ်
ဟုလည်း ရှုမှတ်ရပါသည်။

သမာဓိဉာဏ်များဖြစ်လာ၍ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်လာသောအခါ
ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့ကတည်းမှ မှတ်သိ မှတ်သိနေတာက
တခြား ကွဲပြား၍ သိလာကြပေသည်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊
ထိတာတို့က ဘာမျှ မသိတတ်သည့် ရုပ်တရားမှ မှတ်သိ မှတ်သိနေတာက
သိတတ်သည့် နာမ်တရားဟု ကွဲပြား၍ သိလာကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ ပစ္စယပရိစ္ဆဟဉာဏ်သို့
ရောက်လာသောအခါ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို သိလာကြပေသည်။
ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က ရှေ့ကပေါ်ပေါ်ပေးနေ၍
မှတ်သိစိတ်က နောက်က လိုက်မှတ်နေရပေသည်။ ရှေ့က ပေါ်ပေါ်ပေးနေ
ကြသည့် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ၊ ထိုင်တာ၊ ထိတာတို့က အကြောင်းတရား၊
နောက်ကလိုက်၍ မှတ်သိ မှတ်သိနေတာက အကျိုးတရားဟု
အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့ကို သိလာကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမ္မသနဉာဏ်သို့
ရောက်လာသောအခါ နာကျင် ကိုက်ခဲခြင်း စသော ဒုက္ခဝေဒနာအမျိုးမျိုးကို
တွေ့ကြရပေသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာများက အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲနေသည်ကို
သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ မမြဲခြင်းအနိစ္စ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ဆင်းရဲဒုက္ခအဝေးကြီး
ဖြစ်သည်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ
ရှုမှတ်လိုခြင်းသော်လည်း ကိုယ် ဖြစ်ချင်သလို မဖြစ်ရ ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့်သာ

တွေ့နေရသည်ကို သံသယခံခြင်း အစိုးရခြင်း အနတ္တဟု သံသယခံခြင်း သိလာကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ နာကျင်၊ ကိုက်ခဲခြင်းများ ပျောက်ကင်း၍ ချမ်းသာသုခများကို တွေ့သိလာကြရပေသည်။ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို ရှုမှတ်လိုက်တိုင်း ရှုမှတ်လိုက်တိုင်း ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိလာကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ရှုမှတ်လိုက်တိုင်း ဖြစ်တာက မထင်ရှားတော့ပါဘဲ၊ ပျက်တာကမင် ထင်ရှားနေပေသည်။ မှတ်စရာ အာရုံရော မှတ်သိစိတ်ပါ ပျက်ပျက်သွားတာကို တွေ့သိကြရပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ ဘယဉာဏ်သို့ရောက်လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်၌ ပျက်တာများကိုသာ မြင်နေရ၍ ကြောက်စရာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပဲဟု သိမြင်လာကြပေသည်။ အာဒိနဝဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ဘာတစ်ခုမျှ ကောင်းတာမရှိဟု အပြစ်ကို မြင်လာကြပေသည်။ နိဗ္ဗိဒဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ရှုမှတ်နေရသည်ကိုပင် အလိုလို ငြီးငွေ့လာကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ မုဉ္ဇိတကမျှတာဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မည်သည့် ဘုံဘဝကိုမျှမလိုချင်၊ ယခုလက်ရှိ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း မလိုချင်၊ စွန့်ပစ်ချင်၊ ရှုမှတ်၍ ကောင်းလျက်နှင့် မရှုမှတ်ချင်၊ အမှတ်တွေကိုလွှတ်၍ နေချင်သောစိတ်များ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ထို့နောက် တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မမှတ်ဘဲနေလျှင် မိမိလိုချင်သည့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်မည် မဟုတ်ပေဟု ဆင်ခြင်ကာ တစ်ဖန် ပြန်မှတ်လိုသောစိတ်များ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။ နာကျင်၊ ကိုက်ခဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများလည်း ပြန်၍ဖြစ်လာကြပေသည်။

နာကျင် ကိုက်ခဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများကို လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်လိုက်၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မှတ်စရာအာရုံများက အလိုလို ပေါ်လာ၍ မှတ်သိစိတ်ကလည်း အလိုလိုမှတ်နေရသကဲ့သို့ အထူးလွယ်ကူစွာ ရှုမှတ်နေကြရပေသည်။ ကြောက်လန့်မှု၊ နှစ်သက်သာယာမှုများ ကင်းနေကြ ပေသည်။ ချမ်းသာနှင့်ဆင်ရဲကိုလည်း အညီအမျှ လျစ်လျူရှု၍ ရှုမှတ်နိုင်သည် ကို တွေ့သိကြရပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ အနုလောမဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ တက်သွားနိုင်လောက်အောင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်အားအင်များ ပြည့်လာသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ထို့နောက် ဂေါတြဘူဉာဏ်သို့ရောက်လာသောအခါ ပုထုဇဉ်အနွယ် (ပုထုဇဉ်ဘဝ)ကိုဖြတ်၍ နိဗ္ဗာန်အလင်းဓာတ်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်သွားကြသည်ကို တွေ့သိကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ပူပြင်းလှစွာသော နယ်ပယ်တစ်ခုမှ အေးချမ်းသာယာသော နယ်ပယ်တစ်ခုသို့ ဝင်ရောက်သွားရ သကဲ့သို့ တွေ့သိကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ အပါယ် သို့ ကျရောက်စေနိုင်သည့် ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစီကိစ္ဆာ စသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် ရောက်သွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ နောင်ဘယ်သောအခါမှ အပါယ်တုံ့တာဝန်များသို့ ပြန်မရောက်တော့ ပါဘဲ အကြာဆုံး (၇)ဘဝဖြင့် ခန္ဓာငါးပါး အကြွင်းမဲ့ရုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသို့ ဝင်စံသွားရခြင်းအကျိုးကို ရရှိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသောဆရာတော်

ဣန္ဒြေထက်၌ တရားတစ်သည်

ပထမဣန္ဒြေထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါမရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံ ရှုနည်းမှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သားရှာဖွေ စုဆောင်းလျက်ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန်တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူး တရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရား မြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက် တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း၊ တရားတက်ကြောင်း (၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောအခါ ဣန္ဒြေ(၅)ပါးတို့သည် မှတ်ချက်တိုင်း မှတ်ချက်တိုင်း၌ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ လိုက်ပါနေကြပေသည်။ ယင်းဣန္ဒြေ(၅)ပါး ထက်သန်ညီမျှသွားသောအခါ တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားတွေ့သွားကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားတက်သွားကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ် ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က

တရားထူးတရားမြတ်များ ရသွားကြပေသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ဟူသည်မှာ-

- (၁) သဒ္ဓိန္ဒြေ = ယုံကြည်မှုအားကောင်းခြင်း
- (၂) ဝီရိယိန္ဒြေ = လုံ့လစိုက်ကြောင့်ကြစိုက်မှု အားကောင်းခြင်း
- (၃) သတိန္ဒြေ = အမှတ်သတိရမှု အားကောင်းခြင်း
- (၄) သမာဓိန္ဒြေ = စိတ်တည်ငြိမ်မှု အားကောင်းခြင်း
- (၅) ပညိန္ဒြေ = အသိဉာဏ် အားကောင်းခြင်း ဟူ၍ (၅)ပါး ဖြစ်ပေသည်။ ဗိုလ်(၅)ပါးဟူ၍လည်း ဆိုရပါသည်။

ဣန္ဒြေ(၅)ပါး အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးပြုပုံ

ယခုအားထုတ်ဆဲတရားဖြင့်ပင် မိမိ၏ပါရမီအားလျော်စွာ သောတာပန် ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သွားနိုင်ပေသည်။ အပယ်တံခါးပိတ်သွားနိုင်ပေသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓိန္ဒြေ အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ မနားမနေ ကြိုးစား အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယိန္ဒြေ အားကောင်းလာပေသည်။ ဝီရိယိန္ဒြေ အားကောင်း သည်နှင့်အမျှ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာအာရုံ၌ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ ရှုမှတ်နိုင်ခြင်း သတိန္ဒြေ အားကောင်းလာပေသည်။

သတိန္ဒြေ အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ အာရုံ၏ အစမှအဆုံး တိုင်အောင် မှတ်သိစိတ် တည်တည်သွားခြင်း သမာဓိန္ဒြေ အားကောင်းလာ ပေသည်။ သမာဓိန္ဒြေ အားကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြား၍ သိခြင်းစသော ပညိန္ဒြေ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ပြည့်စုံလာသောအခါ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်သွားကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမြန်မြန် တွေ့ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရရှိရာ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး

ဣန္ဒြိယကံမှ တရားတက်သည်

၁၈၃

တို့တွင် သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် ပညိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေနှင့် သမာဓိန္ဒြေတို့ ညီမျှအောင်လည်း အားထုတ်ရပါသည်။ ထက်သန်အောင်လည်း အားထုတ်ရပါသည်။ သဒ္ဓိန္ဒြေက လွန်ကဲ၍ ပညိန္ဒြေက အားနည်းခဲ့သော် အလွဲလွဲအမှားမှား ဖြစ်တတ်ကြပေ သည်။ ပညိန္ဒြေကလွန်ကဲ၍ သဒ္ဓိန္ဒြေက အားနည်းခဲ့သော် အားမထုတ်ပါဘဲ ကောက်ကွေ့သွားတတ်ပေသည်။ ဝီရိယိန္ဒြေကလွန်ကဲ၍ သမာဓိန္ဒြေက အားနည်းခဲ့သော် စိတ်မတည်ငြိမ်ဘဲ ပျံ့လွင့်နေတတ်ပေသည်။ သမာဓိန္ဒြေက လွန်ကဲ၍ ဝီရိယိန္ဒြေက အားနည်းခဲ့သော် ဝိုက်မျဉ်းပျင်းရိ နေတတ်ပေသည်။

သဒ္ဓိန္ဒြေလွန်ကဲ၍ ပညိန္ဒြေ အားနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဝိပဿနာပီတိ သုခတို့ကို ခံစားတွေ့သိရသဖြင့် ရတနာသုံးပါး၊ ဖိတဆရာသမားတို့ကို အလွန် ကြည်ညိုသော သဒ္ဓိတရားများ ဖြစ်လာကြပေသည်။ ဖိတဆွေမျိုး ဖိတ်သင်္ကဟ တို့ကို တရားအားထုတ်ဖို့ရာ တိုက်တွန်းချင်သော အကြံအစည်၊ တရား ဟောချင်သော စိတ်အကြံအစည်များ ဖြစ်လာကြပြီးလျှင် တရားရှုမှတ်နေရင်း စိတ်ဖြင့် တရားဟောနေသော အကြံအစည်များ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းသည် ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်ရမည့်အစား သဒ္ဓိန္ဒြေလွန်ကဲ၍ မရှုမှတ်ဘဲ ကြံစည်နေခြင်းကြောင့် ဝိပဿနာလမ်းမှ လွဲမှားနေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သဒ္ဓိလွန်ကဲ၊ ပညာနည်း၊ လွဲမှားနေတတ်သည်။

ပညိန္ဒြေလွန်ကဲ၍ သဒ္ဓိန္ဒြေအားနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ တရား အားထုတ်ရသည်မှာ နာမ်နှင့်ရပ်၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ စသည်များကိုသိအောင် အားထုတ်ရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသဘောတရားများကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။ နာမ်တရား ၅၃-ပါး၊ ရုပ်တရား ၂၈-ပါးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အကြောင်းကောင်းလျှင် အကျိုးကောင်းသည်။ အကြောင်းဆိုးလျှင် အကျိုးဆိုးသည်။ ဘယ်အရာမျှ မမြဲခြင်းသည် အနိစ္စ ဆင်းရဲခြင်းဟူသမျှသည်

၁၈၄

သီကောင်းရာဓမ္မပဒေသာ

ဒုက္ခ၊ ဘယ်အရာမျှ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ခြင်း သည် အနတ္တဟု မြတ်စွာတရား ဟောကြားတော်မူ၍ သိကြရပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အပင်ပန်းခံ၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးမလိုဟု အားမထုတ်ဘဲနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောက်ကွေ့သွားကြသည်မည်၏။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညာလွန်ကဲ၊ သဒ္ဓါနည်း၊ ကောက်ကွေ့စဉ်းလဲသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါနှင့် အမှန်ကိုသိခြင်း ဉာဏ်ပညာတို့ တစ်ခုခုက မလွန်ကဲစေရအောင် အထူးသတိပြု၍ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရပေသည်။

ဝီရိယန္တေလွန်ကဲ၍ သမာဓိန္တေက အားနည်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်သည် လွန်ခဲ့သော အတိတ်အာရုံနှင့် လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်အာရုံတို့၌ ပြေးသွား ပျံ့လွင့်နေတတ်ပေသည်။ ဝိပဿနာရှုမှတ်နေစဉ်မှာပင် ဖောင်း၊ ပိန်၊ ထိုင်၊ ထိ စသော ရှုမှတ်ဆဲအာရုံများ၌ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် မရှုမှတ် နိုင်တော့ပါဘဲ အတိတ်ကမြင်ခဲ့ဖူး၊ ကြားခဲ့ဖူး၊ နံခဲ့ဖူး၊ စားခဲ့ဖူး၊ တွေ့ထိခဲ့ဖူး၊ သိမှတ်ခဲ့ဖူးသော အာရုံများနှင့် နောင်အခါ တွေ့သိရလတ္တံ့သော အာရုံတို့၌ စဉ်းစား ကြံစည်နေတတ်ပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ စဉ်းစားကြံစည်နေခြင်းသည် ဝီရိယန္တေလွန်ကဲ၍ ပျံ့လွင့်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဝီရိယလွန်ကဲ၊ သမာဓိနည်း၊ ပျံ့ကျဲနေတတ်သည်။

ပစ္စုပ္ပန်တည့်ကာ ညှိရပါ

ဝီရိယလွန်ကဲမှုကြောင့် အတိတ်နှင့်အနာဂတ်အာရုံတို့ကို စဉ်းစား ကြံစည် စိတ်ကူးမှုများ ရှုမှတ်နေရင်း ဖြစ်လာခဲ့သော၊ ယင်းကြံစည် စိတ်ကူးမှုကိုပင် “ကြံစည်တယ်”၊ “စိတ်ကူးတယ်” ဟူ၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။ ဖောင်း၊ ပိန်၊ ထိုင်၊ ထိ စသော ရှုမှတ်မြဲ အာရုံတို့ကိုလည်း ပေါ်ခိုက်ပေါ်ခိုက်တို့၌

ဣန္ဒြိယကံမှ တရားတက်သည်

၁၈၅

ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် နှလုံးသွင်း၍ ရှုမှတ်ရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ ညီမျှသွားပြီးလျှင် ပျံ့လွင့်မှုများ ပျောက်ကင်းသွားတတ်ပေသည်။

သမာဓိလွန်ကဲ၍ ဝီရိယအားနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာဓိက လွန်ကဲနေသည်ဖြစ်၍ တစ်မျိုးတည်းသော အာရုံတို့ကို ကြာမြင့်စွာ မှတ်နေရ သောကြောင့်၊ မှတ်လို့မကောင်း၊ လေးလံထိုင်းမှိုင်းလာတတ်ကြပေသည်။ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ထိနမိဒ္ဓ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ အားမထုတ်ချင်တော့ပါဘဲ ပျင်းရိလာတတ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ သမာဓိလွန်ကဲ၊ ဝီရိယနည်း၊ ပျင်းတွဲနေတတ်သည်။

...သမာဓိလွန်ကဲ၍ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ထိနမိဒ္ဓ ဝင်လာသောအခါ အမှတ်ကို ဖြန့်၍ မှတ်ရပါသည်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု နှစ်ချက်မှတ်နေရင်း ငိုက်မျဉ်း ခြင်း ထိနမိဒ္ဓဝင်ခဲ့သော် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဟု လေးချက်ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။ လေးချက်မှတ်၍ ရှုမှတ်သော်လည်း ငိုက်မျဉ်းခြင်း ထိနမိဒ္ဓ မပျောက်ခဲ့သော် ထိတာ ငါးချက်ဖြန့်၍ ရှုမှတ်ရ ပေသည်။

ထိတာ-ငါးချက် ဖြန့်ပုံ

ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် ဘယ်ခြေထောက်က ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဘယ်တင်ပါးက ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ညာခြေထောက်က ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ညာတင်ပါးက ထိတယ်။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ် လက်က ထိတယ်ဟု ထိတာ ငါးချက်ကိုလှည့်၍ ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ထိနမိဒ္ဓပျောက်ကင်း သွားတတ်ပေသည်။

စိတ်ကို အားပေးကာ ညှိရပါ

တရားအားထုတ်နေသော ဒီဗောဂီ သူတော်ကောင်း ယခု အချိန် အခါသည် ကံကောင်းထောက်မ၍ သင် လူဖြစ်နေရသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ သင်၏ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ မချွတ်ယွင်းပါဘဲ ပြည့်စုံနေသော အခါဖြစ်ပေသည်။ သင့်သန္တာန်၌ အယူကောင်းအယူမှန် ရှိနေသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံ နေရသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သင် မပျင်းနှင့်၊ ရယူနိုင်သော တရားထူးတရားမြတ်များကို ရအောင်ကြိုးစား အားထုတ်သင့်ပေသည်ဟု စိတ်ကိုအားပေး လိုက်သောအခါ သမာဓိနှင့် ဝီရိယတို့ ညီမျှသွားတတ်ကြ ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သဒ္ဓါနှင့်ပညာ၊ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ အညီညီ၍ အားထုတ်လိုက်သောအခါ ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ညီမျှသွားသောကြောင့် တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များက တရားတွေ့သွားနိုင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များက တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ တရားထူး တရားမြတ် ရထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်များက တရားထူး တရားမြတ်များ ရသွားနိုင်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣန္ဒြေ(၅)ပါး ညီမျှထက်သန်ပြီး အကြောင်းတရား(၉)ပါးကို လိုက်နာ၍ ကျင့်ကြံအားထုတ် ကြရပေသည်။ အကြောင်းတရား(၉)ပါးတို့တွင် ၁-နိပါတ် အကြောင်းမှာ-

ဥပ္ပန္နပ္ပန္နာနံ သင်္ခါရာနံ ခယမေဝ ပဿတိ

မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော သင်္ခါရတရား ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးတို့သည် အလျင်အမြန် ချုပ်ပျက်၊ ကုန်ပျက် သွားကြကုန်၏ဟု စိတ်ကို ညွှတ်၍ ရှုမှတ်ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂ ၂၄၈)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဖြစ်တိုင်းရုပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ဟန်၊ ကေန်ရှုရမည်။

ဣန္ဒြိယကိစ္စ တရားတက်သည်

၁၈၇

မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ရုပ်တရားနှင့်နာမ်တရား ဟူ၍ (၂)ပါးပင် ရှိကြပေသည်။ ထိုရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် အလျင်အမြန် ချုပ်ပျက်ကုန်ပျက်သွားကြပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်ရှုတော်မူလိုက်သောအခါ တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ ကုဋေတစ်သိန်းကျော် ချုပ်ပျက်၊ ကုန်ပျက်နေသည်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့သိတော်မူပါသည်။

ဝိပဿနာတရား မရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်တရားနှင့်နာမ်တရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အလျင်အမြန် ကုန်ပျက်နေသည်ကို မတွေ့သိနိုင်ကြပေ။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့ စိတ်ကိုမညွတ်ထားဘဲ ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကုန်ပျက်သည်တို့ကို တော်တော်နှင့်မတွေ့ကြရ၍ တရားမတွေ့ တရားမတက်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ကုန်ပျက်သည်ကိုမြင်အောင် ရှုမှတ်ရမည်ဟု ဆိုပါသော်လည်း ကုန်ပျက်သည်ကို ဉာဏ်ထဲမှာ မထင်သေးပါဘဲ ကုန်ပျက်သည် ကုန်ပျက်သည်ဟူ၍ မှန်းဆကာ မရှုမှတ်ကြရပေ။ ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့ မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်၍သာ ရှုမှတ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသောနည်းဖြင့် ဖောင်းတယ်၊ ဝိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ ဖောင်းသည့်အမှုအရာသည် ဝိန်သည့် အမှုအရာသို့ လိုက်မပါလာ ဖောင်းဆုံးမှာ ပြတ်ကျန်နေခဲ့သည်ဟု သိအောင် မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်ထားရပါမည်။ ဝိန်သည့်အမှုအရာသည်လည်း ဖောင်းသည့် အမှုအရာသို့ လိုက်မပါလာ ဝိန်ဆုံးမှာ ပြတ်ကျန်နေခဲ့သည်ဟု သိအောင် မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်ထားရပါမည်။

ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ကြွသည့်အမှုအရာသည် လှမ်းသည့်အမှုအရာသို့ လိုက်မပါ။ ကြွဆုံးမှာ ပြတ်ကျန်နေခဲ့သည်ဟု သိအောင် မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်ထားရပါမည်။

လှမ်းသည့်အမှုအရာသည် ချသည့်အမှုအရာသို့ လိုက်မပါ။ လှမ်းဆုံးမှာ ပြတ်ကုန်နေခဲ့သည်ဟု သိအောင် မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်ထားရပါမည်။ ချသည့် အမှုအရာသည် ပြန်ကြွသည့်အမှုအရာသို့ လိုက်မပါ။ ချဆုံးမှာ ပြတ်ကုန်နေခဲ့ သည်ဟု သိအောင် မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်ထားရပါမည်။

ရှုမှတ်ကာစ သမာဓိဉာဏ်များ အားနည်းနေခိုက်တွင် ကုန်ပျက်သည့် ဘက်ကို မှတ်သိစိတ်ဖြင့်ညွှတ်၍ ရှုမှတ်ပါသော်လည်း အမြဲတမ်း ကုန်ပျက် သည်များကို မတွေ့ကြရပေ။ တစ်ခါတစ်ရံ ကုန်(၅)ပါး ညီမျှသွားသောအခါ ကုန်ပျက်သည်များကို မထင်မရှား တွေ့သိလာတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကုန်ပျက်သည်များကို အမြဲတမ်းလည်း မတွေ့ရ၊ ထင်ထင် ရှားရှားလည်း မတွေ့ရသောကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များက ဤကဲ့သို့ ကုန်ပျက် သည်ကို တွေ့မြင်ခြင်းသည် စိတ်ထဲကထင်၍သာ ဖြစ်ပေမည်။ တကယ် တမ်း ကုန်ပျက်တာတော့ ဟုတ်မည်မထင်ဟု မကုန်ပျက်သည့်ဘက်က စိတ်ကို ပြန်၍ ထားမိတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ မကုန်ပျက်သည့်ဘက်က စိတ်ကိုမထားပါဘဲ ကုန်ပျက် သည်များကို အသင့်အတင့် တွေ့ရပေပြီ နောင် မှတ်အားများ ပြည့်လာသော အခါ ကုန်ပျက်သည်များကို ထင်ထင်ရှားရှား တကယ်ပင်တွေ့ရတော့မည်ဟု ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့သာ မှတ်သိစိတ်ကို ညွှတ်၍ ရှုမှတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ အပျက်ကို မြင်နိုင်သည့်တင်္ဂဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ပကတိသော မျက်စိဖြင့် မြင်ရသကဲ့သို့ မှတ်စရာအာရုံ နှင့် မှတ်သိစိတ်(၂)မျိုးလုံး ကုန်ပျက်ကုန်ပျက်သွားသည်ကို ကိုယ်တိုင် တွေ့သိ ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ဖောင်းသည့်အမှုအရာလည်း ကုန်ပျက် မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ပိန်သည့်အမှုအရာလည်း ကုန်ပျက် မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်၊ ကြွတယ်

ဣန္ဒြေထက်မှ တရားတက်သည်

၁၈၉

လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ၌လည်း ကြွသည်အမှုအရာလည်း ကုန်ပျက် မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်၊ လှမ်းသည် အမှုအရာလည်း ကုန်ပျက် မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်၊ ချသည် အမှုအရာလည်း ကုန်ပျက် မှတ်သိစိတ်လည်း ကုန်ပျက်သည်များကို တွေ့သိလာကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက် သွားသည်များကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် မှတ်စရာအာရုံ ရုပ်တရားလည်း မမြဲ၊ မှတ်သိစိတ် နာမ်တရားလည်း မမြဲခြင်း အနိစ္စ၊ အလျင်အမြန် ကုန်ပျက်နေခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ ဤကဲ့သို့ နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခတို့ကို ဘယ်လိုမှ ကာကွယ်၍မရသောကြောင့် ကိုယ်အစိုးမရခြင်း အနတ္တဟု ထင်မြင်လာကြပေသည်။

ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကတည်းက မိဘ ဆရာသမားများထံမှ ကြားခဲ့သော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာစစ်(၃)ပါးတို့ကို ဝိပဿနာ ရှုမှတ်၍ မိမိခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ တွေ့မြင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပီတိ သောမနဿများ ဖြစ်ကြရပေသည်။ ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣန္ဒြေ(၅)ပါးထက်သန်၍ မိမိတို့၏ ပါရမီအားလျော်စွာ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

အဗ္ဗုပ္ပန်ဒေါဒိဋ္ဌိသဘောအရာအောင်

ရီလေဠာမ္မဝနီဗျူဟာရ

ဒုတိယဣန္ဒြေထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အခါဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်း မှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သား ရှာဖွေ စုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့ သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီး သောပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ် များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန်တွေ့ တရား မြန်မြန် တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ထို ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးတို့တွင် (၂) နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းမှာ-

တတ္ထစ သက္ကစ္စ ကရိယာယ သမ္မာဒေဝီ ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

၁-နံပါတ် ကုဏ္ဍေထက်ကြောင်းဖြင့် ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့ စိတ်ကို
ညွှတ်၍ ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ကုန်ပျက်သည်များကို တကယ်တမ်း
မြင်နိုင်လောက်အောင် ရှိရှိသေသေ၊ စူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်
ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ပြီးစေသည်။ ကုဏ္ဍေကို ထက်စေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂-၂၄၈)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရှုမှတ်မှုမှာ၊ ရှိသေကာ၊ ကောင်းစွာပြုရမည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြရာ၌ တရားမတွေ့သေးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က
တရားမြန်မြန်တွေ့ဖို့ တရားတွေ့ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန်တက်ဖို့ရာ
တရားထူး တရားမြတ်များရလိုသူတို့က တရားမြန်မြန်ရဖို့ရာမှာ ရှိရှိသေသေ
ပြုလုပ်တတ်မှုနှင့် စူးစိုက်စိုက်ရှုမှတ်တတ်မှုတို့သည် လိုရင်းအချက်များပင်
ဖြစ်ကြပေသည်။

ရှိရှိသေသေပြုလုပ်ရမည်ဆိုသည်မှာ-သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊
လျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာတို့ကို
ပြုလုပ်ရသောအခါ ဖြည်းဖြည်းသာသာ သိမ်မွေ့စွာ ပြုလုပ်ရမည်ဟု
ဆိုလိုပါသည်။ ရှိရှိသေသေ ဖြည်းဖြည်းသာသာ သိမ်မွေ့စွာ ပြုလုပ်မှသာ
မှတ်သိစိတ်က လှုပ်ရှားသော ကိုယ်အမူအရာကို မီအောင်၊ ပစ္စုပ္ပန်
တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်
မှသာ တရားသဘောများကို တွေ့နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
မည်သည့် ကိုယ်အမူအရာကိုပင်ဖြစ်စေ ရှိရှိသေသေ ဖြည်းဖြည်းသာသာ
သိမ်မွေ့စွာ ပြုလုပ်ကြရပေသည်။ ရှိရှိသေသေ ဖြည်းဖြည်းသာသာ
ပြုလုပ်ရမည်ဆိုပါသော်လည်း ရှိသေသည်ထက်ရှိသေ ဖြည်းသည်ထက်ပိုဖြည်း
အလွန်နေးသွားအောင် မပြုလုပ်ကြရပေ။ မချုပ်တည်းထားကြရပေ။
ချုပ်တည်းထားပါက ဝီရိယလွန်ကဲနေ၍ တရားသဘောများကို မတွေ့နိုင်ဘဲ
ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ကိုယ်အမူအရာများကို မှတ်သိစိတ်က မီအောင်

ရီသေမုနိတု တရားရ

၁၉၃

မှတ်နိုင်လောက်သည့် အလယ်အလတ် ရီသေမုနိကို ဖြစ်စေရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

အားနည်းနေသော လူမမာများကဲ့သို့ ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ပြုလုပ်ကြ ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ လူမမာအမျိုးမျိုးတို့တွင် ခါးနာနေသောလူမမာကဲ့သို့ ပြုလုပ် ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ခါးနာနေသောလူမမာသည် ထိုင်ရာမှထသော အခါ၌လည်း ခါးထဲကနာသွားမည်စိုး၍ ဖြည်းဖြည်းသာသာပင် ထပေသည်။ ရပ်ရာမှ ထိုင်သောအခါ၌လည်း ဖြည်းဖြည်းသာသာပင် ထိုင်ပေသည်။ ကွေးသည့်၊ ဆန့်သည့်အခါ၊ ကိုင်သည့်ယူသည့်အခါတို့၌လည်း ခါးထဲက နာသွားမည်စိုး၍ ဖြည်းဖြည်းသာသာပင် ပြုလုပ်ပေသည်။ ထို ခါးနာနေသူ လူမမာနှင့်တူစွာ ပြုလုပ်ကြရပေသည်။ လူမမာနှင့်တူစွာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သော် တရားသဘောများကို ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့လာတတ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လူမမာနှင့်၊ တူစွာကျင့်၊ အသင့်တရားတွေ့နိုင်သည်။

စူးစူးစိုက်စိုက်ရှုမှတ်ရမည် ဆိုသည်မှာ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်လည်း တည့်အောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါမည်။ ပရမတ်ကိုလည်း သိအောင်စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရား မြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက် တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာမှာ ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ဖို့နှင့် ပရမတ်ကို သိအောင်ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ရာမှာ အရေးကြီးသော အချက်များပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန် တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်မှသာ တရားသဘောများကို တွေ့နိုင်ကြပေသည်။ မိမိတို့သန္တာန်၌ ရှိနေကြသော ရုပ်တရားနှင့်နာမ်တရား (၂)ပါးလုံးတို့သည် ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်စိုက် ပစ္စုပ္ပန်အစိုက်၌သာ ရှိကြပေသည်။ ပျက်သွားပြီးသည်နှင့်

တစ်ပြိုင်နက် ဤခန္ဓာကိုယ်တွင် မည်သည့်နေရာမှာမှ မရှိတော့ပေ။

ဥပမာအားဖြင့် ကောင်းကင်၌ လျှပ်စီးလက်လိုက်သည်နှင့် တူပေသည်။ ကောင်းကင်၌ လျှပ်စီးရောင်သည် လက်ပြီးသည်နှင့် ပျောက်ပျက်သွားပေသည်။ လျှပ်စီးလက်နေသည့်အခိုက် ကောင်းကင်သို့ မော်ကြည့်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ ကောင်းကင်ဘယ်အရပ်က လျှပ်စီးလက်သွားသည်ဟု သိနိုင်ကြပေသည်။ လျှပ်စီးလက်ပြီးနောက် အတော်ကြာမှ ကောင်းကင်သို့ မော်ကြည့်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းကင်ဘယ်အရပ်က လျှပ်စီးလက်သွားသည်ဟု မသိနိုင်ကြပေ။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မိမိတို့၏ခန္ဓာကိုယ်၌ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ပစ္စုပ္ပန် တည်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သော လူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ ရုပ်တရားနာမ်တရား တို့၏ ပေါ်မှု ပျောက်မှုစသော သဘောကို တွေ့သိနိုင်ကြပေသည်။ ဖြစ်ခိုက် ပစ္စုပ္ပန်တည်အောင် မရှုမှတ်နိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ ပေါ်မှုပျောက်မှုစသော သဘောများကို မတွေ့သိနိုင်ကြပေ။ သို့ဖြစ်၍ ဖြစ်ခိုက် ပစ္စုပ္ပန်တည်အောင် ရှုမှတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

လွန်ခဲ့သောအတိတ်က ဖြစ်ခဲ့ပြီးသော ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည် ကုန်ခဲ့ပြီးသောကြောင့် မရှိတော့ပေ။ မရောက်သေးသည့် အနာဂတ် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်လည်း မရောက်လာသေး၍ မရှိကြသေးပေ။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်၌ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်သာ ထင်ရှားစွာ ရှိနေကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကို ဖြစ်ခိုက် ပစ္စုပ္ပန်တည်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်တည်အောင် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမြန်မြန်တွေ့၊ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန် ကြံမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဂိုဏ္ဍောမှတ်မှတ်အားရ

၁၉၅

ဆောင်ပုဒ်။ ။ အတိတ်အဟောင်းကိုလည်း မပြန်နဲ့၊
 အနာဂတ်အသစ်ကိုလည်း မကြံနဲ့၊
 ဖြစ်ခိုက်ရပ်နာမ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊
 အမှန်မလွတ်အောင်ရှုမှတ်ပါ။

ပရမတ်ကို သိအောင်စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရမည်ဆိုသည်မှာ - ဟကတိ
 သောဗျက်စိဖြင့် မြင်နေရသည့် ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို စူးစိုက်၍ ဝိပဿနာ
 မရှုမှတ်ရပေ။ ပညတ်ကိုခွာ၍ ပရမတ်သဘောကို သိအောင်စူးစိုက်၍
 ဝိပဿနာရှုမှတ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ပညတ်သည် ဝိပဿနာရှုမှတ်ဖို့ရာ
 အာရုံမဟုတ်ပေ။ ပရမတ်သည်သာ ဝိပဿနာရှုမှတ်ဖို့ရာ အာရုံ ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ပညတ်ကိုခွာ၊ ပရမတ်သာ၊ မှန်စွာရှုရမည်။

ဝိပဿနာတရားရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို
 ရှုမှတ်တာများနေခဲ့သော် တရားရှုမှတ်၍သာ ကောင်းနေတတ်ပေသည်။ တရား
 သဘောများကို မတွေ့ရဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍
 ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်များကို ခွာနိုင်သမျှခွာ၍ ပရမတ်သဘောကိုသာ သိနိုင်သမျှသိ
 အောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသော
 နည်းဖြင့် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ
 အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကာ ထို၍လည်း ဖောင်းတယ်၊ ဝိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊
 ထိတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ စင်္ကြံလျှောက်၍လည်း ကြွတယ်၊
 လှမ်းတယ်၊ ချတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို
 (အာရုံမပြုဘဲ)ခွာ၍ လေရှုသွင်းလိုက်သည်နှင့် အတွင်းကအဆင့်ဆင့်
 တောင့်တင်းတွန်းကန်တက်လာသော (ဝါယော) ပရမတ်ကို သိနိုင်သမျှ

သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ပိန်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သော အခါ၌လည်း ဝမ်းစိုက်ပုံဏ္ဍာန်ပညတ်ကို (အာရုံမပြဘဲ) ခွာ၍ လေရှုထုတ် လိုက်သည်နှင့် အဆင့်ဆင့် ရွှေ့သွားလျော့ကျသွားသော (ဝါယော) ပရမတ် သဘောကို သိနိုင်သမျှ သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။

ထိုင်တယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ၌လည်း ခေါင်း ကိုယ်၊ ခြေ လက် ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို (အာရုံမပြဘဲ) ခွာ၍ ထိုင်ချင်သည့်စိတ်များကြောင့် ဖြစ်သောလေများက စွန်းကန်ထား၍ တောင့်တင်းနေသည့် ပရမတ် သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထိတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ၌လည်း တင်ပါးစသော ပုံဏ္ဍာန်များကို (အာရုံမပြဘဲ) ခွာ၍ မာနေသော ပရမတ်သဘော၊ ပူနေသော ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပညတ်ကိုခွာ၍ ပရမတ်သဘောကိုသိအောင် စူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမြန်မြန်တွေ့၊ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

စကြံ၌ ပရမတ်ကိုသိအောင် စူးစိုက်ပုံ

ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်ဟု စကြံလျှောက်၍ရှုမှတ်ရာတွင် ကြွတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို ခွာ၍ အပေါ်သို့ တစ်ရွေပြီးတစ်ရွေ ရွှေ့ကန်နေသော ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ လှမ်းတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ၌လည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကိုခွာ၍ ရှေ့သို့ တစ်ရွေပြီးတစ်ရွေ ရွှေ့သွားသော ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ချတယ်ဟု ရှုမှတ်သောအခါ၌လည်း ခြေထောက်ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်ကို ခွာ၍ အောက်သို့ တစ်ရွေပြီးတစ်ရွေ ရွှေ့ကျသွားသော ပရမတ်သဘောကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ရိုဏ်းသုတ္တန်မှ တရားရ

၁၃၇

တရားတွေပုံ

စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြွတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ အပေါ်သို့ ရွှေ့တက်နေသော ပရမတ်သဘောကိုလည်း သိအောင် ရှုမှတ်နိုင်၊ အဆင့်ဆင့်အထက်သို့ ရွှေ့တက်နေသော အစဉ်သန္တတိ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ အပေါ်သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့တက်သွားသည်ကို သိပြီးသည့်အပြင် ပေါ့ပေါ့ပြီးတက်သွားသည်ကိုလည်း သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပေါ့သည့်သဘောကိုသိခြင်းသည် တေဇောဓာတ်နှင့် ဝါယောဓာတ်တို့၏ သဘောကို တွေ့သိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လှမ်းတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ရှေ့သို့ ရွှေ့နေသော ပရမတ်သဘောကိုလည်း သိအောင် ရှုမှတ်နိုင်၊ ရှေ့သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့သွားသော သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ရှေ့သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့သွားသည်ကို သိပြီးသည့်အပြင် ပေါ့ပေါ့ပြီး ရွှေ့သွားသည်ကိုလည်း သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ပေါ့သည့်သဘောကိုသိခြင်းသည် တေဇောဓာတ်နှင့် ဝါယောဓာတ်တို့၏ သဘောများကို တွေ့သိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ တေနှင့်ဝါမှာ၊ ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ ပေါ့တာထင်ရှားသည်။

စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ အောက်သို့ ရွှေ့ကျနေသော ပရမတ်သဘောကိုလည်း သိအောင် ရှုမှတ်နိုင်၊ အောက်သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့သွားသော သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း တည့်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ အောက်သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့ကျသွားသည်ကို သိပြီးသည့်အပြင် လေးလေးပြီး ကျသွားသည်ကိုလည်း သိကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ လေးသည့်သဘောကိုသိခြင်းသည် ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ်တို့၏ သဘောများကို တွေ့သိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ပနှင့်အာမှာ၊ ဓာတ်နှစ်ဖြာ၊ လေးတာထင်ရှားသည်။

၁၇၈

သီကောင်းကျောဓမ္မပဒေသာ

တရားတက်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ အာရုံဝက်သန်လာသော အခါ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်ဟု ရိရိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြွတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ အပေါ်သို့ အဆင့်ဆင့် ပေါ့ပေါ့ပြီး တက်သွားရာတွင် အဆင့်ဆင့်တို့သည် ပေါ့ပေါ့လာပြီးလျှင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ပေါ်တာကဖြစ်၊ ပျောက်သွားတာကပျက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပေါ့သည့်သဘောကို သိသောဉာဏ်အဆင့်မှ ဖြစ်သည် ပျက်သည်ကိုသိသော ဉာဏ်အဆင့်သို့ တရားတက်သွားခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

စကြိုလျှောက်၍ ရိရိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချတယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၌ အောက်သို့ အဆင့်ဆင့် လေးလေးပြီး ကျသွားရာတွင် အဆင့်ဆင့်တို့သည် ပေါ့ပေါ့လာပြီးလျှင် ပျောက်ပျောက်သွားသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။ ပေါ်တာကဖြစ်၊ ပျောက်သွားတာက ပျက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ လေးသည့်သဘောကို သိသောဉာဏ်အဆင့်မှ ဖြစ်သည် ပျက်သည်ကို သိသော ဉာဏ်အဆင့်သို့ တရားတက်သွားခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

တရားရပုံ

ဝိပဿနာတရားကို ရိရိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်၍ အဖြစ်အပျက်ကို သိလာကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်မှု၌ ပျော်မွေ့လာကြပေသည်။ ပျော်မွေ့လာသည့်အတိုင်း ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်ကြသောအခါ အဖြစ်ကိုမမြင်တော့ပါဘဲ အပျက်ကိုသာမြင်သော ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ကြောက်ဖွယ်ကိုမြင်သော ဘယဉာဏ်၊ အပြစ်ကိုမြင်သော အာဒိနဝဉာဏ်၊ ပြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒဉာဏ်၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့မှ လွတ်မြောက်လိုသော မုဗ္ဗိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပြန်၍ရှုမှတ်သော

ရိုသေစွာမှတ်မှတ်တရားရ

၁၉၉

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရတို့ကို လှစ်လျှူရှုသော သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်၊ မဂ်ဖိုလ်တို့
အားလျော်သော အနုလောမဉာဏ်၊ ပုထုဇဉ်အန္တယ်ကို ဖြတ်သော
ဂေါတြာဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်ဉာဏ်
စသည်များသို့ ရောက်သွားကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ် များ
ရသွားကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

အဗ္ဗုဒ္ဓါဓိကဏ္ဍိယ တရားတရား

တတိယဣန္ဒြေထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်းမှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သား ရှာဖွေစုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့ သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူး တရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန်တွေ့၊ တရား မြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာ ဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထား ကြပေသည်။

ထိုဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးတို့တွင် (၃)နိပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းကို-

“သာတစ္စ ကိရိယာယ သမ္ပာဒေတိ” ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာများက

ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုမှတ်မှုကို အကြားအပြတ် မရှိစေပါဘဲ၊ တစ်ဆက်တည်း မပြတ်မလပ် ရှုမှတ် နေကြရမည်။ ဤကဲ့သို့ မပြတ်မလပ် ရှုမှတ်နေခြင်းကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ကိုပြီးစေသည်။ ဣန္ဒြေကို ထက်စေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂ ၂၄၈)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ မနားမရပ်၊ ကြားမပြတ်၊ ရှုမှတ်မြဲရမည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (၁)နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းဖြင့် ကုန်ပျက်သည့်ဘက်သို့ စိတ်ကိညွှတ်၍ ရှုမှတ်ခြင်း၊ (၂)နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းဖြင့် ကုန်ပျက်သည်များကို မြင်နိုင်လောက် အောင် ရိရိသေသေ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ခြင်းတို့ကို လိုက်နာပြုလုပ်ပြီး သည့်အပြင် ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်၊ ရှေ့သမာဓိနှင့် နောက်သမာဓိ၊ ရှေ့ဉာဏ်နှင့် နောက်ဉာဏ်တို့ကို ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်များ ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ခြင်း သည်လည်း တတိယမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း တစ်ပါးပင်ဖြစ်ပေသည်။

ရှေ့ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်နောက်အမှတ်များ ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ် နိုးရာမှာ အမှတ်(၃)မျိုး ရှိပေသည်။ ထိုင်မှတ်သည့်အမှတ်၊ စင်္ကြံလျှောက်သည့် အမှတ်၊ အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ် ဟူ၍ (၃)မျိုးရှိပေသည်။ ထိုင်မှတ်သည့်အမှတ်၊ စင်္ကြံလျှောက်သည့်အမှတ်နှင့် အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်တို့ကို အကြားအပြတ်မရှိစေပါဘဲ ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤအမှတ်(၃)မျိုးတို့တွင် ထိုင်မှတ်သည့်အမှတ်သည် ရှေ့အမှတ်နှင့်

အမှတ်ဆက်မှ တရားတရား

၂၀၃

နောက်အမှတ်များ အဆက်စပ်ဆုံးပင်ဖြစ်ပေသည်။ တစ်နာရီအတွင်းမှာ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း မလှုပ်မိအောင်၊ စိတ်ကိုလည်း အာရုံတစ်ပါးသို့ မရောက်သွားစေရအောင် ဆောက်တည်၍ တိုင်ကြရသောကြောင့် ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်တို့ အဆက်စပ်ဆုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။

စင်္ကြန်လျှောက်၍ မှတ်ခြင်းသည် ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ရာ ခုတ်ယူမြောက် အဆက်စပ်ဆုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။ မျက်စိက မြင်စရာအဆင်းရှိ၍ ကြည့်မိသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ အမှတ်ကျသွားတတ်ပေသည်။ နားက ကြားစရာ အသံရှိ၍ နားထောင်မိသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ အမှတ်ကျသွားတတ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မျက်စိနှင့်နားကို မကြည့်မိ၊ နားမထောင်မိအောင် အထူးသတိထား၍ စင်္ကြန်လျှောက်ရပေသည်။

အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်သည် ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ်ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ရာ အဆက်ဆုံးအမှတ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်ကို ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ မှတ်အားများ ကောင်းလာသောကြောင့် တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားတွေ့သွားကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားတက်သွားကြပေသည်။ တရားရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားထူး တရားမြတ်များ ရသွားနိုင်ကြပေသည်။

အထွေထွေအသေးစိတ်အမှတ်ဟူသည် တိုင်မှတ်သည့် အချိန်လည်း မဟုတ်၊ စင်္ကြန်လျှောက်၍ မှတ်သည့်အချိန်လည်းမဟုတ်၊ မိမိတို့နေရာ အဆောင်သို့ပြန်၍ တံခါးဖွင့်တာ၊ ပိတ်တာ၊ အိပ်ရာ အိပ်ခင်းများ ပြုပြင်တာ၊ အဝတ်အထည်များလဲတာ၊ ဖွပ်တာ၊ လျှော်တာ၊ ရေချိုးတာ၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်များကို စားသောက်တာ စသော ကိုယ်အမူအရာတို့ကို သိအောင်ရှုမှတ်သော အမှတ်များပင် ဖြစ်ပေသည်။

အထွေထွေ အသေးစိတ်အမှတ်များကို ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်နိုင်ဖို့ရာမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော သမ္မုဗည အမှတ်တို့ကို

လိုက်နာ၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ သမ္မဗျေအမှတ်ဟူသည် ကိုယ်အမှုအရာ အမျိုးမျိုးတို့ကို အမှန်အတိုင်းသိအောင် ရှုမှတ်ကြရသော အမှတ်မျိုးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အမှတ်များ မပြတ်မလပ် သွားစေရန် ရှေ့သို့တက် နောက်သို့ဆုတ်သည့် ကိုယ်အမှုအရာ တို့ကို ရှေးဦးစွာ အထူးသတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ရှေ့သို့တက် နောက်သို့ဆုတ်သည့် ကိုယ်အမှုအရာတို့သည် သွားလျက်နှင့် ရှေ့သို့တက် နောက်သို့ဆုတ်၊ ရပ်လျက်နှင့် ရှေ့သို့တက် နောက်သို့ဆုတ်၊ ထိုင်လျက်နှင့် ရှေ့သို့တက် နောက်သို့ဆုတ်ဟူ၍ (၃)မျိုးရှိပေသည်။

စင်္ကြံလျှောက်၍ ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သွားလျက်နှင့် ရှေ့သို့တက် နောက်သို့ဆုတ်သော ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် ဟု ရှေ့သို့တက်၍ ရှုမှတ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်္ကြံဦး စင်္ကြံအဆုံးသို့ ရောက်သောအခါ နောက်သို့ပြန်ဆုတ် ပြန်လှည့် ကြရပေသည်။

သွားလျက်နှင့် တရားတွေပုံ

ယင်းကဲ့သို့ နောက်သို့ပြန်ဆုတ် ပြန်လှည့်သောအခါ ကိုယ်အထက် ပိုင်းမှ ရွှေ့လျားသွားသည့် လည်သွားသည့် ကိုယ်အမှုအရာမှစ၍ အောက်ပိုင်းရွှေ့လျား လည်သွားသောကိုယ်အမှုအရာတို့ကို အာရုံပြုကာ လှည့်တယ်၊ လှည့်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ လက် ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်များကို (အာရုံမပြုပါဘဲ) ခွာ၍ တရွှေ့ပြီးတရွှေ့ ရွှေ့သွား လည်သွားသည်ကို သိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်နေရင်း ရွှေ့နေ လှည့်နေသည့် ကိုယ်အမှုအရာက တခြား၊ ရွှေ့တယ်လှည့်တယ်ဟု မှတ်သိနေသော စိတ်ကတခြား ဟူ၍ သိသွားကြပေသည်။ ရွှေ့နေလှည့်နေသော ကိုယ်အမှုအရာများက မသိတတ်

အမှတ်ဆက်မှ တရားတက်

၂၀၅

သော ရုပ်တရား၊ ရွှေ့တယ် လှည့်တယ်ဟု မှတ်သိ မှတ်သိလိုက်သောစိတ်က သိတတ်သော နာမ်တရားဟု ရုပ်နှင့်နာမ် ကွဲပြားကာ တရားတွေသွားကြ ပေသည်။

သွားလျက်နှင့် တရားတက်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက် အားရှိ ထက်သန်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စင်္ကြံဦး စင်္ကြံအဆုံး၌ နောက်သို့ ပြန်လှည့်ရတော့မည်အခါ၌ လှည့်ချင်သော စိတ်ကရှေးဦးစွာ ထင်ရှားလာတတ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထင်ရှားလာသောအခါ လှည့်ချင်သော စိတ်ကို “လှည့်ချင်တယ်၊ လှည့်ချင်တယ်” ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထိုနောက်မှ လှည့်နေသော ကိုယ်အမှုအရာကို “လှည့်တယ်၊ လှည့်တယ်” ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

လှည့်ချင်သောစိတ်ကြောင့် လှည့်ရသည်။ လှည့်ချင်သောစိတ်က အကြောင်း လှည့်ချင်သောစိတ်က အကြောင်း၊ လှည့်နေသော ကိုယ်အမှု အရာများက အကျိုးတရားဟု သိလာကြပေသည်။ နာမ်နှင့်ရုပ်တို့ကို ကွဲပြား၍သိသော (နာမရူပပရိစ္ဆေဒ)ဉာဏ်မှ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့ကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသောဉာဏ်သို့ တရားတစ်ဆင့်တက်သွားကြပေသည်။

ရုပ်လျက်နှင့် တရားတွေပုံ

သမာဓိဉာဏ်များဖြစ်လာသောအခါ ရုပ်လျက်နှင့်ရှေ့သို့ ညွှတ်ချရာ၌ ရှေ့သို့ညွှတ်တယ်၊ ညွှတ်တယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ညွှတ်ကျ နေသော ကိုယ်အမှုအရာကတခြား၊ ညွှတ်တယ်၊ ညွှတ်တယ်ဟု မှတ်သိ နေသော စိတ်ကတခြားဟု သိလာကြပေသည်။ ညွှတ်ကျနေသော ကိုယ်အမှုအရာများက မသိတတ်သော ရုပ်တရား၊ ညွှတ်တယ် ညွှတ်တယ်ဟု မှတ်သိလိုက်သော စိတ်က သိတတ်သော နာမ်တရားဟု ရုပ်နှင့်နာမ် ကွဲပြားကာ တရားတွေသွားကြပေသည်။

ရပ်လျက်နှင့် တရားတက်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့်ရင့်ကျက်အား ရှိ ထက်သန်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရပ်လျက်နှင့် ရှေ့သို့ညွှတ်ကိုင်၍ ပြုလုပ်ဖွယ်ရာ ကိစ္စရှိလာသောအခါ ရှေ့သို့ညွှတ်ချင်သောစိတ်က ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားလာတတ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထင်ရှားလာသောအခါ ညွှတ်ချင်သော စိတ်ကို ညွှတ်ချင်သောစိတ်ကို “ညွှတ်ချင်တယ် ညွှတ်ချင်တယ်”ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက် ရှေ့သို့ညွှတ်ကျလာသော ကိုယ်အမှုအရာကို “ညွှတ်တယ်၊ ညွှတ်တယ်” ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ညွှတ်ချင်သောစိတ်ကြောင့် ညွှတ်ရသည်။ ညွှတ်ချင်သောစိတ်က အကြောင်း ညွှတ်နေသော ကိုယ်အမှုအရာများက အကျိုးတရားဟု သိကြရ ပေသည်။ နာမ်နှင့်ရုပ်တို့ကို ကွဲပြား၍သိသောဉာဏ်မှ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကို (သိမ်းဆည်း၍) သိသောဉာဏ်သို့ တရားတစ်ဆင့် တက်သွားကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်လျက်နှင့် ရှေ့သို့ ညွှတ်ကိုင်၍ ပြုလုပ်ဖို့ရာကိစ္စရှိလာ၍ ညွှတ်ကိုင်နေသောအခါ အထူးသဖြင့် ထိုင်၍ ဘုရားရှိခိုးသောအခါ ဘုရားကိုအာရုံပြု၍ ရှိခိုးညွှတ်ချ လိုက်သော ကိုယ်အမှုအရာကို “ညွှတ်တယ်၊ ညွှတ်တယ်”ဟု ရှုမှတ်ကြရ ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်ကြရာ၌လည်း ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက် ပုံသဏ္ဌာန်ပညတ်များကို (အာရုံမပြုပါဘဲ) ခွာ၍ အောက်သို့တစ်ရွေပြီး တရွေညွှတ်ကျနေသောသဘောကို သိနိုင်သမျှသိအောင် စူးစိုက်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ထိုင်လျက်နှင့် တရားတွေ့ပုံ

သမာဓိဉာဏ်များဖြစ်လာသောအခါ ထိုင်လျက်နှင့် ရှေ့သို့ညွှတ်ချရာ၌ ညွှတ်တယ်၊ ညွှတ်တယ်၊ ရှိခိုးတယ်၊ ရှိခိုးတယ်ဟု ရှုမှတ်လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ညွှတ်ချ ရှိခိုးချလိုက်သော ကိုယ်အမှုအရာကတခြား၊ ညွှတ်တယ်၊

အမှတ်ဆက်မှ တရားတက်

၂၀၇

ရှိခိုးတယ်ဟု မှတ်သိလိုက်သောစိတ်ကတခြားဟု ကွဲပြား၍ သိသွားကြပေသည်။ ညွတ်ချ ရှိခိုးချလိုက်သော ကိုယ်အမူအရာများက မသိတတ်သော ရုပ်တရား၊ ညွတ်တယ် ရှိခိုးတယ်ဟု မှတ်သိလိုက်တာက သိတတ်သော နာမ်တရားဟု ရုပ်နှင့်နာမ် ကွဲပြားကာ တရားတွေသွားကြပေသည်။

ထိုင်လျက်နှင့် တရားတက်ပုံ

ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက်အားရှိ ထက်သန်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုင်လျက်နှင့် ရှေ့ပို့ ညွတ်ချရတော့မည့်အခါ ရှိခိုးချရတော့မည့်အခါတို့၌ ညွတ်ချင်သောစိတ်၊ ရှိခိုးချင်သောစိတ်တို့က ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားလာတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထင်ရှားလာသောအခါ ညွတ်ချင်သောစိတ်ကို ညွတ်ချင်တယ်၊ ညွတ်ချင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက်မှ ညွတ်နေ၊ ရှိခိုးနေသော ကိုယ်အမူအရာများကို ညွတ်တယ်၊ ညွတ်တယ်၊ ရှိခိုးတယ်၊ ရှိခိုးတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ညွတ်ချင်၊ ရှိခိုးချင်သောစိတ်ကြောင့် ညွတ်ရ၊ ရှိခိုးရသည်။ ညွတ်ချင်သောစိတ်၊ ရှိခိုးချင်သောစိတ်တို့က အကြောင်း၊ ညွတ်နေရှိခိုးနေသော ကိုယ်အမူအရာတို့က အကျိုးတရားဟု သိလာကြပေသည်။ နာမ်နှင့်ရုပ်ကွဲပြား၍ သိသော (နာမရူပစိုက္ခတ္တဉာဏ်) အဆင့်မှ အကြောင်းအကျိုး (သိမ်ဆည်း၍) သိသောဉာဏ်သို့ တရားတစ်ဆင့် တက်သွားကြပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါး ပါဝင်ပုံ

ရှေ့အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ် မပြတ်မလပ်အောင် ရှုမှတ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားကို ရှိခိုးဦးချရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးလုံး ပါဝင်နိုင်ကြပေသည်။ ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွားရရှိ၍ တရားတက်သွားကြပေသည်။

ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ အားရှိထက်သန်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားကိုအာရုံပြု၍ ရှိခိုးဦးချရတော့မည့်အခါတို့၌

ရှိခိုးဦးချချင်သည်စိတ်များက ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားလာသဖြင့် ရှိခိုးချင်တယ်၊ ဦးချချင်တယ်ဟု ရှိခိုးချင်သောစိတ်ကို ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရှိခိုးချင်သောစိတ်ကို ရှုမှတ်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ်ကို ရှုမှတ်ရသောကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အနေဖြင့် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များကို တိုးပွားရရှိကြသည်ဖြစ်၍ တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ထို့နောက် ရှိခိုးဦးချလိုက်၍ အောက်သို့ တရွေ့ပြီး တရွေ့ ညွတ်ကုသွားသော ကိုယ်အမူအရာများကို ရှိခိုးတယ်၊ ရှိခိုးတယ်၊ ညွတ်တယ်၊ ညွတ်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ကိုယ်အမူအရာများကို ရှုမှတ်ကြရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်ကာယကို ရှုမှတ်ရသောကြောင့် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အနေဖြင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်များကို တိုးပွားရရှိကြသည်ဖြစ်၍ တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ထို့နောက် ရှိခိုးဦးချနေစဉ် ကိုယ်ချမ်းသာ၊ စိတ်ချမ်းသာများ ဖြစ်လာ တတ်ကြပေသည်။ ထို ကိုယ်ချမ်းသာ၊ စိတ်ချမ်းသာများကို ချမ်းသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ချမ်းသာသော သုခဝေဒနာကို ရှုမှတ်ကြရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချမ်းသာသော သုခဝေဒနာကို ရှုမှတ်ကြရသောကြောင့် ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အနေဖြင့် ဝိပဿနာ ကုသိုလ်များ တိုးပွားရရှိကြသည်ဖြစ်၍ တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဘုရားရှိခိုးနေခိုက်တွင် တစ်ဦးတစ်ယောက်က အသံဖြင့်ရွတ်ဆို၍ ဘုရားရှိခိုးသောအသံကို ကြားရသောအခါ ကြားတယ်၊ ကြားတယ်ဟု ကြားကာမျှမတ္တသဘော၌ စိတ်ကိုတည်အောင်ထား၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြားကာမျှမတ္တ သဘောတရားကို ရှုမှတ်ကြရသောကြောင့် ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အနေဖြင့် ဝိပဿနာကုသိုလ်များ တိုးပွား ရရှိကြသည်ဖြစ်၍ တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓါလေ့ရှိရာမှီ၍ ဘေးအန္တရာယ်

စတုတ္ထဣန္ဒြေထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသော အခါဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက်ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်း မှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သားရှာဖွေစုဆောင်းလျက်ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့ကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရရှိရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း (၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ထိုဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးတို့တွင် (၄)နိပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းကို-

“သပ္ပိယ ကိရိယာယသမ္ပာဒေတိ” ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြထားပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် မသင့်လျော်သည်များကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင့်လျော်ရာ(၇)မျိုးကိုသာ ပြုလုပ်မှီဝဲရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင့်လျော်ရာ(၇)မျိုးကို ပြုလုပ်မှီဝဲခြင်းသည် စတုတ္ထမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း တစ်ပါးပင်ဖြစ်ပေသည်။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-၂၂၄၈)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သင့်လျော်လှစွာ၊ ခုနစ်ဖြာ၊ ကောင်းစွာမှီရမည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြုလုပ်မှီဝဲရမည့် သင့်လျော်ရာ(၇)မျိုးမှာ-

- (၁) အာဝါသော = သင့်လျော်သော ရိပ်သာကျောင်းကို မှီဝဲခြင်း။
- (၂) ဂေါစရော = သင့်လျော်သော ဆွမ်းခံရွာကို မှီဝဲခြင်း။
- (၃) ဘဿံ = သင့်လျော်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်း။
- (၄) ပုဂ္ဂလော = သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်း။
- (၅) ဘောဇနံ = သင့်လျော်သော ဘောဇဉ်ကို မှီဝဲခြင်း။
- (၆) ဥတု = သင့်လျော်သော အအေးအပူဥတုကို မှီဝဲခြင်း။
- (၇) ဣရိယာပထော = သင့်လျော်သော ဣရိယာပုတ်ကို မှီဝဲခြင်း ဟူ၍ (၇)မျိုး ဖြစ်ပေသည်။

(ဥပရိပဏ္ဏာသ-ဋ္ဌ၊ ၁၁၅)

(၁) သင့်လျော်သော ရိပ်သာကျောင်းကိုမှီဝဲခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ သွားရောက်၍ အားထုတ်ကြရမည့် ရိပ်သာကျောင်းသည် အင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့်

သင်္ဃဇ္ဈိကတရားစာတော်

ပြည့်စုံသောရိပ်သာကျောင်း ဖြစ်ရမည်။ အင်္ဂါ(၅)ပါးမှာ-

၁။ မိမိတို့ သွားရောက်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြမည့်
ရိပ်သာကျောင်းသည် မိမိတို့ မူလနေပြဌာနနှင့် အလွန်မဝေး
အလွန်မနီးသော ရိပ်သာကျောင်းဖြစ်ရမည်။

၂။ လူသွားလူလာနည်း၍ အသံတိတ်ဆိတ်သော ရိပ်သာ
ကျောင်း ဖြစ်ရမည်။

၃။ မှက်၊ ခြင်၊ ယင် နည်းသော ရိပ်သာကျောင်းဖြစ်ရမည်။
တောတွင်းရိပ်သာကျောင်းဖြစ်ခဲ့သော် မှက်၊ ခြင်၊ ယင်၊
နည်းခြင်း နှင့် ဘေးအန္တရာယ် ပြုတတ်သော ခြင်္သေ့၊
ကျားသစ်၊ ကျား၊ ဆင် စသော တောတွင်းသတ္တဝါတို့၏
ဘေးရန်အန္တရာယ်ကင်းသော ရိပ်သာကျောင်းဖြစ်ရမည်။

၄။ စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ် အဝတ်အထည်၊ ဆေးဝါးပစ္စည်းများ
ရလွယ်သော ရိပ်သာကျောင်း ဖြစ်နေရမည်။

၅။ မိမိတို့ ဝိပဿနာတရား သွားရောက်၍ အားထုတ်ကြမည့်
ရိပ်သာကျောင်း၌ တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို
တရားတွေ့သွားရအောင်၊ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို
တရားတက်သွားရအောင်၊ တရားရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို
တရားရသွားရအောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပြပေးနိုင်သည့်
ဆရာကောင်းရှိရမည်။

ဤအင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရိပ်သာကျောင်းသည် နှိပ်နေထိုင်သင့်
သော ရိပ်သာကျောင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤ အင်္ဂါ(၅)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ရိပ်သာ
ကျောင်း၌ နေထိုင်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ဣန္ဒြေထက်၍ တရားတက်သွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) သင့်လျော်သော ဆွမ်းခံရွာကို မှီဝဲခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ရဟန်းတော်တို့သည် မိမိတို့ အားထုတ်ရာ ရိပ်သာကျောင်းနှင့် အလွန်မဝေးပါဘဲ မျှတစွာ ဆွမ်းဘောဠေ ရရှိနိုင်သော ဆွမ်းခံရွာရှိရမည်။

(၃) သင့်လျော်သော စကားကိုပြောဆိုခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြောင်း မရှိက စကားမပြောဘဲ နေကြရပေသည်။ စကားပြောဖို့ရာ အကြောင်း ရှိလာသောအခါ တရားနှင့်စပ်သောစကား (၁၀)ခွန်းကိုသာ ပြောကြရ ပေသည်။

တရားနှင့်စပ်သော စကား(၁၀)ခွန်းမှာ-

- ၁။ အလိုနည်းခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
- ၂။ ရရသမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်နိုင်ခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
- ၃။ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများ ရောနှောခြင်းမရှိ၊ ခွဲခွာ၍ နေခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
- ၄။ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှုမှတ်နေခြင်းနှင့် စပ်သော စကား။
- ၅။ အကြိမ်ကြိမ် လုံ့လစိုက်၍ အားထုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သောစကား။
- ၆။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းခြင်းနှင့်စပ်သောစကား။
- ၇။ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိနှင့် စပ်သောစကား။
- ၈။ အမှန်ကိုသိမှု ဉာဏ်ပညာနှင့် စပ်သောစကား။
- ၉။ အရိယာ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နှင့် စပ်သောစကား။

သင့်လျော်ရာမှီဝဲတရားတက်မြဲ

၂၃၃

၁၀။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီးသောအခါ ပြန်၍ ဆင်ခြင်ခြင်း နှစ်စပ်သောစကား ဟူ၍ (၁၀)ခန်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤစကား (၁၀)ခန်းတို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြောဆိုသင့်သော စကား(၁၀)ခန်းတို့ ဖြစ်ကြ ပေသည်။

(၄) သင့်လျော်ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် မသင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်အတူတကွ မနေထိုင်ကြရပေ။ မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့်သာ အတူတကွ နေထိုင်ကြရပေသည်။ နေထိုင်ကြရမှသာ စိတ်ချမ်းသာကြပေသည်။ စိတ်ချမ်းသာမှ သမာဓိ ဖြစ်ကြပေသည်။ သမာဓိဖြစ်မှ ဝိပဿနာဉာဏ်များဖြစ်၍ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်နိုင်ကြပေသည်။

(၅) သင့်လျော်သော ဘောဇဉ်ကို မှီဝဲခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့နှင့် မသင့် လျော်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်(ဘောဇဉ်)များကို ရှောင်ကြဉ်ကြရပေသည်။ မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ် (ဘောဇဉ်)များကိုသာ မှီဝဲ သုံးဆောင်ကြရပေသည်။

သင့်လျော်သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ် (ဘောဇဉ်)တို့ကို မှီဝဲသုံးဆောင် ကြရာ၌လည်း အလွန်ဝံ့အောင်၊ အလွန်တင်းအောင် မသုံးဆောင်ကြရပေ။ သင့်လျော်ရုံသာ မှီဝဲသုံးဆောင်ကြရပေမည်။ သင့်လျော်ရုံသာ မှီဝဲသုံးဆောင် ကြရပုံကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်အထိ ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ကြမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆွမ်းစားသောအခါ မိမိစားနိုင်သည်မှ လေးလှတ်။

ငါးလုတ်လောက်လျော့၍ စားသုံးကြရမည်။ လျော့ထားသည့်အစား ရေကို မျှတအောင် သောက်ကြရမည်။ ဤကဲ့သို့ လေးလုတ် ငါးလုတ် လျော့စား၍ ရေကိုမျှတအောင် သောက်ထားကာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣရိယာပုတ်(၄)ပါးလုံးတို့၌ ချမ်းချမ်းသာသာ အားထုတ်ရသောကြောင့် ဣန္ဒြေထက် တရားတက် သွားနိုင်ကြပေသည်။

(၆) သင့်လျော်သော အအေးအပူဥတုကို မှီဝဲခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလွန် အေးသောအရပ်ဒေသ၊ အလွန်ပူသော အရပ်ဒေသတို့၌ အလွန်အေးသော အခါ အလွန်ပူသောအခါတို့တွင် ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်ကြရပေ။ အအေးအပူ မျှတသောအရပ်နှင့် အအေးအပူမျှတသော အချိန်အခါတို့ကို ရွေးချယ်၍ အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဥပမာ - အအေးဓာတ်လွန်ကဲသော တောင်ကြီး၊ ကလေး စသော အရပ်ဒေသတို့၌ ဆောင်းတွင်းအခါ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်သင့်ကြပေ။ အအေးပေါ့နည်းသွားသော နွေရာသီ၊ မိုးရာသီတို့၌ အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။ အပူဓာတ် လွန်ကဲသော မန္တလေး၊ ပခုက္ကူ၊ ချောက် စသော အရပ်ဒေသတို့၌ နွေရာသီ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်သင့်ကြပေ။ မိုးရာသီအခါ၌သာ အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ သင့်လျော်သော ဥတုကိုမှီဝဲ၍ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

အအေး၊ အပူ မျှတသော ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်၊ မြိတ် စသော အရပ်ဒေသတို့၌ ဆောင်း၊ နွေ၊ မိုး ဥတုသုံးပါးလုံး မိမိတို့ အခွင့်အခါရတိုင်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဥတုသုံးပါးလုံး အချိန်ရတိုင်း အားထုတ်သဖြင့် ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

(၇) သင့်လျော်သော ဣရိယာပုတ်ကို မှီဝဲခြင်း

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဟူသော ဣရိယာပုတ်(၄)ပါးတို့တွင် မိမိအတွက် မည်သည့်ဣရိယာပုတ်က ရှုမှတ်၍ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ကို ရွေးချယ်မှတ်သား ထားကြရပေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ရှုမှတ်၍ အကောင်းဆုံး ဣရိယာပုတ်ဖြင့် အချိန်များများယူ၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိအတွက် စင်္ကြံသွားခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် တရားရှုမှတ်ခြင်းက ပို၍ကောင်းလျှင် ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းထက် စင်္ကြံလျှောက်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းကို အချိန်များများယူ၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိအတွက် ရပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းက ပို၍ကောင်းလျှင် သွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းထက် ရပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းကို အချိန်များများယူ၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိအတွက် ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းက ပို၍ကောင်းလျှင် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုတ်တို့ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းထက် ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ခြင်းကို အချိန်များများယူ၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အားထုတ်ခါစတွင် လျောင်းအိပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် အားမထုတ်သင့်ကြပေ။ လျောင်းအိပ်ခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာဓိအနည်းငယ် ဖြစ်လာသောအခါ အိပ်ပျော်သွားတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခါစပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လျောင်း(အိပ်)ခြင်းဣရိယာပုတ်ဖြင့် အားမထုတ်သင့်ကြပေ။ ညအိပ်ချိန်ရောက်မှသာ လျောင်းခြင်း ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်၍ အိပ်ကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့ဖူးသော အခြေခံ သမာဓိဉာဏ်များ
ရှိပြီး ဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသက်အရွယ် အလွန်ကြီးရင့်လာ၍ဖြစ်စေ၊
မကျန်းမာ၍ဖြစ်စေ၊ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ကုရိယာပုတ်များ
မခိုင်မာတော့၍ လျောင်းခြင်း၊ ကုရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်မှသာ မှတ်၍
ကောင်းလျှင် လျောင်းခြင်း၊ ကုရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်သင့်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း ဟူသော
ကုရိယာပုတ်(၄)ပါးတို့တွင် မိမိနှင့်သင့်လျော်သော ကုရိယာပုတ်ကို
ရွေးချယ်မှီဝဲ၍ အချိန်များများယူကာ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ကုဇ္ဈိထက်
တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသိရိပ်သာဆရာတော်

နိမိတ်ကောင်းမှုဝိဇ္ဇာ တရားစာစီရင်

ပဉ္စမဏ္ဍိယထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်း မှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သား ရှာဖွေစုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန် တွေ့ တရားမြန်မြန်တက် တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း၊ တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ထိုဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးတို့တွင် (၅)နိပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းကို-

သမာဓိဿာစ နိမိတ္တဂ္ဂဏေနဟန္တိ အဋ္ဌကထာဆရာများ ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ
တရား ရှုမှတ်၍ အမှတ်ကောင်းခဲ့ဖူးသော စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း ရှေ့သမာဓိ
နိမိတ်ဟောင်းများကို မှတ်သားထားကြရပေသည်။ ဤကဲ့သို့ မှတ်သား
ထားခြင်းသည် နောင်ရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါတို့၌ မှတ်သားခဲ့ဖူးသော
စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း ရှေ့သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းများကိုပြန်၍ နှလုံးသွင်း
ဆင်ခြင်ကာ ပြုပြင်၍ရှုမှတ်ပါက ရှုမှတ်၍ပြန်ကောင်းကာ ဣန္ဒြေထက်
တရားတက်သွားနိုင်ကြသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း၊ နိမိတ်ဟောင်း၊

ကောင်းကောင်းမှတ်ရမည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နေရာထိုင်ခင်း
ညီညွတ်မှု၊ အာဟာရမျှတမှု၊ အအေးအပူ မျှတမှု၊ ဣရိယာပုတ်မျှတမှု၊
ရှုမှတ်မှု၊ ဝီရိယညီမျှမှု စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် စိတ်တည်ငြိမ်မှု
သမာဓိရရှိကာ တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့
စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း ဖြစ်သည့် နေရာထိုင်ခင်း၊ အာဟာရ၊ အအေးအပူ၊
ဣရိယာပုတ်၊ ဝီရိယ ညီမျှမှု ဟူသော သမာဓိဖြစ်ကြောင်း နိမိတ်ဟောင်း
များကို မှတ်သားထားကြရပေသည်။ နောင် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသော
အခါ ယင်းသမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းများကို ပြန်၍ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ကာ
ပြုပြင်၍ ရှုမှတ်ပါက မှတ်၍ကောင်းကာ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်
သွားနိုင်ကြပေသည်။

ရှေးက စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းတို့ကို
မှတ်သားထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ
မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် မကောင်းသည်ကို ပြန်၍ ရှာဖွေကြရပေသည်။
တစ်ခုတစ်ခု နေရာထိုင်ခင်းများက မကောင်း၊ မည်ညွတ်၍ တရားရှုမှတ်၍
မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ ရှေးကတရားမှတ်၍

နိမိတ်ကောင်းမွန်ပြန်တရားတက်ရန်

၂၃၉

ကောင်းခဲ့ဖူးသော နေရာထိုင်ခင်းမျိုးကို ပြုပြင်ပြုလုပ်၍ ရှုမှတ်ပါက တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ရှေးက စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းတို့ကို မှတ်သားထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် မကောင်းသည်ကို ပြန်၍ ရှာဖွေကြရပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ သင့်လျော်သော အာဟာရကို မမှီဝဲရခြင်း၊ မသင့်လျော်သော အာဟာရကို မှီဝဲရခြင်း၊ သင့်လျော်သော အာဟာရကို ပို၍ မှီဝဲခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ရှုမှတ်၍မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ ရှေးက တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းခဲ့ဖူးသော သင့်လျော်သော အာဟာရကို မျှတစွာ မှီဝဲ၍ ရှုမှတ်ပါက တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ရှေးက စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းတို့ကို မှတ်သားထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ရှုမှတ်၍ မကောင်းသည်ကို ပြန်၍ ရှာဖွေကြ ရပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ အပူရှိန်လွန်ကဲခြင်းတို့ကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ အပူအအေး မျှတအောင် ပြုပြင်ကာကွယ်၍ ရှုမှတ်ပါက တရားမှတ်၍ ကောင်းသွား တတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ရှေးက စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းတို့ကို မှတ်သား ထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ရှုမှတ်၍ မကောင်းသည်ကို ပြန်၍ ရှာဖွေကြ ရပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ ထိုင်ပုံ၊ ရပ်ပုံ ဣရိယာပုတ်များက အချိုးမကျ သောကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ

ရှေးက တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းခဲ့ဖူးသော မျှတသည့် ဣရိယာပုတ်တို့ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ ရှုမှတ်ပါက တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ရှေးက စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းတို့ကို မှတ်သားထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ရှုမှတ်၍ မကောင်းသည်ကို ပြန်၍ ရှာဖွေကြရ ပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ ဝီရိယလွန်ကဲမှု၊ ဝီရိယလျော့ရဲမှုတို့ကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ ဝီရိယကို အလယ်အလတ် ညီမျှအောင်ပြုပြင်၍ ရှုမှတ်ပါက တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ်ဟောင်းတို့ကို မှတ်သားထားကြ ခြင်းစသော ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း(၉)ပါးတို့ကို လိုက်နာ၍ ဝိပဿတရား အားထုတ်ကြခြင်းသည် ဝိပဿနာဉာဏ် နနယ်နေသေးသော အခိုက်၌သာ လိုက်နာ၍ အားထုတ်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်များ ရင့်ကျက် အားရှိ ထက်သန်လာ၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောအခါ အထူး လိုက်နာဖွယ် မရှိတော့ပါဘဲ တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းနေတတ်ကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနည်းဆုံး သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်အောင် အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့၏ ပါရမီ အားလျော်စွာ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကြမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးရှေးက အကြောင်းများကြောင့် တရားတွေ့ပုံ(၄)မျိုး

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေးရှေးဘဝများ နှင့် ယခုဘဝ ရှေးရှေးသော အချိန်ကာလတို့က မိမိတို့အားထုတ်ခဲ့ဖူးသော

နိမိတ်စကားမှတ်ပြန် တရားတက်ရန်

၂၂၁

သမထနှင့် ဝိပဿနာဟူသော အကြောင်း(၂)ပါးတို့ကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းခြင်း၊ မကောင်းခြင်း၊ တရားအတွေ့နေခြင်း၊ တရားအတွေ့မြန်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြရပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရား ရှုမှတ်၍ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ တရားအတွေ့နေသည် ဖြစ်စေ၊ တရားအတွေ့မြန်သည်ဖြစ်စေ စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း သမာဓိ နိမိတ် ဟောင်းများကို မှတ်သား၍ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

(၁) ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ရှေးရှေးဘဝ များနှင့် ယခုဘဝ ရှေးရှေးသောအချိန်ကာလတို့က သမထတရားကိုလည်း အားမထုတ်ခဲ့ဖူး၊ ဝိပဿနာတရားကိုလည်း အားမထုတ်ခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောအခါ ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းဖြင့်လည်း အားထုတ်ကြရပေသည်။ တရားလည်း အတွေ့နေ နေတတ်ကြပေသည်။

(၂) ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ရှေးရှေးဘဝ များနှင့် ယခုဘဝ ရှေးရှေးသောအချိန်ကာလတို့က ဝိပဿနာတရားကိုသာ အားထုတ်ခဲ့ဖူး၍ သမထတရားကို အားမထုတ်ခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောအခါ ငြိငြိငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်းဖြင့် အားထုတ်ကြရပေသည်။ တရားကိုတော့ မြန်မြန်တွေ့ကြရပေသည်။

(၃) ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ရှေးရှေးဘဝ များနှင့် ယခုဘဝ ရှေးရှေးသော အချိန်ကာလတို့က သမထတရားကိုသာ အားထုတ်ခဲ့ဖူး၍ ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်ခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောအခါ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် အားထုတ်ကြ ရပေသည်။ တရားတော့ အတွေ့နေနေတတ်ကြပေသည်။

၂၂၂

သီကောဠိဧရာဓမ္မပဒဒဿာ

(၄) ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ရှေးရှေးဘဝ
များနှင့် ယခုဘဝ ရှေးရှေးသော အချိန်ကာလတို့က သမထတရားကိုလည်း
အားထုတ်ခဲ့ဖူး၊ ဝိပဿနာတရားကိုလည်း အားထုတ်ခဲ့ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြသောအခါ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့်လည်း အား
ထုတ်ကြရပေသည်။ တရားလည်း မြန်မြန်တွေ့ကြရပေသည်။

ဓမ္မဗ္ဗရုံဇီဝီဇီဇိဓာဓရဓဇာဓိ

ဗောဇ္ဈင်္ဂိပ္ပဒေသနာတရားစာစု

ဆဋ္ဌမဏ္ဍုလိယကဏ္ဍကောသလိယ

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံ ရှုနည်းမှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သား ရှာဖွေစုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရား မတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရား မြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ အမြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဣန္ဒြိယကဏ္ဍကောသလိယ တရားတက်ကြောင်း (၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။ ထိုဣန္ဒြိယကဏ္ဍကောသလိယ တရားတက်ကြောင်း ကိုးပါးတို့တွင် (၆)နိပါတ် ဣန္ဒြိယကဏ္ဍကောသလိယကို -

ဗောဇ္ဈင်္ဂိနန္ဒ အနုပဝတ္တနတာယ ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာများက ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာ
 တရား အားထုတ်ကြရာတွင် ကိုယ်ဖြင့်လည်း အားထုတ်၍မရ၊ နှုတ်ဖြင့်လည်း
 အားထုတ်၍မရ၊ စိတ်ဖြင့်သာ အားထုတ်ကြရပေသည်။ စိတ်ဖြင့်အားထုတ်
 ရသောအလုပ်သည် အလုပ်သည် အလွန်နက်နဲ ခက်ခဲသိမ်မွေ့လှပေသည်။
 တစ်ရံတစ်ခါ တရားအတွေ့မကောင်း၍ တရားမထူးခြား၍ တရားမတက်ဘဲ
 ကြာနေ၍ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းကာ ပျင်းရိပွားတတ်ကြပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ
 တရားအတွေ့ထူးခြား၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကာ တက်ကြွ၍ ပုံသွင်နေတတ်
 ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားအမှတ်မကောင်း၍ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်း ပျင်းရိ
 လာသောအခါ တရားအမှတ်ကောင်း၍ စိတ်ဓာတ် တက်ကြွ ပုံသွင်လာသော
 အခါတို့၌ သင့်လျော်သော ဗောဇ္ဈင်တရားတို့ကို အညီအမျှ ပွားများပေးခြင်းဖြင့်
 စိတ်တည်ငြိမ်မှုရကာ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ခြင်း၏ ဆဋ္ဌမမြောက်
 အကြောင်းတစ်ပါး ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ သင့်လျော်လျောက်ပတ်၊ ဗောဇ္ဈင်မြတ်၊
 မပြတ်ပွားရမည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ရံတစ်ခါ
 အကြောင်းကြောင်းတို့က ညီညွတ်ပြည့်စုံကြ၍ အထူးပင် တရားရှုမှတ်၍
 ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ တစ်ရံတစ်ခါ အကြောင်းကြောင်းတို့က
 မညီညွတ်မပြည့်စုံကြ၍ တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။
 ရှုမှတ်၍ မကောင်းသောဉာဏ်စဉ်များသို့ ရောက်သွား၍လည်း တရားရှုမှတ်၍
 မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ်ဓာတ်များ
 အလွန်တက်ကြွ၍ ပုံသွင်နေတတ်ကြပေသည်။ တရားဟောချင်သောစိတ်များ
 ဖြစ်ပြီးလျှင် စိတ်ဖြင့် တရားလည်းဟောနေတတ်ကြပေသည်။ ဆွေမျိုး

စောဇ္ဈင်္ဂပျားလျက် တရားတရား

၂၂၅

မိတ်သင်္ဂဟများကို ဝိပဿနာတရား အားထုတ်စေချင်သော စိတ်များ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ဖို့ရာ စိတ်ဖြင့် တိုက်တွန်း နေတတ်ကြ ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းသည် စိတ်ဓာတ်များ တက်ကြွပြီး ပျံ့လွင့်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်များ တက်ကြွ၍ ပျံ့လွင့်နေသောအခါ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများ၍ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ တက်ကြွပျံ့လွင့်၊ စိတ်မြင့်သောခါ၊

ဥပေက္ခာ၊ သမာဓိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ ပွား၏မောဇ္ဈင်သာ။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားအတွေ့ ကောင်း၍ စိတ်ဓာတ်များတက်ကြွကာ ပျံ့လွင့်နေသောကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ ရှုမှတ် ပွားများကာ အားထုတ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

တရားအတွေ့ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်သည် သုခ-ချမ်းသာသည့် ဘက်သို့သာ ရောက်နေကြပေသည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခဘက်သို့ မရောက်ဘဲ ပျံ့လွင့် နေခြင်းဖြစ်ကြသည်။ ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲသည် သဘာဝအားဖြင့် ရှိစမြဲပင် ဖြစ်ပေသည်ဟု နှလုံးသွင်း၍ သုခချမ်းသာသည့်ဘက်သို့လည်း မရောက်စေ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲသည်ဘက်သို့လည်း မရောက်စေဟု မှတ်သိစိတ်ကို အလယ် အလတ်ထား၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အလယ်အလတ်ထားကာ ရှုမှတ်နိုင်ပါက ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ကာ တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားအတွေ့ ကောင်း၍ စိတ်ဓာတ်များ တက်ကြွကာ ပျံ့လွင့်နေသောကြောင့် တရားရှုမှတ်

၍ မကောင်းဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ကြရပေသည်။

တရားအတွေ့ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော အတိတ်က ရှုမှတ်၍ ကောင်းခဲ့ဖူးသော အာရုံအမျိုးမျိုးနှင့် အခြားတွေ့ကြုံခဲ့ဖူးသော အာရုံများသို့ ပြေးသွားနေ၍ ပုံလွင့်နေတတ်ကြပေသည်။ မရောက်လာသေးသော ရှုမှတ်၍ ကောင်းမည့် အာရုံအမျိုးမျိုးနှင့် နောင်ထူးခြားလာမည့် အာရုံများသို့ ပြေးသွားပုံလွင့်နေတတ်ကြပေသည်။ တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ထိုအခါ အတိတ်အာရုံ၊ အနာဂတ်အာရုံများသို့ ပြေးသွားပုံလွင့်နေသော စိတ်ကို ပုံလွင့်တယ်၊ ကြံစည်တယ်၊ စိတ်ကူးတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဖောင်း၊ ပိန်၊ ထိုင်၊ ထိ စသော ရှုမှတ်မြဲ အာရုံတို့ကိုလည်း ပစ္စုပ္ပန် တည်အောင် အထူးသတိပြု၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တည်အောင် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်လာသောကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ကောင်းကာ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားအတွေ့ကောင်း၍ စိတ်ဓာတ်များတက်ကြွကာ ပုံလွင့်နေသောကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွင်း၍ ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ကြရပေသည်။

တရားအတွေ့ကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်သည် ကြောင့်ကြ ပူပန်မှုများ ရှိနေတတ်ကြပေသည်။ ရှုမှတ်၍ ကောင်းခြင်းကောင်းမှ ကောင်းနိုင်ပါမည်လား။ ရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်လာဦးမည်လား စသည်ဖြင့် ကြောင့်ကြ ပူပန်မှုများ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုကြောင့်ကြပူပန်မှုများ ရှိနေသောကြောင့်လည်း ပုံလွင့်နေတတ်ကြပေသည်။ တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ထိုအခါ ကြောင့်ကြပုန်းများကို လုံးဝနှလုံးမသွင်းတော့ပါဘဲ တရား ရှုမှတ်၍ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်းတို့သည် သူ့အကြောင်းနှင့်သူ ကောင်းခြင်း၊ မကောင်းခြင်း ဖြစ်ကြရပေသည်။ ကိုယ်ကောင်းချင်တိုင်း ကောင်းချင်မှ ကောင်း သည်ဟု နှလုံးသွင်းကာ စိတ်ကို အေးငြိမ်းစွာထား၍ ရှုမှတ်နိုင်ပါက ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်လာသောကြောင့် တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းသွားတတ်ကြ ပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ခါတစ်ရံ အကြောင်းကြောင်းတို့က မညီညွတ် မပြည့်စုံကြ၍ တရားအတွေ့မကောင်း၊ တရားမထူးခြား၊ တရားမတက်ဘဲ ကြာနေတတ်ကြပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ရှုမှတ်၍ မကောင်းသော ဉာဏ်စဉ်များသို့ ရောက်သွားသောကြောင့်လည်း တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းဘဲဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ တရားရှုမှတ်၍ မကောင်းသောအခါ စိတ်ဓာတ်များ ကုဆင်း ကာ ပျင်းရိခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ မိမိသည် ဤမျှလောက် ရက်ကြာအောင် အားထုတ်ပါသော်လည်း တရားမတွေ့ တရားရေညို့မတက်၊ တရားမထူးခြားဘဲ ဖြစ်နေခြင်းသည် ယခုဘဝမှာ တရားမရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လိမ့်မည် စသည်ဖြင့် ကြံစည်တွေးတော၍ စိတ်ဓာတ်များကုဆင်းကာ ပျင်းရိလာတတ်ကြပေသည်။ ထိုအခါ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် ပွားများအားထုတ်ကြရပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဘာဝနာစိတ်၊ လျော့နိမ့်သောအခါ၊

ဝီရိယ၊ပီတိ၊ ဓမ္မပီ၊ ပွား၏မောဇ္ဈင်သာ။

ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်ပုံ

အို-တရားအားထုတ်နေသော ယောဂီသူတော်ကောင်း သင်ယခု ရရှိထားသော လူ့ဘဝသည် သင်အားထုတ်ပါက တရားရနိုင်သော ဘဝဖြစ်ပေ သည်။ ပျင်းရိ၍ အားမထုတ်ဘဲ နေခဲ့သော် နောက်နောင်ဘဝများ၌ သင်ရဲရဲပို့

ကျရောက်သွားနိုင်ပေသည်။ ငရဲဆင်းရဲကို ခံရသောအခါကျမှ လူဖြစ်စဉ်တဝက အားမထုတ်ခဲ့၍ ကြီးစွာသော ငရဲဆင်းရဲကို ခံနေရပေသည် စသည်ဖြင့် နောင်တပုဒ်များ ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု ငရဲဆင်းရဲကို တကယ်တမ်း ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်အောင် ဆင်ခြင်လိုက်သောအခါ ကြိုးစားအားထုတ်သော ပီရိယ သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်လာတတ်ကြပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွား နိုင်ကြပေသည်။

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်ပုံ

တရားအားထုတ်နေသော အို-ယောဂီသူတော်ကောင်း ယခု အချိန်အခါသည် အပါယ်တံခါးကို ပိတ်သွားစေနိုင်သည့် မှု၊ ဖိုလ် တရားများရှိနေသော သာသနာတော်ကြီးနှင့် သင်တွေ့ကြုံနေရသော အခါလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သာသနာထွန်းကားသည့် မြန်မာပြည်မှာ နေထိုင်ရာလှည့်အခါလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သင့်သန္တာန်၌ အယူကောင်း အယူမှန် ရှိနေသောအခါလည်း ဖြစ်ပေသည်။ သင့်သန္တာန်၌ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဟူသော အကြည်ဓာတ်(၆)ပါး အပြည့်အစုံရှိနေသည့်အခါလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ အခွင့်အခါကောင်း(၄)မျိုး ရှိနေသောကြောင့် သင် တရားထူးတရားမြတ်များရ၍ အပါယ်တံခါး ပိတ်သွားနိုင်သည်ဟု နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်လိုက်သောအခါ အလွန်နှစ်သက်အားရခြင်း ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်လာ နိုင်ပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ဓမ္မပီတိယသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်ပုံ

တရားအားထုတ်နေသော အို ယောဂီသူတော်ကောင်း သင့်သန္တာန်မှာ အိုရမည့်ဘေး၊ နာရမည့်ဘေး၊ သေရမည့်ဘေးတို့သည် ရှိနေကြပေသည်။ သင်ကိုယ်တိုင်လည်း ဘယ်လိုနည်းနှင့်မှ ရှောင်ကွင်း၍မရ၊ တန်ခိုးရှင်များ ကလည်း မအို၊ မနာ၊ မသေရအောင် ကာကွယ်ပေး၍မရ၊ သိပ္ပံ

ဗောဇ္ဈင်္ဂဟာလျက်တရားစာ

၂၂၉

ပညာရှင်များကလည်း ကာကွယ်ပေး၍မရ၊ မြတ်စွာဘုရားသော်မှလည်း ကာကွယ်ပေး၍မရ၊ အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးတို့နှင့် မချကောက် သင်တွေ့ရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးတို့ မရောက်လာသေးမီ ဝိပဿနာတရား ကို သင် အားထုတ်ပါမှ အပါယ်တံခါးပိတ်တာ မအို၊ မနာ၊ မသေရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပေမည်ဟု ဆင်ခြင်လိုက်သောအခါ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပြဿာနဂုဏ်

1. The first of the three is the

the second of the three is the

the third of the three is the

the fourth of the three is the

the fifth of the three is the

the sixth of the three is the

the seventh of the three is the

the eighth of the three is the

the ninth of the three is the

the tenth of the three is the

the eleventh of the three is the

the twelfth of the three is the

the thirteenth of the three is the

the fourteenth of the three is the

the fifteenth of the three is the

the sixteenth of the three is the

the seventeenth of the three is the

the eighteenth of the three is the

the nineteenth of the three is the

the twentieth of the three is the

the twenty-first of the three is the

the twenty-second of the three is the

the twenty-third of the three is the

the twenty-fourth of the three is the

the twenty-fifth of the three is the

the twenty-sixth of the three is the

the twenty-seventh of the three is the

the twenty-eighth of the three is the

the twenty-ninth of the three is the

the thirtieth of the three is the

ကိုယ်ခန္ဓာအသက်မဲ့လွှဲ

အမှန်တရားအသက်

သတ္တမဏ္ဍိယထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်း မှတ်နည်းများကို လေ့လာမှတ်သား ရှုဖွေ စုဆောင်းလျက်ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန်တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန် ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန်တွေ့ တရား မြန်မြန်တက် တရားထူး တရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ထိုဣန္ဒြေထက်ကြောင်းကို တရားတက်ကြောင်း (၉) ပါးတို့တွင်
(၇) နံပါတ်ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းကို -

ကာယစ ဇီဝိတောစ အနုပေက္ခာတံ ဥပဋ္ဌာပေတိ ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ ဆရာများက ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

အစမထင် သံသရာတစ်ခွင်က ကိုယ်နှင့်အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခဲ့၍ ယခုဘဝတိုင်အောင် အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ သေရခြင်း စသော သံသရာဝင် ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ခံခဲ့ကြရပေသည်။ ယခုလို အသိဉာဏ်ပြည့်ဝသော ဘဝမျိုး ကို ရရှိခိုက်တွင် ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မငဲ့ကွက်ပါဘဲ အားထုတ်တော့မည်ဟု နှလုံးသွင်းကာ ရှုမှတ်ပါက ဣန္ဒြေထက် တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်နှင့်အသက်၊ မငဲ့ကွက်၊ ရက်စက်နိုင်ရမည်။

အစမထင် သံသရာမှစ၍ ဤကိုယ်နှင့် ဤအသက်ကို ရရှိခဲ့ဖူးသော ဘဝပေါင်းမှာ မရေတွက်နိုင်အောင်ပင် များပြားခဲ့ကြပေသည်။ တရားထူး တရားမြတ်များကို ရရှိအောင် အားမထုတ်ခဲ့၍သာ ယခုဘဝတိုင်အောင် အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ သေရခြင်း၊ စီးရိမ်ပူဆွေးငိုကြွေးရခြင်း စသော သံသရာဝင်ဆင်းရဲ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ကို ခံနေကြရခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ယခုလိုအသိဉာဏ်ပြည့်ဝသော လူ့ဘဝကို ရရှိထားသည့်အခိုက်၊ အသက်ရှင်၍ ကျန်းမာနေသည့်အခိုက်၊ အပါယ်တံခါးကိုပိတ်စေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ပြင်စေနိုင်သော သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရားများ ထွန်းကားနေသောအခိုက် မင်္ဂလိကတရားများရှိနေသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့်လည်း တွေ့ကြုံနေရသည့် အခိုက်ဖြစ်၍ ဤကိုယ်နှင့် ဤအသက်ကို မငဲ့ကွက်ပါဘဲ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်တော့မည်ဟု နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ကာ ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ အားထုတ်ခြင်းသည်လည်း သတ္တမမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း တစ်ပါးပင်ဖြစ်ကြပေသည်။

အချို့ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်နှင့်အသက်ကို ငဲ့ကွက်၍ အလွန်ပင် ချမ်းသာစွာ နေထိုင်လေ့ရှိကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်

ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက် အမှန်တရားတက်

၂၃၃

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သောအခါ တစ်နာရီ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်ရသောကြောင့် အညောင်းအကိုက်စသော ဝေဒနာများ စွဲကပ်ခြင်း၊ ဆီးဝမ်းများ ချုပ်ခြင်းဖြစ်လာသည်။ အသက်တိုသွားမည်လား စသည်ဖြင့် ကိုယ်နှင့်အသက်ကိုငဲ့ကွက်ကာ ခဏခဏပြင်၍ ထိုင်တတ်ကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဣန္ဒြေမထက် တရားမတက်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

အချို့အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်နှင့်အသက်ကို ငဲ့ကွက်၍ အိပ်ချိန်ကိုများများထား၍ ချမ်းသာစွာနေလေ့ ရှိကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝိပဿနာတရားအားထုတ်သောအခါ တစ်နေ့မှာ လေးနာရီ ငါးနာရီမျှသာ အိပ်ရသောကြောင့် အိပ်ရေးပျက်ကာ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ပြီး အသက်တိုသွားမည်လား စသည်ဖြင့် ကြောင့်ကြပူပန်မှုများ မကြာခဏ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကိုယ်နှင့်အသက်ကို ငဲ့ကွက်နေသောကြောင့် ဣန္ဒြေမထက် တရားမတက်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

တရားအမှတ်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အိပ်ရသည့်အချိန်နည်းပါးသော်လည်း ကျန်းမာရေးမထိခိုက်နိုင်၊ ကျန်းမာရေးရှိ၍ပင် ကောင်းလာနိုင်ကြပေသည်ဟု ဝိပဿနာကိုအလေးထား၍ မအိပ်မနေ နှုတ်ငြိမ်းတတ်သည်ကာ အားထုတ်နေကြသော ဆရာတော်ကြီးများက မိန့်ကြားတော်မူကြပါသည်။ တရားအမှတ်ကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တစ်နာရီ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ခြင်းနှင့် သုံးနာရီအိပ်ခြင်းတို့သည် တူမျှကြပေသည် ဟူ၍လည်း မိန့်ကြားတော်မူကြပါသည်။

ကိုယ်နှင့်အသက်ကို ငဲ့ကွက်မှုရှိရာ၌ မိမိကိုယ်နှင့်အသက်ကို ငဲ့ကွက်မှုရှိသည်ကို မဆိုထားနှင့်၊ သူတစ်ပါးအတွက်ငဲ့ကွက်၍ ကြံစည်မှု ရှိနေလျှင်ပင် ဣန္ဒြေမထက် တရားမတက်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။

ရေးအခါက မြို့ရွာတို့၌ နေထိုင်ကြသော မထေရ်မြတ်တို့သည် ဝါတွင်းအခါ တောအရပ် တောကျောင်းသို့ သွားရောက်၍ စုပေါင်းနေထိုင်ကာ တရားအားထုတ်လေ့ ရှိကြပေသည်။ အခါတစ်ပါး ဖလသမာပတ်

ဝင်စားနိုင်သော မထေရ်ကြီးတစ်ပါးနှင့် ဖလသမာပတ် ဝင်စားနိုင်သော သာမဏေတစ်ပါးတို့သည် ဝါဆိုဖို့ရန် အချိန်နီးကပ်လာမှ စုပေါင်းဝါဆိုဖို့ရာ တောကျောင်းသို့ ရောက်ရှိလာကြပေသည်။

တောကျောင်း၌ ဝါဆိုကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထေရ်စဉ် ဝါစဉ်အလိုက် နေရာယူကြရပေသည်။ ဝါဆိုခါနီးမှ ရောက်လာကြသော မထေရ်ကြီးနှင့် သာမဏေတို့တွင် မထေရ်ကြီးသည် ဝါတော်ကြီးသောကြောင့် ဝါတွင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ဖို့ရန် နေရာရပေသည်။ သာမဏေကတော့ ဝါငယ် သောကြောင့် နေထိုင်ဖို့ရာ နေရာမရတော့ပေ။ သင့်ရာအရပ်မှာ ခိုကပ်၍ နေရပေသည်။

မထေရ်ကြီးသည် သာမဏေ နေရာမရခြင်းကို ငဲ့ကွက်ကြံစည်မှု ဖြစ်နေသောကြောင့် တစ်ဝါတွင်းလုံး ဖလသမာပတ် ဝင်စား၍မရဘဲ ဖြစ်နေ ပေသည်။ သာမဏေသည် နေရာရရှိထားသော မထေရ်ကြီးအတွက် ငဲ့ကွက်ကြံစည်မှုမရှိသောကြောင့် ဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံး ဖလသမာပတ် ဝင်စား၍ ရနေပေသည်။

သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့ ဝါကျွတ်သောအခါ မထေရ်ကြီးနှင့် သာမဏေတို့ ပြန်တွေ့ကြလေသည်။ သာမဏေက ဆရာတော်ကြီးဘုရား...တောကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးနေထိုင်ရသည်မှာ သင့်မြတ်ပါရဲ့လားဘုရားဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ဆရာတော်ကြီး မထေရ်ကြီး က အသင်သာမဏေ နေရာမရမှုကို အကြောင်းပြု၍ ငဲ့ကွက်ကြံစည်မှုများ ဖြစ်နေသောကြောင့် (ဖလသမာပတ်မဝင်စားနိုင်၍) မချမ်းသာပေဟု မိန့်ကြား တော်မူလေ၏။

သမာဓိအားနည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် အနည်းငယ်သာငဲ့ကွက်မှု ကြောင့်ကြမှု၊ ကြံစည်မှုတို့သည် တရားတိုးတက်ရေး၊ တရားထူး တရားမြတ်များ ရရှိရေးတို့အတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မိမိ၏ ကိုယ်နှင့်အသက်ကိုလည်း မငဲ့ကွက်။

ကိုယ်နှင့်အသက် မငဲ့ကွက် အမှန်တရားတက်

၂၃၅

သူတစ်ပါးတို့အတွက်လည်း မငဲ့ကွက်ပါဘဲ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ကိုယ်ဖြင့်လည်း ပြုလုပ်အားထုတ်၍မရ၊ နှုတ်ဖြင့်လည်း ပြုလုပ်အားထုတ်၍မရ၊ စိတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်အားထုတ်ရသော သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စိတ်ပူပန်မှု၊ စိတ်ကြောင့်ကြမှု အနည်းငယ် ဖြစ်သည်နှင့် ရှုမှတ်မှု၏ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်လာ၍ ကုဋေမထက် တရားမတက်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ သမာဓိဉာဏ်များမရင့်ကျက်မီ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့မရောက်မီ စိတ်ပူပန်မှု ကြောင့်ကြမှုများမဖြစ်လာရအောင် အထူး သတိပြုကြရပေသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များရင့်သန်ကာ ဘင်္ဂဉာဏ် သို့ ရောက်လာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုမှတ်ချက်တိုင်း ရှုမှတ်ချက်တိုင်းမှာ အပျက်ကိုသာ တွေ့မြင်ရသောကြောင့် မည်သည့်အရာမျှ အခိုင်အမာ အားကိုးဖွယ်ရာမရှိ၊ အမြဲ ကုန်ပျက်သေကြေ ပျက်စီးနေသော ကိုယ်နှင့်အသက်ဖြစ်ပေသည်။ ဘာမျှ ငဲ့ကွက်ဖွယ်ရာမရှိဟု ထင်မြင် လာကြသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်နှင့်အသက်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ ရှုမှတ်သွားနိုင်ကြ ပေသည်။

တချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားအားမထုတ်မီကပင် ဇူးနာခြင်း၊ ရင်အောင့်ခြင်း စသောရောဂါများ ရှိနေတတ်ကြပေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သမာဓိဉာဏ်များ မရင့်သန်သေးမီ နာကျင်မှု၊ ကိုက်ခဲမှု၊ အောင့်မှုတို့ကို သည်းမခံနိုင်ကြ၍ ခဏခဏ ပြင်ထိုင်ကြရပေသည်။

သမာဓိဉာဏ်များရင့်သန်၍ ဘင်္ဂဉာဏ်သို့ရောက်လာသောအခါ တရားရှုမှတ်၍ကောင်းနေစဉ်မှာပင် ဇူးကွဲထွက်သွားမလောက် ရင်ပွင့် ထွက်သွားမလောက် နာခြင်းအောင့်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အသက်ပင် သေရမလောက်ဖြစ်သည့် ရောဂါဒဏ်များ ပြင်းထန်လာတတ်ကြပေသည်။

၂၃၆

သီကောင်းရာဓမ္မပဒသာ

ထိုသို့ဖြစ်လာသောအခါ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နူးကွဲချင်ကွဲ ထွက်သွားပါစေ၊ အသက်ပင် သေချင်သေသွားပါစေတော့၊ ရှုမှတ်မှုကို မပြတ်တော့ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ကုန်ပျက်လည်း မပြတ်တော့ဘူးဟု ကိုယ်နှင့် အသက်ကို မဇွဲကွက်ချင်သောစိတ်ဓာတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်သွားကြသောကြောင့် အားမထုတ်မီက စွဲကပ်နေသော ရောဂါ ဝေဒနာများ ပျောက်ကင်းသွားကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော်

လွှမ်းမိုးခြင်းမှ တရားရ

အဋ္ဌမ လူ့နေထိုင်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကလည်း လေ့လာမှတ်သား ရှာဖွေစုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့သေး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန်တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန်တွေ့ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာဆရာများက လူ့နေထိုင်ကြောင်း တရားတက်ကြောင်း(၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ထိုလူ့နေထိုင်ကြောင်း၊ တရားတက်ကြောင်း (၉)ပါးတို့တွင် (ဂ)နံပါတ် လူ့နေထိုင်ကြောင်းကို-

တတ္ထစ အဘိဘုယျ နေက္ခမ္မေန ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာ၌ မရူမှတ်ခင်ကရှိခဲ့ဖူးသော

ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ဝိပဿနာ ရှုမှတ်စဉ်အခါက ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာဟူ၍ (၂)မျိုးရှိကြပေသည်။ ထို(၂)မျိုးတို့တွင် ရှုမှတ်စဉ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ထိုဒုက္ခဝေဒနာကြောင့် ပျင်းရိငြီးငွေ့ခြင်းတို့ကို လွှမ်းမိုးသွားအောင် လွန်မြောက်သွားအောင် ရှုမှတ်ကြရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ရှုစဉ်ပေါ်ရိုး၊ ဆင်းရဲမျိုး၊ လွှမ်းမိုးနိုင်ရမည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့သန္တာန်၌ ရှေးဦးစွာ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ထိုဉာဏ်၌ ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်သည်မှာ မထင်ရှားသေးပေ။ ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်သောအခါ အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုသိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ထိုဉာဏ်၌လည်း ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်သည်မှာ မထင်ရှားသေးပေ။ ရှုမှတ်၍ အသင့်အတင့်ကောင်း နေတတ်ပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကာ သိလာသော သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်။ ထိုသမ္မသနဉာဏ်၌ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ အောင့်တာ၊ ကိုက်ခဲတာ၊ မူးတာ၊ ယားတာစသော ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာများဖြစ်သည်မှာ အလွန်ပင် ထင်ရှား လာပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ထင်ရှားလာသော ဒုက္ခဝေဒနာများကို လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်နိုင်ခြင်းသည် အဋ္ဌမမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တစ်ပါးပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာများကို လွှမ်းမိုးအောင် ရှုမှတ်ကြရာ၌ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုမှတ်ပုံမှာ (၃)မျိုးကွဲပြားလျက်ရှိပေသည်။

- ၁။ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို ပျောက်ကင်းသွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ ရှုမှတ်ခြင်း။

၂။ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို အပြတ်တိုက်ထုတ်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီး ထူထောင်၍ ရှုမှတ်ခြင်း။

၃။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏သဘောကို သိအောင်ရှုမှတ်ခြင်း ဟူ၍ (၃)မျိုး ကွဲပြားလျက်ရှိပေသည်။

၁။ ဒုက္ခဝေဒနာပျောက်ကင်းသွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ ရှုမှတ်ခြင်း၌ ဒုက္ခဝေဒနာကို ပျောက်လိုသောအာသာဆန္ဒသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် လောဘပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ခြင်းသည် လောဘကင်း အောင် ရှုမှတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာပျောက်ကင်းသွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ ရှုမှတ်ခြင်း၌ လောဘပါဝင်ကာ ကိလေသာ ကြားညှပ်နေ သောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤဒုက္ခဝေဒနာ ပျောက်ကင်းသွားရအောင် ရည်ရွယ်၍ ရှုမှတ်သောနည်းကို မယူသင့်ပေ။ ရှောင်ကြဉ်သင့်ပေသည်။

၂။ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို အပြတ်တိုက်ထုတ်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီး ထူထောင်၍ ရှုမှတ်ခြင်း၌ စိတ်ကြမ်းကြီးဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် မှတ်သိစိတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်သော ဒေါသပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ခြင်းသည် ဒေါသကင်းအောင် ရှုမှတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို အပြတ်တိုက်ထုတ်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီးထူထောင်၍ ရှုမှတ်ခြင်း၌ ဒေါသပါဝင်ကာ ကိလေသာကြားညှပ်နေသောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးအောင် မရှုမှတ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤဒုက္ခဝေဒနာကို အပြတ်တိုက်ထုတ်မည်ဟု စိတ်ကြမ်းကြီးထူထောင်ကာ ရှုမှတ်သောနည်းကိုလည်း မယူသင့်ပေ။ ရှောင်ကြဉ်သင့်ပေသည်။

၃။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏သဘောကိုသိအောင် ရှုမှတ်ခြင်းဟူသောနည်းကို သာ ယူရမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နာ၊ ကျင်၊ ကိုက်ခဲခြင်းစသော ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ သည်းခံမည်ဟု ရှေးဦးစွာ နှလုံးသွင်း၍ တတ်နိုင်သမျှ သည်းခံကြရပေသည်။ သည်းခံမှ နိဗ္ဗာန်ရဟူသော စကားသည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သော အခါ အသုံးအကျဆုံးပင်ဖြစ်ပေသည်။ တရားရကြောင်းနှင့် ဖြစ်လေသည်။

ရှေးအခါက သည်းခံ၍ နိဗ္ဗာန်ရသွားကြသော သာဓကများ ရှိခဲ့ကြ ပေသည်။ အခါတစ်ပါး ရဟန်းတော်တစ်ပါးသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို အလွန်ရလိုသောကြောင့် နေ့ရောညဉ့်ပါ မနားမနေ အားထုတ်၍နေ၏။ တစ်နေ့သောညမှာ တစ်ညလုံး မအိပ်တော့ပါဘဲ နံနက်မိုးသောက်ယံထိအောင် အားထုတ်လေ၏။

တစ်ညလုံး အားထုတ်ရာ၌ အအေးဒဏ်များကို ခံခဲ့ရသောကြောင့် နံနက်မိုးလင်းလာသောအခါ လေထိုးသည့် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်လာ ပေသည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းထန်လာသည်ဖြစ်၍ ရဟန်းတော်သည် ရပ်နေ၍လည်းမရ၊ ထိုင်နေ၍လည်း မရသောကြောင့် လဲလျောင်းအိပ်ချကာ ဟိုဘက်ဒီဘက် လူးလိမ့်ကာနေလေ၏။

ထိုအခါ ဗဟုသုတရှိသော ပိဏ္ဍပါတိကမထေရ် ရောက်လာလေ၏။ ပိဏ္ဍပါတိကမထေရ်က ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းမခံနိုင်၍ လူးလိမ့်နေသော ရဟန်းတော်ကို “အို-အရှင်ဘုရား ရဟန်းတော်ဆိုသည်မှာ သည်းခံရခြင်း သဘောရှိပါသည်” ဟု သတိပေးစကား မိန့်ကြားလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံနေရသော ရဟန်းတော်က သည်းခံပါတော့မည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် သာဓုပါဘုရားဟု လျှောက်ထားကာ ငြိမ်သက်သွားလေ၏။

ထိုလေထိုးခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံနေရသော ရဟန်းတော်သည် ပိဏ္ဍပါတိကမထေရ်၏ စကားကိုကြားရသောကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းခံပြီးလျှင် ချက်မှစ၍ ရင်ဝထိအောင် ထိုးအောင် နေသော ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာကို မှီအောင်လိုက်၍ ရှုမှတ်နိုင်သောကြောင့်

အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားလေ၏။
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိသွားလေ၏။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှေ့ဟုန်းတော်
မထေရ်မြတ်တို့ကဲ့သို့ သေလောက်သည့် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာများကိုပင်
သည်းခံမည်ဟု နှလုံးသွင်းကာ ရှုမှတ်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့
ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများကို သည်းခံ၍ ရှုမှတ်နိုင်မှသာ ဣန္ဒြေထက်
တရားတက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ ရနိုင်ကြမည်
ဖြစ်ပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြင်းထန်သော
ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာများ ပေါ်လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း တင်းထား
မိတတ်ကြပေသည်။ စိတ်ကိုလည်း တင်းထားမိတတ်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့
မတင်းထားမိအောင် သတိပြုကြရပေသည်။ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်စိတ်ကို တင်းထား
ပါက ဝီရိယလွန်ကဲနေ၍ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်၌ မှတ်သိစိတ်တည့်တည့်
မကျနိုင်သောကြောင့် ပို၍ပင် နာနေတတ်ကြပေသည်။

ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာများ ပေါ်လာသောအခါ
ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း အနည်းငယ်လျှော့ထား။ စိတ်ကိုလည်း အနည်းငယ်
လျှော့ထား၍ ဝေဒနာပေါ် မှတ်သိစိတ် တည့်တည့်ကျအောင် ထားပြီးလျှင်
ဤဝေဒနာ နာနေသည်မှာ အသားပေါ်အရေပေါ်လောက်ပင်နာသည်။
အကြောထိအောင်နာသည်။ အရိုးထိအောင်နာသည် စသည်ဖြင့် နာနေပုံ
အတိုင်းအတာ ပမာဏကို သိအောင် စိတ်ဖြင့် စူးစိုက်ပြီးမှ နာတယ်၊
ကျင့်တယ်၊ အောင့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။

လေးချက်၊ ငါးချက်လောက်ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ရှုမှတ်လိုက်
သောအခါ ပိုနာ၊ ပိုကျင့်၊ ပိုအောင့် စသည်များကို တွေ့သိလာကြပေသည်။
အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်အောင် နာ၊ ကျင့်၊ အောင့်ပြီးသောအခါ
ဝေဒနာလည်းအကြောင်းအားလျော်စွာ ပြန်လျော့လာတတ်ပေသည်။

သက်သာလာတတ်ပေသည်။ သက်သာလာပါသော်လည်း မှတ်သိစိတ်ကို တော့ မလျော့လိုက်ပါဘဲ စူးစူးစိုက်စိုက်ပင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ လေးချက် ငါးချက်လောက် စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ပြန်၍လျော့သွား သည်ကို သက်သာသွားသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ လေးချက်၊ ငါးချက်လောက် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ပိုမိုပြီး နာ၊ ကျင်၊ အောင့်လာသည်နှင့် ပြန်ပြန်ပြီး လျော့လာသည်ကို တွေ့သိခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာ၏ သဘောကို သိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာသည်ရှိသော် နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ ဧအောင့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ တစ်ချက်မှတ်၊ တစ်ချက်ပိုနာ၊ ပိုကျင်၊ ပိုအောင့် စသည်များကို တွေ့သိလာတတ်ကြပေသည်။

အထွတ်အထိပ်ရောက်အောင် နာ၊ ကျင်၊ အောင့်ပြီးသောအခါ ဝေဒနာလည်း အကြောင်းအားလျော်စွာ ပြန်လျော့လာတတ်ပေသည်။ သက်သာလာတတ်ပေသည်။ သက်သာလာပါသော်လည်း မှတ်သိစိတ် ကိုတော့ မလျော့လိုက်ပါဘဲ စူးစူးစိုက်စိုက်စိုက်ပင် ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်လျော့ သွားသည်ကို တွေ့သိကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်ပိုနာ၊ ပိုကျင်၊ ပိုအောင့်သည်နှင့် တစ်ချက်မှတ် တစ်ချက်ပြန်၍ပြန်၍ လျော့သွားသည်ကို သိခြင်းသည် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာ၏ သဘောကို တစ်ဆင့်ပို၍ သိလာခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုနောက် ဆက်ကာဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိ ထက်သန်လာသည်ရှိသော် နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊

အောင့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ နား၊ ကျင်၊ အောင့်သည့် ဝေဒနာတို့သည် ပေါ်လာပြီးလျှင် ပျောက်ပျောက်သွားသည်ကို တွေ့သိလာ တတ်ကြပေသည်။ ပေါ်တာကဖြစ်၊ ပျောက်သွားတာက ပျက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ဝေဒနာ၏ဖြစ်ပျက်ကို တွေ့သိသွားကြောင့် ရှုမှတ်စဉ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာကို မှတ်သိစိတ်က စ၍ လွှမ်းမိုးသွားခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ဝေဒနာ၏ အဖြစ်အပျက်ကိုသိသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ရှေးမရှုမှတ်ခင်က ရရှိခဲ့သော သာမန် ဧကိယော ရောဂါ၊ ခေါင်းကိုက်သောရောဂါ၊ ဗိုက်အောင့်သောရောဂါများ ပျောက်ကင်း သွားတတ်ကြပေသည်။

ထို့နောက် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာသည်ရှိသော် နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ အောင့်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်လိုက်သောအခါ ထိုဝေဒနာတို့သည် ပေါ်တာ ဖြစ်တာက မထင်ရှားတော့ပါဘဲ ပျက်ပျက်သွားသည်တို့ကသာ ထင်ရှား လာကြပေသည်။ မှတ်သိစိတ်ပါ ပျက်သွားသည်မှာလည်း ထင်ရှားလာတတ် ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဝေဒနာနှင့် မှတ်သိစိတ်ပါ ကုန်ပျက် ကုန်ပျက် သွားသည်ကို မြင်ရသောအခါ နာတာ၊ ကျင်တာ၊ အောင့်တာတို့က အဓိက မဟုတ်တော့ပေ။ ကုန်ပျက်သည်ကို တွေ့သိရတာက အဓိက ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာကို မှတ်သိစိတ်က လွှမ်းမိုးသွားပြီး ဖြစ်ပေသည်။

ထို့နောက်ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုမှတ်၍ သမာဓိဉာဏ်များ တစ်ဆင့် ရင့်ကျက် အားရှိထက်သန်လာသည်ရှိသော် ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲကို အညီအမျှ ရှုမှတ်နိုင်သော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်လာသောအခါ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးနိုင်သည်မှာ ပို၍ပင် ထင်ရှားလာပေသည်။ ရှုမှတ်စဉ်မှာ ပေါ်လာသည့် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခဝေဒနာကို လွှမ်းမိုးပြီးသည့်အပြင် မရှုမှတ်ခင်က

၂၄၄

သီလကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ

စွဲကပ်လာခဲ့သည့် သမားတော်ကြီးများနှင့် ကုသ၍ပင် မပျောက်ကင်းနိုင်သော
ရောဂါဝေဒနာဆိုးကြီးများလည်း ပျောက်ကင်းသွားတတ်ကြပေသည်။ မိမိတို့၏
ပါရမီအားလျော်စွာ တရားထူးတရားမြတ်များ ရသွားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာဆရာတော် -

မရလေးငြား မရပီထား

နဝမမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း

ယခုခေတ်အခါသည် ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်ပေသည်။ ဝိပဿနာတရား ထွန်းကားလာသောအခါ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ အားထုတ်ခွင့်ရကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လျက် ရှိကြပေသည်။ အခွင့်အခါ မရကြသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကလည်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဖို့ရာ အခြေခံရှုနည်းများကို လေ့လာ မှတ်သား ရှာဖွေစုဆောင်းလျက် ရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားမတွေ့ သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တရားမြန်မြန် တွေ့ချင်ကြပေသည်။ တရားတွေ့ပြီး သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း တရားမြန်မြန် တက်ချင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရချင်ကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမြန်မြန် တွေ့ တရားမြန်မြန်တက်၊ တရားထူးတရားမြတ်များ မြန်မြန်ရဖို့ရာ အဋ္ဌကထာ ဆရာများက ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း၊ တရားတက်ကြောင်း (၉)ပါးကို ဖွင့်ပြထားကြပေသည်။

ထိုဣန္ဒြေထက်ကြောင်း၊ တရားတက်ကြောင်း (၉) ပါးတို့တွင် (၉) နံပါတ် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်းကို -

အန္တရာဓ အပျောသာနေနု။ ဟူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဖွင့်ပြ ထားကြပါသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ဖို့ရာ အဓိကထားကာ ရည်မှန်း၍ အားထုတ်ကြရပေမည်။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးပါဘဲ၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မှ ရှုမှတ်မှုကို မရပ်ထားတော့ပြီဟု နှလုံးသွင်းကာ အချိန်ရသမျှ ရှုမှတ်နေခြင်းသည် ဣန္ဒြေထက် တရားတက်ခြင်း၏ နဝမမြောက် ဣန္ဒြေထက်ကြောင်း တစ်ပါးပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ လမ်းဆုံးမရောက်၊ လက်မမြောက်၊

တောက်လျှောက်သွားရမည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်သည် မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတို့ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုလမ်းဆုံးပန်းတိုင်သို့ ရောက်ဖို့ရာ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရပေသည်။ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းသည် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားဖို့ရာ တစ်ခုတည်းသော တစ်ကြောင်းတည်းသော အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပေသည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရည်မှန်းထားသော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုရရှိဖို့ရာ တရားရိပ်သာများသို့ ဝင်ရောက်၍ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြရပေသည်။ အချို့သော မုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည် လူမှုရေးရာကိစ္စအဝဝတို့ကြောင့် မိမိတို့ရည်မှန်းထားသည့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားတို့ကို မရသေးမီ တရားကျောင်းရိပ်သာမှ ပြန်ထွက်ကြရ ပေသည်။ မိမိတို့အိမ် မိမိတို့အလုပ်ဌာနသို့ ပြန်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပြန်ကြရပါသော်လည်း ရှုမှတ်မှုကိုတော့ လုံးဝ မလွှတ်လိုက်ကြရပေ။ အချိန်ရသမျှထိုင်၍ ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ဖြည်းညင်းသာယာစွာ လှုပ်ရှားရသည့် ကိုယ်အမှုအရာများကိုလည်း

အထူးသတိပြု၍ ရှုမှတ်နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ရသမျှ ထိုင်မှတ်ချိန်နှင့် လှုပ်ရှားမှု ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ရှုမှတ်နေခြင်းဖြင့်လည်း ဣန္ဒြေထက်၊ တရားတက်သွားနိုင်ကြပေသည်။ အမှတ်များပြည့်သွားသောအခါ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ရသွားကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရဖို့ရာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြရာ၌ တရားပြဆရာများက တရားဟောပြပေးမှုနှင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ် ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အမှတ်ပြည့်အောင် ကျင့်ကြံအားထုတ်မှု ဤနှစ်ခု ပြည့်စုံမှသာ တရားရနိုင်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဟောမှု ကျင့်မှု၊ နှစ်ခုပြည့်ဝ၊

ခုဘဝ၊ ရကြမြတ်တရား။

ရှေးရှေးဘဝများက တရားရကြောင်း ကုသိုလ်ပါရမီအထူးတို့ကို ဆည်းပူးခဲ့၍ တရားရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း ယခုဘဝ၌ တရားဟောပြောပေးမှုနှင့် တရားကျင့်ကြံအားထုတ်မှု ဤနှစ်ခုတို့တွင် တစ်ခုခု မပြည့်စုံပါက တရားမရဘဲ ဖြစ်သွားတတ်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဟောမှုကျင့်မှု၊ တစ်ခုခုက၊

မပြည့်ဝ၊ မရမြတ်တရား။

သို့ဖြစ်၍ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့ကို တကယ်ရလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် နည်းမှန် လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို ဟောနိုင်၊ ပြပေးနိုင်သော ဆရာကောင်းများထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်မီအကြား ရှုမှတ်မှုကို မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မှ အပြီးမရပ်ထားပါဘဲ ရသမျှအချိန်၌ ထိုင်မှတ်ခြင်းနှင့် ဖြည့်ညင်သာယာစွာ လှုပ်ရှားရသော ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ရှုမှတ်နေကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်အခါက တရားဟောပြောနှင့်တရား ကျင့်ကြံအားထုတ်မှုတို့ မပြည့်စုံ၍ တရားမရကြသော သာကေများ ရှိခဲ့ကြ ပေသည်။

ဟောမှုမပြည့်ဝ တရားမရ

အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နေဉ္ဇာနီပုဏ္ဏားကြီးသည် ကွယ်လွန်ရမည့် ရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်လာ၍ ခုတင်ညောင်စောင်းပေါ်၌ လဲလျောင်းကာ ပြင်းထန်သော ဝေဒနာကို ခံစားနေရ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား နှင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာတို့ကို သတိရလာ၍ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ အမျိုးသား တစ်ယောက်ကို စေလွှတ်ကာ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပင့်စေ၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် နေဉ္ဇာနီ ပုဏ္ဏားကြီးအိမ်သို့ ကြွလာတော်မူ ပြီးလျှင် မင်္ဂ ဖိုလ် တရားရထိုက်သော နေဉ္ဇာနီ ပုဏ္ဏားကြီးအား ဗြဟ္မာပြည် ရောက်ကြောင်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဟူသော ဗြဟ္မာစိုရ် တရားလေးပါးကို ဟောကြားလေ၏။ ပုဏ္ဏားကြီးသည် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပြန်ကြွသွားပြီး ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ မရောက်မီမှာပင် ကွယ်လွန်၍ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်သွားလေ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တရားဟောမှု မပြည့်စုံ၍ နေဉ္ဇာနီပုဏ္ဏား မင်္ဂဖိုလ်တရားမရခြင်းဖြစ်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

ကျင့်မှု မပြည့်ဝ တရားမရ

တစ်ချိန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား စမ္မာပြည်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပေဿအမည်သော ဒကာနှင့် ကန္ဓရကမည်သော ပရိပိုင်တို့သည် ရောက်ရှိလာကြပြီး တရားနာကြလေ၏။ အတ္တန္တပစ္စသော ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုး တရားဟောကြား၍ မပြီးဆုံးမီ ပေဿသည် ထသွားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားတရားဟော၍ ပြီးဆုံးသောအခါ ဤသို့မိန့်ကြားလေ၏။
ပေဿသည် တရားပြီးဆုံးအောင်နာ၍ နှလုံးသွင်းရှုမှတ်ခဲ့သော် သောတာပန်
ဖြစ်သွားနိုင်၏။ တရားဆုံးအောင် မနာမကျင့်သောကြောင့် တရားထူး၊
တရားမြတ် မရဘဲဖြစ်သွားရလေသည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

တရားရနိုင်ပါ ခုချိန်ခါ

ယခုအချိန်အခါသည် သာသနာနှစ် (၂၅၀၀)ကျော်သော်လည်း
ဟောမှုနှင့်ကျင့်မှု ဤနှစ်ခုပြည့်စုံပါက မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားထူး တရားမြတ်
များကို ရနိုင်ကြပေသေးသည်။ ရနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းများမှာ-

- ၁။ အသိဉာဏ်ဖြည့်ဝသည် လူဖြစ်နေရခြင်းဟူသော အကြောင်း၊
- ၂။ အသက်ရှင်၍ ကျန်းမာနေခြင်းဟူသောအကြောင်း၊
- ၃။ မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ
တရားတို့ကို နာကြားနေရခြင်းဟူသောအကြောင်း၊
- ၄။ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားများရှိနေသည့် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံ
နေရခြင်းဟူသော အကြောင်း၊ ဤ အကြောင်းလေးဖြင့်
ပြည့်စုံနေသည့် အချိန်ခါဖြစ်၍ တရားထူး တရားမြတ်များ
ရနိုင်ကြပေသည်။

မြန်မာပြည်၌ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
ဟောမှု၊ ကျင့်မှု ဤနှစ်ခုတွင် ဟောမှုဖက်က ပြည့်စုံလျက် ရှိကြပေသည်။
မြန်မာပြည်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြသော ဆရာတော်ကြီးများသစ်
မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် ကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြ၍ မဂ်ရောက်
ဖိုလ်ရောက်သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားတို့ကို ဟောကြား ပြသလျက်
ရှိကြပေသည်။ ထိုတရားတော်တို့ကို နာကြားရသောကြောင့် ဟောမှုဖက်က
ပြည့်စုံလျက် ရှိကြပေသည်။

ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဘက်က အမှတ်ပြည့်အောင် အားထုတ်ကြဖို့ပင် လိုအပ်လှပေသည်။ လူ့ဘောင် လူ့လောက၌ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လူမှုရေးရာကိစ္စများက အလွန် များပြားကြသောကြောင့် အမြဲတမ်း တရားရိပ်သာများသို့ မဝင်နိုင်ကြပေ။ အခွင့်ရသမျှ အချိန်၌သာ တရားရိပ်သာများသို့ဝင်၍ အားထုတ်ကြရပေသည်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသည့် တရားများ မရသေးပါဘဲ၊ တရားရိပ်သာမှ ပြန်၍ ထွက်ကြရပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ရိပ်သာမှ ထွက်ကြရခြင်းသော်လည်း မိမိတို့ ရည်မှန်းထားသော မဂ်တရား ဖိုလ်တရားတို့ကို မရသေးပါဘဲ ရှုမှတ်မှုကိုတော့ လုံးဝမလွှတ်လိုက်မှု၍ ရသမျှအချိန်၌ ထိုင်၍ ရှုမှတ်ခြင်း၊ ဖြည်းညင်း သာယာစွာ လှုပ်ရှားရသည့် ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ရှုမှတ်ခြင်းတို့ဖြင့် အမှတ်များ ပြည့်သွားနိုင်ကြပေသည်။ တရားထူးတရားမြတ်များ ရသွားနိုင်ကြပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အစပိုင်း အရှေ့ပိုင်း၌ အားထုတ်ရသည်မှာ အလွန် ခက်ခဲကြရပေသည်။ ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့်လည်း တွေ့ကြရပေသည်။ သည်းခံပြီး ဇွဲ၊ လုံ့လ၊ စီရိယဖြင့် အားထုတ်ကြ၍ အားရှိသော ဗလဝ ဝိပဿနာ ဉာဏ်များသို့ ရောက်သွားသောအခါ လွယ်ကူချမ်းသာစွာ ရှုမှတ် ပွားများ အားထုတ်ကြရပေသည်။ သင်္ခါရပေက္ခာ ဝိပဿနာဉာဏ်သို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ လွယ်ကူချမ်းသာစွာ အားထုတ်ရသည့် အကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်သိကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဆရာတော်ကြီးများက “ဝိပဿနာမခက် ဒါနခက်သည်” ဟု ဆိုရိုးစကား ပြောကြားလေသည်။

ဒါနခက်ပုံ

ကောင်းမြတ်သော ဒါနကုသိုလ်များကို ရရှိဖို့ရာမှာ အင်္ဂါ(၃)တန်နှင့် ညီညွတ်မှ ရရှိနိုင်ပေသည်။

၁။ မိမိတို့၏ လှူဖွယ်ပစ္စည်းသည် ဓမ္မိယလဒ္ဓိတရားသဖြင့် ရှာဖွေ ချီရရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာလည်းဖြစ်သည်။

၂။ မလှူမီ ရှေ့အဖို့ လှူနေဆဲခဏာ လှူပြီးသော နောက်ကာလ တို့၌ ရွှင်လန်းထက်သန်သော စေတနာ(၃)တန်နှင့်လည်း ပြည့်စုံရမည်။

၃။ ကြည်ညိုတိုက်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တွေ့ကြုံရ၍ လှူဒါန်းလိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်ရမည်။

ဤအင်္ဂါ(၃)တန်နှင့် ပြည့်စုံမှသာ ကောင်းမြတ်သည့်ဒါနကုသိုလ်များ ကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကောင်းမြတ်သည့် ဒါနကုသိုလ်များကို ရရှိဖို့ရာ ခက်လှပေသည်ဟု ဆိုရိုးစကားပြောကြားကြပေသည်။

ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ကြသောအခါ ဘင်္ဂဉာဏ်မှစ၍ အားရှိသော ဗလဝ ဝိပဿနာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားကြ ပေသည်။ ထို့နောက် ဆင့်ကာ ဆင့်ကာအားထုတ်၍ အားရှိသော (ဗလဝ) သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်သို့ ရောက်သွားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လွယ်ကူချမ်းသာစွာ အားထုတ်ကြရပေသည်။ ထိုင်မှတ်သောအခါ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့်အာရုံ ဖောင်းပိန်နှင့် မှတ်သိစိတ်တို့သည် အလိုလိုမှတ်နေသကဲ့သို့ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည်တို့၌ အမှတ်မပြတ်ဘဲ ဆက်၍ ရှုမှတ်သွားနိုင်ကြပေသည်။

ထိုင်၊ ထ၊ ကွေး၊ ဆန့်စသော အထွေထွေအမှတ်တို့ကို ရှုမှတ်ရာ၌လည်း ထိုင်ရတော့မည့်အခါတို့တွင် ထိုင်ချင်သောစိတ်၊

ထချင်သောစိတ်တို့က ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားနေတတ်၍ ထိုင်ချင်တယ်၊ ထချင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက်မှ ထိုင် ထ ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ထိုင်တယ်ထတယ်ဟု လွယ်လွယ်ဖြင့်ပင် မှတ်၍ ရကြပေသည်။

လက်ခြေတို့ကို ကွေးဆန့်ရတော့မည့် အခါတို့၌လည်း ကွေးချင်သောစိတ်၊ ဆန့်ချင်သောစိတ်တို့က ရှေးဦးစွာထင်ရှားနေ၍ ကွေးချင်တယ်၊ ဆန့်ချင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ကြရပေသည်။ ထို့နောက်မှ ကွေးသည့်အမှုအရာ၊ ဆန့်သည့်အမှုအရာတို့ကို ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်ဟု လွယ်လွယ်ဖြင့်ပင် ရှုမှတ်၍ရကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အားရှိသော ဗလဝိပဿနာဉာဏ်များသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ ဝိပဿနာကုသိုလ်များကို လွယ်လွယ်ဖြင့်ပင် ရရှိကြပေသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်များ အားရှိ ထက်သန်လာသောအခါ လွယ်ကူချမ်းသာစွာ ရှုမှတ်၍ရသောကြောင့် ရသမျှအချိန်၌ ထိုင်၍ရှုမှတ်ခြင်း၊ ဖြည်းညင်းသာယာစွာ လှုပ်ရှားသော ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ရှုမှတ်ခြင်းတို့ဖြင့် အမှတ်ပြည့်သွားသောအခါ လုပ်ရင်းကင်းရှင်းနှင့်ပင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့ကို ရရှိသွားနိုင်ကြပေသည်။

ယခုအခါ နိပ်သာဆရာသမားများထံမှ ရှုနည်းမှတ်နည်းများကိုရ၍ အိမ်မှာနေရင်းထိုင်ရင်း ရှုမှတ်ပွားများကြသဖြင့် အမှတ်ပြည့်ကာ ဉာဏ်စဉ်တရားနာရသည့် မဂ္ဂိုလ်များလည်းရှိကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရသီရိဝိသုဒ္ဓိသုတ္တံ

၁၃၅၃-ခု တပို့တွဲသပြေညိုကျော်(၁၂)ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာခရာတော်၏ သြဝါဒကထာ

နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းလည်း သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ နှစ်ပတ်လည် အစည်းအဝေးများ၌ ဆရာတော် သြဝါဒစကား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ယခုနှစ်လည်း သြဝါဒစကား အတိုချုပ် ပြောကြားပါမည်။ ယခုရောက်ရှိနေကြသော သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာ၏ ဒကာ/ဒကာမများနှင့် ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာ၏ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းများကို မိမိတို့ကိုယ်အားညာဏ်အား ရှိသလောက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ကြသောကြောင့် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာသည် တစ်နှစ်တခြား ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ တိုးတက်လျက် ရှိနေကြပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာ ဒကာ/ဒကာမများနှင့် ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝိသာ၏ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရသကဲ့သို့ ရရှိပြီးသော ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ မပျက်စီးသွားရအောင် အရည်သဖြင့် တည်တံ့နေရအောင်လည်း ဆောင်ရွက်ကြပေသည်။ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ထက် ရရှိပြီးသော ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ မပျက်သွားရအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့က ပို၍အရေးကြီးကြပေသည်။ ပို၍ခက်ခဲကြပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာဆရာများက-

ဝဏ္ဏပုတ္တိ ခေါပန နဘာရိယာ၊

ဥပ္ပန္နဿ ဝဏ္ဏဿ ရက္ခဏမေဝ ဘာရိယာ ဟူ၍ -
ဖွင့်ပြထားကြပါသည်။

ဝဏ္ဏပုတ္တိ ခေါပန - ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်ဖြစ်ပေသည်ကား၊ နဘာရိယာ
- ဝန်မလေး(ဝါ)မခက်ခဲပေ၊ ဥပ္ပန္နဿ - ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော၊ ဝဏ္ဏဿ-
ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်ကို၊ ရက္ခဏမေဝ- မပျက်သွားရအောင် စောင့်ရှောက်ဖို့သည်
သာလျှင်၊ ဘာရိယာ- ဝန်လေး၏(ဝါ)ခက်ခဲ၏။

ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များဖြစ်ပေါ်လာဖို့ရာ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရခြင်းသည်
ဝန်မလေးပေ။ မခက်ခဲလှပေ။ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များကို
မပျက်သွားရအောင် အရှည်တည်တံ့နေရအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်
နိုင်ဖို့က ပို၍ဝန်လေးပေသည်။ ခက်ခဲလှပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ■ ချီးမွမ်းဂုဏ်မှာ၊ ဖြစ်ဖို့ရာ၊ လွန်စွာမခက်သည်၊
ဖြစ်ပြီးဂုဏ်သာ၊ စောင့်ဖို့ရာ၊ လွန်စွာခက်ခဲသည်။

အဋ္ဌကထာဆရာများဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ
မပျက်သွားရအောင် အရှည်တည်တံ့နေရအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမှသာ
မိမိတို့၏ သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာသည် မိမိတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက်တိုင်အောင်
အားကိုးရာ၊ မှီခိုရာအဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိသွားနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ သဒ္ဓမ္မရုံသီ
ရိပိသာ၏ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ မပျက်သွားရအောင် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပိသာ
သားစဉ်မြေးဆက်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာမှီခိုရာ အဖြစ်ဖြင့် အရှည်တည်တံ့အောင်
ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ရာမှာ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေကြသည့် အဖွဲ့သူအဖွဲ့သား
ဒကာဒကာမများ ညီညွတ်ကြမှသာ အရှည်တည်တံ့အောင် ဆောင်ရွက်
နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပေသည်။

အရည်တည်တံ့အောင်ဆောင်ရွက်ကြသည့်အခါမှာ ညီညွတ်ဖို့သည် အရေးကြီးဆုံး အချက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ညီညွတ်ဖို့ရာမှာ အဖွဲ့သူအဖွဲ့သား တို့သည် ထောက်ပံ့ခိုးမြှင့်ခြင်းတရား(၄)ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ထောက်ပံ့ခိုးမြှင့်ခြင်းတရား (၄)ပါးမှာ-

- ၁။ ဒါန - အဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက ပေးကမ်း လှူဒါန်းသောအလေ့ရှိကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။
- ၂။ ဗေယျဝစ္စ - အဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက ပြောဆိုခွင့် ကြိုလာသောအခါ မေတ္တာ၊ ဂရုဏာ၊ မုဒိတာ ရှေ့ထား၍ ချိုသာစွာ ပြောဆိုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ မိမိတို့ထက် အသက်သိက္ခာ၊ ဂုဏ်သိက္ခာကြီးကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ပြောဆိုခွင့်ကြိုလာသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မုဒိတာရှေ့ထား၍ ချိုချိုသာသာပြောကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

**ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ့်ထက်မြင့်လျှင်၊ မုဒိတာပင်၊
သက်ဝင်ပြောရမည်။**

မိမိတို့အောက်အသက်သိက္ခာ၊ ဂုဏ်သိက္ခာငယ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား ပြောဆိုခွင့် ကြိုလာသောအခါ သနားခြင်း ဂရုဏာရှေ့ထား၍ ချိုချိုသာသာ ပြောဆိုကြရမည်ဖြစ်ပေသည်။

**ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ့်အောက်နိမ့်လျှင်၊ ဂရုဏာပင်၊
သက်ဝင်ပြောရမည်။**

မိမိတို့နှင့် အသက်သိက္ခာ၊ ဂုဏ်သိက္ခာတူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပြောဆိုခွင့် ကြိုလာသောအခါ မေတ္တာရှေ့ထား၍ ချိုချိုသာသာပြောကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ကိုယ်နှင့်တူလျှင်၊ မေတ္တာပင်၊ သက်ဝင်ပြောရမည်။

(၃) အတ္တာစရိယ - အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားတို့သည် တစ်ဦး၏အကျိုးကို တစ်ဦးက လိုလားသောအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် လောကီပွားရေး ကြီးပွားရေးတို့ကိုလည်း တစ်ဦး၏အကျိုးကို တစ်ဦးက လိုလားသောအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်တရားဓမ္မ ရရှိရေးကိုလည်း တစ်ဦး၏ အကျိုးကို တစ်ဦးက လိုလားသောအားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

(၄) သမာနတ္ထတာ - အဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် သွားအတူ လာအတူ နေအတူ ထိုင်အတူ ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအတူ အညီအမျှ နေထိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ထောက်ပံ့ခိုးမြှင့်ခြင်းတရား (၄)ပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် လိုက်နာကျင့်ကြံ နေထိုင်ဆောင်ရွက်ပါက အဖွဲ့သူအဖွဲ့သားတို့သည် အမြဲတမ်း ညီညွတ်ကာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သောကြောင့် သဒ္ဓမ္မရုံသီရိပါသာသည် သားစဉ်မြေးဆက် အဆက်ဆက်တိုင်အောင် အရှည်တည်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓဓမ္မရာဇာ သိဗ္ဗဗိရာ

နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က အသစ်တီထွင် ပြဋ္ဌာန်း၍ သာသနာပြုဘွဲ့တံဆိပ်တော်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် စသည်တို့ကို ၁၃၅၃-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ်(၁)ရက်၊ (၁၉-၃-၉၂)၊ ကြာသပတေးနေ့က ဆက်ကပ်ခဲ့ကြပါသည်။

ဤကဲ့သို့ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ လုပ်သားပြည်သူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဒကာ၊ ဒကာမများကလည်း မိမိတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ကြသည့် ဆရာတော်များအား နိုင်ငံတော်က ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ခြင်းကို အထူးဝမ်းမြောက်ကြ၍ ချီးကျူးပူဇော်ပွဲများ ပြုလုပ်ကာ ပူဇော်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ပူဇော်ကြရာတွင် သဒ္ဓမ္မဓုံသီရိပိဿယောဂီ ဒကာ၊ ဒကာမများကလည်း မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ခံယူရရှိသော သဒ္ဓမ္မဓုံသီရိပိဿ ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍလာဘိဝံသကို ၁၃၅၃-ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၃)ရက်၊ (၅-၄-၉၂)၊ တနင်္ဂနွေနေ့ မွန်းလွဲ (၂)နာရီ အချိန်တွင် ချီးကျူးပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ၍ ပူဇော်ကြပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ချီးကျူးပူဇော်ပွဲကျင်းပ၍ ပူဇော်ကြရာတွင် သဒ္ဓမ္မဓုံသီရိပိဿ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ဩဝါဒ မိန့်ခွန်းစကား ဟောကြားပေးပါရန် လျှောက်ထားကြပါသဖြင့် ဩဝါဒ မိန့်ခွန်းစကား ပြောကြားရပါသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝံသာ ဆရာတော်၏ ဩဝါဒမိန့်ခွန်း

နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံခြား၌ သီတင်းသုံးတော်မူကာ သာသနာအတွက် ဆောင်ရွက်တော် မူလျက်ရှိကြသော ဆရာတော်များအား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ်ခြင်းသည် ဆရာတော်ဖြစ်ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုခင်မင်၍ ဆက်ကပ်ကြခြင်းလည်း မဟုတ်ပေ။ အခြားအကြောင်းများကြောင့် ဆက်ကပ်ခြင်းလည်း မဟုတ်ကြပေ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး အရည်တည်တံ့နိုင်ရန်နှင့် တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်ရန်အတွက် ရည်မှန်း၍ ဆက်ကပ်ကြခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆက်ကပ်ကြရာမှာလည်း ရှေးက သာသနာတော်အတွက် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ဂုဏ်များနှင့် နောင်အခါသာသနာတော် အတွက် ဆောင်ရွက်ကြမည့် ဂုဏ်များကို ထောက်ရှု၍ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် များကို ဆက်ကပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ယူဆမိပါသည်။

လုပ်သားပြည်သူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သာသနာတော်ကြီး ကို အလွန်ပင် ယုံကြည်အားကိုးလျက်ရှိကြပေသည်။ “မိမိတို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေကြသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီးသည် သာသနာ့ အကျင့်ဓမ္မတို့ကို လိုက်နာ ကျင့်ကြံကြသော မိမိတို့နှင့်တကွ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားတို့၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရရှိစေနိုင်သည်” ဟု သိမြင်ကာ ယုံကြည်အားကိုးလျက် ရှိကြပေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး အရည်တည်တံ့ စည်ပင်ပြန့်ပွား တိုးတက်ကြီးပွားခြင်း များကို အစဉ်လိုလား တောင့်တလျက် ရှိကြပေသည်။

ယခုလို လုပ်သားပြည်သူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များက လိုလား တောင့်တနေကြသော အချိန်အခါတွင် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး အရည်

ပူဇော်ကြရာ သိဒ္ဓယ်ရာ

၂၅၉

တည်တံ့နိုင်စေရန်၊ အစဉ်မပြတ် တိုးတက်ကြီးပွားစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ နောင်အခါလည်း ဆောင်ရွက်ကြမည့် ဆရာတော် သံဃာတော်တို့အား ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ခြင်းဖြင့် လုပ်သားပြည်သူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြည်နူးဝမ်းမြောက်၍ မဆုံးအောင် ဖြစ်ကြရပေသည်။

နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တံ့နိုင်စေရန်၊ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်စေရန်အတွက် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ခြင်းကို အထူး အားပေးထောက်ခံ သောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဒကာ၊ ဒကာမများက ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ခံယူရရှိတော်မူကြသော ဆရာတော်တို့အား သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဟူသော အာမိသပူဇာဖြင့်လည်း ပူဇော်ကြပေသည်။ ဆရာတော်ကြီး များ၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒများကို လိုက်နာကျင့်ကြံခြင်းဟူသော ဓမ္မပူဇာဖြင့်လည်း ပူဇော်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ■ ■ အာမိသနှင့်၊ ဓမ္မပူဇာ၊ ဤနှစ်ဖြာဖြင့်၊
မှန်စွာမသွေပူဇော်ကြပေသည်။

သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဟူသော အာမိသဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် သာသနာတော်ကြီးအတွက် အကျိုးများလှပေသည်။ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးဟူသော ပစ္စည်းလေးပါး မပြည့်စုံပါက သာသနာတော်ကြီး ဆုတ်ယုတ်သွားနိုင်ပေသည်။ ပစ္စည်းလေးပါး ပြည့်စုံမှသာ သာသနာတော်ကြီး အရှည်တည်တံ့နိုင်မည်။ တိုးတက်ကြီးပွားနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပစ္စည်းလေးပါးဟူသော အာမိသဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် သာသနာတော်ကြီးအတွက် အကျိုးများလှပေသည်။

ဆောင်ပုဒ် ■ ■ အာမိပူဇာ၊ သာသနာ၊ မှန်စွာကျိုးရှိသည်။

ဆရာတော်ကြီးများက ဆုံးမပေးကြသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်များကို ရိုဂိုသေသေ လိုက်နာကျင့်ကြံခြင်းဟူသော ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် လိုက်နာသူ မိမိတို့အတွက် အကျိုးများလှပေသည်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာများနှင့် ပြည့်စုံပြီးသောအခါ နည်းမှန်လမ်းမှန် သတိပဋ္ဌာန် ဖိပဿနာတရားကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍ ပူဇော်ပါက ယခုဘဝမှာပင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်အထိ အကျိုးများကို ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ ဓမ္မပူဇာ၊ မိမိမှာ၊ မှန်စွာကျိုးရှိသည်။

ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ စောင့်ရှောက်ရပုံ

ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ ရရှိလာဖို့ထက် ရရှိပြီးသော ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ မပျက်ဆီးသွားရလေအောင် အရှည်တည်တံ့ နေရအောင် စောင့်ရှောက်ဖို့က ပို၍ ဝန်လေးကြပေသည်။ ပို၍ ခက်ခဲကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဤသို့ မိန့်ကြားဖွင့်ပြကြပါသည်။

“ဝဏ္ဏပုတ္တိ ခေါ်ပန နဘာရိယာ၊

ဥပ္ပန္နဿ ဝဏ္ဏဿ ရက္ခဏမေ ဘာရိယာ”

ဝဏ္ဏပုတ္တိခေါ်ပန - ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ ဖြစ်ဖို့ရာသည်ကား၊
 နဘာရိယာ - ဝန်မလေးလှပေ (ဝါ) မခက်ခဲလှပေ။ ဥပ္ပန္နဿ - ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော၊ ဝဏ္ဏဿ - ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်ကို၊ ရက္ခဏမေဝ - မပျက်ဆီးသွားရအောင် အရှည်တည်တံ့နေရအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာလျှင်၊ ဘာရိယာ - ဝန်လေးလှပေ၏။ (ဝါ) ခက်ခဲလှပေ၏ဟု ဖွင့်ပြကြပေသည်။

ပူဇော်ကြရာ သိပ္ပံနာ

၂၆၁

ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာရအောင် အားထုတ်ရခြင်းသည် ဝန်မလေးလှပေ။ မခက်ခဲလှပေ။ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသော ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များကို မပျက်စီးသွားရအောင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းဖို့ရာက ပို၍ ဝန်မလေးလှပေသည်။ ခက်ခဲလှပေသည်။

ဆောင်ပုဒ်။ ။ချီးမွမ်းဂုဏ်မှာ၊ ဖြစ်ဖို့ရာ၊ လွန်စွာမခက်သည်။
ဖြစ်ပြီးဂုဏ်သာ၊ စောင့်ဖို့ရာ၊ လွန်စွာခက်ခဲသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များကို နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရရှိကြသော ဆရာတော်တို့သည် မိမိတို့၏ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်များကို မပျက်စီးသွားရအောင် အရှည်တည်တံ့နေရအောင် အထူးသတိပြု၍ စောင့်ရှောက်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဓမ္မရုံသီရိဝံသာ ယောဂီဒကာဒကာမများနှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ကို ယုံကြည်အားကိုး၍ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကာ သာသနာ့ဓမ္မတို့ကို လိုက်နာကျင့်ကြံနေကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က ဘွဲ့တံဆိပ်တော်များ ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရရှိကြသော မိမိတို့၏ ဆရာတော်များကို ပစ္စည်းလေးပါး ဟူသော အာဓိသပ္ပာယ်၊ အကျင့်ဓမ္မဟူသော ဓမ္မပူဇာတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြခြင်းသည် ပူဇာဝ ပူဇနေယျာနံ ဟူသော မင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံကြသည်ဖြစ်၍ မကောင်းသောအပြစ်ဒဏ်များ ပျောက်ကင်းကာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတို့ ရောက်ရှိလာဖို့ရာ ဖြစ်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သြဝါဒမိန့်ခွန်းစကားနှင့် ပူဇော်ထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပူဇော်ရခြင်း၏ အကျိုးတရားတို့ကို နာကြားရသဖြင့် နာကြားရသောအတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံပွား များအားထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်သော တရားထူးတရားမြတ်တို့ကို ဇုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာ

၂၆၂

သီကောင်းရာဓမ္မပဒေသာ

ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ
ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု...သာဓု...သာဓု။

သဒ္ဓဗ္ဗရုံသီရိရိတိသာသရာဇောနိ

၁၃၅၃-ခု၊ နှောင်းတန်းခူးလဆန်း(၄)ရက်။

နိဂုံး

ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများမှ လာရှိသော တရား
တော်များ၏ အနှစ်သာရများကို ထုတ်ယူကာ ထည့်သွင်း
ဖော်ပြထားသော ဤ“သီကောင်းစရာဓမ္မပဒေသာ”
တတိယတွဲစာအုပ်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြရသဖြင့် ကြည့်ရှု
လေ့လာကြရသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်
ကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော တရားထူး
တရားမြတ်တို့ကို ဒုက္ခခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာကို လွယ်ကူသောအကျင့်ဖြင့် လျင်မြန်စွာ
ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

အမှား	အမှန်	နာ	ကြောင်း ရေ
ဟူသော	ဟူသည်	၅	၆
သဒ္ဓါတရားနှင့်	သဒ္ဓါတရားနှင့်	၁၃	၁၆
(အံ-ပါ၊ ၄၃၅)	(အံ-ပါ၊ ၁/၄၃၅)	၁၈	၅
မုစလိန္နီ	မုစလိန္နီ	၂၀	၁၄
(အံ-ဌ၊ ၁၄၇)	(အံ-ဌ၊ ၁/၁၄၇)	၃၆	၃
တစ်ရာထပ်မံ	တစ်ရာသာမှခေါ်သော	၃၅	၂၁
	ပုဂ္ဂိုလ်တို့တိုးပွား		
တစ်ထောင်ထပ်မံ	တစ်ထောင်သာမှခေါ်	၃၆	၁
	သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တိုးပွား		
ပွားများကြမည်	ပွားများကြရမည်	၄၁	၈
(အံ-၁၃၁)	(အံ-၁/၁၃၁)	၆၄	၂၃
ဖြစ်လောသော	ဖြစ်လာသော	၆၆	၁၁
တိဏိသရဏာနိ	တိဏိသရဏာနိ	၉၅	၁၃
(အံ-ဌ၊ ၃/၂၆၅)	(အံ-ဌ၊ ၃/၂၆၅)	၉၆	၆
မချိန်မရကြ	အချိန်မရကြ	၁၅၅	၄
မှန်ရပါသည်	မှတ်ရပါသည်	၁၅၆	၅
သမာဓိဿစ	သမာဓိဿစ	၂၁၇	၁၈
နိမိတ္တဂ္ဂလောန	နိမိတ္တဂ္ဂဟဏေန		
တတ္ထစ အဘိဘုယျ	တတ္ထစ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ	၂၃၇	၁၆
နေက္ခမေဓန	အဘိဘုယျ နေက္ခမေဓန		
	သမ္မာဒေတိ		
ရူမှတ်ကြမည်	ရူမှတ်ကြရမည်	၂၄၁	၅
ရက္ခဏမေ	ရက္ခဏမေဝ	၂၆၀	၁၆